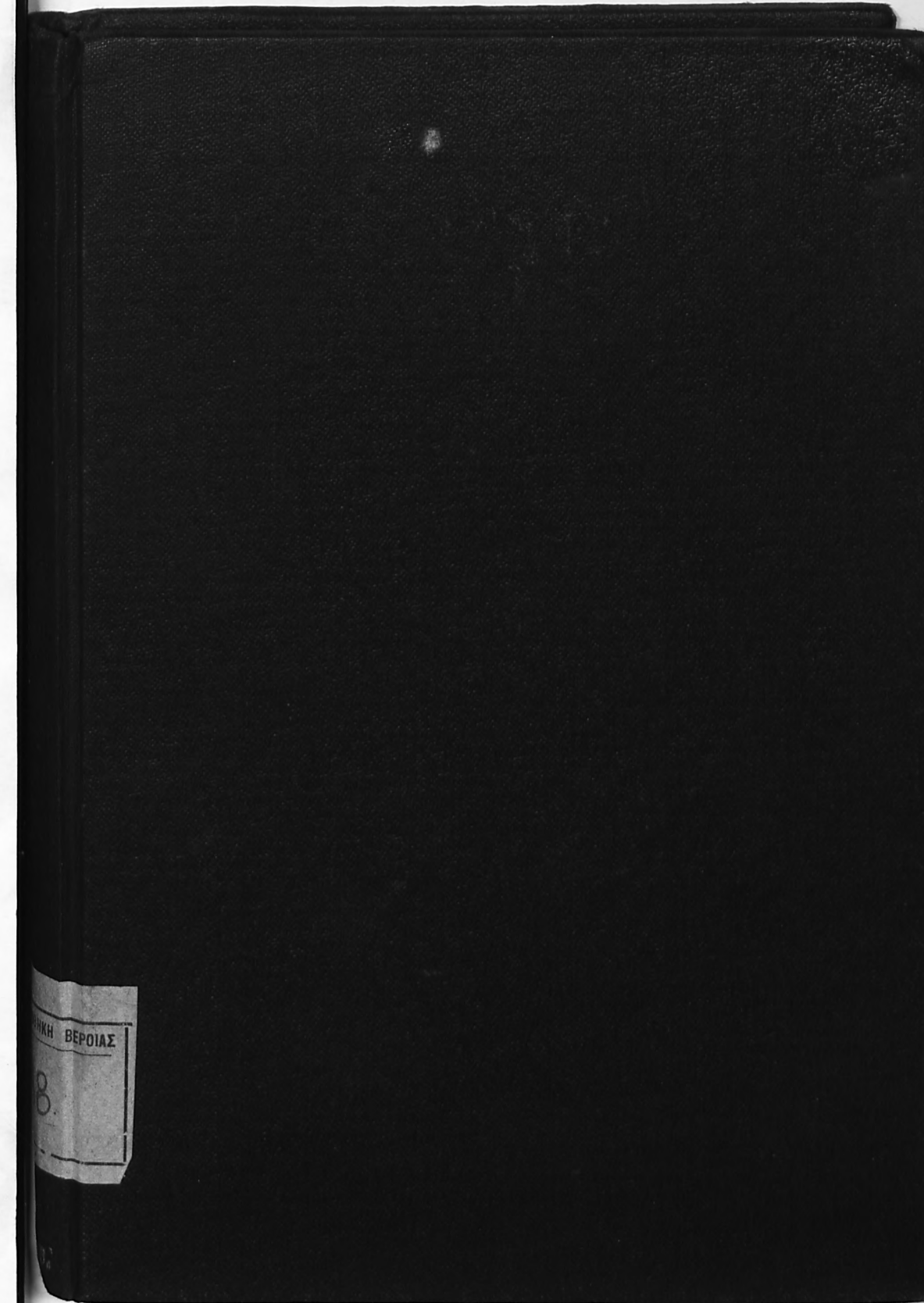

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

000
ΠΕΡΙΟΔ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

*Αριθ. είς

188

*Εξ αγοράς

GR VER 00067

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ

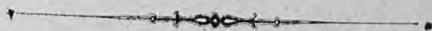
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΔΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ.

ΤΟΜΟΣ Ε΄.— ΤΕΥΧΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΘΡΑΣΥΒ. ΠΑΠΑΔΕΞΑΝΔΡΗ
(Ὅπισθεν τῶν ἁγίων Θεοδώρων ἀριθ. 317).

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

1876

Αρ. 617. 138

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΑΡΟΛΩ ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΟΒΗΤΩΙ

ΤΩΙ

ΠΡΥΤΑΝΕΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΙΚΩΝ

ΤΟΝ

ΛΟΓΙΟΝ ΕΡΜΗΝ

ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΥΤΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΚΟΝΤΟΣ.

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ

ΝΕΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

ΥΠΟ

ΕΥΘΥΡΡΗΜΟΜΟΣ ΠΑΡΡΗΣΙΑΔΟΥ

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΥΣ ΠΡΩΤΗ

§ 1. Καθομιλουμένη γλῶσσα.

Ἰσχυρῶς ἀποδοκιμαστέον τὸ συνήθως λεγόμενον καθομιλουμένη γλῶσσα ἀντὶ τοῦ καθωμιλημένη γλῶσσα. Ὅτι τὸ ὀρθὸν εἶνε καθωμιλημένη οὐδεὶς γράμματα μαθὼν καὶ νοῦν ἔχων δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ· ἀπορον δὲ φαίνεται πῶς ἐπεκράτησε τὸ παντελῶς ἀτοπον καθομιλουμένη. Ἄν ἡ κατ' ἐνεστῶτα ἐκφερομένη μετοχὴ δηλοῖ τὴν γινομένην κοινήν, ἡ δὲ κατὰ παρακείμενον τὴν γεγонуῖαν ἤδη καὶ οὔσαν κοινήν, φανερόν ὑπάρχει ὅτι οὐχὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἀλλὰ τοῦ παρακειμένου ἀρμόζει χρῆσις νὰ γίνηται. Ματαίολογοῦσιν οἱ ἰσχυρίζομενοι ὅτι, ὡς λέγεται ὀμιλουμένη γλῶσσα, οὕτως ὀφείλει νὰ λέγηται καὶ καθομιλουμένη γλῶσσα. Ἡ ἀπλή μετοχὴ ὀμιλουμένη ἰσοδύναμος οὔσα κατὰ τὴν κοινήν συνή-

Θεῖαν τῇ λαλουμένην ἔχει κάλλιστα καὶ ἀμεμπτότατα· ἀλλ' ἡ σύνθετος καθομιλουμένη οὐδὲν ἄλλο ἐμφαίνουσα ἢ τὴν καθισταμένην δημῶδη ἤκισ' ἀποδείκνυται ἐπιτηδεῖα νὰ τίθεται πρὸς δῆλωσιν τῆς καθεστῶσης ἥδη τοῦ ὁμίλου καὶ δημῶδους καθόλου οὔσης. Τὴν ἀνάγκην τῆς κατὰ παρακείμενον ἐκφορᾶς εὐκόλως τις κατανοεῖ καὶ ἂν ἀποβλέψῃ εἰς τὰς συνήθεις ταύτας χρήσεις, κοινὴ καὶ τετριμμένη λέξις, κοινὴ καὶ πεπατημένη λέξις, κοινὴ καὶ καθημαξευμένη λέξις, ἐν αἷς οὐδένα τόπον ἔχει ὁ ἐνεστῶς.

Ἰκανά, νομίζομεν, περὶ τοῦ προκειμένου ἐλέ/θησαν ὡς ἐν συντάγματι πρὸς κοινὴν παρεσκευασμένῳ διδασκαλίᾳ καὶ παραγγεληματικῷ μᾶλλον ἢ σχολικῷ ὄντι, ἐν ᾧ καθάπερ τινὰ ὑποτύπωσιν καὶ σύνοψιν ὧν ἔχομεν μακρῶν ὑπομνημάτων ποιοῦμενοι ἐπὶ κεφαλαίων ὡς τὰ πολλὰ μέλλομεν τὰς παρατηρήσεις νὰ ἐκφέρωμεν. Μετὰ πολλῆς ἀκριβείας σκοποῦμεν ἀλλαγῇ τὸ πρᾶγμα νὰ ἐξετάσωμεν περιφρῶνως πλημμελῆ καὶ ἀπύστατα ἀποδεικνύντες τὰ σοβαρῶς ὑπὸ δοξαστῶν τινῶν χάριν τοῦ καθομιλουμένη νομοθετούμενα, σφόδρα μὲν ἀποδεχομένων τὸν οὐδενὶ πηλαίῳ μαρτυρίῳ πιστούμενον ἐνεστῶτα, διωθουμένων δ' ἐκ παντὸς τρόπου ὡς ἀνάρμοστον τὸν παρακείμενον, οὐτινος πολλὰ ἡμεῖς παραδείγματα ἐξ ἀρχαίων βιβλίων ἔχοντες νὰ καταλέξωμεν ἀρκοῦμεθα τὰ νῦν μνημονεύοντες μόνον τὰ ἐκ τῆς Φωτίου Βιβλιοθήκης «μῆτε πρὸς τὴν καθομιλουμένην νεύων παντελῶς» καὶ «ἕτε καὶ τῷ ἀττικισμῷ τὸ καθομιλουμένην μιγνύντος» καὶ «τὸ ἀπλούστερον καὶ καθομιλουμένην τῶν τε λέξεων καὶ τῆς συνθήκης» καὶ «τῶν τε καθομιλουμένων αὐτῷ καὶ ἐπιπολαζουσῶν αἱ λέξεις» καὶ τὰ ἐκ τῶν Βεγκλέρου Ἀνεκδότων «τὸ μὲν οὖν ἀνάπηρος καθομιλεται, τὸ δ' ἀναπηρία σπάνιον» καὶ «τὸ δὲ περίπτον κατὰ μόνον καθομιλεται» καὶ «παρὰ γὰρ τοῖς πολλοῖς καθομιλεται τὸ αὐτόκρατον ἐπὶ τοῦ συμμέτρως κεκραμένου» καὶ «τὸ δὲ ἀπαιδαγωγήτος καθομιλεται» καὶ «τοῦτο καινόν, καθομιλουμένην τὸ ἔξωρον» καὶ «ἔστι μὲν καὶ τὸ τητινὸν ἀπὸ τοῦ τῆτες πεποιημένον, τὸ δ' ἐπέτειον καθομιλεται» καὶ «τὸ μὲν γὰρ θαυμαζέω σου καὶ ἄγαμίζω σου καθομιλεται, τὸ δὲ ἀγαυαζέω σου καινόν καὶ σπάνιον».

§ 2. Καταχωρῶ τι, καταχωρεῖται τι, κατεχωρήθη τι, κτλ.,
καταχώρησις τιнос.

Δεινῶς σφάλλονται οἱ μεταχειριζόμενοι ταῦτα. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μὴ βαρβαροφωνῶσιν ὀφείλουσι νὰ λέγωσι καὶ νὰ γράφωσι καταχωρίζω τι, καταχωρίζεται τι, κτλ., καταχώρισις ἢ καταχωρισμός τιнос. Ὡς ἐκ τοῦ ἐν χειρὶ τίθῃμι γίνεται τὸ ἐγχειρίζω καὶ ἐκ τοῦ διὰ χειρὸς (ἢ διὰ χειρῶν) ἔχω τὸ διαχειρίζω-διαχειρίζομαι καὶ ἐκ τοῦ μετὰ χειρὸς ἔχω τὸ μεταχειρίζω-μεταχειρίζομαι καὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ στόμα βάλλω τὸ ἐπιστομίζω καὶ ἐκ τοῦ ἀπὸ στόματος λέγω τὸ ἀποστοματίζω καὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ κόρρης τύπτω τὸ ἐπικορρίζω καὶ ἐκ τοῦ ἐς κόρακας πέμπω τὸ σκορακίζω (ἀποσκορακίζω) κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ Ε, κτλ., περὶ ὧν μετ' ἀκριθείας ἀλλαχοῦ, οὕτως ἐκ τοῦ κατὰ χώραν τίθῃμι σχηματίζεται τὸ καταχωρίζω.

Δύναται δέ τις νὰ ποιῇται χρῆσιν τοῦ κατεχώρισά τι εἰς τι καὶ κατεχωρίσθη τι εἰς τι, κτλ. ἢ τοῦ κατεχώρισά τι ἐν τινι καὶ κατεχωρίσθη τι ἐν τινι, κτλ. Ἀμφότερα εἶνε ὀρθὰ καὶ ἀνεπίληπτα.

§ 3. Ἀποτίω τὸ χρέος, ἀποτίω τὴν ζημίαν, κτλ.

Μεμπτή εἶνε ἡ συνήθεια καθ' ἣν ἀντὶ τοῦ ἀποτίνω παραλαμβάνεται τὸ ἀποτίω. Τὴν ἐννοιαν τοῦ κοινῶς λεγομένου πληρώνω ἢ πλερώνω παρίστων οἱ Ἕλληνες οὐχὶ διὰ τοῦ τίω ἀλλὰ διὰ τοῦ τίνω, ὅπερ ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ἐξεφέρετο συνήθως μετὰ τῆς ἈΠΟ ἢ ἘΚ προθέσεως, ἀποτίνω ἢ ἐκτίνω. Ἐλέγετο δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἀντιτίνω, ἀνταποτίνω, ἀντεκτίνω, προσαποτίνω, προσεκτίνω, συναποτίνω, συνεκτίνω, ἑξαποτίνω, ἐναποτίνω, προεκτίνω, ὑπεραποτίνω. Ἐπ' ἀνάγκης λοιπὸν ὑπάρχει νὰ ἐξελαθῇ τὸ ὑπ' ἀμαθίας παρεισηγμένον ἀποτίω καὶ ἀποτίε-

ται, νά γίνηται δὲ χρῆσις μόνου τοῦ ἀποτίνω καὶ ἀποτίνε-
ται, οὗ ὁ ἀόριστος ἀπέτισα ἦτοι ἐπλήρωσα καὶ ἀπετίσθη
ἤγουν ἐπληρώθη. Ἀντὶ τοῦ πληρωμένος ἢ πλερωμένος
δύναται νά λέγηται ἀποτετισμένος, μετοχὴ παθητικοῦ παρα-
κειμένου κατὰ τὸν αὐτὸν ἐσχηματισμένην τρόπον τῇ ἰσοδυνάμῳ
ἐκτετισμένος, οἷον εἶνε ἤδη τὸ χρέος ἀποτετισμέ-
νον=εἶνε πλέον τὸ χρέος πληρωμένον. Καλὸν δ' ἡμῖν φαίνε-
ται νά ἐγκριθῶσιν εἰς τὴν ἀστειοτέραν καὶ φιλόλογον συνή-
θειαν καὶ τὸ προαποτίνω (=προεκτίνω), προαπέτισα,
προαποτίνεται, προαπετίσθη, προαποτετισμένος ἀντὶ
τοῦ προπληρώνω, κτλ. καὶ τὸ προαπότισις ἀντὶ τοῦ προ-
πληρωμὴ καὶ τὸ προαποτιζέον ἀντὶ τοῦ προπληρωτέον.

§ 4. Ἀλεξανδρινός, Βυζαντινός.

Ὁ τονισμὸς οὗτος οὐδένα ἔχει λόγον. Ἀδαμαντίνως πᾶς
τις ἐπιμελῶς τὰ τοιαῦτα ζητῶν πείθεται ὅτι οὐχὶ Ἀλεξαν-
δρινός οὐδὲ Βυζαντινός παρά τοῖς παλαιότεροις προῦφέ-
ρετο ἀλλ' Ἀλεξανδρίνος καὶ Βυζαντίνος. Εἶνε δὲ παρα-
δεδομένον ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου ὅτι τὸν τύπον Ἀλε-
ξανδρίνος ἐκύρου Νικάνωρ ὁ Ἑρμείου ἐν τῇ περὶ Ἀλεξαν-
δρείας πρώτῃ. Οὐ μόνον δ' Ἀλεξανδρίνος καὶ Βυζαντίνος
εὐλογον νομίζομεν νά λέγηται ἀλλὰ καὶ Φλωρεντίνος ἀντὶ
τοῦ Φλωρεντινός καὶ Παρισίνος ἀντὶ τοῦ Παρισινός,
κτλ. Προσηκόντως τονίζεται τὸ ἐν τῇ δημῳδῇ γλῶσση σύνη-
θες Τριεστίνος. Οὐδεὶς δ' ἴσως θά ὀκνήσῃ τοῦ ὀξύτονου Ἀλ-
γερινός νά προκρίνῃ τὸ προπερισπώμενον Ἀλγερίνος.

§ 5. Ὑπὸ μανδραγόραν τις καθεύδει.

Οὐδὲν ἄλλο ὑπὸ τῆς ῥήσεως ταύτης σημαίνεται ἢ ὅτι κοι-
μάται τις ὑποκάτω μανδραγόρου. Ἀλλ' οἱ γινώσκοντες τὸ φυ-

τὸν τὸ καλούμενον μανδραγόραν κατανοοῦσιν ὅτι παντελῶς ἀδύνατον εἶναι νὰ κοιμᾶται τις ὑπ' αὐτὸ ἢ ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ. Ἄν τις φιλοτιμῆται ὑγιῶς καὶ ἀπταισῶς νὰ διαλέγῃται, ὀφείλει μετὰ γενικῆς τὴν πρόθεσιν συντάττων νὰ λέγῃ ὑπὸ μανδραγόρα τις καθεύδει ἢ ὑπὸ μανδραγόρου τις καθεύδει, τουτέστι μανδραγόραν τις πιών καὶ ναρκωθεὶς ἢ καρωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ κοιμᾶται. Ἐκφέρεται δὲ καὶ μετὰ τῆς ἘΚ προθέσεως ἡ γενική, ὅσον ἐκ μανδραγόρου τις καθεύδει. Ἀξίον δὲ μνείας μάλιστα εἶναι τὸ Δημοσθενικὸν χωρίον «Ἡμεῖς δ' οὐ μόνον τούτοις ὑπολειπόμεθα, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὐδ' ἀνεγερθῆναι δυνάμεθα ἀλλὰ μανδραγόραν πεπωκόσιν ἢ τι φάρμακον ἄλλο τοιοῦτον εἰκόχαμεν ἀνθρώποις», τουτέστιν «ἀλλ' ὑπὸ μανδραγόρου καθεύδουσιν ἢ τινος φαρμάκου ἄλλου τοιούτου εἰκόχαμεν ἀνθρώποις», ἥτοι: ἀλλ' εἰκόχαμεν ἀνθρώποις ὑπὸ μανδραγόρου καθεύδουσιν ἢ ὑπ' ἄλλου τινὸς φαρμάκου τοιούτου.

§ 6. Ἑννατος, ἐννεήκοντα.

Ἐκ πολλῶν ἀποδείκνυται ὅτι ἐν μόνον Ν εἶχον τὸ πάσαι αἰφωναί ἑνατος (ἐναταῖος, ἐνάκις, ἐνακόσιοι, ἐνακοσιοστός) καὶ ἐννεήκοντα. Οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἂν ἀμαθεῖς τινες τῶν μεταγενεστέρων ἐδιπλασίασαν ἐν αὐταῖς τὸ ἀμετάβολον ἐκ τοῦ διὰ δύο ΝΝ γραφομένου ἐννέα πλανηθέντες. Εἰς τὴν ἀψευδῆ χρῆσιν ἡμεῖς ἀποβλέποντες καὶ οὐδαμῶς τῇ κατ' ἐπίφασιν ἀναλογία προσέχοντες ἀπορρίπτομεν ὡς ἡμαρτημένην τὴν διὰ δύο ΝΝ γραφὴν ἑννατος καὶ ἐννεήκοντα. Ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου φέρεται «ὡς ἀπὸ τοῦ ἑνατος, ὅπερ οἱ μὲν λόγιοι δι' ἐνὸς Ν γράφουσιν—οἱ δὲ χύδην βάζοντες διπλασιάζουσι καὶ ἐν τῷ ἑνατὸς δι' ἀναλογίαν τὸ ἀμετάβολον», ἐν δὲ τοῖς εἰς Σοφοκλέα Σχολίοις «ἐννέα δύο Ν, ἑνατος ἐν». Πλείονα περὶ τοῦ προκειμένου ἀλλαχοῦ.

§ 7. Ἐξασθενεῖ τινά τι, ἐξασθενεῖται τις, εἶνέ τις ἐξησθενημένος.

Τὸ ῥῆμα ἐξασθενέω-ῶ ἐκ τῆς προθέσεως ἘΚ καὶ τοῦ ἀσθενέω-ῶ συγχείμενον διαφέρει τοῦ ἀπλοῦ μόνον κατὰ τὴν ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας, οὐδέποτε δὲ σημαίνει μεταβατικῶς καθιστῶ τινά ἀσθενῆ ἥτοι ἀδύνατον. Ὁ τύπος, δι' οὗ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐμφαίνεται ἡ ἐνέργεια, εἶνε ἀσθενόω-ῶ, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα ἀσθένωσις (Πρβ. ἀκριβῆς-ἀκριβόω-ἀκρίβωσις, πλήρης-πληρώω-πλήρωσις, κτλ.). Ἐχομεν δὲ μαρτύρια τοῦ μὲν ῥήματος τὸ παρὰ Ξενοφῶντι «εἰ μὴ τις αὐτοὺς φθάσας ἀσθενώσοι» καὶ τὸ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ «συγκρούειν τε αὐτοὺς ἀλλήλοις καὶ τούτου καὶ ἀσθενώσῃν ἤλπισαν» καὶ «τὰ τῶν ἐναντίων ἀσθενώσῃν δωροδοκίας ἤλπιζε», τοῦ δ' ὀνόματος τὸ ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις «ἄπερ ἀσθενώσιος σημεία».

Δυνάμεθα λοιπὸν ἐπ' ἐνεργητικῆς διαθέσεως νὰ λέγωμεν ἐξασθενοῖ τινά τι καὶ ἐπὶ παθητικῆς ἐξασθενοῦται τις καὶ εἶνέ τις ἐξησθενωμένος ἀντὶ τῶν ἀτόπων ἐξασθενεῖ τινά τι, ἐξασθενεῖται τις καὶ εἶνέ τις ἐξησθενημένος. Ὑπομνηστέον δ' ὅτι ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ μὲν ἀπλοῦν ἀσθενέω-ῶ λαμβάνεται ἀείποτ' ἐπ' ἄρρωστίας ἥτοι νόσου, τὸ δὲ σύνθετον ἐξασθενέω-ῶ ἐπ' ἐλαττώσεως ἢ καὶ ἐπιλείψεως τῆς δυνάμεως ἡγουν ἐπ' ἀδυναμίας.

Ὡς ἐνεργητικὸν τινες μεταχειρίζονται τὸ ἐξασθενίζω, ἐξησθενίσαι, θὰ ἐξασθενίσω, κτλ., οὗ τὸ παθητικὸν ἐξασθενίζομαι, εἶμαι ἐξησθενισμένος, κτλ. (Πρβ. εὐγενής-εὐγενίζω καὶ ἐξευγενίζω, εὐτελής-εὐτελίζω καὶ ἐξευτελίζω, κτλ.). Ἡμεῖς προτιμῶμεν τὸ ἐξασθενόω-ῶ, ἐξησθένωσα, θὰ ἐξασθενώσω, ἐξασθενόσμαι-οῦμαι, εἶμαι ἐξησθενωμένος, κτλ.

Τοῦ ἐξασθενέω-ῶ οὐκ ὀλίγα πρᾶγματ' ἔχει τις ἐκ τῆς παλαιᾶς καθόλου γλώσσῃς νὰ προενέγκῃ. Ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις κεῖται καὶ

ἰέναι καὶ πρήσσειν τι ὑπομένομεν καὶ οὐκ ἐξασθενέομεν τελείως ὑπὸ κενώματος ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ», παρὰ δὲ Θεοφράστῳ «ἐναντίως δὲ τοῖς ἐξησθενηκόσι διὰ τὴν ἔνδειαν ἢ κατεργασία καὶ ἡ ἄλλη θεραπεία τὴν τε δύναμιν ἅμα καὶ τὴν εὐτροφίαν ἀποδίδωσι» καὶ «τὸ δὲ γε-γηρακὸς ἐξασθενεῖ δι' ἔνδειαν θερμότητος», παρὰ δὲ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεῖ «καὶ πρὶν ἐπιφανῆναί σφισι τοὺς πολεμίους ἐξασθενήσειν τὰ σώματα δίψει καὶ κόπῳ» καὶ «καὶ κατὰ τὴν προαίρεσιν ποτε τῶν λόγων ἀμαρτάνοντα καὶ κατὰ τὴν δύναμιν ἐξασθεοῦντα», παρὰ δὲ Στράβωνι «ἐξασθενησάντων τῶν διαδεξαμένων τὴν Ἀσκανικήν», παρὰ δὲ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ «ἐξησθένησε τοῖς λογισμοῖς οὐδὲν τῶν γενομένων περὶ Διονύσιον τὸν τύραννον μνησθεὶς», παρὰ δὲ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ «τὴν δὲ τῶν λογίων ἀκριβῆ σαρφήνειαν λεπτοουργεῖν καὶ κατὰκλείνειν ἐξασθεοῦντας», παρὰ δὲ Φίλωνι τῷ Ἰουδαίῳ «ἵνα μὴ προλαβὼν τὰ δεινὰ φύγῃ τὴν θεραπείαν ἢ ἐξασθενήσας ἀπείπῃ πρὸς αὐτήν» καὶ «ἵνα μὴ καθάπερ οἱ θηλυδρίαι κεκλασμένοι καὶ παρειμένοι καὶ προκναπίπτοντες μετ' ἐκλύσεως ψυχικῶν δυνάμεων ἐξασθενώμεν» καὶ «πρὸς οὕτω καρτερὰν ἰσχὺν ἐξασθεοῦντος» καὶ ἄλλα, παρὰ δὲ Σωρανῷ «ἵνα μὴ, τοῦ σώματος ἐξασθεοῦντος διὰ τὴν ὑπείρεσιν τοῦ οἴνου καὶ τῆς τροφῆς, καὶ ἡ μήτηρ συναισθησθῇ» καὶ «ἡδὴ δὲ καὶ εἰς τὸ μὴ ῥηδίως πρὸς τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς νυκτερινὰς φροντίδας ἐξασθενεῖν». Φέρεται δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον Σχολίοις «ὅταν γὰρ ἐξασθενησῇ τὸ κινεῖν πνεῦμα, βαρέα γίνεται τὰ μέλη» καὶ ἐν τοῖς εἰς Σοφοκλέα «ἀμενηνόν: ἐξησθενηκότα τῷ κόπῳ». Ὁ Σουΐδας μνημονεύων τὴν μετοχὴν ἐξησθενηκότας γράφει «Ἐξησθενηκότας: τεταλαιπωρηκότας, παρειμένους· οἱ δὲ Κελτοὶ ἰδόντες τοὺς Ῥωμαίους μάχεσθαι παρσκευασμένους καὶ δοξάτας ἐξησθενηκότας τὰ σώματα ὑπὸ λιμοῦ τὸν τάχιστον αἰρεῖσθαι τῶν θανάτων».

Ἐπειδὴ δ' οὐδὲν πολλὰς τοῦ ἀσθενῶ διαφέρει τὸ ἀδυνατῶ, ὡς παρεξηγήθη καὶ ὑπὸ παλαιοῦ τινος παρὰ Γαληνῷ διηγουμένην ὅτι «καὶ τὸν ἐκλελυμένον καὶ νοχελῇ τὸν οἶον ἄρρωστον ἔλεγεν· ἐκλελῦσθαι γὰρ καὶ ἀδυνατεῖν καὶ ἀσθεεῖν ταῦτόν δηλοῦν», φανερόν γίνεται ὅτι τὴν αὐτὴν τῷ ἐξασθενῶ δύναμιν ἔχει τὸ ἐξἀδυνατῶ, οὐ ποιεῖται χρῆσιν ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Θεόφραστος καὶ ἄλλοι. Ὡς δὲ λέγεται ἐν τοῖς Ἱπποκράτεισι *Ἐξασθενέομεν ΤΕΛΕΙΩΣ*, οὕτω παρὰ Πολυ-

βίῳ ἘΝΤΕΛΩΣ ἘΞαδυνατήσαντα. Εὐρίσκονται δὲ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως ΠΡΟ συνθετεμένα τὸ τε ἐξασθενῶ καὶ τὸ ἐξαδυνατῶ, ὡς παρ' Ἰωσήφω «ὡς τῶν κατιδεῖν πειρωμένων τὰς ὕψεις προεξασθερεῖν τοῦ βάθους» καὶ παρὰ Ψευδοχριστοτέλει «ὅπως μὴ προεξησθερηκότε ἢ φλεγμικαὶ ἐπιπίπτῃ» καὶ ἐν τοῖς Ἱπποκρατείαις «καὶ προεξαδυνατησάντων παραφροσύνην κάκισται». Γίνεται δὲ περὶ τοῦ προεξαδυνατησάντων ἡ ἐξῆς ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ περατήρησις· «Μέγεθος γὰρ τι τῆς κατὰ τὴν δύναμιν ἀρρωστικῆς ἐνδείκνυται τὸ προεξαδυνατησάντων ὄνομα, προσκειμένης τῆς ἘΞ προθέσεως τῷ προαδυνατησάντων, ὃ καὶ αὐτὸ καὶ ἐκὺτὸ βλάβην ἰκκνὴν σημαίνει τῆς δυνάμεως, καὶ κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως εὐρίσκειται γεγραμμένον». Ἀλλὰ γοῦν λέγει ὁ Γαληνὸς «καὶ τοῖς ἰδιώταις δῆλον ὑπάρχει τὸ τὰ μέγιστα πάθη τοῖς προεκκμηκασί τὴν δύναμιν ὀλέθρια γίνεσθαι· ἀλλ' ὅπερ ἐκεῖ προεξαδυνατησάντων, τοῦτο ἐνταῦθα μετὰ ἐκλύσεως εἶπε». Σημειωτέον δ' ὅμως ὅτι προκρίνουσιν τινες τὴν παρ' Ἐρωτιανῶ γραφὴν προαπαυδησάντων ὡς γνησιωτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ γινωσκομένης καὶ ἐρμηνευμένης. Γράφει δ' ὁ Ἐρωτιανὸς «Προαπαυδησάντων· προκτρωνησάντων, ἐξ οὗ δηλοῦται τὸ κεκκωμένον τῆς δυνάμεως· φησὶ γὰρ προαπαυδησάντων παραφροσύνην κάκισται· ἀντὶ τοῦ ἐπ' ἀσθενεῖ τῇ δυνάμει γενόμεναι φρενίτιδες κακόν».

Οὐ μόνον δὲ τὸ ἐξασθερεῖν ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἐκ τοῦ ἀσθερεῖν σύνθετα ἀμετάβλητον ἔχουσι σημασίαν, ὡς ἘΝασθερεῖν, ΚΑΤασθερεῖν, ΠΡΟασθερεῖν, ΣΥΝασθερεῖν, ὙΠασθερεῖν. Ἀλλὰ παρὰ Φίλωνι ἀντὶ τοῦ «Ὅρος δὲ ὁ τῶν ἀνωτάτω βαθμῶν ἀκμή, πρὸς δὲ καθάσας τις οὐκέτι πρόεισιν. Ἀλλ' ὥσπερ οἱ δικυλοδρομοῦντες ἐπανακάμπουσι τὴν αὐτὴν ὁδόν, ὅσα παρ' ἰσχυρῆς νεότητος ἔλαβεν, ἀποδιδούς ἐνασθερεῖ γήραξ» ἀγνωστός πάντως «—οὐκέτι πρόεισιν, ἀλλ' ὥσπερ οἱ δικυλοδρομοῦντες ἐπανακάμπει τὴν αὐτὴν ὁδόν, ὅσα παρ' ἰσχυρῆς νεότητος ἔλαβεν ἀποδιδούς ἐν ἀσθερεῖ γήραξ». Οὐδαμῶς δ' ὀκνοῦμεν τὸ ἐν Ἀδελφότητῳ Ἐπιγράμματα ἀπκντῶν:

χυμοὺς κατασπᾶ (τὸ λουτρόν), φλέγματος λύει πάχος,
χολῆς περιττὸν ἔκκενοι τῶν ἐγκάτων,
τὰς θελξιπίκρους κνησμονὰς κατασθενεῖ.

καὶ μετατυπώσωμεν εἰς τὸ κατασθεροῦ, παντὶ πάσιν ἀπίθανον νομί-

ζοντες ὅτι ἐπ' ἐνεργείας ὁ ποιητὴς τοῦ ἐπιγράμματος παρέλαβε τὸ ῥῆμα κατασθεῖν, οὐδὲν ἄλλο προδήλως σημαῖνον ἢ τελείως ἀσθενεῖν, ὡς ἐν τῷ τοῦ Σωρανοῦ «εἰ δὲ μὴ κατησθένηκεν ἡ δύναμις τοῦ σώματος» καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἐρωτιανοῦ «Κατηπέδανον· κατησθενηκός».

Παρὰ Γαληνῷ ἐν Λόγῳ Ξ' τοῦ περὶ Χρείας Μορίων ἀναγινώσκεται «Οὕτω τοι καὶ Ἴπποκράτης ἔλεγε· γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα ἐκ τῶν μαστῶν πολὺ ῥυέν ἀσθενεῖ τὸ ἔμβρυον», ἐν δ' Ἑπομνήματι Δ' εἰς τὸ Ἴπποκράτους περὶ Τροφῆς «Διὰ ταῦτα γέγραπεν αὐτός ἐν τοῖς Ἀφορισμοῖς — καὶ ἐτέρωθί που· ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα ἐκ μαστῶν πολὺ ῥυέν ἀσθενεῖ τὸ ἔμβρυον». Ἀλλ' οὔτε αὕτη οὔτ' ἐκείνη εἶνε ἡ ἀληθὴς τῆς ῥήσεως ἀνάγνωσις. Ἐν τοῖς Ἀφορισμοῖς εὐρίσκεται γεγραμμένον «Ἡ· γυναικὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ γάλα πολλὸν ἐκ τῶν μαστῶν ῥυέν, ἀσθενὲς τὸ ἔμβρυον» ἣν δὲ στερεοὶ οἱ μασθοὶ ἔωσι, ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον». Φέρεται δὲ καὶ ἐν Ἐπιδημιῶν Β' α' «Ἦν πολλὸν ῥέῃ γάλα, ἀνάγκη ἀσθενέειν τὸ ἐν γαστρὶ· ἣν στερεώτεροι ἔωσι οἱ τιτθοί, ὑγιεινότερον τὸ ἔμβρυον».

Ἀδόκιμον εἶνε τὸ ἀσθενοποιεῖν ἀντὶ τοῦ ἀσθενοῦν ἢ ἀσθενῆ ποιεῖν καὶ τὸ σθενοῦν ἀντὶ τοῦ ἰσχυροῦ ποιεῖν, ἀνθ' οὗ οἱ μετὰγενέστεροι λέγουσι καὶ ἰσχυροποιεῖν καὶ ἰσχυροῦν. Ἐν τῇ Μακεδονικῇ τοῦ Ἀππικανοῦ κεῖται «ἀσθενοποιούντες ἀεὶ τὸν Φίλιππον», ἐν δὲ τῇ Α' Ἐπιστολῇ τοῦ Πέτρου «ὀλίγον πκθόντας αὐτοὺς κατάρτισει, στήριξει, σθενώσει». Ἡσύχιος «Σθενώσει· ἐνισχύσει, δυναμώσει». Καὶ τὸ δυναμοῦν δὲ καὶ ἐνδυναμοῦν εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος. Τῷ ἀσθενοῦν συνωνυμεῖ τὸ ποιητικὸν ἀμενηνοῦν, οὗ ἐγένετο χρῆσις ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου εἰπόντος «ἀμενήρωσε δέ οἱ αἰχμὴν κυανοχαῖτα Ποσειδάων». Ἡσύχιος «Ἀμενήρωσεν· ἀσθενῆ ἐποίησεν». Ὡς δ' ἐκ τοῦ ἀσθενὲς ἐσχηματίσθη τὸ ἀσθενεῖν, οὕτως ἐκ τοῦ εὐσθενὲς τὸ εὐσθερεῖν καὶ ἐκ τοῦ ἰσοσθενὲς τὸ ἰσοσθερεῖν.

Παρατηρητέον ἐν τέλει ὅτι ἐν τοῖς εἰς Ὀππικόν Σχολίοις φέρεται «ἀμβλύνων· ἐξασθενῶν, ἐλαττωρ, ἀφανίζων καὶ σθεννύων». Παντοδαπὰ μὲν περὶ τὴν γλῶσσαν ἀμαρτήματα ἐπιπολάζουσιν ἐν ταῖς σχολίοις τούτοις· ἀλλὰ τίς τολμᾷ παγίως νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ ἐξασθενῶν εἶνε μετοχή τοῦ ἐξασθερεῖν καὶ οὐχὶ τοῦ ἐξασθενεῖν;

§ 8. Τοῦθ' ἔνεκα.

Ἐκ πλήρου τοῦτο γραφόμενον γίνεται τοῦτο ἔνεκα. Καίτοι δὲ παντάπασιν ἀλλοκότου οὔσης τῆς μετ' αἰτιατικῆς συντάξεως τοῦ ἔνεκα, ὅμως συχνάκις τις ἀκούει λεγόμενον καὶ βλέπει γραφόμενον τὸ τοῦθ' ἔνεκα ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων, παρ' οἷς ὀλίγον μὲν εἶνε τὸ περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀληθείας ταλαίπωρον, οὐδεμία δ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ φροντίς γίνεται περὶ τῆς κακουμένης ἐκάστοτε καὶ ἀθλίως διατιθεμένης γλώσσης.

Φιληδοῦσι δὲ μάλιστα τῷ δεινῷ τούτῳ καὶ ἀφορήτῳ σολοικισμῷ θαυμάσιοί τινες ἄνθρωποι, ὅλως μὲν ἀτριβεῖς τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς ὄντες καὶ σαθρὰ ἀεὶ φθειγόμενοι, ὑπερφυῶς δ' ἐπὶ λεκτικῇ δεινότητι σεμνυνόμενοι καὶ περιττῶς τὴν περὶ τοὺς τύπους καὶ τὴν σύνταξιν καινότητα, μᾶλλον δὲ τεραττεῖαν, διώκοντες, ὡς εὐσταλῇ δῆθεν καὶ εὐπάρυφον τὸν λόγον ἀποφαίνουσιν. Τὸ ὁρθὸν τούτου ἔνεκα, ἀηδὲς πάντως καὶ ἄχρι διὰ τὴν χασμωδὴν προσπίπτον ταῖς εὐαισθητῶς τῆς καλλιφωνίας ἐχούσαις ἀκοαῖς, ἥκιστα προσφυῆς ὑπολαμβάνουσι τῷ μετὰ φιλοκαλίας ἐκτενισμένῳ καὶ διηνητισμένῳ λόγῳ. Τὴν εὐφωνίαν δ' ἐν πικρῇ οἱ χαρίεντες οὗτοι αὐτοσχεδιασται προβαλλόμενοι διατείνονται ὅτι μόνον τὰ ὧτα δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἀσφαλῆ τοῦ πρέποντος ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ τοῦ μὴ πρέποντος κριτήρια, οἱ δὲ κανόνες οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ψόφος καὶ κόμπος κενῶν ὀνομάτων, ἀργῶν σχολαστικῶν περιέργως τὰ πάντα ἐξονυχιζόντων *σκαλαθυριάτια*, τίμια μὲν ἴσως τοῖς εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶσι παισίν, οὐδενὸς δ' ἄξιον τοῖς φύσει δεξιόις καὶ θυμολύτοις ἀνδράσι, τοῖς μὴ διεστραμμένοις ὑπὸ τῆς παιδείας μηδὲ διεφθαρμένοις ὑπὸ τῶν βιβλίων. Δυσανασχετοῦσι δὲ πρὸς πάντα ἐλεγχὸν καὶ ἀγρίως δάκνουσι τὸν πειρώμενον ὅπως δῃ ποτε νὰ πύστη αὐτοὺς τῆς κορύζης οὐδαμῶς συμπεριφερόμενοι τοῖς πρὸς σωφρονισμὸν αὐτῶν λεγομένοις. Χαλεπώτατον τῇ ἀληθείᾳ ἔργον ἀναλαμβάνει ὁ ἐπιχειρῶν νὰ νοθεύῃ καὶ μεταδιῶχῇ τοιοῦτους ἀνθρώπους, ὧν οὐδὲν δυσμεταχειρίτερον, ταχέως δ' ἀνυπαρκτόν ἐστι νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι μωρὸν οὔτε πείσαι οὔτε ρῆσαι ἐστι. Τὸ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος

νος ἐν Θεοκτιτήτῳ ἀσπεύεται· εἰρημένον «ἂν τινά τι ἔρῃ, ὥσπερ ἐκ φαρμάκων ῥηματίσκιαι αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι· καὶ τοῦτου ζητῆς λόγον λαβεῖν, τί εἰρηκεν, ἐτέρῳ πεπλήξει κακινῶς μετανομήσμεν, περανεῖς δὲ οὐδέποτε· οὐδὲν πρὸς οὐδένα αὐτῶν» βραχὺ τι μεταβαλλόμενον καὶ γινόμενον «ἂν τινά τι ἐλέγχῃς, ὥσπερ ἐκ φαρμάκων ῥηματίσκιαι αἰνιγματώδη ἢ βάρβαρα ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι· καὶ τοῦτου ζητῆς λόγον λαβεῖν, τί ἢ πῶς εἰρηκεν, ἐτέρῳ πεπλήξει κακινῶς καὶ τερατωδῶς ἐσχηματισμένῳ, περανεῖς δὲ οὐδέποτε· οὐδὲν πρὸς οὐδένα αὐτῶν» δύναται εὐκακρότατα καὶ εὐκαρμυστότατα νὰ λεχθῇ πρὸς τὸν ἐπιβαλλόμενον παρ' ἡμῖν νὰ ἐλέγξῃ τινὰ τῶν ἀτοπωτάτων τούτων ἀνθρώπων, οἵτινες ἅμα μὲν ἐσχάτως ἀνεπιστήμονες καὶ ὅλως Ἑλληνικῶν γραμμῶν ἰδιῶται ὄντες ἅμα δὲ βαρὺ φρόνημα καὶ θράσος ἀκάλθεκτον ἔχοντες ἔτοιμοι εἶνε ν' ἀπαντῶσι προπετῶς καὶ ὑπεροπτικῶς εἰς πάντα ἔλεγχον, παιδαριωδῶς βατταρίζοντες καὶ τοιαῦτά τινα μιζοδόρβαρα προφερόμενοι, ὅποῖα ἀδυνατεῖ νὰ ὑπομῇ ὁ μὴ λιθίνην ἢ σιδηρᾶν ψυχὴν ἔχων.

§ 9. Ἀπεκδύεται τοῦ ἐνδύματος, ἀπεκδύεται τῆς εὐθύνης, κτλ., ἀπεκδύεται τοῦ ἀνθοσκεποῦς καὶ μέταινίας κεκοσμημένου ἐνδύματός του, ἀπεξεδύσατο πάσης εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ Σουλτάνου, κτλ.

Τὸ ῥῆμα ἀπεκδύομαι (προσαπεκδύομαι, συναπεκδύομαι), οὔτινος ἀγνώστου τοῖς παλαιοῖς ὄντος μόνον οἱ μεταγενέστεροι ποιοῦνται ἐνίοτε χρῆσιν, συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς πτώσεως, καθάπερ καὶ τὸ ἀποδύομαι καὶ τὸ ἐκδύομαι. Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἀπαντᾷ «ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας» καὶ «ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον». Φευκτέον λοιπὸν τὴν μετὰ γενικῆς ἐκφορὰν ἀπεκδύεται τοῦ ἐνδύματος, ἀπεκδύεται τῆς εὐθύνης, κτλ. καὶ λεκτέον αἰετ' αἰτιατικὴν ἀπεκδύεται τὸ ἐνδυμα, ἀπεκδύεται τὴν εὐθύνην, κτλ.

§ 10. Δημόσιος ἀσφάλεια, δημόσιος παιδεία, κτλ.

Προκρίτεον πάντως εἶνε τὸ δημοσία ἀσφάλεια, δημοσία παιδεία, κτλ. Δημοσία ἐλέγετο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ φωνῇ, πάντοτε μὲν ὑπὸ τῶν δοκίμων, συνήθως δ' ὑπὸ τῶν ἀδοκίμων. Συχνάκις δ' εὐρίσκεται παρ' ἀμφοτέροις ἡ δοτικὴ δημοσία τελοῦσα τὰ τοῦ ἐπιρρήματος. Τοῦ θηλυκοῦ δημόσιος, ὅπερ οὐχί σπανίως μεταχειρίζεται ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς, ὀλίγιστα παραδείγματα παρέχουσιν ἡμῖν οἱ μεταγενέστεροι. Ἀλλὰ τίς δὲν θά νομίσει ἀσπαστοτέραν τὴν συνήθη μὲν παρ' αὐτοῖς χρῆσιν, διηγεκὴ δὲ παρὰ τοῖς παλαιοτέροις;

§ 11. Λιμοκτονῶ, ἐκινδύνευσα νὰ λιμοκτονήσω, ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ λιμοκτονήσωσιν οἱ Τοῦρκοι, κτλ.

Τὸ λιμῷ κτείνομαι ἢ ἀποθνήσκω ἐκφέρεται ἐλληνιστὶ διὰ τοῦ λιμοκτονοῦμαι, οὗ ὁ ἀόριστος ἐλιμοκτονήθην. Εἶνε δὲ τὸ λιμοκτονοῦμαι παθητικὸν τοῦ λιμοκτονῶ, ὅφ' οὗ οὐδὲν ἄλλο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ δηλοῦται ἢ τὸ λιμῷ κτείνω, ὡς ὑπὸ τοῦ ξιφοκτονῶ σημαίνεται τὸ ξίφει κτείνω. Σουΐδας «Ξιφοκτονεῖν: ξίφεσιν ἀναιρεῖν». Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται ξενοκτονῶ ἀντὶ τοῦ κτείνω τοὺς ξένους, πατροκτονῶ ἀντὶ τοῦ κτείνω τὸν πατέρα καὶ μητροκτονῶ ἀντὶ τοῦ κτείνω τὴν μητέρα. Πρὸς καὶ ἀνδροκτονῶ, ἀνθρωποκτονῶ, θηροκτονῶ, λυκοκτονῶ, παιδοκτονῶ, ταυροκτονῶ, τεχνοκτονῶ, τυραννοκτονῶ, φθειροκτονῶ, κτλ. Ἔτι δὲ ἀλληλοκτονῶ καὶ αὐτοκτονῶ. Τῷ λιμοκτονῶ συνωνυμεῖ τὸ λιμαγχῶ ἢ λιμαγχονῶ, τουτέστι λιμῷ ἄγχω ἢ πνίγω, ἔχον παθητικὸν λιμαγχοῦμαι ἢ λιμαγχονοῦμαι.

Ἐπάναγκες λοιπὸν φαίνεται νὰ λέγωμεν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ πάθους λιμοκτονοῦμαι καὶ ἐλιμοκτονήθην, ἥγουν ἀποθνήσκω ὑπὸ (τοῦ) λιμοῦ καὶ ἀπέθανον ὑπὸ (τοῦ) λιμοῦ ἢ ἀποθνή-

σκω ὑπὸ (τῆς) πείνης καὶ ἀπέθανον ὑπὸ (τῆς) πείνης, μόνον δ' ἐπ' ἐνεργείας τὸ λιμοκτονῶ καὶ ἐλιμοκτόνησα νὰ μεταχειριζώμεθα. Δυνάμεθα δὲ νὰ ποιῶμεθα χρῆσιν καὶ τοῦ λιμώττω ἥτοι λιμῷ τρύχομαι, λιμῷ παρατείνομαι, λιμῷ πιέζομαι, κτλ. Γαλήνως «Λιμώττειν ἐκείνους φαμέν, ὅσοι δι' ἀπορίαν σιτίων εἰς ἄκρον ἤκουσι πείνης». Ἐν τοῖς τοῦ Ἡροδότου φέρεται ὁ τύπος λιμαίνω-ἐλίμηναι. Εἶπε δὲ καὶ ὁ Ἀππιανὸς «ἐλίμαινεν οὖν ὁ στρατὸς αὐτῷ καὶ τὴν πόαν ἡρτοποιοῦν».

Τὸ ὄνομα εἶνε λιμοκτονία, ὡς ἀλληλοκτονία, ἀνθρωποκτονία, αὐτοκτονία, βρεφοκτονία, ζωοκτονία, θεοκτονία, θηροκτονία, κυνοκτονία, λιθοκτονία, μητροκτονία, ξενοκτονία, παιδοκτονία, παρθενοκτονία, πατροκτονία, συοκτονία, τεκνοκτονία, τυραννοκτονία, φονοκτονία, κτλ. Εὐρίσκεται δὲ καὶ ἀδόκιμος τύπος λιμοκτόνησις.

Τοῦ ἐνεργητικοῦ *λιμοκτονῶ* ποιεῖται χρῆσιν ὁ Πλάτων λέγων «τὸν δὲ ἀνθρώπον *λιμοκτορεῖν* καὶ ποιεῖν ἀσθενῆ» καὶ ὁ Γαλήνως γράφων «οὗς ὁ σοφώτατος Θεσσαλὸς—ἐταρτίχευσε ἀν' ὅλαις, οἷμαι, τρισὶ *λιμοκτορήσας ἡμέραις*» καὶ ἄλλοι. Περὶ τῶν Κασπίων ἱστορεῖ ὁ Στράβων ἐν τῷ ΙΑ' βιβλίῳ ὅτι «τοὺς ὑπὲρ ἐβδομήκοντα ἔτη *λιμοκτορήσαντες* εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκτιθέασιν». Κεῖται δὲ καὶ ἐν ταῖς Παροιμίαις τοῦ Σολομῶντος «οὐ *λιμοκτορήσει* κύριος ψυχὴν δικαίαν» καὶ ἐν τοῖς εἰς Σοφοκλέα Σχολίοις «ὥς *λιμοκτορήσασα* αὐτὴν ἀπώλεσε».

Ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσις ἀπαντᾷ οὐ μόνον τὸ ἐνεργητικόν ἀλλὰ καὶ τὸ παθητικόν, οἷον «ἦν δὲ αἱμὰ τινα ξυμφέρῃ ἀφαίρειν, στερεῇν πρότερον ποιεῖν τὴν κοιλίην καὶ οὕτως ἀφαίρειν καὶ *λιμοκτορεῖν*» καὶ «ἐν τῇ θεραπείῃ δὲ προσαιονᾶν ὕδατι πολλῷ θερμῷ καὶ *λιμοκτορεῖν*» καὶ «ἐμέτοισι χρῆσθαι—καὶ αὐτὶς *λιμοκτορεῖσθαι*» καὶ «τῷ τοῦ Θουοῦ, δὲ σφόδρα ἐν πυρετῷ καυσώδει *ἐλιμοκτορήθην*». Φέρεσθαι δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Στράβωνος «τοὺς γὰρ γονέας, ἐπειδὴν ὑπὲρ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονότες τυγχάνωσιν, ἐγκαλεσθέντας *λιμοκτορεῖσθαι*». Γραπτέον δ' ἴσως καὶ παρ' Ἀλκίφρονι «ἐγὼ δὲ ἀποσπλήναι κινδυνεύω *λιμοκτορούμενος*» ἀντὶ τοῦ «ἀποσπλήναι κινδυνεύω τῷ *λιμῷ* κερτούμενος».

Σημαίνον δὲ τὸ λιμοκτονῶ καὶ λιμοκτονεῖν κυρίως λιμῷ ἀποκτείνω καὶ λιμῷ ἀποκτείνομαι ἢ ἀποθνήσκω λαμβάνεται συνήθως κατὰ τινα ὑπερβολὴν ἐπὶ τῆς δι' αἰτίας γινομένης μεγάλης ἀσθενώσεως καὶ οἶονεϊ ἀπονεκρώσεως. Ὁ Γαληνὸς ἐν τῷ Δ' Ὑπομνήματι εἰς τὸ περὶ Διαίτης Ὁξέων Νοσημάτων Βιβλίον τοῦ Ἱπποκράτους γράφει «Δόξει δὲ ταῦτα μάχεσθαι τῷ χρῆναι λιμοκτονεῖν. Ἡ γὰρ λιμοκτορία μάλιστα μὲν αἰτίαν παντελῆ σημαίνει· εἰ δ' οὐ, ἀλλὰ τὴν γε ἐπὶ τοῖς πόμασι μόνον διαίταν. Οὕτω δὲ καὶ μελιερατον καὶ χυλὸν πτισάνης συνεχώρησε διδοσθαι. Δοκεῖ δέ μοι διὰ τοῦτο λιμοκτονεῖν λέγειν αὐτούς, ὅτι χρονίζουσι τὰς ἐπανεσεις τῶν πυρετῶν ἴσχυοντες εὐφορωτάτας, ὡς ἐξεπατηθέντας τινὰς τροφὴν ἰσχυροτέραν δοῦναι καὶ μάλιστα διὰ τὴν λειποθυμίαν (Γρ. Ἀποθυρίαν). Ὡς πρὸς τοιαύτην οὖν δίκαιον ἢ διὰ τοῦ μελικράτου τε καὶ τοῦ χυλοῦ γιγνομένη ἐν πολλαῖς ἡμέραις εἴρηται ὀρθῶς λιμοκτονίαν».

Εὐρίσκειται καὶ σύνθετον προλιμοκτονεῖσθαι-προλιμοκτονηθῆναι παρ' Ἀριστοτέλει λέγοντι «πικνίνεται δὲ προλιμοκτονηθεῖσα ἡμέρας τρεῖς σχεδὸν δὲ καὶ ἄλλα πάντα προλιμοκτονούμενα πικνίνεται» καὶ «πικνύνεται δὲ καὶ ταῦτα μᾶλλον προλιμοκτονηθέντα τρεῖς ἡμέρας». Ὁ δ' Αἰσχύλος εἶπε λιμοθιῆς ἀντὶ τοῦ λιμοκτονουμένη ἐν Ἀγαμέμνονι «πτωχός, τέλεινα, λιμοθιῆς ἠνεσγόμεν».

Ἐν Ἀνεκδότοις Βεκαῆρου ἀναγινώσκεται «Ἀποτῆξαι λιμῷ· οἶον ἀποκτείναι». Περὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ πράγματος ὁ μὲν Νικόλαος ὁ Δικασκηνὸς λέγει «Μόσσυνοι τὸν ἐκυτῶν βασιλέα τρέφουσιν ἐν πύργῳ κατὰ κλειστον· ἐὰν δέ τις δόξῃ κακῶς ποτε βεβουλεῦσθαι, τῷ λιμῷ αὐτὸν ἀποκτείνουσιν, ὁ δὲ Σχολιαστὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου «Ἰστορεῖ Ἐφορος καὶ Νυμφόδορος περὶ τούτων ὅτι τὸν βασιλέα αὐτῶν ἄδικόν τι κρίναντα ἐγκλείουσι καὶ λιμαρχοῦσιν». Τῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου χρήσεως τῷ λιμῷ ἀποκτείνειν παρέχει ἡμῖν παράδειγμα καὶ ὁ Λυκούργος, ὅστις ποιούμενος μνείαν τοῦ θανάτου τοῦ Περυσανίου ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους λόγῳ γράφει «τὴν θύραν ἀποικοδομήσαντες καὶ τὴν ὀροφὴν ἀποσκαυάσαντες καὶ κύκλῳ περιστρατοπεδεύσαντες οὐ πρότερον ἀπῆλθον πρὶν ἢ τῷ λιμῷ ἀπέκτειναι». Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται καὶ τῷ λιμῷ ἀποθνήσκειν, τῷ λιμῷ ἀπολλέσθαι, ἢ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ἀποθνήσκειν, ἐπὶ τοῦ λιμοῦ ἀπολλέσθαι. Ὁ Θουκυδίδης ἱστορῶν τὰ κατὰ

τὸν θάνατον τοῦ Πικυσανίου γράφει «μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφείλον καὶ τὰς θύρας ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτόν καὶ ἀπολαβόντες ἔσω ἀπωκοδόμησαν, προσκαθεζόμενοι τε ἐξεπολιόρκησαν λιμῶ· καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποψύχειν, ὥσπερ εἶχεν, ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι τε ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουσιν ὄντα καὶ ἐξαχθεὶς ἀπέθανε παρὰ χερσὶν».

Εἴπομεν ὅτι συνώνυμον τῷ *λιμοκτορῶ* καὶ *λιμοκτοροῦμαι* εἶνε τὸ *λιμαρχοῶ* καὶ *λιμαρχοοῦμαι* ἢ *λιμαρχῶ* καὶ *λιμαρχοῦμαι*. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐπίθετον *λιμαρχικός* ἐμφερῶς ἔχον τῷ συναρχικός καὶ κυναρχικός, κτλ. καὶ ὄνομα *λιμαρχία*, *λιμαρχορία* καὶ *λιμαρχόησις*.

Ἐν τοῖς Ἱπποκράτειοις ἀναγινώσκεται «παρὰ πάσας δὲ τὰς τῶν ἄρθρων ἐμβολὰς δεῖ ἰσχυαίνειν καὶ *λιμαρχοῦν* ἄχρι ἐβδόμης» καὶ «πρῶτον μὲν οὖν ὁ *λιμαρχούμετος* εἰ πλείονα φάγοι καὶ πίοι τούτοιςι δῆλος ἔσται» καὶ «καὶ σάρκες τῶν μὴ ἀπὸ τέχνης ὀρθῶς *λελιμαρχημένων*». Τὴν αὐτὴν γραφὴν τῆς τελευταίας ταύτης ῥήσεως βλέπει τις καὶ ἐν τῷ τοῦ Γαληνοῦ Α' Ὑπομνήματι εἰς τὸ περὶ Ἀρθρῶν Βιβλίον τοῦ Ἱπποκράτους· ἀλλ' ἐν οἷς αὐτὸς ὁ Γαληνὸς γράφει ὑπομνηματιζόμενος τὰ τοῦ Ἱπποκράτους φέρεται «καθάπερ τοῖς ὑπὸ τέχνης ὀρθῶς *λελιμαρχημένοις*» ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τέχνης.

Παρὰ Γαληνῷ ἀπαντᾷ «τίνος δὲ χάριν τὰ φλεγμαίνοντα *λιμαρχοκεῖς*» καὶ «ὅτι γὰρ ἂν ἐβελήσης ἐπὶ πλείστον *λιμαρχορήσας* ἀνατέμνειν» καὶ «καὶ μαστιγούμενοι καὶ *λιμαρχοοῦμενοι* καὶ ἀτιμωζόμενοι πρὸς τῶν δεσποτῶν οὐκ ὀργίζονται» καὶ «διὰ τὴν φλεγμονὴν *λιμαρχοουμένου* τάνθρωπου» καὶ «ὥσθ' ἦττον οὗτοι βλαβήσονται *λιμαρχοῦμενοι* ὑπὸ τῶν διατριταρίων ἰατρῶν».

Κεῖται δὲ καὶ ἐν τῷ Δευτερονομίῳ «καὶ ἐκκώσε σε καὶ *ἐλιμαρχήσῃ* σε καὶ ἐψώμισέ σε τὸ μάκναι» καὶ ἐν τοῖς εἰς Σοφοκλέα Σχολίοις «καὶ εἰς ἄντρον ἐμβαλόντες καὶ τὴν εἴσοδον κλείσαντες *ἐλιμαρχήσασα*». Ἐν τοῖς εἰς Λουκιανὸν Σχολίοις καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη λέγεται περὶ τοῦ Τροφωνίου ὅτι «ποιήσας ἐν Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπόγειον οἶκημα εἰσελθὼν ἐμυντεύετο καὶ *λιμαρχορῆθεις* ἀπέθανεν». Κέλαιστον δὲ τὸ ἐν Στοβαίου Ἀνθολογίῳ φερόμενον «Τὰς μὴ κατὰ φύρην, φησὶν ὁ Ἀντισθένης, εἰσιούσας ἀπολαύσεις δεξιᾷ ἢ σελήνῃ».

ναι ἢ ἐλλεθορισθῆναι ἢ πάντως λιμαγχορηθῆναι κακὰς ἀμοιβὰς ἐκτί-
νοντα τῆς προγεγεννημένης ἀπληστίας ἕνεκα μικρᾶς καὶ ὀλιγοχρονίου
ἡδονῆς». Γραπτέον δ' ἴσως, ἵνα μὴ ἀσύντακτος ὁ λόγος ὑπάρχη, «Διὰ
τὰς μὴ κατὰ θύρας, κτέ.».

Παρκυθιέμεθα ἐν τέλει ἐκ τοῦ Γαλιηνοῦ χωρίον, ἐν ᾧ ἀμφοτέρων
τῶν παρὰ πλησιωτάτην δύνανται ἔχοντων ὀνομάτων *λιμοκτορία* καὶ
λιμαγχορία γίνεται χρῆσις. «Λοιπὸν ἄρα τὴν ἐπίπονον καὶ μοχθη-
ρὴν ὄντως ὥσπερ τινὰ ἱερὰν ἄγκυραν εἰς ἅπαντα τὰ πάθη διαρκῆ
παρὰ πλησίον *λιμοκτορίαν*. Εἴτα δηλαδὴ σκώψομεν Ἀπολλώνιον καὶ
Δέξιππον ἐπὶ *λιμαγχορία*».

§ 12. Μικροῦ (ὀλίγου) δεῖν ἢ πυρκαϊὰ νὰ καταστρέψῃ
τὴν πόλιν, μικροῦ (ὀλίγου) δεῖν ὁ στρατὸς ν' ἀπο-
θάνῃ ὑπὸ τῆς πείνης, κτλ.

Ἐσχάτως σόλοικος εἶνε ἡ σύνταξις αὕτη. Ἀνάγκη πᾶσα νὰ
λέγῃται ἡ μικροῦ (ὀλίγου) δεῖν κατέστρεψεν ἢ πυρκαϊὰ
τὴν πόλιν καὶ μικροῦ (ὀλίγου) δεῖν ἀπέθανεν ὁ στρατὸς
ὑπὸ τῆς πείνης ἢ μικροῦ (ὀλίγου) ἐδέησεν ἢ πυρκαϊὰ νὰ
καταστρέψῃ τὴν πόλιν καὶ μικροῦ (ὀλίγου) ἐδέησεν ὁ
στρατὸς ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ τῆς πείνης.

Οὐδαμῶς κρεῖττον ἔχει ἡ σύνταξις, καθ' ἣν λέγεται παρ'
ὀλίγον νὰ πνιγῇ ὁ ἄνθρωπος. Οἱ μὴ ἀρεσκόμενοι τοῖς κο-
λοβοῖς ἢ ἀναπήροις λόγοις ὀφείλουσι νὰ προφέρωνται τὸ ἄρ-
τιον παρ' ὀλίγον ἢ λθῇ νὰ πνιγῇ ὁ ἄνθρωπος ἢ νὰ μετα-
χειρίζωνται τὸ παρ' ὀλίγον ἐπνίγη ὁ ἄνθρωπος ἐμφερέ-
σατον ὃν τῷ ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλέους γεγραμμένῳ «σχολαστικὸς
κολυμβῶν παρὰ μικρὸν ἐπνίγη». Τὸ τῆς κοινῆς συνηθείας
ὀλίγον ἔλειψε νὰ πνιγῇ ὁ ἄνθρωπος οὐδεὶς δύναται νὰ
φέξῃ ὥς ἀτελῶς ἐξηξηγεμένον ἢ πλημμελῶς συντεταγ-
μένον. Πολλῷ δὲ τῇ ἀληθείᾳ κάλλιον εἶνε ν' ἀσπάζεται τις τὰ
κοινολεκτούμενα ἢ σπουδάζων περὶ τὰ χαριέστερα νὰ σολοι-
κίζῃ δεινότερα.

§ 13. Δημοκράτης, ἀριστοκράτης.

Ἀντὶ τοῦ δημοκράτης-δημοκράτου καὶ ἀριστοκράτης-ἀριστοκράτου προσήκον εἶνε νὰ λέγῃται δημοκρατικός καὶ ἀριστοκρατικός, ἅπερ μόνον οἱ παλαιοὶ μετεχειρίζοντο παντάπασι ἀγνοοῦντες τὰ παρὰ τοὺς νόμους τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐσχηματισμένα δημοκράτης καὶ ἀριστοκράτης. Οὐ μόνον δ' ὁ σχηματισμὸς τῶν λέξεων τούτων εἶνε ἀνελλήνιστος ἀλλὰ καὶ ἡ σημασία καθ' ἣν παρελήφθησαν ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ ἀτοπώτατ' ἔχει. Οὐδὲν ἄλλο τὸ δημοκράτης καὶ ἀριστοκράτης δύνανται φυσικῶς νὰ ἐμφαίνωσιν ἢ τὸν κρατοῦντα τοῦ δήμου καὶ τὸν κρατοῦντα τῶν ἀρίστων. Τοῦ ἀδοκίμου δημοκράτης ἐπὶ τῆς κατὰ φύσιν ἐννοίας ἐγένετο ἐνίοτε χρῆσις ἐν τῷ Βυζαντιακῷ ἑλληνισμῷ. Εὐλογώτατα παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ ἄνθρωπος τῆς δημοκρατίας, τουτέστιν ὁ δημοκρατία συζῶν ἢ ὁ τὴν δημοκρατίαν αἰρούμενος, ὠνομάζετο δημοκρατικός καὶ ὁ τῆς ἀριστοκρατίας ἀριστοκρατικός. Ὅμοια τούτοις ὑπάρχουσι τὸ τιμοκρατικός καὶ τὸ χειροκρατικός.

§ 14. Ἀποθανατίζω, ἀπεθανάτισα, ἀπεθανατίσθην.

Μόνοι σχεδὸν οἱ κίβδηλοι οὔτοι τύποι κυκλοῦνται ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ ὑπ' ἀγνοίας εἰς αὐτὴν παρεισδύντες ἀντὶ τῶν γνησίων ἀπαθανατίζω, ἀπηθανάτισα, ἀπηθανατίσθην. Τὸ ποιῶ τινα ἀθάνατον καὶ γίνομαι ἀθάνατος ἐδηλοῦτο ἐν τῇ παλαιᾷ γλώσσῃ διὰ τοῦ ἐκ τοῦ ἀθάνατος παρηγμένου ῥήματος ἀθανατίζω καὶ ἀθανατίζομαι, ὅπερ συντιθέμενον μετὰ τῆς ἈΠΟ προθέσεως γίνεται ἀπαθανατίζω (συναπαθανατίζω) καὶ ἀπαθανατίζομαι, ὅθεν ἀπαθανατισμὸς καὶ ἀπαθανάτισις. Κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ ἀθανατίζω τρόπον ἐσχηματίσθη τὸ ἀφθαρτίζω, τουτέστι ποιῶ ἀφθαρτον (Πρβ. καὶ συνετίζω). Νεώτερον δὲ τοῦ ἀθανατίζω-ἀπαθανατίζω καὶ

πολλῷ αὐτοῦ σπανιώτερον εἶνε τὸ ἀθανατῶ-ἀπαθανατῶ ἔχον ἀνάλογα τὸ αἰστώ ἐκ τοῦ αἴστος καὶ τὸ ἀφαντῶ ἐκ τοῦ ἄφαντος καὶ τὸ ἀχρηστῶ ἐκ τοῦ ἄχρηστος (Πρβ. καὶ ἀναστατῶ, πιστῶ, θαυμαστῶ, κτλ.). Παρ' Εὐσταθίῳ κεῖται «εἴη δ' ἂν κατ' αὐτὸν γελοῖος καὶ ὁ ἱατρὸς ἐκεῖνος, ὃς ὑγιεινὴν παραδιδούς δίαιταν ἠὔχησε δι' αὐτῆς ἀπαθανατίσαι ἢ κατὰ τινὰς ἀπαθανατῶσαι ἄνθρωπον».

Οὐδὲν τοῦ ἀποθανατίζω ἐπαινετώτερον νομίζομεν τὸ ἐν τῷ Χριστῷ τοῦ Ψευδολουκιανοῦ ἀναγινωσκόμενον «ὅπως ἀποσχολοῦμενοι περὶ ταύτην ἀμελοῦεν τῆς ἱππικῆς», ὅπερ μετεβλητέον εἰς τὸ ἀποσχολοῦμενοι. Εὐρομεν δὲ καὶ Ἐφθαρτοποιήθη γεγραμμένον ἀντὶ τοῦ Ἐφθαρτοποιήθη ἐκ τοῦ ἀφθαρτοποιεῖν καὶ προαφθαρτισμένον ἀντὶ τοῦ προαφθαρτισμένον ἐκ τοῦ προαφθαρτίζομαι.

Καὶ ἄλλας δ' οὐκ ὀλίγας ἢ ἀπαιδευσία προσῆψε κῆρας τῇ καθ' ἡμᾶς γλῶσση οὐχὶ μετρίως αὐτὴν ῥυπαινούσας, οἷον ἀπεσβολώθην ἀντὶ τοῦ ἀπεσβολώθην ἐκ τοῦ ἀπασβολοῦμαι καὶ ἀντεμείφθην ἀντὶ τοῦ ἀντεμείφθην ἐκ τοῦ ἀνταμείβομαι καὶ συγκαταεριθμῆθην ἀντὶ τοῦ συγκαταεριθμῆθην ἐκ τοῦ συγκαταριθμοῦμαι καὶ ὑπεπτευσά ἀντὶ τοῦ ὑποπτευσά ἐκ τοῦ ὑποπτεῦω, κτλ.

Περικτηρητέον δ' ὅτι ὁ μακκρίτης Ἀσώπιος, ὁ σοφὸς τοῦ ἔθρους διδάσκαλος καὶ πρύτανης τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, οὐ μόνον τοῦ ἀποθανατίσαστα ἀντὶ τοῦ ἀπαθανατίσαστα χρῆσιν ἐποιήσατο ἀλλὰ καὶ τοῦ κατεσθηρίσθη ἀντὶ τοῦ κατεσθερίσθη ἐκ τοῦ καταστερίζομαι (κατ-σστερίζομαι). Καὶ ὁ Ῥηγκάδης δέ, μεγάλως καὶ αὐτὸς παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν εὐδοξῶν ὡς ἔξοχος φιλόλογος καὶ δεινὸς περὶ τὸν Ἑλληνικὸν λόγον, ἔγραψε «διενύσαμεν δύο εὐαρεστοτάτας ὥρας» ἀντὶ τοῦ διενύσαμεν ἐκ τοῦ διανύω.

Πόσα δ' ἄλλα περὶ τὴν γλῶσσαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἡσχημόνησαν, ὑφ' ὧν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐπαυδέετο τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὑπερβυλλόντως αὐτοὺς εἰς λόγον γεγραμμάτων τιμῶν καὶ ὁλως ἐκ τοῦ νεύματος

αὐτῶν ἐν παντί φιλολογικῶς ζητήματι ἐκκρεμζόμενον; Βλέποντες δὲ τοὺς ἱεροφάντας καὶ δαδούχους τοῦ ἑλληνισμοῦ, παρ' ὧν πᾶς τις ἀξιοῦν ἀκούῃ λόγον ἀπηρτισμένως Ἑλληνικόν, οὕτως ἔκφυλα καὶ ἀλλόκοτα λαλοῦντας καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτοντας, πῶς δὲν δυνάμεθα εὐλόγως νὰ ἐπιφωνήσωμεν: Ὅταν τὸ ἔδωρ πτήγῃ, τί ἐπιρροφήσωμεν; Εἰ οἱ διδάσκαλοι ἀμαρτάνουσι τοιαῦτα, πρὸς τίνα πορευθώμεν; Τίς ἡμῖν ἐπαγορθώσεται τὰ τούτων σφάλματα;

§ 15. Πολεμῶ μετὰ τινος.

Τὸ πολεμῶ μετὰ τινος ἢ σὺν τινι κατὰ τὴν δόκιμον χρῆσιν ἰσοδυναμεῖ τῷ συμπολεμῶ τινι ἢ μετὰ τινος καὶ σημαίνει ἀείποτε συμμαχίαν καὶ βοήθειαν, καθάπερ καὶ τὸ μάχομαι σὺν τινι ἢ μετὰ τινος ἤγουν συμμαχομαι τινι. Ἡ ἐχθρική σχέσις ἐρμηνεύεται παρὰ τοῖς ἐνδόξοις συνήθως διὰ τοῦ πολεμῶ τινι ἢ πρὸς τίνα. Καλὸν εἶνε λοιπὸν τῆς δοκίμου ἀντεχόμενοι χρήσεως νὰ λέγωμεν πολεμῶ πρὸς τίνα, πολεμῶ μετὰ τινος πρὸς τίνα (=πολεμῶ συμμαχῶν τινι πρὸς τίνα), κτλ., νὰ ἐκκλίνωμεν δ' ἐπ' ἐχθρικῆς ἐννοίας τὸ πολεμῶ μετὰ τινος.

Καὶ ἀντὶ τοῦ πόλεμος μετὰ τινος καὶ μάχη μετὰ τινος, ἂν μὴ περὶ ἐπικουρίας ἢ φιλικῆς κοινωνίας πρόκειται, ῥητέον πόλεμος πρὸς τίνα καὶ μάχη πρὸς τίνα. Παντὶ δὲ φανερόν γίνεται ὅτι εὐσημότατα ἢ τε κατὰ συμμαχίαν καὶ ἢ κατ' ἐχθραν σχέσις δηλοῦται ἐν τῇ ῥήσει πόλεμος ἢ μάχη μετὰ τινος πρὸς τίνα, τουτέστι: πόλεμος ἢ μάχη μετὰ τινος, ἀρωγοῦ ἢ συναγωνιστοῦ ὄντος, πρὸς τίνα, ἐναντιούμενον ἢ τῇ προσβολῇ ἐκκείμενον.

Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις εὐρίσκεται ἐνίοτε τὸ πολεμῶ μετὰ τινος ἀντὶ τοῦ πολεμῶ τινι ἢ πρὸς τίνα παρεκτεταγμένον, ὡς καὶ τὸ μάχομαι μετὰ τινος ἀντὶ τοῦ μάχομαι τινι ἢ πρὸς τίνα· εἰ δὲ τὸ ἀγωνι-

ἵσται μετὰ τιος καὶ τὸ παλαιῶ μετὰ τιος καὶ τὸ μορομαχῶ μετὰ
τιος ἀντὶ τοῦ ἀγωνίζομαι πρὸς τινα, κτλ. Καὶ ἐν τῇ δημῳδῇ γλῶσση
φέρεται πολεμῶ ἢ πολεμάω μὲ τὸν τάδε, πολεμάει μὲ τὴν Τουρκιά,
κτλ., παλαιῶ μὲ τὸν τάδε, ἐπάλαψα μὲ τὸν Χάρο, κτλ.

§ 16. Διένεξις.

Τὸ δύστηγον τοῦτο λεξεῖδιον κομψότερον ὑπὸ τινων καὶ τι-
μιώτερον τοῦ κοινοῦ καὶ πεπατημένου διαφορά νομιζόμενον
λίαν προσφιλὲς καὶ ἀσμενιστὸν αὐτοῖς ὑπάρχει. Ἀδυνατοῦμεν
τῇ ἀληθείᾳ νὰ μὴ κακίσωμεν τὸ πρᾶγμα ἐμφανῶς παρατη-
ροῦντες ὅτι ἄδικον καὶ ἀπρεπὲς εἶνε τὸ ἐκ τοῦ ἐσχάτως παρη-
κμαχότος ἐλληνισμοῦ λεξεῖδιον νὰ προκρίνηται ὡς γλαφυρώ-
τερον τῆς καλλίστης καὶ δοκιμωτάτης λέξεως, ἣν μόνην ἢ τε
παλαιὰ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος γινώσκει.
Θαυμάζομεν δὲ πῶς δὲν ἐφάνη εὐλογον τοῖς ἐρασταῖς τῆς δο-
ξοκαλίας νὰ μεταχειρίζωνται καὶ τὰ ἀδελφὰ τοῦ διένεξις, οἷον
τὸ προένεξις ἀντὶ τοῦ προφορά καὶ τὸ προσένεξις ἀντὶ τοῦ
προσφορά καὶ τὸ κατένεξις ἀντὶ τοῦ καταφορά. Τοῦ αὐτοῦ
κόμματος εἶνε καὶ τὸ συνένεξις. Φέρεται δὲ παρ' Εὐσταθίῳ
καὶ «ἡ τῶν ἄνωθεν κατασκηπτόντων εἰς γῆν πυρωδῶν κατέ-
νεγξις» καὶ ἐν τοῖς εἰς Πλάτωνα Σχολίοις «εἰσαγωγαὶ εἰσιν
αἱ εἰς τὰ δικαστήρια εἰσενέγξεις».

Ἐν τοῖς εἰς Θουκυδίδην Σχολίοις ἀναγινώσκεται πλημμελῶς «κατὰ
τὰς ἰδίαις διαφορὰς τε καὶ διενέξας» ἀντὶ τοῦ διενέξεις.

Δὲν εἶνε παράδοξον ὑπερμαχῶν τις τοῦ μοχθηροῦ διένεξις νὰ εἴπῃ
ὅτι, ἂν κυρώσωμεν τὴν λέξιν ταύτην, θὰ ἔχωμεν τὸ μέγα τοῦτο πλεο-
νέκτημα, οὗ στερεῖται ἢ τε παλαιὰ γλῶσσα καὶ ἡ ἰδιωτικὴ ἡμῶν
συνήθεια, νὰ ἐμφανίζομεν δι' ἰδίου μὲν ὀνόματος τὴν ἔννοιαν τοῦ δια-
φέρειν ἥτοι διὰ τοῦ διαφορά, δι' ἰδίου δὲ τὴν τοῦ διαφέρεισθαι ἥτοι
διὰ τοῦ διένεξις. Ἄλλ' ἐκ τῶν συμφραζομένων ἱκανῶς ἐκάστοτε δη-
λοῦται ἂν τὸ διαφορά εἶνε ἐμφαντικὸν τοῦ διαφέρειν ἢ τοῦ διαφέρει-

σθαι, οὐδενίχ δὲ χρειά ἐτέρου τύπου φαίνεται. Περὶ τοῦ προκειμένου μέλλομεν πολλὰ ἄλλοτε νὰ γράψωμεν.

§ 17. Σχεδιόγραμμα.

Μόνον σχεδιογράφημα δύναται κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης νὰ σχηματισθῇ, ὡς δελτογράφημα, ζωγράφημα, ἀναζωγράφημα, λογογράφημα, σκιαγράφημα, στηλογράφημα, συμβολογράφημα, χειρογράφημα, ψευδογράφημα. Τὸ σχεδιόγραμμα εἶνε νόθον καὶ παρακεκομμένον, καθάπερ καὶ τὸ ῥῆμα σχεδιογράφω.

Μεγάλη ἄλλοτ' ἔρις ἐγένετο ἂν πρέπει νὰ λέγηται *τηλέγραμμα* ἢ *τηλεγράφημα*. Κρίτοι δὲ προφανῶς παραστήμου τῆς πρώτης λέξεως οὐσης, ὅμως σφοδρότατά τινες, ὡς συμβαίνει συνήθως ἐν Ἑλλάδι, συνηγόρησαν αὐτῇ, οὐδὲν μὲν ὑγιὲς λέγοντες, πολλῇ δὲ φλυαρίᾳ καταντλοῦντες τοὺς ἀποφαινομένους ὅτι ὁ ὀρθὸς τύπος εἶνε *τηλεγράφημα*. Ἄλλ' οὐδεὶς σχεδὸν τὰ νῦν ὑπάρχει μὴ ἀποτρεπόμενος τὸ ἄκρως βάρβαρον *τηλέγραμμα*. Εὐκόλως δ' ἐκ τούτου πειθόμεθα ὅτι, ἂν τις μεγάλῳρων καὶ ἀταπεινώτος ὢν μὴ τρέμῃ πρὸς τὰς ἀντιλογίας τῶν φωνασκούντων συρράκων μηδ' ἀποκρίνη ὑφηγούμενος τὰ ἀληθῆ καὶ ἀκρίβδη, δὲν θ' ἀποβῇ αὐτῷ ἀδύνατον ν' ἀποτρίψῃ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης πολλοὺς δεινῶς αὐτὴν καταισχύνοντας ῥύπους.

§ 18. Ζωσιμάδων ἐκ τοῦ Ζωσιμάδαι, Ῥιζάρων ἐκ τοῦ Ῥιζάрай, Καπλάνων ἐκ τοῦ Καπλάναι, κτλ.

Ἵνα μὴ πλημμέλεια γίνηται περὶ τὸν τονισμόν τῶν γενικῶν τούτων, καταβιθασέον τὸν τόνον καὶ προενεκτέον κατὰ περισπωμένην τὰσιν Ζωσιμάδων, Ῥιζαρῶν, Καπλανῶν, κτλ. Ἐὰν αἰδομαστικάι εἶνε Ζωσιμάδαι, Ῥιζάрай, Καπλάναι, κτλ., δὲν δύνανται αἱ γενικαὶ νὰ ἔχωσι τὸν τόνον ἐν τῇ παρεσχάτῃ.

Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τῶν παλαιῶν βλέπει τις ἐνίοτε καὶ τοὺς παρῶ-
 ξυνομένους τύπους Ἀλεαδῶρ, Σκοπαδῶρ, Βορεαδῶρ, Ἀλωιάδῶρ, κτλ.
 Ἄλλ' ἐπακροβήουσιν αὐτοὺς οἱ ἀκριβεῖς ἐκδότης μετὰτιθέντες εἰς τοὺς
 περισπωμένους Ἀλεαδῶρ, κτλ. Καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα γραφικὰ σφάλ-
 ματα οὐκ ὀλίγα ἐσημειωσάμεθα, περὶ ὧν θὰ γράψωμεν τὰ δέοντα ἐν
 οἰκειοτέρῳ τόπῳ. Ἐν τούτων εἶνε τὸ *Λαπίθων*, ὅπερ κακῶς τινες ὀρ-
 θὸν ἀποφάνινται συγκαταλέγοντες τοῖς γνωστοῖς ἐξηρημένοις *χρή-*
στων, κτλ. Οἱ κυροῦντες τονισμόν ἂν φέρουσι μὲν ἀντίγραφῳ ἄλλ' οὐ-
 δεις λόγος ὑπαγορεύει, ἂν μὴ ἀξιοχρεῶν μάστιγα ἢ βεβαιωτῇ αὐτοῦ
 παράγωσιν, ὀλίγους ἔχουσιν ὁμοψήφους.

§ 19. Ἐμφοροῦμαι ὑπὸ φιλικῆς διαθέσεως, ἔμφοροῦμαι
 ὑπὸ γενναίου φρονήματος, κτλ., λέγει ταῦτα ἐμ-
 φορούμενος ὑπὸ φθόνου, κτλ.

Ἀποπος καὶ γελοία χρήσις, ἥς ἐμφοροῦνται οὐ μόνον οἱ
 ἀπαίδευτοι καὶ γραμμάτων ἰδιῶται, οἱ κακοῦντες ἐκάστοτε καὶ
 ἐπιτρίβοντες τὰ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς ὑπ' ἀμουσίας καὶ θρα-
 σύτητος, ἀλλὰ καὶ τῶν πεπαιδευμένων οὐκ ὀλίγοι, ἀμελέστε-
 ρον μὲν περὶ τὴν γλῶσσαν διὰ τина ὄκνον καὶ ἀδράνειαν τοῦ
 λογισμοῦ ἔχοντες, εὐχερῶς δ' εἰς τὰς μοχθηρὰς καὶ παρεγ-
 γράπτους χρήσεις ὑποσυρόμενοι καὶ αἰσχυρῶς ἐν τῷ βορβόρῳ
 τῶν ἀμαθῶν καλινδούμενοι. Δὲν λέγεται ἑλληνιστὶ ἐμφο-
 ροῦμαι ὑπὸ τινος ἀλλὰ χωρὶς τῆς ὙΠΟ προθέσεως ἐμφο-
 ροῦμαί τινος. Ἄνευ δὲ δυσκολίας θὰ μάθῃ πᾶς τις ἐπὶ τίνων
 προσήκει νὰ παραλαμβάνηται τὸ ῥῆμα ἐμφορεῖσθαι ἐπιστή-
 σας τὴν διάνοιαν τοῖς εὐθύς ἐπιφερομένοις.

Ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰσφέρεισθαι καὶ προσφέρεισθαι ἀντὶ
 τοῦ εἰσφέρειν εἰς ἐκυτὸν καὶ προσφέρειν ἐκυτῷ, ὅμοιαι ὄντα τῷ προσάι-
 ρεσθαι καὶ ἐντίθεσθαι ἤγουν προσάγειν ἐκυτῷ καὶ ἐντιθέναι ἐκυτῷ
 (Περὶ. πρόσσασσι-πρόσσασμα καὶ ἐνθεις), οὕτως ἐλέγετο καὶ ἐμφορεῖ-
 σθαι οἷον εἰ ἐμφορεῖν ἐκυτῷ ἦτοι πυκνῶς εἰς ἐκυτὸν καὶ ἀρθρῶς πῶς

εἰσφέρειν. Ἐπίβλετο λοιπὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀντὶ τοῦ πληροῦσθαι, ἐμπιμπλασθαι, μεστοῦσθαι, ἄλλοτε μὲν κυρίως, ἄλλοτε δὲ τροπικῶς, οἷον ἐμπορεῖσθαι σίτου καὶ οἴνου, τουτέστιν ἀνέδην ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἐμπορεῖσθαι κρεῶν, ἀνθρωπείων σαρκῶν ἐμπορεῖσθαι, θερμῆς τῆς θή-
ρας ἐμπορεῖσθαι, ἀκράτου ἐμπορεῖσθαι, κτλ. καὶ ἀτοίας ἐμπορεῖσθαι
ἡγουν ἀνοίας ἐμπλεων γίγνεσθαι, κτλ. Συνήθη δὲ μάλιστα ἦτο ἡ μετα-
φορικὴ αὐτοῦ χρῆσις καθ' ἣν ἐλαμβάνετο ἐπὶ τοῦ ἀφειδέστερον ἢ κατα-
κορέστερον χρῆσθαι τινι, λίαν ἀπολαύειν τινός, ἐντροφᾶν τινι, κτλ.,
οἷον ἐμπορεῖσθαι τοῦ μαρτείου, ἐμπορεῖσθαι τῆς ἀρχαιολογίας, ἐμπο-
ρεῖσθαι τῶν κατὰ τῆς ὀλιγαρχίας λόγων, ἐμπορεῖσθαι τῶν ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις ἡδονῶν, ἐμπορεῖσθαι μουσικῆς, ὕβρεως, τιμωρίας, ἐξουσίας,
κτλ. Εὐρίσκειται δὲ καὶ ἐπὶ λαιμαργίας ἐμπορεῖσθαι, ἄγαρ ἐμπορεῖ-
σθαι, χανδὸν ἐμπορεῖσθαι, ἄδην ἐμπορεῖσθαι, ἀφειδῶς ἐμπορεῖσθαι,
ἀκολάστως ἐμπορεῖσθαι, ἀμέτρως καὶ ἀσχημῶς ἐμπορεῖσθαι, κτλ.
Ἔτι δὲ ὑπερεμπορεῖσθαι (Πρβ. ὑπερπίμπλασθαι, ὑπερεμπίμπλασθαι,
ὑπερπληροῦσθαι, ὑπεργέμειν). Συνάπτεται δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἀπολαύειν
χάριν ἐμφάσεως τὸ ἐμπορεῖσθαι, οἷον καὶ ἀπολαύει καὶ ἐμπορεῖται τοῦ
ἀνελπίστου θεάματος. Γνωμένης δ' ἀντιθέσεως τοῦ ἐν τῷ λόγῳ ὑπο-
κειμένου ῥήματος πρὸς τὸ γενέσθαι ἢ ἐνδεέστερον ἐσθίειν, λέγεται οὐ
γενέται μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμπορεῖται καὶ ὁ μὲν τις ἐνδεέστερον ἐσθίει
γενόμενος αὐτῶν, ὁ δὲ καὶ ἐμπορεῖται.

Ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη Σχολίοις καὶ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουΐδα λ.
σαρκάζων φέρεται «οἱ τὰ ὁστέα περιτρώνοντες καὶ οὐκ ἔχοντες ἐμπο-
ρηθῆναι ἐπ' αὐτῶν τῷ δοκεῖν ἐσθίουσι». Ἀλλ' ἡ σύνταξις αὕτη, ἀν-
ἀδικηθῶς ἔχη ἢ γραφή, οὐδεμιᾶς τιμῆς οὐδ' ἀποδοχῆς ἀξίη ἡμῖν
φαίνεται. Ἴσως δ' εἶνε κἄλλιον ν' ἀναγνωσθῇ ἀπ' αὐτῶν ἀντὶ τοῦ ἐπ'
αὐτῶν. Τοῦ ἐμπορεῖσθαι ἀπὸ τινος παρέχει ἡμῖν παράδειγμα ὁ Ἐπι-
φάνιος λέγων «ἐπειδὴ καὶ ὁ ἅγιος Μωϋσῆς ἀπὸ πνεύματος ἁγίου ἐμ-
φορούμενος γράφει».

Περὶ τῆς μετ' ἀντιατικῆς συντάξεως τοῦ ἐμπορεῖσθαι, οἷον ἐμπορεῖ-
σθαι ἄκρατον, κτλ., καὶ περὶ τῆς μετὰ δοτικῆς, οἷον πνεύματι ἀγίῳ
ἐμπορεῖσθαι, κτλ., θὰ διακρίβωμεν ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ὡς καὶ περὶ τῆς
χρήσεως τοῦ ἐμπορεῖν ἀντὶ τοῦ ἐμπορεῖσθαι.

§ 20. Τ' ἀκόλουθα, τ' ἀγαθά, τ' ἄστρο, τ' ἄλλα, κτλ.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ τ' εἶνε ὁ σύνδεσμος τε ἐστερημένος τοῦ ε κατ' ἐκθλιψιν, οὐχὶ δὲ τὸ ἄρθρον τὰ, ὅπερ οὐδαμῶς ἐκθλιψιν ἐπιδεχόμενον αἰείποτε κατὰ κράσιν συναλείφεται, οἷον τὰ ἀκόλουθα-τὰκόλουθα, τὰ ἀγαθά-τὰγαθά, τὰ ἄστρο-τᾶστρο, τὰ ἄλλα-τᾶλλα, κτλ. Τὰ κεκραμένα λοιπὸν ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ μεταχειρίζωμεθα ἀπεχόμενοι τῶν κατ' ἐκθλιψιν ἐκφερομένων τ' ἀκόλουθα, τ' ἀγαθά, τ' ἄστρο, τ' ἄλλα, κτλ., ὧν τὰ τέλεια κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἶνε τε ἀκόλουθα, τε ἀγαθά, τε ἄστρο, τε ἄλλα, κτλ.

Καὶ οἱ γράφοντες τ' ἄκρον ἀντὶ τοῦ τᾶκρον καὶ τ' ἄστρον ἀντὶ τοῦ τᾶστρον, κτλ. παρανομοῦσιν ἀντικρυς εἰς τὴν συνήθειαν τῶν Ἑλλήνων, ἥτις οὔτε συγχωρεῖ οὔτ' ἀνέχεται ὁλῶς τὴν κατ' ἐκθλιψιν συναλοιφὴν τοῦ ἄρθρου.

§ 21. Μετεμφισμένος.

Ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἡ πρόθεσις μετὰ, ὑπολείπεται τὸ ἐμφισμένος, ὅπερ δὲν δύναται εἰς ἄλλον ἐνεστῶτα ν' ἀναφέρηται ἢ τὸν ἐμφιέννυμαι. Ἀλλ' ὁ ἐνεστῶς οὗτος παντελῶς τερατώδης ὧν οὐδὲ Σκυθικῶν τρομάτων φαίνεται ἄξιος. Ἀναγκαίως ἔχει ἀντὶ τοῦ βαρβάρου καὶ ἀλλοκότου μετεμφισμένος νὰ γίνηται χρήσις τοῦ καλλίστου καὶ ὀρθοτάτου μετεμφισμένος ἐκ τοῦ μετ-αμφι-έννυμαι.

Τοῦ αὐτοῦ κόμματος εἶνε καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ ὁριστοῦ μετεμφισθεῖς, ἥς ὁ τύπος γίνεται ἀνέγκλητος, ἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ ἀποκαταστῇ τὸ Α τῆς προθέσεως ἀμφί, οἷον μετ-αμφισθεῖς.

Ἐγράψα δὲ «μετεμφισθεῖς εἰς ποιμέναν» θαυμαστός τις καὶ περίεργος ποτε ὑπὸ τῶν νέων Ἑλλήνων ἐπὶ παιδείᾳ γενομένου ἀνὴρ, διὰ

στόμακος αἰεὶ ἐχόντων τὴν δυσπαραβλήτητον αὐτοῦ δεινότητα καὶ θεσπεσίαν καλλιρρημοσύνην, τὸ Πλατωνικὸν γὰρ τὸ τὰς μεγάλας κατασκευὰς κατὰ τὸν ὕψος καὶ τὸ ὑπερφανὲς ὄψος τὸ τὰ πράγματα δίκην σκηπτου διαφοροῦν· καὶ νῦν δ' ἔτι πολλοὶ αὐτόν, καίτοι ἱκανῶς διακτυχθέντα καὶ περιφανῶς ἀμαθέστατον καὶ ἀκριτότατον ἀποδειχθέντα, νομοθέτην τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀνακηρύττουσι, σφόδρα λυπούμενοι ὅτι πράγματι αἰεὶ ὑπὸ μικρῶν τινων ἔχων καὶ ταῖς ἀπύστοις σκευωρίαις ἀπορῶν καὶ δυσχρηστούμενος ἀπῆλθεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἔρημον τὸν ὕψηλὸν ἐκεῖνον θρόνον καταλιπών, ἐφ' οὗ σεμνῶς ἄλλοτε καθήμενος ἐκόσμει καὶ ἐρρύθμιζε καὶ διέταττε τὰ τῆς φιλολογίας καὶ πάσης ἄλλης μαθήσεως.

Πηγή γάρ ἐστι παγκάλων σοφῶν λόγων,
οἷς ἄρδεται νοῦς καὶ ποτίζονται φρένες
καὶ κόσμον ἦθη τὸν πρέποντα λαμβάνει·
πάσας γὰρ ἔνδον τὰς ἐπιστήμας φέρει
κατὰ τρόπον πρέποντα συντεταγμένας
νοῦν γῆθεν ἀνυψούσας εἰς πόλου πλάτη.

§ 22. Ἄμα ἐρχεται εἰς τὴν οἰκίαν, ἀναπαύεται· ἄμα λαμβάνει χρήματα, τρέχει εἰς τὰ καπηλεῖα, κτλ. ἄμα ἦλθεν, ἐπεχείρησε τὸ ἔργον· ἄμα ἐπλησίασεν, ὥρμησε ταχέως· ἄμα ἤκουσε τὴν πρώτην λέξιν, ἀνεχώρησεν· ἄμα ἔπινε τὸ φάρμακον, ἀπέθανε, κτλ.

Τὸ ἄμα ἐπίρρημα ὃν καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐρμηνεύον κακῶς παραλαμβάνεται ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ ὡς σύνδεσμος συνάπτων τὰς συγχρονοῦντα πράγματα δηλούσας προτάσεις. Οἱ Ἕλληνες τιθέντες μεταξὺ τὸν ἀναγκαῖον σύνδεσμον λέγουσιν «ἄμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις» καὶ «ἄμα γὰρ πλουτοῦσι καὶ ὑμᾶς μισοῦσι» καὶ «ἄμα γὰρ κλύζονται οἱ πόδες καὶ γυμνοῦνται καὶ πάλιν κλύζονται» καὶ «οὐχ ἄμα Τίμαρχον ἀπολύσαι ὁμολογήσετε καὶ τὴν κοινὴν παιδείαν ἀνατρέψετε», κτλ. καὶ «ἄμα γοῦν ἐπεσεν ἡ ὑσπληγὴς καὶ γὰρ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκώς» καὶ «ἄμα τῆς

θαλάσσης ἤψαντο καὶ τῶν κατὰ Σαρδόνα πραγμάτων ἀντεί-
χοντο», κτλ. καὶ «ἅμα δὲ ταῦτα ὁ Κλεόδημος εἰρήκει καὶ
ἐπεισέπεισεν ὁ κυνικός Ἀλκιδάμας ἀκλῆτος», κτλ. Γίνεται δ'
ἐνίοτε παρ' αὐτοῖς ἡ σύνδεσις διὰ τοῦ τε-καί, οἷον «ἅμα τε
ἦσθετο τοῦ ζώου τοῦ προσιόντος καὶ τῆς εὐνῆς ἐξεπῆδῃσε καὶ
θεῖ» καὶ «ἅμα τε διήνυσαν τὸν προκείμενον δρόμον καὶ ἀπο-
βάντες νέμεσθαι ἰᾷσι», κτλ. Τότε δὲ μόνον παραλείπουσιν ὡς
περιττὸν τὸ καὶ ἢ τὸ τε-καί, ὅταν κατὰ μετοχὴν τὴν πρώτην
ἐκφέρωσι πρότασιν, οἷον «ἅμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη» καὶ «τῆς ἀγ-
γελίας ἅμα ῥηθείσης περὶ τῶν γεγεννημένων ἐπεβοήθουν», κτλ.

Τῇ τῶν παλαιῶν συνηθείᾳ καὶ ἡμεῖς στοιχοῦντες ὀφείλομεν
ἐν τῇ καθαρᾷ γλώσσῃ νὰ μεταχειριζώμεθα τὰ διὰ τοῦ καὶ συν-
δεδεμένα «ἅμα ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀναπαύεται» καὶ
«ἅμα λαμβάνει χρήματα καὶ τρέχει εἰς τὰ καπηλεῖα», κτλ.
καὶ «ἅμα ἤλθε καὶ ἐπεχείρησε τὸ ἔργον», κτλ. ἢ τὸ πρῶτον
ῥῆμα εἰς μετοχὴν τρέποντες νὰ λέγωμεν «ἅμα ἐλθὼν ἐπε-
χείρησε τὸ ἔργον» καὶ «ἅμα πιὼν τὸ φάρμακον ἀπέθανε», κτλ.

Ὑπάρχει δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ φωνῇ καὶ ἄλλος τρόπος συντάξεως, οἷον
«τὴν δ' ἐτέρην ἅμα τῷ λαμπρῶν ἡμέραν γενέσθαι συντάξας προῆγεν
ἐκ τοῦ χάρακος ὡς εἰς μάχην» καὶ «καταπλεύσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα
τῷ καταλυθῆναι τὸν πόλεμον», κτλ. Τὸ δὲ τῆς χυδναίας λαλιᾶς ση-
κώρεται ἅμα βγαίνει ὁ ἥλιος καὶ πλαγιάζει ἅμα βασιλεύει εἰς τὴν
πυλιν γλῶσσαν μεταφερόμενον γίνεταί ἀρίσταται ἢ ἐρείρεται αἰ'
ἡλίῳ ἀραιέλλορτι ἢ ἀνέχοντι (ἀνίσχοντι, ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι)
καὶ κοιμᾶται ἅμα δυομένῳ. Πρῶ. καὶ ἅμα ἔφ' ἡγερομένη, ἅμα ἦρι ἡρ-
χομένῳ, ἅμα πλειᾶσι δυομέναις, ἅμα τῇ ὥρᾳ διαγελώσῃ, ἅμα τῷ σίτῳ
ἀκμαῖορτι, ἅμα τῷ βότρυϊ περκαῖορτι, κτλ.

Περὶ τοῦ εὐθὺς ἅμα καὶ τοῦ ἅμα—εὐθὺς ἢ ἅμα—εὐθέως ἢ ἅμα—πα-
ραντικά θὰ ῥηθῶσι τὰ δέοντα ἀλλαχού.

Περὶ τοῖς ἐσχάτοις τῶν μεταγενεστέρων ἀπκντῶσι καὶ χωρὶς σο-
λοϊκῶς συντεταγμένῃ, ἄνευ τοῦ συμπλεκτικοῦ συνδέσμου, οἷον: ἅμα
δὲ ἐβασίλευσεν, προσεφώγησεν τῷ πατρὶ στρατῷ, καὶ: ἅμα δὲ τῷ θρόνῳ
ἐπέβη, παραντικά ἢ αὐτοῦ κακοπιωτῖα ἐδείκνυτο, καὶ: καὶ δὴ ἐρχομέ-

νης τῆς Εὐρυδίκης, ἅμα εθεώρησεν ὁ Ἀντίοχος, γέγονεν ἡ ἀρτηρία αὐτοῦ ἐν ἀνωμαλίᾳ, κτλ. Εὐρίσκεται δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ἅμα τις καταδικασθῆ, ὑπόκειται τῇ ἀπὸ τῶν νόμων ποιῇ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, περὶ ὧν θὰ διελκίζωμεν ἐτέρωθι. Τὸ ἐν τοῖς εἰς Ὀδύσσειαν Σχολίοις «ἐὰν δὲ ἔχευεν, οἱ προσήκοντες τῷ Αἰγίσθῳ ἅμα δηλονότι ἐκόλυσεν αὐτοὺς ὁ Μενέλαος» τρεπτόν εἰς τὸ «οἱ προσήκοντες τῷ Αἰγίσθῳ· ἀλλὰ δηλονότι κτέ.». Συχνὴ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις εἶνε ἡ σύγχυσις τοῦ *ΑΑΑΑ* καὶ *ΑΜΑ*.

§ 23. Εὐγνώμον, ἄγνώμον, μεγαλοπράγμον, πολυπράγμον, φιλοθεάμον.

Οὕτω γράφουσι πολλοὶ τὰ οὐδέτερα τῶν συνθέτων ἐπιθέτων εὐγνώμων, ἄγνώμων, μεγαλοπράγμων, πολυπράγμων, φιλοθεάμων. Ἄλλ' ὁ ὀρθὸς τονισμὸς εἶνε εὐγνώμων, ἄγνώμων, μεγαλόπραγμον, πολύπραγμον, φιλοθέαμον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ:

συγγνώμων—σύγγνωμον,
μεγαλογνώμων—μεγαλόγνωμον,
ὁμογνώμων—ὁμόγνωμον,
ἀνεπιγνώμων—ἀνεπίγνωμον,
ὀλιγογνώμων—ὀλιγόγνωμον,
ἀπράγμων—ἄπραγμον,
ἀπολυπράγμων—ἀπολύπραγμον,
φιλοπράγμων—φιλόπραγμον,
εὐδαίμων—εὐδαιμον,
δαισιδαίμων—δαισιδαιμον,
ἄσχημων—ἄσχημον,
εὐσχημων—εὐσχημον,
ἐτεροσχημων—ἐτερόσχημον,
ὁμοιοσχημων—ὁμοιόσχημον,
ἐγχύμων—ἐγχυμον,
φιλειδήμων—φιλειδήμον,

φιλεγκλήμων—φιλέγκλημον,
 φιλαπεχθήμων—φιλαπέχθημον,
 φιλοικτίρμων—φιλοίκτιρμον,
 καταπύγων—κατάπυγον,
 παγκαταπύγων—παγκατάπυγον,
 ατεράμων—άτέραμον.

Πολλά περὶ τούτων καὶ ἄλλων τινῶν ἔχομεν νὰ εἴπωμεν πρὸς σαφηνισμόν τοῦ πράγματος καὶ βεβαιώσιν ἧς ἀποφαινόμεθα γνώμης, ἀλλὰ δὲν εἶνε καιρὸς νῦν.

Ἀναγκαῖον δὲ νομίζομεν νὰ δηλωθῇ ὅτι, καὶ ἂν ἀμετακίνητον τὸν τόνον τῶν ἐπιθέτων μεγαλοπράγμων καὶ πολυπράγμων καὶ φιλοθεάμων ἐφύλαττε τὸ οὐδέτερον γένος, πάλιν ἢ κατ' ὀξεῖαν τάσιν ἐκφορὰ αὐτοῦ μεγαλοπράγμον καὶ πολυπράγμον καὶ φιλοθεάμον ἀδύνατος ὁ ἀπέβαινε διὰ τὴν μακρότητα τῆς παρατελευταίας. Ἀλλὰ τί δὲν εἶνε δυνατόν παρὰ τοῖς νέοις Ἕλλησι, παρ' οἷς οὐ μόνον οὐδεμιᾶς φροντίδος ἢ ὀρθογραφία ἀξιοῦται ἀλλὰ καὶ πολλαχῶς ἢ περὶ αὐτὴν ἐπιμέλεια διασύρεται ὥς φανερά μικρολογία ἤκιστα τοῖς σπουδαίοις ἀνδράσι καὶ φιλοκάλοις συγγραφεῦσι πρέπουσα; Καὶ τῶν φιλολόγων δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἐνιοι, συγγραφεῖς τε γραμματικῶν ὄντες καὶ ἐπ' ἐμπειρίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μεγαλαυχούμενοι, οὐδαμῶς ὀκνοῦσιν, ἂν ποτε φωρῶνται περὶ τοὺς τόνους καὶ τὰ πνεύματα σφαλόμενοι, νὰ χλευάζωσι κακοήθως τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδὴν καὶ νὰ καταγελῶσιν ἀγροίκως τῶν ἐλεγγόντων αὐτούς, ἄκοσμά τε πολλά καὶ ἄκαιρα προχειριζόμενοι καὶ περὶ παντὸς ἄλλου μᾶλλον ἢ περὶ ὧν ἐλέγχονται ἀπολογούμενοι. Εὐλόγον δ' ἴσως εἶνε, καὶ ἂν τις ἀληθῶς περὶ μέγала ἀσχολῆται καὶ εἰς ὕψος μετεωρίζεται, νὰ μὴ καταφρονῇ λίαν τῶν φαινομένων μικρῶν καὶ εὐτελῶν ἐνθυμούμενος ὅτι καὶ ἐλάχιστα πολλάκις μόρια εἶνε ἀναγκαιότατα πρὸς κατόρθωσιν ὅλου τινὸς ἀπηρτισμένου καὶ ἀπηκριβωμένου· οὐδὲ γὰρ ἄνευ σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν οἱ λιθολόγοι λίθους εὖ κεῖσθαι.

§ 24. Οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν.

Κοινή ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ ἡ ῥῆσις αὕτη κατέστη ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης ληφθεῖσα. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς ἀπαρεμφάτου κλίνειν ὁ ἀκραιφνὴς ἑλληνισμὸς ἀπαιτεῖ τὴν ὑποτακτικὴν κλίνην, καθὰ καὶ ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίῳ φέρεται «ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν».

Οὐκ ὀλίγα δὲ παραδείγματα τῆς κατὰ τρόπον ἐχούσης συντάξεως δύνανται τις ἐκ τε τῶν δοκίμων καὶ τῶν ἀδοκίμων νὰ προενέγκῃ, ὅν· οὐκ ἔχεις ποῦ τεθῆς, οὐκ ἔχων ποῦ φάγῃ, οὐκ ἔχει πόθεν φάγῃ, μὴ ἔχοντα ποῦ προσπέσωσι, οὐκ ἔξει πῇ κλιθῇ, κτλ. διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὅπου προσκαθίζεται τὰ νέφη, οὐκ ἔχειν ὅπου τὰ ἑαυτοῦ ῥίπτῃ, οὐκ ἔξουσιν ἐκεῖνοι ὅπου φύγῳσι, οὐκ ἔχων ὅπως τῶν εἰρημένων ἔτι ἐξαπαλλαγῇ, κτλ. οὐκ ἔχω τί λέγω, οὐκ ἔχω ὅ τι ὠδ, οὐκ ἔχοντες ὅ τι γένηνται, μὴ ἔχωσι πρὸς ὅ τι ἀντιτάζονται, κτλ. Γνωστότατον δ' εἶνε τὸ Σοφοκλείων·

καὶ φημί κάποφημι κοῦκ ἔχω τί φῶ.

Παρ' Ἐπιφάνειον ἀνaginώσκειται «δὸς μοι τοῦτον τὸν ἐλαύσιον ξένον, τὸν μὴ ἔχοντα ὧδέ που τὴν κεφαλὴν κλίνειν», ὅπερ ἰσοδυναμεῖ τῷ· τὸν μὴ δυναμένον κλίνειν τὴν κεφαλὴν ἐνθάδε που. Ἐπειδὴ δ' ἡ ἔννοια αὕτη εἶνε ἀνοίκειος, μεταβλητέον τὸ ἀόριστον που εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν ποῦ. Καὶ ἴσως μὲν τὸ κλίνειν εἶνε γραφικὸν σφάλμα ἀντὶ τοῦ κλίνειν, ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἐπιφάνιος ἐποιήσατο χρῆσιν τῆς ἀπαρεμφάτου, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τόποις λέγων «ὅπερ ζευγὸς ἀδρυνθὲν ἐν τῇ καιλίᾳ καὶ μὴ ἔχον πόθεν γερνηθῆναι τὴν πλευράν τῆς μητρὸς τιτρώσκειν (φασί)» καὶ «μὴ εὐρίσκον ποῦ τὴν εἰσαγωγὴν ποιήσασθαι». Μετ' ἀκριβεῖς δὲ τὴν σύνταξιν ταύτην θὰ ἐξετάσωμεν ἄλλοτε.

§ 24. Ἐπὶ μάτην.

Οὐδέποτε ἐν τῇ γνησίᾳ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ λέγεται ἐπὶ μάτην ἀλλ' αἰείποτε μάτην, ἀνθ' οὗ παρὰ τοῖς μεταγενεσ-

ροῖς γίνεται ἐνίοτε χρήσις τοῦ εἰς μάτην, οἷον εἰς μάτην γίγνεσθαι τοὺς λόγους, διαγνοὺς τε εἰς μάτην τιμωρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας, ἣν δ' ἂν εἰς μάτην βουλευτικός, κτλ. Ὁφείλομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς παραπέμποντες τὸ παντάπασιν ἄχρηστον ἐπὶ μάτην νὰ μεταχειριζώμεθα ἢ τὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς μάτην ἢ, ὅπερ καὶ κάλλιον, τὸ τῶν ἐνδόξων μάτην. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐπίρρημα ματαίως, οἷον ματαίως ἀκούσεται καὶ ἀνωφελῶς, κτλ.

Ἡ σύνταξις τῆς ἐπὶ μετὰ τῆς δοτικῆς ματαίῳ ἐν τῷ γνωστῷ «οὐ λήψη τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ», τοὔτέστιν ἐπὶ ματαίῳ πράγματι, ἐγένετο ἴσως αἰτία τῆς πλάνης, καθ' ἣν συνάπτεται ἡ πρόθεσις καὶ μετὰ τοῦ ἐπίρρηματος μάτην, ἐπὶ μάτην.

§ 25. Τῶν στάχων, τοὺς στάχεις.

Ἡ λέξις στάχυς, ἥς φέρεται καὶ τύπος ἀνάττικος ἄσταχυς, κλίνεται οὐχὶ διὰ τοῦ Ε σταχύς-στάχεως, ἀλλὰ διὰ τοῦ Υ σταχύς-στάχυος. Ὅθεν ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν σχηματίζεται σταχύων, οὐχὶ στάχεων, καὶ ἡ αἰτιατικὴ σταχύς ἐκ τοῦ στάχους, οὐχὶ στάχεις ἐκ τοῦ στάχεας.

Πλημμελῶς παρὰ Διοσκορίδην ἀναγινώσκεται «πλείονάς τε ἔχουσα τοὺς στάχεις ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης». Ἀλλ' ἐν ἄλλοις αὐτοῦ χωρίοις ἔμεινεν ἀβλαβῆς ὁ τύπος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πληθυντικῆς αἰτιατικῆς. Εἶνε δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς Θεόκριτον Σχολίοις γεγραμμένον «ἡ τοὺς στάχεις τέμνουσα» καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἡσίοδον «εἰς τὴν ἄλω τοὺς ἀστάχεις κομίζοντες» βαρβάρως ἀντὶ τοῦ στάχους καὶ ἀστάχους.

§ 26 Κώδηξ-κώδηκος, πρίγκηψ-πρίγκηπος.

Ἀμαρτάνουσιν αἱ τὰ ὀνόματα ταῦτα διὰ τοῦ Η γράφοντες.

Ἡ ἀληθὴς αὐτῶν γραφή, ὡς πᾶς τις ἀνενδοιάστως πείθεται ἀκριβῆ τοῦ πράγματος ζήτησιν ποιούμενος, εἶνε κῶδιξ-κώδικος (κωδίκιον, κωδίκιλος, κωδικίλιον, κωδικέλλος, κωδικέλλιον) καὶ πρίγκιψ-πρίγκιπος (πριγκίπειος, πριγκιπᾶτον, τὰ πριγκίπια). Πολλῶ δὲ χρεῖττον ἔχουσι τὰ περιττοσυλλάβως κλινόμενα κῶδιξ-κος καὶ πρίγκιψ-πος ἢ τὰ ἰσοσυλλάβως κώδικος-ου καὶ πρίγκιπος-ου.

Τὸ θηλυκὸν τοῦ πρίγκιψ πρέπει νὰ σχηματίζεται πριγκίπισσα κατ' ἀναλογίαν ἄλλων οὐκ ὀλίγων συνήθων μάλιστα ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ ἑλληνισμῷ, περὶ ὧν ἄλλαχοῦ.

Τῷ πρίγκιψ-ιπος (princeps-īpis) ὅμοιον εἶνε τὸ μάγκιψ-ιπος (maniceps-īpis), οὗ χεῖρον τὸ μάγκιπος-ου, τῷ δὲ κῶδιξ-ικος (codex-īcis) τὸ ἰνδιξ-ικος (index-īcis) καὶ τὸ Σίμπλιξ-ικος (Simplex-īcis) καὶ τὸ Οὐνδιξ ἢ Βινδιξ-ικος (Vindex-īcis). Λέγεται δὲ καὶ πορτίφιξ ἢ πορτίφιξ καὶ πληθυντικῶς πορτίφικες (pontifex-pontifices), πρὸς δὲ παρὰ Πλουτάρχῳ κατὰ πληθυντικὴν αἰτιατικὴν ἐξενηγεμένον αὐσπικας (auspices ἐκ τοῦ auspe). Τὸν αὐτὸν τῷ πορτίφιξ τύπον ἔχει τὸ παρ' Ἑσυχίῳ κατὰ τὸν Μουσούρον ἀνγκινωπόμενον «*Ilex*»: ἡ πρίνος, ὡς Ῥωμαῖοι καὶ Μακεδόνες», λατινιστὶ *ilex-īcis*. Ἀλλ' ὁ νέος τοῦ Ἑσυχίου ἐκδότης προῦκρινε τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος ἔλαξ. Εἰκότως γράφεται διὰ τοῦ Η τὸ ἐκ τοῦ *rex-rēgis* γενόμενον ῥήξ-ῥήγος (ῥήγας, ῥήγισσα, ῥηγᾶτον), καθάπερ καὶ τὸ ἰντέρρηξ-ηρος = *interrex-ēgis*.

Ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδοηρωδιανοῦ γινομένου λόγου περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἐχόντων τὴν διὰ τοῦ Ι γραφομένην κατὰλξιν ΙΞ καὶ ΙΨ, μνημονεύονται οὐ μόνον Ἑλληνικὰ ὀνόματα ἀλλὰ καὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ κῶδιξ, ἰνδιξ καὶ πρίγκιψ. Τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν πρίγκιπα βλέπει τις ἐν ἐπιγράμματι τῆς Παλατίνης Ἀνθολογίας:

αἶλουρον εἶδον χρυσίου τὸν πρίγκιπα.

Τὴν δ' ὀνομαστικὴν διὰ τοῦ Ν ἀντὶ τοῦ Γ γεγραμμένην πρίγκιψ ἐν ἐπιγραφῇ.

Παρὰ Πολυβίῳ ἄλλαχοῦ μὲν φέρουσι πάντιγραφα τὴν ὀρθὴν γραφὴν πρίγκιπας, ἄλλαχοῦ δὲ τὴν ἡμερονημέτην πριγκήπωρ. Καὶ τὸ

μάγκη δὲ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παραφθεύονται ἐνίοτε ὑπὸ τῶν μετα-
γραφῶν.

§ 27. Θὰ εἶπω παρακατιόν, θὰ εἴπωμεν παρακατιόν, θὰ
λεχθῇ παρακατιόν, περὶ ὧν παρακατιόν, ἡ ποιή-
τρια μνημονεύει παρακατιόν, κτλ.

Ἐν τῇ κοινῇ καλουμένῃ καὶ ἀνὰ χειρας ὁμιλίᾳ γίνεται χρῆ-
σις τοῦ θὰ εἶπω (εἰπῶ, πῶ) παρακάτω ἢ θὰ γράψω παρα-
κάτω, κτλ. Ἀκούοντες δὲ τινες λεγόμενον ἐνίοτ' ἀντ' αὐτοῦ
παρὰ τὴν τῶν πολλῶν συνήθειαν θὰ εἶπω παρακατιών ἢ
θὰ γράψω παρακατιών, κτλ. καὶ ὑπολαμβάνοντες ἀπλῶς
καὶ ἀσκέπτως ὅτι τὸ παρακατιών οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ Ἑλλη-
νικωτέρα τοῦ ἐπιρρήματος παρακάτω παρὰστασις οὐδαμῶς
ὠκνησαν ὑπὸ ζήλου καὶ ἔρωτος πρὸς τὸ χαριέστερον νὰ γρά-
ψωσιν οὐ μόνον θὰ εἶπω παρακατιόν, κτλ. ἀλλὰ καὶ θὰ εἴ-
πωμεν παρακατιόν, θὰ λεχθῇ παρακατιόν, περὶ ὧν
θὰ γείνη λόγος παρακατιόν, ἡ ποιήτρια μνημονεύει
παρακατιόν, κτλ. Ἡ διὰ τοῦ Ο μικροῦ γραφή παρακατιόν
ἐφάνη αὐτοῖς προσφευστέρα τῇ ἐπιρρηματικῇ τῆς λέξεως δυ-
νάμει.

Ἐν μόναις ταῖς οὐδέτερον ὑποκείμενον ἐχούσαις προτάσεσι
δύναται εὐλόγως νὰ παραλαμβάνηται τὸ παρακατιόν, οἷον
λέγει δὲ τὸ ἀνθρωπάριον παρακατιόν, κτλ. Ὅπου δ' ἂν
ἀλλαχοῦ τίθεται, κάκιστα τίθεται καὶ δεινῶς τὸν λόγον τα-
ράττον σολοικώτατον αὐτὸν ποιεῖ. Ὅθεν τὸ μὲν θὰ εἶπω
παρακατιόν μετατυπωτέον εἰς τὸ θὰ εἶπω παρακατιών,
τὸ δὲ θὰ εἴπωμεν παρακατιόν εἰς τὸ θὰ εἴπωμεν παρα-
κατιόντες, τὸ δὲ ἡ ποιήτρια μνημονεύει παρακατιόν
εἰς τὸ ἡ ποιήτρια μνημονεύει παρακατιοῦσα. Ἀντὶ
δὲ τοῦ θὰ λεχθῇ παρακατιόν καὶ τοῦ περὶ ὧν παρακα-
τιόν γραπτέον θὰ λεχθῇ κατωτέρω καὶ περὶ ὧν κατω-
τέρω.

Τὸ παρακατιῶν εἶνε μετοχή τοῦ ῥήματος παρακατιέναι, ἐξ οὗ οὐδὲν ἄλλο ἤλθεν εἰς χρήσιν πλὴν τῆς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντώσεως μετοχῆς, πρὶν οἷς εὐρίσκεται καὶ ὑποκατιῶν. Λέγεται καὶ ἄνευ τῆς πρώτης προθέσεως κατιῶν ἢ τῆς ΠΡΟ ἀντὶ τῆς ΚΑΤΑ τιθεμένης προῖων. Καθ' ὅμοιον τρόπον παρακλιμβάνονται αἱ μετοχαὶ ὑποβάς καὶ ὑποκαταβάς, κτλ. Ἐν τῇ Ῥητορικῇ Τέχνῃ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσεύς φέρεται «προβάς ἐρεῖ μαρτύριον — πάλιν προελθῶν ἐρεῖ — καὶ πάλιν προελθῶν». Ἀλλ' ἀκριβῶς περὶ πάντων τούτων ἄλλοτε.

§ 28. Γονυκλιτής, γονυκλιτῶς.

Ἐπίθετον γονυκλιτής οὔτε ὑπάρχει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὔτ' εἶνε δυνατόν κατὰ τοὺς κανόνας αὐτῆς νὰ σχηματισθῇ. Μόνον γονυκλινῆς εὐρίσκεται ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ ἑλληνισμῷ, ἔχον ἀνάλογα τὸ ἑτεροκλινῆς, ὁμοκλινῆς, πολυκλινῆς, ταυτοκλινῆς καὶ χαμαικλινῆς. Ὡσαύτως λέγεται ἀκλινῆς, ἀποκλινῆς, ἐκκλινῆς, ἐπικλινῆς, κατακλινῆς, περικλινῆς, προσκλινῆς, ἀπροσκλινῆς, συγκλινῆς, ὑποκλινῆς.

Τὸ ῥῆμα εἶνε οὐ μόνον γονυκλινῶ, ὡς κεφαλοκλινῶ καὶ ἑτεροκλινῶ, ἀλλὰ καὶ γονυκλιτῶ-συγγονυκλιτῶ. Πρβ. καὶ γονυκλισία καὶ κεφαλοκλισία. Οὐδὲν δὲ τῶν ῥημάτων καὶ ὀνομάτων τούτων γινώσκει ἡ δόκιμος τῶν παλαιῶν συνήθεια.

Δύναται λοιπὸν ὁ ἀσμενίζων ταῖς ἐκ τοῦ γόνου καὶ κλίνειν γενομέναις λέξεσι νὰ λέγῃ γονυκλινῶ ἢ γονυκλιτῶ καὶ γονυκλισία, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀπέχῃται τοῦ ἐπιθέτου γονυκλιτής καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐπιρρήματος γονυκλιτῶς ποιούμενος χρήσιν τοῦ γονυκλινῆς καὶ γονυκλινῶς.

Ὀνόματα εἰς κλίτης μνημονεύει ὁ Πολύδεύκης γράφων «Καὶ προκλίτης μὲν ὁ τῆς ἐστιάσεως πρωτοστάτης, ὁ δὲ παρκατακείμενός τινι

συμπότης συγκλίτης, παρακλίτης». Τὸ παρακλίτης κεῖται παρὰ Ξενοφῶντι. Ποιητικὸς δ' αὐτοῦ τύπος εἶνε τὸ παρακλίτωρ. Παρὰ Διογέ-
νει τῷ Λαερτίῳ ἀναγινώσκεται «Ἦν δέ, φασί, καὶ ἐκκλίτης καὶ τὰ
τῆς σχολῆς ἀδιάφορος».

Ἰνα μὴ τις τυχὸν παρεβάλη τὸ γορυκλιτής πρὸς τὸ γορυπετής,
παρκατηροῦμεν ὅτι τὸ ἐπίθετον τοῦτο, ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα γορυπεῶ, ἐσχη-
ματίσθη ἐκ τοῦ γόνυ καὶ τῆς τοῦ πίπτω ῥίζης πετ (ἀόρ. ἔπετο =
ἔπεσον), ὡς τὸ διυπετής ἢ διοπετής, οὐραγοπετής, ποσειδωνοπετής,
χαμαιπετής, κλινοπετής, εὐπετής καὶ ἄλλα πολλὰ. Περὶ τοῦ χαλκο-
βατής, χαλκοβατής δῶ, καὶ τοῦ κατακλινοβατής ὃν εἵπωμεν τὰ δέ-
οντα ἀλλοχού.

§ 29. Λογίδριον.

Ὅρθως μὲν ἔχει ἡ διὰ τοῦ Ι γραφή τοῦ ὀνόματος λογί-
διον τοῦ καὶ παρὰ τοῖς ἐνδόξοις ἀπαντῶντος, καθάπερ καὶ τὸ
λογάριον, πλημμελῶς δ' ἀντὶ τοῦ λογύδιον, ὅπερ ἄγνω-
στον τοῖς παλαιοῖς ὃν μόνοι οἱ μεταγενέστεροι μεταχειρίζον-
ται ἐνίοτε, γράφεται λογίδριον.

Ὑποκοριστικὴ κατάληξις ιδριον διὰ τοῦ Ι γραφομένη οὐ-
δέποτε ὑπῆρξεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

Ἐν τοῖς Κηνόσι τοῦ Θεογνώστου φέρεται «Τὰ διὰ τοῦ υδριον τὴν
δευτέραν ἀπὸ τέλους ἔχει διὰ τοῦ Ι καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς διὰ τοῦ Υ,
ὡς οἶον τρωγυλίδριον, Πριαμυλίδριον, γεαιουσκίδριον». Οὐκ ὀλίγα δέ
παρδείγματα τοῦ εἰς υδριον ὑποκοριστικοῦ τύπου δύναται τις ἐκ τε
τῶν δοκίμων καὶ τῶν ἀδοκίμων νὰ κατὰλέξῃ, οἷον αἰλίδριον, ἐλκίδριον,
κωμίδριον, λεξίδριον, ληνίδριον, μελίδριον, μονίδριον, μυθίδριον,
(νακίδριον), νεφίδριον, νησιδριον, ξενίδριον, ξιφίδριον καὶ δωριστὶ
σκιφίδριον, σκελίδριον, σκηνίδριον, σχολίδριον, τειχίδριον, τεχνύ-
δριον, χερύδριον. Τὸ ἐν τοῖς Προγυμνάσμασι τοῦ Νικηφόρου ἀκοινὸν
πολεμίδριον» ἐπισημασθῇ μετεβληθὲν εἰς τὸ πολυιδριον.

§ 30. Ὡθοῦσιν οἱ μὲν τοὺς ἄλλους, ὠθοῦνται οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων, κτλ.

Οὐδέποτε, ἂν μὴ σφαλλώμεθα, οὐδὲν τούτων ἢ τῶν ὁμοίων τούτοις ἐλέχθη ὑπὸ παλαιοῦ συγγραφέως ἢ ποιητοῦ. Τὸ παρ' Ἐπιφανίῳ ἀναγινωσκόμενον «κἄν τε ὑπερτεταλάντισται τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἐτέρου» φαίνεται ὅτι εἶνε πλημμελὲς γραφὴ τοῦ «τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἐτέρου». Εἶπε δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Ἐπιφάνιος «ἄλυσίν τινα οἱ σκορπιοὶ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον δεσμοῦντες» καὶ «οὐδὲ διαφέρεσθαι τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην δυνατόν».

Ἐπειδὴ οὐδαμῶς εὐδοεῖ ἡ χρῆσις τοῦ «οἱ μὲν τοὺς ἄλλους», ὅπερ δὲν δύναται εἰς ἄλλο νὰ μεταληφθῇ ἢ εἰς τὸ «οὔτοι ΜΕΝ τοὺς ἄλλους», πρέπον εἶνε, ἐξελαυνομένου μὲν τοῦ ὅλως ἀργοῦ συνδέσμου, παραλαμβανομένων δὲ τῶν προσηκουσῶν ἀντωνυμιῶν, νὰ λέγῃται «ὠθοῦσιν οὔτοι ἐκείνους» καὶ «ὠθοῦνται οὔτοι ὑπ' ἐκείνων», κτλ. ἢ «ὠθοῦσιν ἄλλοι ἄλλους» καὶ «ὠθοῦνται ἄλλοι ὑπ' ἄλλων», κτλ.

§ 31. Ἀγαπῶ τὸν μὲν, μισῶ τὸν δέ, κτλ. ψεύδονται καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ, οὔτε οἱ μὲν λέγουσι τὴν ἀλήθειαν οὔτε οἱ δέ, γράφει καὶ κατὰ τῶν μὲν καὶ κατὰ τῶν δέ, οὔτε ὑπὲρ τῶν μὲν ἀποφαίνεται οὔτε ὑπὲρ τῶν δέ, κτλ. θὰ τιμωρήσωμεν ἢ τοὺς μὲν ἢ τοὺς δέ, θὰ ἐχρύνωμεν ἢ τὰ τῶν μὲν ἢ τὰ τῶν δέ, κτλ. ἔλκουσιν οἱ μὲν τοὺς δέ, ἐπαινοῦσιν οἱ μὲν τοὺς δέ, χεῖρονες οἱ μὲν τῶν δέ, κτλ.

Ἡ ἀτοπία τῶν ῥήσεων τούτων, ὧν αἱ πλείονες διὰ διττοῦ ζεύγους συνδέσμων χάριν μερίζονος πάντως καὶ ἀσφαλεστέρας συναρμογῆς εἶνε συγκεκολλημέναι, γίνεται συμφανῆς, ἂν τὸ ἀντωνυμικὴν δύναμιν ἔχον ἄρθρον μεταβληθῇ εἰς ἀντωνυμίαν, οἷον «ἀγαπῶ τοῦτον μὲν, μισῶ ἐκεῖνον δέ», «ψεύδον-

ται καὶ οὗτοι μὲν καὶ ἐκεῖνοι δέ», «οὔτε οὗτοι μὲν λέγουσι τὴν ἀλήθειαν οὐτ' ἐκεῖνοι δέ», «γράφει καὶ κατὰ τούτων μὲν καὶ κατ' ἐκείνων δέ», «οὔτε ὑπὲρ τούτων μὲν ἀποφαίνεται οὔτε ὑπὲρ ἐκείνων δέ», «θὰ τιμωρήσωμεν ἢ τούτους μὲν ἢ ἐκείνους δέ», «θὰ ἐγκρίνωμεν ἢ τὰ τούτων μὲν ἢ τὰ ἐκείνων δέ», «ἐλκουςιν οὗτοι μὲν ἐκείνους δέ», «ἐπαινοῦσιν οὗτοι μὲν ἐκείνους δέ», «χείρονες οὗτοι μὲν ἐκείνων δέ».

Προῆλθε δ' ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πλημμελὲς σύνταξις ἐκ πλάνης ἢ ἀνεπιτασίας. Ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ὁ μὲν—ὁ δέ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ φωνῇ γίνεται συνήθως χρήσις τοῦ ἀνευ τῶν συνδέσμων τοῦτος—(ἐ)κεῖνος ἢ ὁ ἕνας—ὁ ἄλλος. Ἐπειδὴ δὲ τάσσονται ταῦτα καὶ ἐν τέλει, οἷον «ἔρχεται οὗτος, φεύγει ἐκεῖνος» ἢ «ἔρχεται ὁ ἕνας, φεύγει ὁ ἄλλος», λέγεται δὲ καὶ μετὰ συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων «καὶ τοῦτος—καὶ ἐκεῖνος» ἢ «καὶ ὁ ἕνας—καὶ ὁ ἄλλος» καὶ «οὔτε τοῦτος—οὔτε ἐκεῖνος» ἢ «οὔτε ὁ ἕνας—οὔτε ὁ ἄλλος» καὶ «ἢ τοῦτος—ἢ ἐκεῖνος» ἢ «ἢ ὁ ἕνας—ἢ ὁ ἄλλος», πολλοὶ ἀταλαίπωροι ὄντες καὶ οὐδεμίαν ἀπέμφασιν ἢ ὑπεναντιότητα αἰσθανόμενοι ἐν τῇ κατὰ πᾶσαν περίεσσιν χρήσει τοῦ ὁ μὲν ἀντὶ τοῦ τοῦτος ἢ ὁ ἕνας καὶ τοῦ ὁ δέ ἀντὶ τοῦ ἐκεῖνος ἢ ὁ ἄλλος, ὑπέλαβον ὅτι ἡδύναντο ἀπλούστατα καὶ ἀπονώτατα τὰ παλαιὰ εἰς τὸν τόπον τῶν παρ' ἡμῖν δημῶδων τιθέντες νὰ λέγωσιν «ἔρχεται ὁ μὲν, ἀναχωρεῖ ὁ δέ», κτλ. καὶ «ἀγαπῶ τὸν μὲν, μισῶ τὸν δέ», κτλ. καὶ «ψεύδονται καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ», κτλ.

Ἰκανῶς τῆς ἀτοπίας τῶν ἐν χερσὶ ῥήσεων ἐμφανισθείσης, ἐλπίζομεν ὅτι πάντες οἱ μὴ δυσπαλάλακτον νόσον νοσοῦντες θ' ἀποτρέπωνται μὲν αὐτάς, ὡς εἰκός, μεταχειριζόμενοι δὲ τὰς καταλλήλους ἀντωνυμίας καὶ παραλείποντες τοὺς περιττοὺς συνδέσμους θὰ λέγωσιν «ἀγαπῶ τοῦτον, μισῶ ἐκεῖνον» (ἀγαπῶ μὲν τοῦτον, μισῶ δ' ἐκεῖνον) καὶ «ψεύδονται καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι», κτλ.

Ἄν ἐπιχειρήσωμεν μετ' ἀκριθείας τὴν παρὰ τοῖς παλαιοῖς συνήθειαν νὰ ἀπεδείξωμεν, θ' ἀναγκασθῶμεν μὲν νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι

γον, ὅπερ οὐδαμῶς συνῆδαι τῇ προθέσει ἡμῶν. Ὅθεν εἰς ἄλλον καιρὸν τὴν κατὰ διέξοδον τοῦ πράγματος ἐξέτασιν ἀναβαλλόμενοι παρατιθέμεθα ἐν τῷ παρόντι ὑποδείγματα τῶν μάλιστα σημειωτέων χρησεων, οἷον:

Ἐκ τοῦ Ὀμήρου «σύν τε δὴ ἐρχομένω, καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν» = ὃ πρὸ τοῦ ἐνόησεν, ἡγουν κατὰ τὸν Εὐστάθιον «ὅδε πρὸ τοῦ του ἐνόησεν».

Ἐκ τοῦ Πινδάρου «Ζεὺς τὰ τε καὶ τὰ νέμει, Ζεὺς ὁ πάντων κύριος» καὶ «σέο δ' ἀμφὶ τρόπῳ τῶν τε καὶ τῶν χρήσεις» καὶ «φυῶ δ' ἔκαστος διασφέρομεν βιοτὰν λαχόντες, ὁ μὲν τὰ, τὰ δ' ἄλλοι», κτλ.

Ἐκ τοῦ Θεόγνιδος «τὸν δ' ἀγαθὸν πολὺν χρὴ τὰ τε καὶ τὰ φέρειν» καὶ «ἄλλοτε τοῖς, ἄλλοτε τοῖσι φιλεῖν», ἀνθ' οὗ γράφεται ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν: τοῖσι φίλος ἦ: τοῖς φίλος εἶ, κτλ.

Ἐκ τοῦ Αἰσχύλου «ἢ τοῖσιν ἢ τοῖς πόλεμον αἰρεσθαι μέγαν πᾶς ἔστ' ἀνάγκη» καὶ «συμβαίνει γὰρ οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὐ».

Ἐκ τῶν Ἱπποκρατεῶν «οὔτε ἐξαπίνης αἰὼν τε ὅλῳ τῷ πρήγματι μεταβάλλειν οὔτε ἐπὶ τὰ οὔτε ἐπὶ τὰ» καὶ «ἦν δὲ ἀμαρτανῆς τοῦ καιροῦ ἢ ἐπὶ τὰ ἢ ἐπὶ τὰ», κτλ. καὶ «διψώδες οἱ μὲν, οἱ δ' οὐ» καὶ «ἄπυρος τὰ μὲν, τὰ δ' οὐ» καὶ «πυρετοὶ τοῖσι μὲν, τοῖσι δ' οὐ» καὶ «τοῖσι καὶ μετὰ προφῆσις, τοῖσι δ' οὐ» καὶ «εἰ δὲ τὰ μὲν (προσγένοιτο), τὰ δὲ μὴ», κτλ.

Ἐκ τοῦ Πλάτωνος «ἐπὶ δὲ τὸ ἄκρον ἀγαγόντων ἑκατέρων, τῶν μὲν δουλείας, τῶν δὲ τούναντίου, οὐ συνήνεγκεν οὔτε τοῖς οὔτε τοῖς» καὶ «οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ, οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ», κτλ.

Ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος «ἔπειτα φωνὴν πᾶσαν ἀκούοντες ἐξελέξαντο τοῦτο μὲν ἐκ τῆς, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς» καὶ «οὐδὲ πᾶλλα δύο ἢ τρεῖς μιᾷ πόλει, ἀλλὰ τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ». Φέρεται δὲ καὶ παρὰ Ψευδοπλάτωνι «ἄρ' ἂν ἔχοις εἰπεῖν ὅτι τὰ μὲν πρὸς τοῦ δεξιᾶς ἐστὶ, τὰ δὲ πρὸς τοῦ ἀριστεράς;» καὶ παρὰ Φιλοστράτῳ «ἄλλ' ὃ μὲν τό, ὃ δὲ τὸ ἐπαινεῖ τῶνδρός».

Ἐκ τοῦ Ἡροδότου «οὐ τὰ μὲν τὰ δ' οὐ, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως» καὶ «οὐκ ὃ μὲν ὃ δ' οὐ, ἀλλὰ πάντες». Κεῖται δὲ καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ

«οὐ τὰ μὲν τὰ δ' οὐχί, πάντα δ' ὁμολῶς ἐπιτρέφοντες». Περὶ φησὶ δ' εἶνε τὸ τοῦ Φωκυλίδου «Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν ὅς δ' οὐ πάντες, πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης Λέριος».

Ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους «ἄλλ' ἐν μὲν τοῖς ἐλάττων, ἐν δὲ τοῖς πλείων» καὶ «εἰ δ' ἄκοντροι ἄμφω ἢ κέντρα ἔχοντες ἢ ὁ μὲν, ὁ δ' οὐ, οὐπω ὄπται» καὶ «ταύτης δὲ τῆς προκυματείας οὐ τὸ μὲν ἦν, τὸ δ' οὐκ ἦν· προεξιργασμένον, ἀλλ' οὐδὲ πικντελῶς ὑπῆρχεν».

Ἐκ τοῦ Θεοφράστου «μυνότερον αἰ μὲν, αἰ δ' οὐ», ἂν ὑγιῶς ἔχη ἡ γροφὴ.

Ἐκ τοῦ Αἰλιανοῦ «ἐπηλύγασεν ἱματίοις καὶ τὸν καὶ τήν» καὶ «ἐρίφ' κατειλήσαντες καὶ τὸ καὶ τὸν» καὶ «γίνεται τοῖνον ἐνταῦθα τοῦ καιροῦ μάχη καρτερὰ καὶ φόνος καὶ τῶν καὶ τῶν» καὶ «οἱ δὲ ἀνὰ κράτος διώκουσι καὶ ἐλόντες ἢ τὸν ἢ τήν ἔχουσιν κτέ.» καὶ «πρὸς τὸν ἀπέβλεψεν ἢ πρὸς τὸν».

Ἐν τοῖς Βεγκήρου Ἀνεκδότοις ἀναγινώσκειται «Δέ· περισσὸν ἢ μῆλλον ὑπερβεβηκός. Δίωκος δωδεκάτῳ βιβλίῳ τεθνᾶσι δὲ οἱ μὲν, οἱ δὲ ἐαλώσασιν οἱ γὰρ καὶ λόγον τιτὸς ἄξιοι. Ἀντὶ τοῦ οἱ δὲ λόγον ἄξιον οἱ μὲν τεθνᾶσιν, οἱ δὲ ἐαλώσασιν». Ἐν τῇ Τεῦβνηρείῳ ἐκδόσει τοῦ Δίωκος εἶνε γεγραμμένον ἐαλώσεσθαι ἀντὶ τοῦ ἐαλώσασθαι.

§ 32. Ἀνθοπῶλις, ἄρτοπῶλις· κοσκινομάντις.

Ὁ ἐπὶ τῆς παραληγούσης τονισμὸς τῶν προκειμένων λέξεων εἶνε ἡμαρτημένος. Προπαροξυτόνως αἰείποτ' ἐξεφέροντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὰ εἰς πωλις καὶ μαντις ὀνόματα, οἷον ἀλφειτόπωλις, ἄρτόπωλις, βελονόπωλις, γελγόπωλις, ζωφόπωλις, κτλ. καὶ ἀγνόμαντις, ἀλευρόμαντις, ἀληθόμαντις, ἀλφειτόμαντις, ἀντίμαντις, ἀριστόμαντις, ἀστραγαλόμαντις, ἀστρόμαντις, κτλ. Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ Ἰλιακῆς Προσφῶδιᾶς «Ἡεροφοῖτις· τὰ εἰς ΙΣ παρῶνυμα θηλυκά, παρακείμενα τοῖς εἰς ΗΣ ἀρσενικοῖς βαρυτόνοις, προπερισπᾶται, εἰ φύσει μακρὰ παραλήγοιτο· πρωτοῦθις, πολιῆτις, ἀλεῖτις, πλανῆτις, πρεσβῦτις· οὕτως δὲ

καὶ ἡεροφοῖταις. Ὅσα δὲ παρὰ τὸ πωλεῖν ἐστὶν ἀνεβίβασε τὸν τόνον· ἀρτόπωλεις, ἀλφιτόπωλεις· ἀλλ' οὖν καὶ ὅσα παρὰ τὸ κοῖτος· παρ' ἀκοιταις, ἀκοιταις. Τὸ μέντοι δολόμεναις οὐκ ἔστι θηλυκὸν ἀλλὰ καὶ ἀρσενικόν, καὶ ἴσως τὸ μῆτις ἔγκειται, ὥς τὸ πολύμνητις, δολόμεναις. Καὶ ἔτι σύνθετον».

§ 33. Ὁφέλη ἢ ὠφέλη.

Καὶ ἐν ταῖς κατ' ἐπιτομήν συντεταγμέναις γραμματικαῖς διδάσκεται ὅτι τοῦ ὀνόματος ὄφελος οὐδεμίαν ἄλλην πτώσιν οἱ Ἕλληνες γινώσκουσιν πλὴν τῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς τῶν ἐνικῶν. Καὶ ὅμως πολλοὶ παρ' ἡμῖν αὐτοὶ τε ἑαυτοὺς τρίδωνας τῆς γλώσσης νομίζοντες καὶ ὑπ' ἄλλων τοιοῦτοι ὑπολαμβάνόμενοι οὐδαμῶς διευλαβοῦνται τὸ πληθυντικὸν ὀφέλη, ὅπερ μοχλοηρὸν καὶ οὕτως ὃν ἔτι μοχλοηρότερον ἀποβαίνει διὰ τοῦ Ω μεγάλου γραφόμενον, ὠφέλη.

Ἐχομεν ἐν χερσὶ φύλλον μικρᾶς ἐφημερίδος ὑπὸ μουσικωτάτου ἀνδρὸς παρεσκευασμένης, ὅστις χαμκιδιδάσκων τὸ πρῶτον ὦν καὶ νηπίοις παισὶ τὸ ἄλφα καὶ βῆτα λέγων, ὑποβόλεις δ' ἔπειτα θεάτρου γενόμενος καὶ θεατρικῆς ἀνκιδείας ἀμέτρως ἐμφορηθείς, ἐπήδησεν αἴφνης ἐπὶ τὴν σύνταξιν ἐφημερίδος καὶ παντοῖα ἐν αὐτῇ τερετίσματα προφερόμενος, θορόβῳ τε πίσυρος κάμαθεῖ παρηρησία, ταχέως παρὰ τοῖς χαννοπολίταις διεδοθήθη ἐπὶ ἀδρότητι νοσημάτων καὶ γλαφυρότητι ῥημάτων. Ὁ λίαν φιλοκάλως ὑπ' αὐτοῦ καὶ φιλοτέχνως ἐπιτηδευόμενος περὶ τὴν φράσιν ὠρξίσμους διὰ προσφορωτάτων αἰεὶ λέξεων καὶ ῥήσεων, ὅσον ἀπολυτισμός, δεσποτισμός, ἀντισυνταγματισμός, κομματισμός, ἀτομισμός, ἐκποτισμός, κοσμοπολιτισμός, κοινωνισμός, μυστικισμός, νεπωτισμός, ἀπογοήτευσίς, ἀποσύνθεσις, φαντασμαγορία, Οὐτοπία ἢ Εὐτοπία, κτλ., ἢ Ἐρινυὺς τῆς ἀναρχίας, ὁ λαῖλαψ τῆς μακρᾶς ἀγομίας, ὁ λαῖλαψ τῶν παθῶν, ἡ αἰδρα τῆς φιλοπατρίας, ὁ σκώληξ τῆς ἀπαθείας, ὁ Αἰβυς τῆς ἀγομίας, ὁ Αἰβυς τῶν πατριασμῶν, τοῦ μανδραγόρα ἢ σκιά, ὁ μανδραγόρας τῆς δουλείας καὶ τῆς ἀμυ-

θείας, ἡ σύρτις τῆς ἀντιλογίας, ἡ σύρτις διηρηκῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν, ἡ χῶρ τῆς ἀναληθείας καὶ ὁ ἥλιος τῶν αἰσθημάτων, τὸ φῶς τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ ἡ αἰγλή τῶν αἰσθημάτων, κτλ., ὑπερφυῶς τοὺς νέους Ἑλληνας ἐξέπληξε καὶ παντελῶς αὐτοὺς ἀόρατον κατέστησε τὴν συμβαίνουσαν τῇ γλώσσῃ δεινὴν κέκωσιν ἐξ ὅλων βερβερίων καὶ σολοίκων χρήσεων, οἷον μερίμνει, μελαγχολεῖ, μεμφιμοιοῦν, ἀξιοῦτε, προαλοῖφεται προαλοῖφονται, εἰς ἀφῶνους ἰχθεῖς, δασείας ὄφρεις, τοὺς στάχεις, Λογίους Ἑρμῆς, τὸν μέλαινα πέπλον, ἡννόει, ἀπεκαθήλωσε, ἐνεκαθίδρυσαν, συνεθηκολόγησε, ὀπισθεχώρησε, πλαστογεγραμμένα, εὔρε σύ, ἀλλ' εἶπε σύ, ἐστὲ ἀδελφοί, ἐστὲ βέβαιοι (προστακτικῶς), ἐπιρρώθεισα, ἀπυσβεθήσεται, συγκεκριμμένος διακεκριμμένος, ἐπιτραπεῖτω, ἀρεμίγει, ἀπέστειλλε περιστεύλλας, ἐγγυόμεθα, ἐλαυνόμενος ἐλανωμένῃ, σηπόμενος σηπωμένῃ, διωρισθέντων, ἐξωμάλυνει ἐξωμάλυνθέντων, ἔχει ἀπωλέσει, λουιδρῶ, ὄνειροπωλῶ, ἐναρμοστόν, ἐν Κλωπηδῶν ἢ μάλλον ἐν Ἀπληστηδῶν, τὴν Μεγαίραν τῆς ἀναρχίας, αἱ εὐπροσήγοραι, αἱ ἐπέρασται, αὐθωρεῖ, παρθημεῖ, Τιτάνες, ἐρυνθῶν, σιδηρῶν, κουλᾶσι, Σποράσι, ἀναγνώστα, ἐπιβάται, ἡ Ἑριννῶς, ἀδρα, ἄλμα, πλᾶσμα, χᾶσμα, Βερθῶλος, ποικῆλος, αἱ γαλαί, ἡ εὐρεία, ἡ γυναικεῖα, Κρήσαι, μάγισαι, ἐπικρεμμένα, σκήμους, ἀριλέης, Αἰγυρίτης, περιότη, σχεδιάγραμμα, ἡ μαχαρίτης, δρᾶξ Ἑλλήνων, ἐντιμώτερος προτιμώτερος ἀτιμώτερος, αἰφνῆδιος, ἀλύσσεις, ἀρρώγῃ, ψωρράλειος, ἀλλαλαγμός, κράμμα, Παρισσιῶν, Σαμοσσατεὺς, ὑπερβαλόντως, ἱεροκρατεία, Λεοφορίον, κώνιον, φορτεῖον, καταγώγειον, ἐπισόδειον, σιαγῶνα, ἀλεκτριῶνα, ὀρνόμενοι ὡς κῶνες, ἐμμηκῶτο καὶ ὀρύετο, Ἡρώστρατος, λιμῶνα, ἐπενέχθησαν τροποποιήσεις, μεγαλούπολις, τηλεσίγραφον, ἐπίμωρ, ἀναλίσσομεν, ὀλίγα ψυχρά, ἔνιοι ἔνιοι, τὰς γῆρας, ὑποπτύσω (ἐντὶ τοῦ ζαρώω, μαζώγομαι), χειμερική, αἱ ἀποκρέω τῶν ἀποκρέω ταῖς ἀποκρέω τὰς ἀποκρέω, τί μέλλει αὐτόν; τί μὲ μέλλει; μελλοδραματικὴ ἐταιρεία, ἀνερρόθριάστως, τοῦθ' ἔνεκα, Ζήνων ὁ Ἑλαιάτης, ἀλληλοὑπεράσπισις, οὐδένα ἄς διαλανθάνῃ, οὐδένα ἄς παραξελεύῃ, οὐδέποτε ἄς ἐπέλθῃ, ὅστις πάθει, ὅτι τύχει, πρὶν τὸν καταφάγει, πρὶν τὸ καταπῖν, οἱ ὑπουργοὶ βασιλεύοντες καὶ δουτυχοῦντες ὑπ' ἀλλήλων τινα, ἀποθρόων τὴν ἐαυτοῦ λάβαν, ἐκ προδοτικῶν σχεδίων ἀπληρυνεῖν, σάκ-

καὶ ἐνδύσε καὶ θρήνει, ἐκ τῆς διωρύξεως τοῦ Ἀρσενοῦκου Ἰοθμοῦ, καταχρασθεὶς τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν, μόλις ὑπερβάσα τὸ οὐδὸν τῆς μέσης ἡλικίας, κτλ. κτλ. κτλ. Ἀπειρον πλῆθος ἀτόπων καὶ διαστροφῶν χρήσεων προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀχαλίνου στόματος τοῦ ἐμπύου τούτου καὶ φθισιδῶντος τὴν ψυχὴν ἀνθρωπείου, τοῦ ἀηδία καὶ ἀναισθησία ἀποκναίνοντος πάντα συνετὸν καὶ χαρίεντα ἄνθρωπον, ἀποβλεπομένου δ' ὅμως καὶ μακαρίζομένου ὑπὸ πλείστων συμφάκων,

ὣν τὸ κέαρ

παλῶ σέσσηται καὶ δυσεκνίπτω τρυγός.

Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τίνος χρόνου τὰ πάντα ἄνω κάτω φερόμενα εἰς κυκεῶνα συνελθούνται καὶ

πᾶς ὃς ἂν ᾗ πτωχὸς καὶ ἀγράμματος οὐκέτ' ἀλήθει,
ὥς τὸ πρὶν, οὐδ' αἶρει φορτία μισθαρίου,

ἀλλ' ἐφημερίδα Ἑλληνικοῖς στοιχείοις ἐκτυπῶν καὶ προπετέστατ' ἐν αὐτῇ περὶ τε προσώπων καὶ πραγμάτων ἀποφαινόμενος

τῆς ἀρετῆς εἶναι φησιν ὁ πρωτοκύων.

Εὐκόλον δ' εἶνε νὰ ἐκστήσῃ τις τερατολογῶν τὴν διάνοιαν τῶν νέων Ἑλλήνων καὶ νὰ θαυμασθῇ μεγάλως ὑπ' αὐτῶν, ἂν μετὰ κόμπου μὲν καὶ ἀλκζονείας ἐκφέρῃ τὰ ἐξ ἀθήων καὶ ἀλλοκότων ῥημάτων συγκεκαττυμένα δύστηνα λογάκια, δογματικῶς δὲ περὶ παντός ἀποφθέγγηται φρυαττόμενος ἄμα καὶ σεμνὰ τινα ὀνόματα ἀνατεινόμενος, φουᾶ δ' αἰεὶ μέγα ὡς ἐκ τιμιωτέρου πηλοῦ αὐτὸς πεπλασμένος ἢ οὐχὶ τῶν ἐπιγείων τις καὶ γὰρ αἱ ἐρχομένων ὦν, φορτικῶς δ' ἐκτυτὸν ἐγκωμιάζων ἐπιφανῶς τῶν ἄλλων κατασοβαρεύηται. Ἀλλ' ὅς ἐπανεέλθωμεν ὅθεν παρεξέβημεν.

Ἐν τῷ προκειμένῳ φύλλῳ, ὅπερ γέμει, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, παιδαριώδους κουφολογίας καὶ ιδιωτικῆς φλυαρίας καὶ διθυραμβικῆς σκευωρίας καὶ βωμολοχικῆς ψυχρότητος, εἶνε καὶ ἄλλα πολλὰ ἀμαθῶς γεγραμμένα, οἷον ἰσχύει δοτικὴ τοῦ ἰσχύος ἀντὶ τοῦ ἰσχύ, ἐξωμάλυνασα ἀντὶ τοῦ ἐξομάλυνασα, σιδηρὰ ἀντὶ τοῦ σιδηρᾶ, κολοιοὶ ἀντὶ τοῦ κολοιοί, πυρετὸς καὶ πυρετοῦ ἀντὶ τοῦ πυρετός καὶ πυρετοῦ, ἐκ ποδῶν κατὰ διάστασιν ἀντὶ τοῦ ἐκποδῶν, Γαδαρηνῶν ἀντὶ τοῦ Γαδαρηνῶν, ἴσως ἀπέλθει ἀντὶ τοῦ ἴσως ἀπέλθῃ, ἐπαυφόρειον ἀντὶ τοῦ ἐπαυφόρειον, ἐπαυαστάται ἀντὶ τοῦ ἐπαυαστάται, κτλ., καὶ

τὸ θαυμασιώτατον δὴ τοῦτο « Ἀκατάβλητον ἐπιμονὴν ἀποδεικνύουσα, διατίθεισι (Γρ. διατίθῃσι διὰ τοῦ Η) μετ' ἀφειδίαις τὰ δημόσια καὶ πᾶν μέσον κυβερνητικόν, ὅπως καρπωθῇ ἐπ' ἀπειρον τὴν τιμὴν καὶ τὰ ὠφέλη τῆς ὑψηλῆς λειτουργίας κτέ. ».

Ἀποσκορακίζέον τὸ παντελῶς ἔκθεσμον ὀφέλη ἢ ὠφέλη, ῥητέον δ' ἀντ' αὐτοῦ ὠφελήματα ἢ ὠφέλειαι-ὠφελείας.

§ 34. Ὁρεστεία.

Ὁ παροξύτονος τύπος Ὁρεστεία ἔχει πλημμελῶς. Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐτονίζετο Ὁρέστεια, ὡς Ὀδύσσεια, Πατρόκλεια, Δολώνεια, Τηλεγόνεια, Ἡράκλεια, Γιγάντεια, κτλ. Ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου λέγεται « Κοινὴ δὲ ἦδε Νυκτεγερσία καὶ Δολωνοφονία, καθ' ἣν δηλαδὴ ὁ Δόλων πεφόνευται. Πολλοὶ δὲ τῶν παλαιῶν καὶ Δολώνειαν ταύτην ἐκάλεσαν, ὥσπερ καὶ Πατρόκλειαν ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ἐν οἷς τὰ κατὰ Πάτροκλον γράφονται. Προπαροξύγονται δὲ καὶ ἄμφω αἱ τοιαῦται λέξεις, ὥσπερ καὶ Τηλεγόνεια κατὰ τὴν παλαιὰν ὀρθογραφίαν ἢ κατὰ Τηλέγονον πραγματεία καὶ Ἡράκλεια ἢ κατὰ Ἡρακλέα καὶ Ὀδύσσεια ἢ κατὰ Ὀδυσσεά καὶ Ὁρέστεια, ἥς καὶ ὁ κωμικὸς μέμνηται, ἢ κατὰ Ὁρέστην ».

§ 35. Ἑλλειπής, ἀνελλειπής· λειποτάκτης, λειποτακτῶ, λειποταξία.

Ἀντὶ τοῦ ἐλλειπής καὶ ἀνελλειπής γραπτέον ἐλλιπής καὶ ἀνελλιπής, ἀνυποστάτου οὐσης τῆς διὰ διφθόγγου γραφῆς. Φέρεται δ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ καὶ ἀλιπής, ἐκλιπής, ἀνεκλιπής, ἐπιλιπής, θυμολιπής (= λιπόθυμος), περιλιπής, σαρκολιπής (= λιπόσαρκος), ὑπολιπής, ψυ-

χολιπής. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶνε ἐσχηματισμένα καὶ τὰ ἐπιθετα ἀστιβής, εὐστιβής, ἡλιοστιβής, μονοστιβής, νιφοστιβής, ὁμοστιβής, πεδοστιβής, πλάνοστιβής, χθονοστιβής (στείβω) καὶ ἀειλιβής, φονολιβής (λείβω) καὶ ἀνηλιφής, διηλιφής, μιλτηλιφής, ὑπηλιφής, ἀνυπηλιφής, πισσαλιφής (ἀλείφω) καὶ ὁμοστιχής (στείχω).

Μάτην δ' ὑπερμαχοῦσί τινες τοῦ λειποτάκτης καὶ λειποτακτῶ καὶ λειποταξία ἢ ἀπλῶς δογματίζοντες ἢ ἥκιστα πειστικὸς λόγους προβαλλόμενοι. Ἡ μαρτυρία τῶν ἀντιγράφων, ὅταν ἀπορία περὶ τῆς γραφῆς λέξέως τινος ἀνακύπτῃ, ὀλίγου ἀξία ὑπάρχει, οἱ δὲ προχείρως αὐτοῖς πιστεύοντες οὐδὲν σχεδὸν διαφέρουσι τῶν τυφλοῖς ὁδηγοῖς ἀκολουθούντων. Σαφῶς καὶ ἄλλοθεν καὶ ἐκ τῆς τῶν ποιητῶν χρήσεως δηλοῦται ὅτι καὶ προτασσόμενον τὸ λείπω ἐν συνθέσει ἀείποτε κατὰ συστολὴν ἐξεφέρετο, οἷον λιποτάξιον, λιπόξυλος, λιπονάυτης, λίπουρος, λίφαιμος, λιποψυχῶ, λιποτελῶ, κτλ.

Ἐν τῇ Ὀρθογραφίᾳ τοῦ Χοιροβοσκῷ ἀναγινώσκεται «Λείπω. Λέγει ὁ Ὁρος ὅτι πάντα (τὰ) παρὰ τὸ λείπω διὰ τῆς Εἰ διφθόγγου γράφεται, οἷον *Λειπόνειρος, Λειποταξία, Λιποτάξιον, Λιποστράτιον*. Ὁ δὲ Ὁριγένης διὰ τοῦ Ι λέγει γράφεσθαι, οἷον *Λιποτρόφια* παρὰ Νεοπτολέμῳ, *ἐλ. λιπέες* παρ' Εὐφορίῳ, *Λιποκτέανος, Λιποναῦται, Λιποταξίου* παρ' Ἀριστοφάνει». Ἀντὶ τοῦ Ἀριστοφάνει εἵλασεν ὁ Μεινέκιος Ἀρτιφάνει.

Μετὰ πολλῆς ἀκρίβειας θὰ πραγματοευθῶμεν περὶ τοῦ προκειμένου ἐν ἄλλῳ τόπῳ ποιοῦμενοι τὸν πρέποντα λόγον καὶ περὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος *Λειπεφίλη*.

§ 36. Δύσνους, μαθητής δύσνους, κτλ. ἡ σήμερον σπουδάζουσα νεολαία οὔτε δύσνους εἶνε οὔτε ὀψιμαθής, κτλ.

Γελοία, μᾶλλον δὲ καταγέλαστος, εἶνε ἡ πολλάκις γινόμενη χρήσις τοῦ ἐπιθέτου δύσνους ἀντὶ τοῦ δημώδους βαρυ-

κέφαλος καὶ τοῦ ἀγροικοτέρου μὲν ἄλλ' ἐμφαντικωτέρου
 χονδροκέφαλος ἢ χοντροκέφαλος, καθάπερ καὶ ἡ τοῦ κα-
 κόνους ἐνίοτ' ἀντὶ τοῦ κακοκέφαλος ἢ στραβοκέφαλος.
 Οὐδὲν ἄλλο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ σημαίνει τὸ δύσνους
 καὶ κακόνους ἢ τὸ ἐναντίον τοῦ εὐνους, οἷον εὐνους τινί,
 ἤγουν εὐμενῆς τινι, καὶ δύσνους ἢ κακόνους τινί, τουτέστι
 δυσμενῆς τινι. Ἐν τῇ Ἀντιγόῃ τοῦ Σοφοκλέους κεῖται «τὸν
 τῇδε δύσνουν καὶ τὸν εὐμενῆ πόλει», ἐν δὲ τῇ Κύρου Παι-
 δεΐᾳ τοῦ Ξενοφώντος «πῶς ἂν τοῖς μὲν εὖνοις κάλλιψα ἰδεῖν
 ποιοῖτο τὴν ἐξέλασιν, τοῖς δὲ δυσμενέσι φοβερῶτατα» καὶ
 «ὥσπερ οὐ ῥάδιόν ἐστι φιλεῖν τοὺς μισεῖν δοκοῦντας οὐδ' εὐ-
 νοεῖν τοῖς κακόνουσι», παρὰ δὲ Δημοσθένει «καὶ κακόνους
 μὲν ἐστὶ καὶ ἐχθρὸς ὅλη τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει,
 προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἀνθρώποις». Ὡς δὲ
 λέγεται εὖνοια ἀντὶ τοῦ εὐμένεια, οὕτω καὶ δύσνοια ἢ κα-
 κόνιοια ἀντὶ τοῦ δυσμένεια. Τὰ ἐπιρρήματα εὖνως, δύσ-
 νως καὶ κακόνως παρ' οὐδενὶ τῶν ἐνδόξων ἀπαντῶσι. Συνω-
 νυμεῖ δὲ τὸ μὲν εὖνως τῷ εὐμενῶς, οἷον εὖνως ἔχω τινί
 ἢ πρὸς τινα, εὖνως διάκειμαι πρὸς τινα, τὸ δὲ δύσνως
 καὶ κακόνως τῷ δυσμενῶς, οἷον δύσνως ἢ κακόνως ἔχω
 τινί ἢ πρὸς τινα, κτλ.

Ὑπάρχουσι δ' οὐκ ὀλίγαι ὁμοιαὶ τῶν:

εὖνους—δύσνους καὶ κακόνους,

οἷον:

εὐδαίμων—δυσδαίμων	καὶ	κακοδαίμων,
εὐτυχής—δυστυχής	καὶ	κακοτυχής,
εὐποτμος—δύσποτμος	καὶ	κακόποτμος,
εὐδουλος—δύσδουλος	καὶ	κακόδουλος,
εὐώδης—δυσώδης	καὶ	κακώδης,
εὐσμος—δύσσμος	καὶ	κάκσμος,
εὐνομία—δυσνομία	καὶ	κακονομία,
εὐφυνής—δυσφυνής	καὶ	κακοφυνής,
εὐφωτός—δυσφωτός	καὶ	κακόφωτός,

εὐμορφος—δύσμορφος	καὶ	κακόμορφος,
εὐδ.λαστής—δυσδ.λαστής	καὶ	κακοδ.λαστής,
εὐκριτος—δύσκριτος	καὶ	κακόκριτος,
εὐφρων—δύσφρων	καὶ	κακόφρων,
εὐφημος—δύσφημος	καὶ	κακόφημος,
εὐπραγῶ—δυσπραγῶ	καὶ	κακοπραγῶ,

κτλ. Πρβ. καὶ :

εὐτεκνος—δύστεκνος,	
εὐτεκνία—δυστεκνία	καὶ
κακοτεκνία,	
εὐψυχία—	κακοψυχία,
εὐαιδρία—	κακαιδρία,
εὐδοξος—	κακόδοξος,

κτλ. Περὶ τοῦ δυσθάνατος-κακοθάνατος, δυσμήχατος-κακομήχατος, δυσξύνετος-κακοξύνετος, δυσελπιστῶ-κακελπιστῶ, κτλ. θὰ εἴπωμεν τὰ δέοντα ἀλλὰ καὶ οὐ.

Τὸ χονδροκέφαλος ἰσοδυναμεῖ προφανῶς τῷ παχύς τὸν νοῦν ἢ παχύνους, ἀνθ' οὗ λέγεται καὶ παχύφρων ὑπὸ τε τοῦ Ἡσυχίου καὶ τοῦ Τζέτζου. Οὐκ ὀλίγα δ' ἔχει ἡ Ἑλληνική γλῶσσα, δι' ὧν δύναται τις νὰ παραστήσῃ καθόλου τὸν βαρυκέφαλον ἢ χονδροκέφαλον, οἷον ἀφυής, νωθής ἢ νωθρός, βραδύς (τὸν νοῦν, τὴν γνώμην, τὴν διάνοιαν), ἀμβλύς (τὸν νοῦν), παχύς (τὴν ψυχὴν), κτλ. Τὸ βαρυκέφαλος δὲν εἶνε ὅλως νέα λέξις. Μνημονεύει δ' ὁ Πλούταρχος καὶ βαρυεγκεφάλους.

Παρὰ Φιλοδήμῳ ἀναγινώσκεται «ὡς ταχὺ συνῆκας· ἀλλ' ἀφυής ἐγὼ καὶ βραδύς καὶ δυσαίσθητος», παρὰ δ' Ἰουλιανῷ «τίς οὕτω παχύς ἐστι καὶ ἀρχαῖος, ὃ Καῖσαρ, ὥστε καὶ παίζειν πεφροντισμέναι;», παρὰ δ' Ὀριγένη «τῶν μὴ πᾶν ἀμβλέων μυρία ὅσα τοιαῦτα δυναμένων συναγαγεῖν», παρὰ δὲ Γαληνῷ «ὡς καὶ τοὺς ἀμβλεῖς τὴν διάνοιαν ἔπεσθαι τοῖς λεγομένοις» καὶ «διὰ δὲ τοὺς νωθροτέρους τὴν διάνοιαν οὐκ ὀκνήσω κτέ.» καὶ «ὅσοι σκαιότεροί τέ εἰσι καὶ ἀργοὶ τὴν διάνοιαν» καὶ «τελέως ἀργοὺ τὴν διάνοιαν ἀνθρώπου» καὶ «ἀπειθεῖς

των τοῦπίπτον καὶ οὕτως ὀνομαζόμενα τε καὶ παχέων τὴν ψυχὴν, ὥσπερ καὶ τὸ σῶμα», παρὰ δὲ Λουκιανῷ «ἀνθρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων» καὶ «παχέσι καὶ ἀπειθεύτοις ἀνθρώποις» καὶ «ἀπειθήναλκος καὶ παχυδερμὸς ἀνθρώπος», παρὰ δ' Ἀριστοφάνει «ὡς ἀμαθὴς εἶ καὶ παχύς» καὶ «ὡς ἀγροίκος εἶ καὶ δυσμαθής», παρὰ δ' Ἱπποκράτει «ἐς τὰς τέχνας παχέες, οὐ λεπτοὶ οὐδ' ὀξέες» καὶ ἐν ταῖς ψευδεπιγράφοις οὐσαις Ἐπιστολῆς «νωθὴς τὸν νόον ὑπάρχεις», παρὰ δὲ Πλάτωνα «ἥττων δὲ ἀμαθὴς σοφοῦ, ἀδύνατος εἰπεῖν ῥητορικοῦ, βραδύς ἀγχινοῦ». Ἀλλὰ παραδείγματα κρίνομεν περιστὸν γὰρ καταλέξωμεν. Τὸ σύνθετον βραδύτους εὐρίσκεται παρὰ Φωτίῳ λέγοντι «ὅτι Εὐνόιος ὁ ῥήτωρ βραδύτους ἦν» καὶ παρ' ἄλλοις μεταγενεστέροις, τὸ δὲ βραδύνοια ὡς ἀντίθετον τῷ ἀγχινοια παρὰ Διογένηι τῷ Λαερτίῳ. Τοῖς φρονούσιν ὅτι παχυνομένου τοῦ σώματος γίνεσθαι καὶ ἡ ψυχὴ παχεῖα ὑπάρχει πρόχειρον τὸ:

παχεῖα γαστήρ λεπτόν οὐ τίττει νόον.

Λέγεται καὶ βαρυκαρδῖος, βαρὺς τῇ καρδίᾳ. Ὀριγένης «Καὶ γὰρ ἔθος τοὺς διδασκόμενους καὶ μὴ παρκαλοῦσθαι τοῖς λεγομένοις βαρυκαρδίους καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν διδασκόντων διὰ τὸ παχὺ τῆς καρδίας». Οὐδεὶς δ' ἄγνοεῖ τὸ τοῦ Ἡσίου «ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδίᾳ τοῦ λαοῦ τούτου κτέ.» Ὁ Ὀριγένης ἐξηγούμενος τὸ τοῦ Ψαλμοῦ «Διὰ τοῦτο κτύφρανθη ἡ καρδίᾳ μου κτέ.» γράφει «Ἀντὶ τοῦ ὁ νοῦς μου ἔθος γὰρ τῇ θείᾳ γραφῇ ἀντὶ τοῦ νοῦ τὴν καρδίαν λαμβάνειν». Περὶ τούτου πλείονα ἀλλοτρίως.

Ἐν τῷ Ἱστορικῷ Συντίπῳ τοῦ Φιλοσόφου φέρεται «τὸν δὲ ἀμαθὴ καὶ ἀπειθεύτον ἀνθρώπον ἀγνωστον καὶ ἄφρονα παντελῶς ὀνομαζέειν πρέπει ἀλλ' οὐδαμῶς καλόνου καὶ γνωστικόν». Ὁ καλὸν νοῦν ἔχων ὀνομαζέσθαι καλόνους κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν μεταγενεστέρων λεγόντων καὶ καλόφρων, καλοήθης, καλόφθαλμος, καλόψυχος, καλόφρωνος, καλοφραντος, κτλ. Ὡς ἐναντίον τοῦ καλόνους ἐλαμβάνετο ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἑλληνισμῷ τὰ κακόνους ἢ κακοουσίης, περὶ οὗ γράφει ὁ Κορνήσιος «Κακόνους, Σ. Κακοουσίης, Δ. (d' un esprit pesant, lent), βραδύνους, Ἑλλ. Κακά τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. διὰ τοῦ Δυσκατάληπτος (πλὴν ἂν ἐνόησε διὰ τούτου, ἐνεργητικῶς, τὸν δύσκολον καταλαμβάνοντα). Ἡ σύμβολος τοῦ εἶναι ἀπὸ τὸ Κακὸς καὶ Νοῦς. Τὸ δὲ ἡλιθιὸν Κα-

πονοῦσα (γρ. Κακονοῦσα), Σ. εἶναι ἡ μετοχή *Κακονοῦσα*, συγχομμένη εἰς τὸ *Κακονοῦσα*». Περὶ τοῦ τελευταίου σφάλλεται ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ. *Καλοροσσία* εἶπεν ὁ Δωρόθεος.

Τὸ ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ τοῦ Πολυδεύκου «φρόνιμος, συνετός, εὖνους (ὁ γὰρ νοήμων ποιητικόν), δεξιός, εὐμαθής» νομίζομεν πλημμελῆ ἀνάγνωσιν τοῦ *ἐννοῦς*, εἰ καὶ παρ' Ἡσυχίῳ κεῖται «Εὖνουν: συνετός, γνήσιον ἢ φίλον». Εὖρομεν δὲ καὶ εὐγενής γεγραμμένον ἀντὶ τοῦ *ἐγγενής* καὶ *ἐαυτῷ* ἀντὶ τοῦ *ἐάν* τῷ.

Ἐν Ἀνεκδότοις Βεακῆρου λέγεται «Καθ' αὐτὸ γὰρ σημαίνει τὸ εὖ τὸ καλῶς καὶ ὁ ροῦς τὸ λογιστικόν, ἡ δὲ σύνθεσις ἄλλην ἔχει σημασίαν» εὖνους γὰρ ἐστὶν ὁ πρὸς τινα φιλικῶς διακείμενος καὶ τοῦ νοῦς ἔχων εὖ καὶ καλῶς πρὸς ἐκείνον». Ὁ Φίλων ποιούμενος λόγον περὶ εὐνοίας γράφει «εὖνοια γὰρ ἐστὶ βούλησις τοῦ τῷ πλησίον εἶναι τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ χάριν ἐκείνου». Ἀλλὰ μεταγράφει «αὐτὸς χάριν ἐκείνου», καθὰ καὶ παρὰ τῷ Κλήμεντι ἀναγινώσκεται λέγοντι «εὖνοια δὲ ἐστὶ βούλησις ἀγαθῶν ἑτέρῳ ἕνεκεν αὐτοῦ ἐκείνου» καὶ «εὖνοια δὲ οὐδὲν ἄλλ' ἢ βούλησις ἐστὶν ἀγαθοῦ τῷ πλησίον αὐτοῦ χάριν ἐκείνου». Ἐν τοῖς *Νικομαχείοις* Ἠθικοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους φέρεται «τῷ δὲ φίλῳ φασὶ δεῖν βούλεσθαι τὰγαθὰ ἐκείνου ἕνεκα· τοὺς δὲ βουλομένους οὕτω τὰγαθὰ εὖνους λέγουσιν, ἐὰν μὴ ταῦτ' αὐτὰ καὶ παρ' ἐκείνων γίγνηται».

§ 37. Καιροφυλακῷ, ἐκαιροφυλάκτουν, κτλ.

Ὁ τύπος καιροφυλακῷ εἶνε ἀλλότριος τοῦ καθαροῦ καὶ ἀνεγκλήτου ἐλληνισμοῦ γινώσκοντος μόνον τὸν γνησίως ἐσχηματισμένον καιροφυλακῷ. Τὸν κατὰ φύσιν σχηματισμὸν παρατηροῦμεν καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων ῥημάτων, τῶν μὲν παρὰ τοῖς ἀδοκίμοις μόνοις ἀπαντώντων, τῶν δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς δοκίμοις, οἷον γαζοφυλακῷ, εἰρηνοφυλακῷ, εἰρχτοφυλακῷ, ἡμεροφυλακῷ (οὗ καὶ γραμματικοὶ ποιοῦνται χρῆσιν πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ἡμερωρῷ), θαλασσοφυλακῷ, θησαυροφυλακῷ, ἱματιοφυλακῷ, καστροφυλακῷ,

κλειδοφυλακῶ, ναυφυλακῶ ἢ νεωφυλακῶ¹, νομοφυλακῶ, νυκτοφυλακῶ, ὁδοφυλακῶ, οἰκοφυλακῶ, ὁπισθοφυλακῶ, πολιτοφυλακῶ, σιτοφυλακῶ, σωματοφυλακῶ, τειχοφυλακῶ, χρυσοφυλακῶ, ῥοφυλακῶ. Διάφορον τούτων εἶνε τὸ ἀφυλακτῶ ἐκ τοῦ ἀφύλακτος (Πρβ. ἀτακτῶ-εὐτακτῶ, κτλ.).

Ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἐσχηματίσθη καὶ ῥῆμα *δυσφυλακτῶ*, οὗ παρέχει ἡμῖν μικρότερον ὁ Εὐστάθιος γράφων «τὸ δὲ *δυσωρεῖν* παρῆται μὲν ὁμοίως τῷ *ἀρκυρεῖν*—δηλοῖ δὲ τὸ *δυσφυλακτεῖν* ἥγουν *κακοπαθεῖν* ἐν τῷ φυλάσσειν». Ἐν τῷ Λεξικῷ Ἀπολλωνίου τοῦ Σοφιστοῦ κεῖται «*Δυσωρήσωσι: δυσφυλακῆσωσι καὶ κακὴν νύκτα διαγάγωσιν*». Μόνος δ' ὁ Ἀπολλώνιος διέσωσε τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῆς παρ' Ὀμήρῳ λέξεως. Οἱ κώδικες φέρουσιν:

ὥς δὲ κύνες περὶ μῆλα *δυσωρήσονται* ἐν αὐλῇ,
ἐν δὲ τοῖς Σχολίοις λέγεται «ἄμα δὲ καὶ ἐξηγεῖται τὸ *δυσωρήσονται*». Καὶ παρ' Ἡσυχίου δὲ καὶ παρὰ Σοῦίδα καὶ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ τὴν πλημμελὴ ταύτην ἀνάγνωσιν βλέπομεν.

Παρὰ Θουκυδίδῃ ἀπαντᾷ ὅπως φύλακές τε ἔμα εἶεν—καὶ τοῖς Βοιωτοῖς *καιρὸν φυλάξαντες* ἐπιγένοιντο ἐν τῇ μάχῃ», τουτέστι *καιροφυλακῆσαντες*. Ἐν τῇ περὶ ῥημμάτων γλῶσση εὐρίσκεται ἐνίοτε καὶ τὸ ῥῆμα *καιροτηρῶ*, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα *καιροτήρησις*. Κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ *καιροτηρῶ* τρόπον εἶνε ἐσχηματισμένον τὸ παρ' Ἀριστοφάνει *πρωκτοτηρῶ*.

§ 38. Καλλιώτερος.

Τοῦ συγκριτικοῦ τούτου ἐπιθέτου τοῦ ἐκ τοῦ συγκριτικοῦ καλλίων γενομένου εὐρίσκονται τινὰ παραδείγματα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Ἀλλ', ἂν εὐλόγως ἔχη ἡ γνώμη ὅτι ἡ

¹ Εὐστάθιος «καὶ *νεωρεῖν* φασὶ τὸ *ναυφυλακεῖν*». Φώτιος «*Νεωρεῖν: νεωφυλακεῖν*». Ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου εἶνε πλημμελῶς γεγραμμένον «*Νεωρεῖν: νεοφυλακεῖν*».

ὀρθογραφία τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐπάναγκες εἶνε κατὰ τὴν Ἀττικὴν μάλιστα διάλεκτον, τὴν μητέρα τῆς λεγομένης κοινῆς, νὰ ρυθμίζηται, ὀφείλουσιν οἱ ἀσμενίζοντες τῇ ἀδοκίμῳ ταύτῃ λέξει διὰ τοῦ Ο μικροῦ αὐτὴν νὰ γράφωσι, καλλιότερος, οὐχὶ διὰ τοῦ Ω μεγάλου, καλλιώτερος, ἅτε μακροῦ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς τοῦ ἰῶτα ὄντος. Ὁμοία τῷ καλλιότερος (καλλιώτερος) εἶνε τὸ καχιότερος (καχιώτερος), βελτιότερος, βραδιότερος, γλυκιότερος, ἐγγιότερος (ἐγγιώτερος). Πρβ. καὶ ἐλαττότερος, κρειττότερος, μειζότερος, κτλ., περὶ ὧν μετ' ἀκριβείας ἀλλαχοῦ.

Ἐν τῷ περὶ Διχρόνων τοῦ Ἡρωδιανοῦ ἀναγινώσκειται «Τὰ εἰς ΩΝ λήγοντα καθαρὰ συγκριτικά, ὅποτε παραλήγοντο τῷ Ι, ἐκτεταμένῳ αὐτῷ παραλήγονται· καλλιων, ἰδίων, βελτίων, γλυκιων, κακιων. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Ἀττικαῖς λέξεσιν Ἀττικοὺς ἱστορεῖ προφέρεσθαι ἐκτεταμένως».

§ 39. Ἡ ζυγός.

Πολλοὶ πειθόμενοι τῷ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν συνήθει γραμματικῇ λεγομένῳ «Πολλὰ ὀνόματα, ἀλλάζοντα τὸ γένος, ἀλλάζουσι καὶ τὴν σημασίαν· οἷον, ὁ ζυγός (ζυγός), ἡ ζυγός (ζυγαριά), ὁ ἵππος (ἄλογον), ἡ ἵππος (ἡ φοράδα καὶ τὸ ἵππικόν)» ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ θηλυκοῦ ἢ ζυγός, ὡς ἂν σκοποῦσι νὰ δηλώσωσι τὴν κοινῶς καλουμένην ζυγαριά. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης τὸ ἀρσενικὸν ὁ ζυγός κεῖται καὶ παρὰ Πλάτῳ καὶ παρ' Ἀριστοτέλει καὶ παρὰ Γαληνῷ καὶ παρ' Ἐπικτήτῳ καὶ παρὰ Σέξτῳ τῷ Ἐμπειρικῷ καὶ παρ' Ἰουλιανῷ καὶ παρ' ἄλλοις, τὸ δὲ θηλυκὸν ἢ ζυγός παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν. Κατὰ τὸν Εὐστάθιον «παροιμιάζεται τὸ ζυγός δόλιος». Γελῶμεν δ' ἐνθυμούμενοι τὸ γεγραμμένον ὑπὸ τινος ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίῳ «Οὐδεὶς ἀναιρεῖ τὴν ῥηθεῖσαν διάκρισιν ὁ ζυγός καὶ ἡ ζυγός· συμφέρει δὲ αὕτη τοῖς ἐπιστήμοσι πρὸς διάκρισιν τῶν ἐννοιῶν». Δὲν φαίνεται δ' ἀπίθανον νὰ ὡσαυτοῦ

νασχετῇ ὁ νέος οὗτος Ἀρίσταρχος, διότι δὲν λέγεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὁ πούς καὶ ἡ πούς, ὁ δάκτυλος καὶ ἡ δάκτυλος, ὁ πῆχυς καὶ ἡ πῆχυς, κτλ. πρὸς διάκρισιν τῶν ἐννοιῶν. Εἰς μεγάλην δὲ πάντως θά ἐμπέση ἀπορίαν, ἂν ἐρωτηθῇ τί φρονεῖ περὶ τῶν ἄνευ ἄρθρου ἐκφερομένων «ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν» ἢ «μὴδὲ ζυγὸν ὑπερβαίνειν» καὶ «ζυγῷ ἰστάναι», κτλ. Ἀλλὰ περὶ τῶν τοιούτων θά διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ διεξοδικῶς.

Ἐν ταῖς εἰς τὰς Ἐπικτήτου Διατριβάς Σημειώσεις τοῦ αἰοιδίου Κορχῇ φέρεται «Ἐν σοι ζυγόν: Ἀνωτέρω δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος κεφαλαίου τὸν ζυγόν, ἀρσενικῶς εἴρηκε. Λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως· τὸ δὲ οὐδέτερον τοῦ παρὰκμύζοντος ἑλληνισμοῦ μᾶλλον ἐστίν, ὅλον καὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἑβδομήκοντα Ζυγὰ δίκαια, καὶ στάθμια δίκαια. Παρὰ τὸ ὑποκοριστικὸν Ζυγάριον ἔπλασεν ἡ παρ' ἡμῖν συνήθεια τὸ Ζυγαρία (balance)· τὸ δὲ καθιέμενον εἰς ἑξῆς τοῦ ζυγοῦ μέρος βαρὺ τι σῶμα ἐκ μετάλλου ἢ τινος ἐτέρας ὕλης, ὃ παρὰβάλλεται τὸ σταθμώμενον, δι' ἐτέρου ὑποκοριστικοῦ σημαίνει, τοῦ Ζύγιον (poids)». Ὁ Ἀμμωνίος διδάσκει «Ζυγός: ἀρσενικῶς μὲν ἐπὶ τῶν βοῶν, θηλυκῶς δὲ ἐπὶ τῶν σταθμῶν», ὁ δὲ Μάξιστρος «Ζυγός: ἀρσενικῶς ἐπὶ ἀμάξης, ἐπὶ δὲ σταθμοῦ οὐ ζυγός ἀλλὰ τὰ ζυγὰ οὐδετέρως πληθυντικῶς· τὸ γὰρ ζυγόν ἀδύκμιον», ὁ δὲ Μοσχόπουλος «Ζυγός: ὁ τῶν βοῶν, ζυγόν δὲ οὐδετέρως τὸ ζύγιον». Περὶ πάντων τούτων ἀκριβῶς θά πραγματευθῶμεν ἐν ἐτέρῳ καιρῷ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος παρατηροῦμεν μόνον ὅτι τὸ τοῦ Ἀμμωνίου δίδαγμα εἶνε ἀνάληθες, ἂν μὴ ὑποληφθῇ κατὰ τὸν Βαλκηνάριον ὅτι παρεφθάρη τὸ ὑπ' αὐτοῦ γραφέν.

§ 40. Μετὰ καὶ ἄνευ προθέσεως, κτλ. μετὰ ἢ ἄνευ ἀρνήσεως, κτλ. πρὸ καὶ μετὰ μεσημβρίαν, κτλ. πρὸ ἢ μετὰ τὸ δεῖπνον, κτλ. οὔτε πρὸ οὔτε μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, κτλ. ἀνίσταται ἄλλοτε μὲν πρὸ ἄλλοτε δὲ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, κτλ.

Ἀντὶ τῶν ἀνελληνίστων τούτων ῥήσεων, ὧν πολλοὶ παρ'

ἡμῖν ἀνυποδπτως ποιοῦνται χρῆσιν, ἀναγκαίως ἔχει νὰ παραλαμβάνωνται αἱ Ἑλληνικοῖς στόμασι πρέπουσαι «μετὰ προθέσεως καὶ ἄνευ προθέσεως» καὶ «μετ' ἀρνήσεως ἢ ἄνευ ἀρνήσεως» καὶ «πρὸ μεσημβρίας καὶ μετὰ μεσημβρίαν» καὶ «πρὸ τοῦ δεῖπνου ἢ μετὰ τὸ δεῖπνον» καὶ «οὔτε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οὔτε μετὰ τὴν ἐπανάστασιν» καὶ «ἀνίσταται ἄλλοτε μὲν πρὸ τῆς ἀνατολῆς ἄλλοτε δὲ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου».

Οὐδὲν δὲ πολλάκις κωλύει νὰ τίθεται ἀντωνυμία ἐν τῷ δευτέρῳ, ἵνα μὴ ἐπαναλαμβάνηται τὸ ὄνομα, οἷον «πρὸ μεσημβρίας καὶ μετ' αὐτήν» καὶ «πρὸ τοῦ δεῖπνου ἢ μετ' αὐτό», κτλ. Ἄλλ' ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν παλαιῶν εἶνε πολλῶ συχνότερα ἢ κατ' ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματος ἐκφορά.

Ὅσάκις δὲ προστίθεται τῷ ὀνόματι ἐπίθετον ἢ μετοχή, δύνανται νὰ μὴ ἐκφέρηται διαρρήδην ἐν τῷ πρώτῳ, οἷον «μετὰ τοῦ μορίου ἢ ἄνευ τοῦ μορίου τοῦ ἀποφατικοῦ» καὶ «πρὸ τῆς ὥρας ἢ μετὰ τὴν ὥραν τὴν ὠρισμένην», κτλ. ἢ νὰ λέγεται «ἄλλοτε μὲν ἔρχεται πρὸ τῆς ὠρισμένης ὥρας, ἄλλοτε δὲ μετ' αὐτήν», κτλ. Καλῶς δ' ἔχει καὶ τὸ «μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ ἢ ἄνευ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου», κτλ.

Ἵνα σαφῶς τὴν τῶν παλαιῶν καθόλου συνήθειαν ἐμφανίσωμεν, παρατιθέμεθα ποικίλα ἐξ αὐτῶν παρχδεύματα, οἷον:

Ἐκ τοῦ Ὀμήρου «ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν, ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἔθου οὐδὲ σὺν αὐτῷ».

Ἐκ τοῦ Πινδάρου «τῶν δὲ πεπραγμένων ἐν δίκῃ τε καὶ παρὰ δίκαν ἀποίητον οὐδ' ἂν χρόνος ὁ πάντων πατήρ δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος».

Ἐκ τοῦ Σοφοκλέους «οὐ παρ' αὐτοῖς ἀλλ' ἐν αὐτοῖσι κακοῖς τοῖσιν μεγίστοις ὄντες».

Ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους «οὔτε σὺν παρωλέθροισιν οὔτ' ἄνευ παρωλέθρων».

Ἐκ τοῦ Πλάτωνος «οἶνος ἄνευ τε παίδων καὶ μετὰ παίδων ἦν ἀληθής» καὶ «μήτε ἐν μέτρῳ μήτε ἄνευ μέτρου μυθολογοῦντα». Περιέβατον δὲ κατέστη τὸ ἐν τοῖς Νόμοις ὑπ' αὐτοῦ ρηθὲν «πᾶς γὰρ ὅτι»

ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χροτὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός· ἀλλὰ λέγεται καὶ ὑπὲρ γῆς ἀντὶ τοῦ ἐπὶ γῆς.

Ἐκ τοῦ Λυσίου «οὔτε πρὸ τῆς συμφορᾶς οὔτε μετὰ τὴν συμφορὰν».

Ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος «πονῆσαντα καὶ κινδυνεύσαντα καὶ ἐν τῷ μέρει καὶ παρὰ τὸ μέρος».

Ἐκ τοῦ Δημοσθένους «σκοπεῖσθω πότερον παρὰ τοὺς νόμους ἢ κατ' αὐτοὺς εἶρηται».

Ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους «μνημαὶ ἐν μέτροις καὶ ἄνευ μέτρων» καὶ «οἱ μὲν ἐκ τοῦ Πόντου καὶ εἰς τὸν Πόντον μεταβάλλουσιν» καὶ «διὸ καὶ καλοῦνται—ἀλκυονίδες ἡμέραι, ἐπτά μὲν πρὸ τροπῶν, ἐπτά δὲ μετὰ τροπὰς» καὶ «ἀλλὰ τό γ' εἰθισμένον γίνεσθαι πρὸ τοῦ πράγματος ἢ ἅμα τῷ πράγματι ἢ μετὰ τὸ πρᾶγμα».

Ἐκ τοῦ Θεοφράστου «ὅταν πνεύσῃ μικρὸν πρὸ τροπῶν ἢ μετὰ τροπὰς χειμερινὰς ψυχρὰς» καὶ «τὸ δὲ σκόροδον φυτεύεται μὲν μικρὸν πρὸ τροπῶν ἢ μετὰ τροπὰς» καὶ «ἐνταῦθα δὴ πρὸ ταύτων ἢ μετὰ τούτους εἰκὸς τὴν φυτεῖν ἀρμόττειν» καὶ «τέμνουσι γὰρ δὴ νῦν τοῦ σκισφοριῶνος καὶ ἐκτομβιῶνος ὥσπερ πρὸ τροπῶν μικρὸν ἢ ὑπὸ τροπὰς» καὶ «ἀπλῶς ὅσα πρὸ τῶν καρπῶν ἢ ἅμα γίνεται τοῖς καρποῖς» καὶ «ὅσους δὴ τρόπους ἄλλους τεθεωρήκαμεν εἴθ' ὑπὲρ γῆς γινομένων εἴτ' ἐπὶ γῆς εἴθ' ὑπὸ γῆς»· ἔτι δὲ «πρὸς θ' καὶ ἐν ᾧ ἡ φορά» καὶ «ἐν οἷς καὶ δι' ὧν αἱ τέχναι ποιοῦνται τὰ τέλη» καὶ «διότι θερμὸς ὁ τόπος καὶ ἐξ οὗ καὶ εἰς θ' ῥεῖ» καὶ «καθ' οὗ καὶ πρὸς οὗ αἱ πνοαί» καὶ «ἐξ ὧν καὶ δι' ὧν ὁ ἰδρώς».

Ἐκ τοῦ Ἰπποκράτους ἢ Ψευδιπποκράτους «αὐτὸ τὸ νόσημα ἐς τοῦτο κατέσκηψε ἄνευ τε πυρετῶν καὶ ἐν πυρετοῖσι» καὶ «ἀλλὰ καὶ ἄνευ τύχης καὶ ξὺν τύχῃ» καὶ «ἦν τε ξὺν πυρετῷ ἦν τε ἄνευ πυρετοῦ».

Ἐκ τοῦ Πολυβίου «τὴν αἰτίαν εὑρεῖν, ἐξ ἧς καὶ δι' ἣν ἐγένετο τὸ συμβαῖνον».

Ἐκ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσέως «τριῶν τε ὄντων, ἐν οἷς καὶ περὶ αὐτῶν ἀρχὴν ταύτην συμβέβηκεν εἶναι».

Ἐκ τοῦ Στράβωνος «οἱ κατ' αὐτὸν ἢ μικρὸν πρὸ αὐτοῦ μέχρι Ἰωνίας ἐπέδραμον τὴν γῆν τὴν ἐκ Βοσπόρου πᾶσαν» καὶ «ἢ μικρὸν πρὸ αὐτοῦ τὴν τῶν Κιμμερίων ἑφοδὸν ἢ κατ' αὐτὸν ἀναγκράφοντες» καὶ «καὶ γὰρ καθ' Ὁμηρον ἢ μικρὸν πρὸ αὐτοῦ λέγουσι τὴν τῶν Κιμμε-

ρίων ἔφροδον γενέσθαι» καὶ «τῇ τε ὑπὲρ γῆς καὶ τῇ ὑπὸ γῆς» καὶ «ὅτε μὲν ὑπὲρ γῆς τοῦ ἡλίου φερομένου ὅτε δ' ὑπὸ γῆν» καὶ «τοτὲ μὲν ὑπὸ γῆς ὄντος τοτὲ δὲ ὑπὲρ γῆς φαινομένου» καὶ «ρεῖν δὲ τὸν Ὠχρον οἱ μὲν διὰ τῆς Βακτριανῆς φασιν, οἱ δὲ παρ' αὐτῇ» καὶ «εἰς ὄν καὶ ἐξ οὗ τὰς δύσεις καὶ τὰς ἀνατολάς ποιεῖται» καὶ «εἰς ἣν καὶ ἐξ ἧς οἱ καμηλέμποροι—ὁδεύουσιν ἀσφαλῶς καὶ εὐπόρως ἐκ Πέτρας καὶ εἰς Πέτραν».

Ἐκ τοῦ Ἀριστείδου «εἰ τοίνυν οὐκ ἐπὶ Θυβαίους ἀλλ' ὑπὲρ Θηβαίων τότε ἐζήλθετε».

Ἐκ τοῦ Διοσκορίδου «καὶ πρὸς τούτοις ἰδρωτοποιῖα καὶ πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφῆν».

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ «τῷ δὲ μετὰ ρίγους ἢ μὴ σὺν ρίγει καὶ σὺν ἐμέτοις τισὶ καὶ ἰδρῶσιν ἢ ἄνευ τούτων γίνεσθαι διαφέρουσι» καὶ «ἐφ' ἣ ἢ ἐν ἣ γίνεται τὸ τέλος» καὶ «ὅφ' ὧν ἢ δι' ὧν γίνεται τὸ τέλος».

Ἐκ τοῦ Φιλοστράτου «δουλωσάμενον ταῖς ναυσὶ τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ τε καὶ ἐν θαλάττῃ».

Ἐκ τοῦ Ἡλιοδώρου «ὃ δέ με πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐζήλχυνεν».

Ἐκ τοῦ σοφιστοῦ Νικολάου «ὅτι ἡ μὲν ἄνευ περιστάσεως, ἡ δὲ μετὰ περιστάσεως συνίσταται».

Ἐκ τοῦ Σχολιαστοῦ τοῦ Θεοκρίτου «ἐπτα πρὸ τῆς γεννήσεως καὶ ἐπτα μετὰ τὴν γέννησιν».

Ἐκ τοῦ Σχολιαστοῦ τοῦ Ἀριστείδου «εἰς τρία γὰρ διαίρεται καὶ λέγει τὰ πρὸ τοῦ πράγματος, τὰ ἐν τῷ πράγματι, τὰ μετὰ τὸ πρᾶγμα».

Καὶ ἐν τῇ Κκινῇ Διαθήκῃ ἀναγινώσκεται «γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ» καὶ «ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα», κτλ.

Ὁ Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ Ζεύγους προτιθέμενος νὰ παρυστήσῃ τέσσαρας πρὸς τὰ αὐτὰ πρόσωπα σχέσεις παρὰ λυμβάνει τετράκις τὴν προσωπικὴν ἀντωνυμίαν μετὰ τῆς προσηκούσης ἐλάχιστε προθέσεως, οἷον «κινδυνεύει τὰ μὲν ὑφ' ἡμῶν, τὰ δὲ δι' ἡμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ἡμῶν, τὰ δὲ μεθ' ἡμῶν».

Οὐχὶ δὲ πικντελῶς ἀνωφελὲς φαίνεται νὰ προστεθῶσι τοῖς κατειλεγμένοις παρὰδείγμασι τὰ ἐν ταῖς πρὸς Δημόνικον Παραινέσεσιν ἀπκντῶντα ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονησεως ἀφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης

πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε» καὶ «τέρψις γὰρ σὺν τῷ καλῷ μὲν ἄρ-
στον, ἄρεν δὲ τοῦτου κάκιστον» καὶ τὸ παρὰ Δημοσθένει «οἱ μὲν γὰρ
ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασιν χρῆσθαι τῷ βου-
λεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα» καὶ τὸ παρ' Ἀριστοτέλει «ἀλλ'
ὅμως οὐκ ἄρεν μὲν τούτων γέγονεν, οὐ μέντοι διὰ ταῦτα πλὴν ὡς
δι' ὕλην», ὃ ἐμφορὲς τὸ θρυλούμενον «οὔτε διὰ τοῦτο οὔτ' ἄρεν τοῦ-
του», καὶ τὸ παρὰ Στράβωνι «Εὐρύδημε, κελὸν εἰ τῆς πόλεως ἀνγκυ-
κλίον· οὔτε γὰρ μετὰ σοῦ δυνάμεθα ζῆν οὔτ' ἄρεν σοῦ». Ἐν ταῖς
Κωκκαῖς Προγνώσεσι φέρεται «φῦσιν δὲ ἄνευ φόρου περδῆσιος διε-
ξιέναι βέλτιστον· χρέσσον δὲ καὶ ζῆν· φόρῳ διελθεῖν ἢ αὐτοῦ ἀνελέε-
σθαι», ἐν δὲ τῷ Προγνωστικῷ «φῦσιν δὲ ἄνευ φόρου ΚΑΙ περδῆσιος
διεξιέναι ἄριστον, κτέ.» ἢ «ἄνευ φόρου ΜΕΝ ΚΑΙ περδῆσιος κτέ.». Ἄλλὰ τὸ περδῆσιος ἢ καὶ περδῆσιος εἶνε πάντως παρεμβεβλημένον.

Παρατηρητέον δ' ὅτι, ἂν ἐν τῷ δευτέρῳ ἀντὶ τῆς προθέσεως γίνη-
ται χρήσις ἐπιρρήματος, ἄλλοτε μὲν πρόσκειται αὐτῷ ἡ προσήκουσα
πτῶσις, ὡς παρ' Ὑσιόδῳ «μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτός ὁδοῦ προβαδὴν οὐ-
ρήσης», ἄλλοτε δὲ παραλείπεται συνεξακουμένη, ὡς παρὰ Θεοφρά-
στῳ «ἢ πρὸ αὐτῶν ἢ ὕστερον μικρῶ» καὶ παρὰ Στράβωνι «ὁ μηδενὶ
συμμιζᾷς τῶν Ἑλλήνων μήτε κατὰ τὴν πλάτην· μήθ' ὕστερον» καὶ
«τὰ μὲν πρὸ τῆς πόλεως ἐν τοῖς κήποις τὰ δὲ ἐντός» καὶ «τὰς μὲν
σὺν ἐνθουσιασμῷ τὰς δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς τὰς δὲ
μὴ» καὶ «ὅτι δὲ πλάνητες καὶ μετ' ἐκείνων καὶ χωρὶς καὶ ἐκ πα-
λαιοῦ καὶ αἱ Ἀριστοτέλους Πολιτεῖαι δηλοῦσιν».

Ἄλλ', ἂν ἐν τῷ πρώτῳ γίνηται χρήσις ἐπιρρήματος ἀντὶ τῆς προ-
θέσεως, ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ ἔλλειψις, ὡς ἄλλὰ τε παραδείγματα
μηνύουσι καὶ τὸ ἐκ τοῦ Στράβωνος «πόλεις δ' εἰσὶν ἐντός τοῦ Πάδου
καὶ περὶ τὸν Πάδον» καὶ τὸ ἐκ τοῦ Γαληνοῦ «ἄλλ' οἱ μὲν νέοι χωρὶς
κακοχυμίας, οἱ παλαιοὶ δὲ καὶ σὺν ταύτῃ». Παράδοξον φαίνεται τὸ
τοῦ Σοφοκλέους ἐν Ἀντιγόνη «ἄλλ' ἢ γὰρ ἐκτός καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
κτέ.», εἰς ὃ φέρεται σχόλιον «τὸ ἐκτός καὶ τὰ παρὰ ἐκ παραλλήλου».
Προστυπακούσεται δὲ συνήθως ἡ γενικὴ ἐλπίδος ἢ ἐλπίδων· ἢ γὰρ ἐκτός
ἐλπίδων καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ. Ἄλλ' ὑπό τινων μεταγράφεται «ἢ
γὰρ αἰσπος καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ» ἢ «ἢ γὰρ ἐκτός ἐλπίδος πολλὴ
χαρὰ». Τὸ παρ' Ὀρειδασίῳ ἀντιγνωστόμενον «ἄλλὰ γὰρ καὶ τῆς

βιχίου καὶ συντόνου ἐνεργείας καὶ χωρὶς τε καὶ διὰ τούτων, ὡς εἰκός, ὀλιγωφελέστερός ἐστι·» τρεπτέον ἴσως εἰς τὸ «τῆς βιχίου καὶ συντόνου ἐνεργείας κ^εχώριστ^{αι}» (=ἀπὴλλεκται, ἐστέρηται) καὶ διὰ τοῦτο, ὡς εἰκός, κτέ.η.

Πολλάκις δ' ἐκφέρεται ἅπαζ ἡ πτώσις, εἴτ' ἐν τῷ πρώτῳ τιθεμένη εἴτ' ἐν τῷ δευτέρῳ, ὅν ἐν ἀμφοτέροις ἐπιρρημα ἀντὶ τῆς προθέσεως παραλαμβάνεται, ὡς παρ' Ἀριστοτέλει «καὶ ὅλως οἱ τ' ἐπέκεινα Μαλῆας καὶ οἱ ἐντὸς διαφέρουσι μαλακότητι καὶ σκληρότητι» καὶ παρὰ Στράβωνι «τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ Ταύρου τὸ δὲ ἐκτὸς» καὶ «τοῖς τε ἐκτὸς τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῖς ἐντὸς» καὶ «τῆς τε ἐντὸς Ἰσθμοῦ καὶ τῆς ἐκτὸς» καὶ «καλεῖται τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ Πάδου τὸ δὲ πέραν», κτλ. καὶ «τὰ μὲν ἐντὸς τὰ δὲ ἐκτὸς τῆς συμπάσης οἰκουμένης» καὶ «τὴν τε ἐντὸς καὶ τὴν ἐκτὸς στηλῶν» καὶ «τὰ μὲν ἐντὸς οἰκεῖ τὰ δὲ ἐκτὸς τοῦ ὄρυμοῦ» καὶ «ἡ πέραν καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ», κτλ. Καθ' ὅμοιον τρόπον λέγεται ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου «οἱ Ἀθήνησι ἐπὶ τὰδε πέρδικες τοῦ Κορυθαλλοῦ πρὸς τὸ ἄστρ^{ον} καυκαβίζουσιν, οἱ δ' ἐπέκεινα τιτυβίζουσιν» καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὑπ' ἄλλων. Τῆς ἀνελλιπῶς ἐχούσης συντάξεως, καθ' ἣν ἐφ' ἐκτέρου ἐπιρρηματος ἐκφέρεται διακρήδην ἡ πτώσις, μνημονεύομεν δύο μόνα μαρτύρια, τὸ ἐκ τοῦ Στράβωνος «ἔξω μὲν στηλῶν Γάδειρά τε καὶ Καττιτερίδες καὶ Βρετανικαί, ἐντὸς δὲ στηλῶν αἱ τε Γυμνήσιαι καὶ ἄλλα νησιδαί» καὶ τὸ ἐκ τοῦ ψηφίσματος τοῦ κειμένου ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου λόγῳ τοῦ Δημοσθένους «κατακομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὴν ταχίστην, τὰ μὲν ἐντὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι εἰς ἄστρ^{ον} καὶ Πειραιᾶ, τὰ δὲ ἐκτὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι εἰς Ἐλευσίνα καὶ Φυλὴν κτέ.η».

Εὐνότως δέ, νομίζομεν, ἐκ τῶν εἰρημένων κατανοεῖται πῶς δύναται τις νὰ κατασκευάσῃ τὸν λόγον, ὃν τρεῖς σχέσεις σκοπῇ νὰ παραστήσῃ εἴτε διὰ δύο προθέσεων καὶ ἐνὸς ἐπιρρηματος εἴτε διὰ δύο ἐπιρρημάτων καὶ μιᾶς προθέσεως. Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει νὰ παρατεθῶσι καὶ τὰ ἐξ ἑκτὸς τοῦ Στράβωνος χωρία «ἢ γὰρ ἐπὶ ταύταις ἢ παρὰ ταύταις ἢ μεταξὺ ἴδρυνται» καὶ «οὗτ' ἐκτὸς τῶν Ἀλπεων οὗτ' ἐν αὐταῖς οὗτ' ἐντὸς».

Ἐν τῷ Σοφιστῇ τοῦ Πλάτωνος ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις «δεῖ δὲ εἰ πεντὸς πέραν τὸ πρῶγμα αὐτὸ μάλλον διὰ λόγων ἢ τοῦνομα μόνον συνωμολαγήσθαι χωρὶς λόγων» εἰκασεν ὁ Στέφανος διὰ λό-

ῖοι, ἵνα συμφωνῇ κατ' ἀριθμὸν τῷ ἐπ' ἐναντίας σχέσεως ἐπιφρα-
μένῳ χωρὶς λόγῳ. Ἀλλ' οὐδαμῶς ἡ κειμένη γραφή ἀτυπίας μετέ-
χρυσα ὀφείλει νὰ μένῃ ἀκίνητος. Ἀμφιβάλλομεν δ' ἂν τὸ αὐτὸ ἀρμόζῃ
νὰ λελθῇ καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ Ποιητικῇ τοῦ Ἀριστοτέλους «εἴη γὰρ ἂν τὰ
Ἡροδότου εἰς μέτρα τεθῆναι, καὶ οὐδὲν ἦττον ἂν εἴη ἱστορία τις μετὰ
μέτρῳ ἢ ἄνευ μέτρῳ». Ὁρθότατα δὲ καὶ παντάπασιν ἀνυπόπτως
ἔχει τὸ «Πυῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπων». Ὁ
Σπράχων τῶν συνωνύμων χρῆσιν ποιούμενος γράφει «καὶ μέλους χω-
ρὶς καὶ μετ' ὧδ' ἔργα θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἀναδιδόντες».

Περ' Ἀθηναίῳ λέγεται «Ἡρακλείδης δὲ ὁ Τρακτίνος ζητεῖ πότε-
ρον προπαρτιθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα—ἢ οὐ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖ-
πνον». Ἰδύνετο δὲ νὰ ῥηθῇ ἀντ' αὐτοῦ «πότερον πρὸ τοῦ δεῖπνου
παρτιθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα ἢ μετὰ τὸ δεῖπνον». Πρὸς τὸ ἐκ τοῦ
Ἀθηναίου παρκατεθὲν χωρίον ἔχει ἐμφέρειαν τὸ παρὰ Θεοφράστῳ «τὰ
μὲν γὰρ αὐτῶν φιλεῖ πρωῒσπορεῖσθαι, τὰ δὲ ὅψε' διὰ τὸ μὴ δύνασθαι
φέρειν τοὺς χειμῶνας».

Ἡρακλειωτέον δ' ὅτι οὐδὲ δύο διάφοροι πτώσεις μετὰ τῆς αὐτῆς προ-
θέσεως ἄπαξ τιθεμένης συνετάττοντο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ. Τὸ τοῦ
Ἡροδότου «οἱ Πέρσαι ἐδίωκον πρὸς ἡῶ τε καὶ τοῦ Ταναΐδος» φαίνεται
ὅτι εἶνε πλημμελής ἀνάγνωσις τοῦ «Ἰὸν Τανάιδος» (I=Τ καὶ Θ=Ο).

Ἐν τέλει μνημονεύομεν τὸ ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως ἐν
τοῖς Στρωματεῦσι γεγραμμένον «ὅπερ τῶν κατὰ ἢ πρὸς τί πως ἔχειν
ὠνομασμένων ἐστί», δι' οὗ ἐμφαίνεται ὅτι ἀδικήτως ἐν τῷ προκει-
μένῳ γίνεται χρῆσις τῆς ΚΑΤΑ ἢ τῆς ΠΡΟΣ προθέσεως. Κατανοεῖ-
ται δὲ κάλλιστα τὸ πρᾶγμα, ἂν γραφῇ «τῶν κατὰ (ἢ πρὸς) τί πως
ἔχειν ὠνομασμένων».

§ 41. Ἐπεσημασμένος, ἐπεσωρευμένος, ἀνεσυρμένος,
προὔπελογισμένος, ἐβρασμένος, ἀπεκρυσταλλω-
μένος, κτλ. καὶ ἀποκεκτηνωμένος, καταπεπτοη-
μένος, κτλ.

Κακῶς μὲν οἱ πρῶτοι τύποι προηγήθησαν ἄνευ ἀναδιπλα-

σιασμοῦ, κακῶς δ' οἱ δεῦτεροι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ. Δίκαιον δ' εἶνε νὰ προστεθῇ μὲν ἐκείνοις ὡς παρὰ φύσιν ἐλλείπων, ν' ἀφαιρεθῇ δ' ἀπὸ τούτων ὡς ἀθέσμως προσκεκολλημένος. Σχηματίζονται δ' οὕτω τὰ κανονικά καὶ ἀνεγκλήτως ἔχοντα ἐπισεσημασμένος, ἐπισεσωρευμένος, ἀνασεσυρμένος, προὔπολελογισμένος, βεβρασμένος, ἀποκεκρυσαλλωμένος, κτλ. καὶ ἀπεκτηνημένος, κατεπτοημένος, κτλ.

§ 42. Ἀπελπισία.

Παρ' οὐδενὶ τῶν ἀρχαίων εὔρομεν τὴν λέξιν ἀπελπισία. Ὁ Πολύβιος ἐν μὲν τῇ τρίτῃ λέγει «τηλικούτον γὰρ προεनेβελήκει κατελπισμὸν τοῖς ὅχλοις», ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ «καί τις οἷον ἀπελπισμὸς ὑπέδραμε τοὺς ἀνθρώπους». Τῆς λέξεως ἀπελπισμὸς ποιοῦνται ἐνίοτε καὶ οἱ Ἑκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς χρῆσιν, οἷον Ἰωάννης ὁ Χρυσόσομος, Γρηγόριος ὁ Νύσσης καὶ ἄλλοι. Ἐπαινετὸν δ' ἴσως ἔργον θὰ πράξωμεν, ἂν ἐγκρίνωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν καθαρεύουσαν γλῶσσαν τὸν παλαιὸν τύπον ἀπελπισμὸς ἀποδιοπομπούμενοι τὸν νεωτερικὸν ἢ παραπεποιημένον ἀπελπισία. Δυνάμεθα δὲ κατὰ τὸ ἀπελπισμὸς καὶ κατελπισμὸς νὰ λέγωμεν καὶ ἐπελπισμὸς ἐκ τοῦ ἐπελπίζω.

Ἐν τῷ ἐσχάτῳ περηχημακότη ἐλληνισμῷ εὐρίσκεται καὶ τύπος ἀπελπιστία, ὃν οὐδαμῶς ἀποδεκτὸν νομίζομεν. Περὶ τῶν ῥηματικῶν ὀνομάτων τῶν διὰ τῆς καταλήξεως ΜΟΣ ἐσχηματισμένων θὰ πραγματευθῶμεν μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ἐν τῷ καθήκοντι χρόνῳ.

§ 43. Καταχρῶμαί τινος, καταχρῶμαι τῆς φιλίας, καταχρῶμαι τῆς ἀγαθότητος, τῆς εὐπιστίας, κτλ.

Πρὸ πολλοῦ ἐπεισεχώμασε τῇ καθ' ἡμᾶς συνηθείᾳ ἢ παντε-

λῶς ὀθνεῖα καὶ ἔκφυλος τοῦ καταχρῶμαι μετὰ γενικῆς σύνταξης, μόνη δὲ σχεδὸν αὕτη ἐπιπολάζει τὰ νῦν ἐν αὐτῇ, διότι ὀλίγιστοι τῶν νέων Ἑλλήνων προθυμοῦνται νὰ ἐπισκοπῶσι μετὰ σπουδῆς τὴν φύσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ νὰ προσέχωσιν ἐγρηγορότερες τῇ ἀδόλῳ αὐτῆς χρήσει. Τὸ ῥῆμα καταχρῶμαι δηλοῦν κυρίως ὅλως ἢ ὅλοσχερῶς χρῶμαι, σφόδρα καὶ ὑπερβαλλόντως χρῶμαι, δαψιλῶς καὶ ἀφειδῶς χρῶμαι, ἄνευ τινὸς δυσκολίας μεθίσταται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κακῶς καὶ ἀνοικείως χρῶμαι ἥτοι ἀνάρμοστον καὶ ἀπροσδιόνυσον χρῆσιν ποιοῦμαι. Οὐδένα δὲ δύναται νὰ λανθάνῃ ὅτι τῇ ὑπὸ τῆς προθέσεως ΚΑΤΑ ἐμφανιζομένη ἐννοίᾳ τῆς ὑπερβολῆς καὶ ἀφειδίας ἀναγκαίως πως παρομαρτεῖ ἢ παραφύεται ἢ τῆς κακίας καὶ διαστροφῆς ἢ τῆς πλημμελείας καὶ ἀτοπίας. Ὁ Συνέσιος ἀντιδιαίρων τὸ καταχρῶμαι πρὸς τὸ χρῶμαι σαφῶς τὴν διαφορὰν αὐτῶν παρέστησεν ἐν τῇ ῥήσει «χρηῆσθαι ταῖς φιλίαις, οὐ καταχρηῆσθαι». Ὡς δὲ τὸ ἀπλοῦν ῥῆμα συνετάττετο μετὰ δοτικῆς, οἷον χρῶμαι τῷ καιρῷ, τῇ ἐξουσίᾳ, κτλ. χρῶμαι τῇ λέξει, τῷ ὀνόματι, κτλ., οὕτω καὶ τὸ σύνθετον, οἷον καταχρῶμαι τῷ καιρῷ, καταχρῶμαι τῇ σαρκί, καταχρῶμαι τῇ τρυφῇ, κτλ. καταχρῶμαι τῇ λέξει, τῷ ὀνόματι, κτλ., αὐδεμίαν ῥοπήν ἐχούσης τῆς ἐπὶ τοιαύτης ἐννοίας παρελημμένης προθέσεως εἰς μεταβολὴν τῆς συντάξεως. Ἀλλοῖα εἶνε ἢ δύναμις τῆς προθέσεως ἐπὶ τῶν ῥημάτων καταγελῶ, καταβοῶ, καταφρονῶ καὶ ἄλλων πολλῶν· φυσικῶς δὲ ταῦτα καὶ εὐλόγως φέρονται διὰ τὴν πρόθεσιν ἐπὶ γενικῇ. Ἄλλ' ἢ τοῦ καταχρῶμαι μετὰ τῆς πτώσεως ταύτης ἐκφορὰ ἀποβαίνει κατὰ πάντα τρόπον ἀδύνατος, πλὴν ἐάν τις δοξάζῃ ὅτι εὐδοῦται τὸ προφανῶς ξενίζον καταχρῶμαι τῆς φιλίας ἢ τῆς ἀγαθότητος ἐκλαμβανόμενον ἰσοδύναμον τῷ χρῶμαι κατὰ τῆς φιλίας ἢ τῆς ἀγαθότητος!

Εὐρίσκεται καὶ μετ' αἰτιατικῆς τὸ ῥῆμα καταχρῶμαι ἐν τῇ παλαιᾷ γλώσσῃ συντεταγμένον, ἀλλ' ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φθείρω, ἀναλίσκω ἢ καταναλίσκω, σπαθῶ ἢ κατασπα-

θῶ, κτλ. Λέγεται δὲ καὶ καταχρῶμαί τινα (προκαταχρῶμαί τινα, προσκαταχρῶμαί τινα) ἀντὶ τοῦ ἀπόλλυμί τινα, ἀποκτείνω ἢ φονεύω τινά, καθάπερ καὶ διαχρῶμαί τινα καὶ ἀποχρῶμαί τινα.

Μάρτυρας τῆς τοῦ καταχρῶμαι μετὰ δοτικῆς συντάξεως οὐκ ὀλίγους ἔχομεν νὰ παραγάγωμεν ἐκ τε τῶν δοκίμων καὶ τῶν ἀδοκίμων· ἀλλ' ἐν τῷ παρόντι παρεχόμεθα δύο μόνους, τὸν Λουκιανὸν καὶ τὸν Γαληνόν, ὧν ὁ μὲν λέγει «τοῦ ταῦ καταχρωμένου τοῖς ἐμοῖς» καὶ «ὥς δὲ κατεχρήτό μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ», ὁ δὲ Γαληνὸς «ὅτι μὴ κυρίως ἀλλὰ καταχρῶμενοι τῇ προσηγορίᾳ» καὶ «ὅπερ καὶ στόμαχον ὀνομάζειν εἰθίσιμεθα καταχρῶμενοι τῇ προσηγορίᾳ» καὶ «εἰθικότες οὖν οἱ πολλοὶ καταχρηῆσθαι τοῖς ὀνόμασι τὸ κωλυτικὸν τοῦ ψύχεσθαι θερμαῖνον ὀνομάζουσιν οὐκ ὀρθῶς» καὶ «θερμὰ λέγομεν ἐνίοτε καταχρῶμενοι τῇ προσηγορίᾳ» καὶ «ἀντὶ τοῦ πάθους τῷ πεπονθότι μορῶ κατεχρήσατο» καὶ «ὀνομάζουσι δὲ αὐτὸν ἔνιοι καὶ κύνα καταχρῶμενοι τῇ τοῦ παντὸς ἄστρου προσηγορίᾳ» καὶ «ἀλλὰ καταχρηῆσθαι μᾶλλον αὐτὸν τῷ ῥήματι ἀντὶ τοῦ ἰσχυοῦσθαι» καὶ «καταχρῶμενοι δὲ τοῖς ὀνόμασι καὶ μέλειαν ἔστιν ὅτε καλοῦμεν», κτλ.

Περὶ τῆς μετ' αἰτιατικῆς συντάξεως τοῦ τε συνθέτου καταχρῶμαι, τοῦ ἔχοντος τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπρεπῶς καὶ ἀδίκως χρῶμαι ἢ πλημμελῶς καὶ ἀτόπως, καὶ τοῦ ἀπλοῦ χρῶμαι πολλὰ μέλλομεν νὰ γράψωμεν ἐν εὐθέτῳ τόπῳ.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, πρόδηλον γίνεται ὅτι ὀφείλομεν ἀπροφασίστως ν' ἀποτριβώμεθα μὲν τὴν ὑπ' ἀμαθίας εἰσφθαρῆσαν εἰς τὴν γλῶσσαν σύνταξιν τοῦ καταχρῶμαι μετὰ γενικῆς, ν' ἀσπαζώμεθα δὲ τὴν νενομισμένην παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀνδράσιν ἥτοι τὴν μετὰ δοτικῆς. Δύνανται δ' οἱ ἀπλότητα ἐν τῷ λόγῳ θηρεύοντες καὶ πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν μᾶλλον ἀποκλίνοντες νὰ ποιῶνται χρῆσιν τῆς μετ' αἰτιατικῆς ἐκφορᾶς τοῦ προκειμένου ῥήματος (καταχρῶμαι τὴν φιλίαν, τὴν ἀγαθότητα, κτλ.), ἣν καὶ ἡ φύσις τῆς νέας γλώσσης

προσδέχεται καὶ ἡ χρῆσις μεταγενεστέρων τινῶν πιστοῦται.
Ἄλλ' ἀκριβέστερον περὶ τούτου ἀλλαχοῦ.

Παρατηρητέον δ' ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν δίκην μυκήτων φερόμενοι συγγραφεῖς, οἵτινες ἀόκνως τὸν ξηρόν χάρτην τῷ ὑγρῷ μέλανι στίζοντες ἀΐδια τῆς ἀφροσύνης ἢ ἐμπληξίας αὐτῶν μνημεῖα καταλείπουσι, καὶ τὸ ἀπλοῦν χρῶμαι πολλάκις μετὰ γενικῆς συντάτουσι λεγοντες χρῶμαι τοῦ δικαιώματος, χρῶμαι τῆς ἐξουσίας, χρῶμαι τῆς εὐκαιρίας, κτλ. ἀντὶ τοῦ χρῶμαι τῷ δικαιώματι ἢ ποιοῦμαι χρῆσιν τοῦ δικαιώματος, κτλ.

§ 44. Βιέννη, Βιέννην.

Ὁ μακαρίτης Ἀσώπιος ἐν μὲν τοῖς Σουτσείοις γράφει «Εἰς τὴν Βιέννην. Τοῦτο κλίνεται ἡ Βιέννα, τῆς Βιέννης, τὴν Βιένναν, ὡς Ἄννα, Ἄννης, Ἄνναν», ἐν δὲ τῷ Ὀρθογραφικῷ, συγγράμματι παλαιότερῳ τῶν Σουτσειῶν, «Ἐκ τῶν διὰ τοῦ α ἐκφερομένων ἀνήκουσιν ἐνταῦθα τὰ γένα ἢ γέννα, βλένα ἢ βλέννα (=μύξα), ὅπερ καὶ πλένα ἢ πλέννα λέγεται, νέννα (=θεία, παρ' ἡμῖν δέ=βυζάστρα), ὡς θηλυκὸν τοῦ νέννος, τήβεννα, Βέννα ἢ πόλις τῆς Θράκης καὶ Ῥάβεννα ἢ Ἰταλική (Ravenna), κατὰ τὰ ὁποῖα καὶ ἡ Αὐστριακὴ μητροπόλις Βιένα ἢ Βιέννα».

Θαυμαστὸν ἡμῖν φαίνεται, ἵνα μηδὲν περὶ τῶν ἄλλων ἀτοπιῶν εἴπωμεν, ὅτι περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Βιέννης λόγον ὁ Ἀσώπιος ποιούμενος ὅλως ἐπελάθετο τῆς ὑπὸ τῶν παλαιῶν, Πλουτάρχου καὶ ἄλλων, μνημονευομένης ὁμωνύμου Γαλατικῆς πόλεως, πρὸς ἣν πρῶτην, νομίζομεν, ἤρμαζε νὰ παραβληθῇ ἡ Αὐστριακὴ. Ἀλλὰ τῆς Γαλατικῆς πόλεως τὸ ὄνομα ἐπερατοῦτο παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς βραχεῖαν συλλαβὴν καὶ ἐτονίζετο ἐν τῇ προπαραληγούσῃ, ὡς Βιέννα-Βιένναν, ὡς Ῥάβεννα-Ῥάβενναν. Παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ φέρεται καὶ «Ὑτεννα: πόλις Λυκίας».¹

¹ Ἀκριδῶς περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν εἰς ΝΝΑ πολυσυλλάβων ὀνομάτων, ὡς

Ὁ ὁρθὸς λόγος πείθει ὅτι, ὡς οἱ παλαιοὶ Ἑλληνες ἐπὶ τῆς Γαλατικῆς πόλεως (Λατ. Vienna, Γαλλ. Vienne) μετεχειρίζοντο βραχυκατάληκτον καὶ προπαροξύτονον τύπον, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῆς Αὐστριακῆς (Ἰταλ. Vienna, Γαλλ. Vienne) ὀφείλομεν νὰ λέγωμεν Βιέννα (Βιέννης, Βιέννη) Βιένναν ὀλίγον φροντίζοντες ἂν ἐναντιῶνται μακρὰ καὶ ἀπέραντα ἐρίζοντες οἱ ἐκτόπως ταῖς πονηραῖς χρήσεσι χαίροντες καὶ ἐκθύμως αὐτῶν προκινδυνεύοντες, οἱ διὰ συνήθειαν ἁμαρτημάτων καὶ συνέχειαν ὥσπερ ἐν σκληρᾷ σαρκὶ καὶ τυλῶδει τῇ ψυχῇ μῶλωπα μὴ λαμβάνοντες.

Ἐκαλεῖτο δ' ἡ Αὐστριακὴ πόλις τὸ πάλαι Vindobona (ἢ Vendobona, κτλ.), τουτέστιν Οὐίνδοβονα, ὡς Ἰουλιόβονα καὶ Οὐίλιόβονα. Σφάλλεται ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς γράφων ἐν τῇ ἐκδόσει Μάρκου τοῦ Ἀντωνίνου «Ἀφοῦ ἐξήσεν ἔτη πεντήκοντα ἑννέα ὁ θαυμάσιος οὗτος Αὐτοκράτωρ—ἀπέθανε κατὰ τὸ 180 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, εἰς ΤΟΝ Οὐίνδοβόνναν (τὴν σήμερον Βιένναν τῆς Αὐστρίας)». Ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ τοῦ Φορβιγέρου καὶ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Παπίου γίνεται μνεῖα τύπου Οὐίνδοβονα. Ἀλλὰ τοῦ πρὸς πίστῳσιν αὐτοῦ καλουμένου μάρτυρος Ἀγαθημέρου ἢ Ψευδαγαθημέρου τὸ χωρίον εἶνε ἐν τοῖς κώδιξι γεγραμμένον «ὄν (Ἰστρον) μέχρις Οὐδαίνου πόλεως Δάνουδιν καλοῦσιν», οὐχὶ «ὄν μέχρις Οὐίνδοβούνης πόλεως Δανούδιον καλοῦσιν», ὡς ἀναγινώσκεται κοινῶς ἐξ εἰκασίας. Ὁ Κάρολος Μυλλήρος ἐξέδωκε «μέχρι Νουϊδοδούνου».

Παρὰ Πλουτάρχῳ ἀναγινώσκεται «ἐκ δὲ τῆς περὶ Βιένναν Γαλατίας ὁ πισοίτης οἶνος κατακομίζεται», παρὰ δ' Ἰωσήφῳ ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πολέμου «παραλαβὼν τὴν ἐθνάρχίαν Ἀρχέλαος—ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ φυγαδεύεται μὲν εἰς Βιένναν πόλιν τῆς Γαλατίας αὐτός», παρὰ δ' Ἰουλιανῷ «ἦν γὰρ ὁ μὲν περὶ τὴν Βιένναν, ὁ δὲ ἐν ταῖς Βρεττανίαις», παρὰ δ' Εὐσεβίῳ «ἦς μητροπόλεις ἐπίσημοι καὶ παρὰ τὰς ἄλλας τῶν αὐτόθι διαφέρουσαι βεβόηνται Λούγδουνος καὶ Ἡριννα, Κόριννα, κτλ. θὰ διαλάβωμεν ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ἐν ᾧ θὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὴν γραφὴν Λημέννα, Ἀρδοῦέννα, Τρασοῦμέννα, κτλ.

Βιερρα». Λέγει δ' ἐτέρωθι ὁ Εὐσέβιος «Ἱστορεῖ δὲ (ὁ Ἰώσηπος) καὶ τὸν Ἡρώδη τῆς βασιλείας ἀποπεπτωκέναι διὰ τὴν αὐτὴν Ἡρωδιάδα — *Βιερρα* τῆς Γαλλίας οἰκεῖν καταδικασθέντα». Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ *Βιερρα* ἔφειλε νὰ εἴπῃ *Λούγδουρον** διότι εἰς ταύτην τὴν πόλιν ἐφυγάδεύθη ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἡρώδης ὁ τετράρχης Γαλιλαίας καὶ Περαίας γενόμενος, εἰς δὲ τὴν Βιερραν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀρχέλαος, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Ἰώσηπος γράφων ἐν μὲν τῷ ὀκτωκαίδεκάτῳ βιβλίῳ τῆς Ἰουδαϊκῆς Ἀρχαιολογίας «Καὶ ἤρετο τὸν Ἡρώδη εἰ ἀληθὴς ὁ περὶ τῶν ὄπλων λόγος. Τοῦ δὲ — εἰπόντος εἶναι τὰ ὄπλα, πιστὰ ἡγούμενος εἶναι τὰ ἐπὶ τῇ ἀποστάσει κατηγορούμενα, τὴν τετραρχίαν ἀφελόμενος αὐτὸν προσθήκην τῇ Ἀγρίππᾳ βασιλείᾳ ποιεῖται, καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως τῷ Ἀγρίππᾳ δίδωσιν, αὐτὸν τε φυγῇ αἰδῶν ἐζημίωσεν ἀποδείξας οἰκητήριον αὐτοῦ *Λούγδουρον* πόλιν τῆς Γαλλίας», ἐν δὲ τῷ ἑπτακαίδεκάτῳ «Καὶ θς ἐκπλουν ἐκ τοῦ ὀξέος ποιησάμενος καὶ ἀφικόμενος εἰς Ἰουδαίαν καταλαμβάνει τὸν Ἀρχέλαον ἐν εὐωχίᾳ ὄντα μετὰ τῶν φίλων, τὴν τε διάνοιαν ἀποσημαίνει τὴν Καίσαρος καὶ ὤρμησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἔξοδον. Καὶ ὁ Καῖσαρ ἀφικουμένου ἐπὶ τινων κατηγορῶν ἀκροᾶται καὶ αὐτοῦ λέγοντος· καὶ ἐκεῖνον μὲν φυγάδα ἐλκύνει δούς οἰκητήριον αὐτῷ *Βιερρα* πόλιν τῆς Γαλιλαίας, τὰ δὲ χρήματα ἀπηνέγκαστο». Καὶ ὁ Φώτιος ἐπιτρέχων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τὴν τοῦ Ἰωσήπου Ἀρχαιολογίαν μνημονεύει ἐξ αὐτῆς ὅτι «Ἀρχέλαος, ἐπεὶ ὡμῶς καὶ κατὰ τὸν πατέρα Ἰουδαίων ἦρχε, Καίσαρος δεθόντων τῶν τυραννουμένων, δεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἐκπέπτωκε καὶ *Βιερρα* οἰκεῖν τῆς Γαλλίας καταδικάζεται» καὶ ὅτι Ἀγρίππας «κατηγορήσας Ἡρώδη παρὰ Γαίῳ Καίσαρι ὡς δύνους εἶη Ῥωμαίοις ἀεὶ — παρασκευάζει ἀντὶ τῆς ὀνειροποληθείσης βασιλείας τῆς τε οἰκείας ἐκπεσεῖν τετραρχίας καὶ εἰς *Λούγδουρον* αἰδῶν φυγῇ ζημιωθέντα ἐλαθῆναι». Παρὰ Στράβωνι ἐν βιβλίῳ ΙΓ' φέρεται «Οὐ μέντοι εὐτύχησαν οἱ παῖδες (τοῦ βασιλέως Ἡρώδου), ἀλλ' ἐν αἰτίαις ἐγένοντο» καὶ ὁ μὲν ἐν φυγῇ διετέλει παρὰ τοῖς Ἀλλοδόριξι Γαλάταις λαβὼν οἴκησιν, οἱ δὲ θερκπεῖα πολλῇ μύλῃ εὗροντο κάθοδον, τετραρχίας ἀποδειχθείσης ἑκατέρῳ».

Λέγεται δ' οὐ μόνον *Βιερρα-Βιέρρης*, κτλ. ἀλλὰ καὶ *Οὐβερρα-Οὐβέρρης*, κτλ., ὡς ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος α' Ἀπὸ δὲ

τοῦ Ἰσακροῦ εἰς *Οὐτένναν* τὴν τῶν Ἀλλοθρίγων μητρόπολιν κειμένην ἐπὶ τῷ Ῥοδανῷ σταδίοι εἰσι τρισχόσιοι εἰκοσι. Πλησίον δ' ὑπέρεκται τῆς *Οὐτέννης* τὸ Λούγδουνον» καὶ «οἱ δ' ἐπιφανέστατοι τὴν *Οὐτένναν* ἔχοντες» καὶ «πάλιν δ' ἐπικρατήσας ὁ Ῥοδανὸς εἰς τὴν *Οὐτένναν* φέρεται» καὶ ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἱστορίᾳ Δίωνος τοῦ Κασσίου «τοὺς ἐξ *Οὐτέννης* τῆς Ναρβωνησίως ὑπὸ τῶν Ἀλλοθρίγων ποτὲ ἐκπεσόντας». Παρὰ Πτολεμαίῳ ἐν τῇ Γεωγραφικῇ Ὑψηλῇσι εὐρίσκεται καὶ ὁρθῶς γεγραμμένη ἡ ὀνομαστικὴ *Οὐτέννα* καὶ πλημμελῶς *Οὐτέννα*. Κεῖται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ «εἰς τὸ ἀπὸ μεσημβρίας *Οὐτέννης* πόλεως μέρος ῥέουσιν ὁμοίως κτέ.».

Ὡς δὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὄνομα ἔχει διττὸν τύπον *Βιέννα* καὶ *Οὐτέννα*, οὕτω καὶ τὸ *Ῥάβεννα*, ἄλλοτε μὲν διὰ τοῦ Β ἐμφορόμενον, ἄλλοτε δὲ διὰ τοῦ ΟΥ, ὡς ἐν τῷ Ε' βιβλίῳ τοῦ Στράβωνος πολλάκις. Καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἐκδόσει τῆς Γεωγραφικῆς Ὑψηλῆσεως τοῦ Πτολεμαίου ἀναγινώσκεται «ἀντικεισθαι *Ῥαουέννη*» καὶ «τὴν δὲ *Ῥαουένναν* πρὸς χειμερινὰς ἀνατολάς» καὶ «ἀπέχειν *Ῥαουέννης*» καὶ «*Ῥαουένναν* δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ» καὶ «μέχρι *Ῥαουέννης* ἐκτεινομένη», κτλ. ἀντὶ τοῦ *Ῥαβέννη*, κτλ. Ἄλλ' ἀντὶ τοῦ *Ῥαουένναν* γραπτέον *Ῥαουένναν* προπαροξύτονως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται *Βάλης* καὶ *Ουάλης*, *Βαλέριος* καὶ *Ουαλέριος*, *Βαλεντίνος* καὶ *Ουαλεντίνος*, *Βάρρων* καὶ *Ουάρρων*, *Βεργίλιος* καὶ *Ουεργίλιος*, *Βῆρος* καὶ *Ουῆρος*, *Βηρίσιμος* καὶ *Ουηρίσιμος*, *Βίκτωρ* καὶ *Ουῖκτωρ*, *Βεσούβιος* καὶ *Ουεσουούιος*¹, *Βολόγαιος* καὶ *Ουολόγαιος*, *Βῆιοι* καὶ *Ουῆιοι*, *Σεβῆρος* (ἢ *Σευῆρος*) καὶ *Σεουῆρος*, *Φλάβιος* (ἢ *Φλαύιος*) καὶ *Φλαυδῖος*, *Ἀβερτίνος* (ἢ *Αὐερτίνος*) καὶ *Ἀουερτίνος*, *Πατάβιος* (ἢ *Παταύιος*) καὶ *Παταούτιος*, *Λαβίνιον* (ἢ *Λαυένιον*)² καὶ *Λαουένιον*, *Σέρβιος* καὶ *Σερούτιος*, *Σερβίλιος* καὶ

¹ Λέγεται καὶ *Ουεσουούιον* καὶ *Βέσβιον*. Γαληνὸς ἐν Θεραπευτικῇ Μεθόδῳ βιβλίῳ Ε' «Συνάπτει δ' αὐτῷ κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου λόφος ἕτερος οὐ μικρὸς, ὃν ἐν τε τοῖς συγγράμμασιν οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι καὶ τῶν νῦν οἱ ἀκριβέστεροι *Βεσοούβιον* ὀνομάζουσι· τὸ δ' ἐγδοξόν τε καὶ νέον ὄνομα τοῦ λόφου *Βέσβιον* ἅπασιν ἀνθρώποις γινώριμον διὰ τὸ κάτωθεν ἀναφερόμενον ἐκ τῆς γῆς ἐν αὐτῷ πῦρ».

² Πρβ. Στέφανον Βυζάντιον «*Λαβίνιον* — Τὸ θυνικὸν *Λαβινιάτης*. Λέγεται καὶ *Λαυινιάτης* καὶ «*Λαυενίων*· πόλις *Μασσαλίας* πρὸς τῷ Ῥοδανῷ».

Σερουίλιος, Νέρβας καὶ Νερούας, Σιλβανός καὶ Σιλβανός, Φούλβιος καὶ Φουλοῖος, Σκαϊβόλας καὶ Σκαίουόλας (ἢ Σκαϊόλας), Ὀκτάβιος καὶ Ὀκταούιος (ἢ Ὀκτάιος), Αἰβιος καὶ Αἰούιος, Ἐλβήτιοι ἢ Ἐλβέτιοι καὶ Ἐλουήτιοι, κτλ.¹, βρέβιον καὶ βρεούιον, βινδίκτα καὶ οὐινδίκτα, βικάριος καὶ οὐϊκάριος, κτλ.²

Κακῶς γράφεται παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ «Ράβεννα: πόλις Ἰταλίας. Ἑρμιππος ὁ Βηρύτιος Ῥούερινν αὐτὴν καλεῖ». Ἡ ἀληθὴς γραφὴ εἶνε Ῥαούερινν τηρηθεῖσα ἀδιάφθορος ἐν λέξει Τίκινος «Τίκινος: πόλις Ἰταλίας περὶ Ῥαούερινν καὶ ποταμὸς ὁμώνυμος». Ἐν λέξει Φωδῆρη ἀναγινώσκεται «Ἔοικε καὶ Φιδῆνα λέγεσθαι, ὡς Ῥάβερρα», ἀνθ' οὗ ὁ Μεινέκιος εἶλασε Ῥάβηνα. Τῆς διὰ τοῦ Β ἐκφορᾶς Ῥάβερρα πολλὰ δύνανται τις νὰ καταλέξῃ μικρῦρια.

§ 45. Κυριώδης, κυριωδέστερος, κυριωδέστατος.

Οἱ φυγάδες μὲν τῶν κοινῶν καὶ οἶονεὶ εὐτελῶν, ζηλωταὶ δὲ τῶν ἀθροιστέρων καὶ σεμνοτέρων δῆθεν ὄντες, ἂν ἀπείρως τῆς Ἑλληνικῆς ἔχουσι γλώσσης, εὐκόλως καταφέρονται εἰς τὴν

Φέρεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ «Κορουῖων: πόλις Αἰκανῶν ἐν Ἰταλίᾳ. Διονύσιος Γ' Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιολογίας». Ἀλλὰ παρὰ τῷ Διονυσίῳ εὐρίσκεται διὰ τοῦ Β τὸ ὄνομα τοῦτο γεγραμμένον, οὗ ὁ Λατινικὸς τύπος εἶνε Corbio, οὐχὶ Cornio.

¹ Παρὰ Πτολεμαίῳ ἐν βιβλίῳ Γ' τῆς Γεωγραφικῆς Ὑψηγήσεως ἄλλα μὲν τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι Βενεούεντον, ἄλλα δὲ «Βενεούεντον ἡγουν Οὐενέβεντος».

² Ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Νομᾶ γράφει «ἀλλὰ οὐδέτερεμ μεμόριαμ, ὅπερ ἐστὶ παλαιὰν μνήμην» (=veterem), ἐν δὲ βίῳ Λουκούλλου «τὰς περιοικίδας κώμας, ἃς οὐίκους καλοῦσι» (=vicos), ἐν δὲ τῷ περὶ τῆς Ῥωμαίων Τύχης «εἶτα Μάρκελλος τὸ Οὐῖρτοῦτις—προσαγορευόμενον» καὶ «ὁ Οὐῖρτοῦτις αὐτοὶ καλοῦσιν» (=Virtutis). Λέγεται καὶ Νοσουᾶτος (=Novatus) καὶ ἡουοκᾶτος (=evocatus), κτλ. Παρὰ Στράβωνι κεῖται «τὰ καλούμενα Σαβάτων Οὐάδα, ὅπερ ἐστὶ τενάγη» (=Vada) καὶ «Οὐάτεις δὲ ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι» (=Vales) καὶ «τὴν τῶν Κωνουενῶν, ὅ ἐστι συνηλῶδων» (Κωνοῦναι=Convenae) καὶ «τοῦτο δὲ μεθερμηνευθὲν Νόβουμ Κώμουμ λέγεται» (=Novum Comum). Τὸ November ἐκφέρεται ἑλληνιστὶ Νουέμεθριος καὶ Νοέμεθριος καὶ Νοδέμεθριος.

ἤρῃσιν ἄλλοτε μὲν παντάπασιν ὀθνείων καὶ ἀθέσμων, ἄλλοτε δ' ἀδοκίμων καὶ παρασήμων λέξεων. Οὐδὲν λοιπὸν θαυμαστὸν ἂν ὑπάρχωσι παρ' ἡμῖν πολλοὶ οὐδαμῶς ὀκνοῦντες ν' ἀποστέρῃσιν μὲν ἢ καὶ ν' ἀποτρέπωνται ὡς ἰδιωτικὸν καὶ ταπεινὸν τὸ κάλλιστον καὶ Ἑλληνικώτατον κύριος-κυριώτερος-κυριώτατος, ν' ἀσπάζωνται δὲ καὶ περιστέλλωσι τὸ ἔμφασιν μὲν ὄγκου καὶ μεγαλειότητος ἔχον κυριώδης-κυριωδέστερος-κυριωδέστατος, ἀλλ' οὐδεμιᾶς ἀληθῶς τιμῆς οὐδ' ἀποδοχῆς ἄξιον ὄν.

Χαιρέτω Ἰσιδωρος ὁ Πηλουσιώτης γράφων «τοῦ γὰρ κεφαλαιωδεσέρου καὶ κυριωδεστέρου». Ἡμεῖς οὐτ' αὐτῷ οὐτε τοῖς ὁμοίοις αὐτῷ προσέχομεν, ὅταν παρὰ τὴν διηνεκὴ τῶν ἄλλων συνήθειαν προσφέρωσιν ἡμῖν ἅπαξ ἢ καὶ πλεονάκις προφανῶς παρακεχαραγμένους τύπους ἀντὶ τῶν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ὑπαρχόντων γνησιωτάτων καὶ δοκιμωτάτων. Ἀπωθούμεθα τὰ ὑπ' αὐτῶν πεφιλοτεχνημένα καὶ τηροῦμεν μετ' εὐλαβείας τὰ ὑπὸ τῶν προγόνων παραδεδομένα ἢ ἐκ τῆς γλώσσης αὐτῶν προσηκόντως παρειλημμένα.

Περὶ τῶν εἰς ὠδὴς τῶν ἐξ ἐπιθέτων ἐσχηματισμένων, οἷον σολοικώδης, ἀοριστώδης, σωτηριώδης, νωθρώδης, στερώδης, φροσιμώδης, τραγικώδης, μαχιμώδης, ἀγροικώδης, ἀργώδης, κτλ. θὰ πραγμακτεῦσθωμεν μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ἀλλοχού.

§ 46. Ἀπεχθαίνομαι.

Ἀηδέστατα διατιθέμεθα καὶ πῶς καὶ ναυτιῶμεν ἀκούοντες ἢ ἀναγινώσκοντες τὸ ἀπεχθαίνομαι ἀντὶ τοῦ ἀπεχθάνομαι. Ἀποβλητέον τάχιστα τὸν βδελυρὸν τύπον, ἵνα μὴ δεινῶς μαιίνεται ἡ φωνὴ τῶν Ἑλλήνων.

Δὲν φαίνεται δ' ὅμως ἀνέλπιστον ἀκούσας τις τῶν Ἀγελαίων παρ' ἀνδρὸς γραμμάτων εἰδήμονος ὅτι ὑπάρχουσι τὰ δεῖνα ῥήματα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ εἰς ΑΝΩ καὶ ΑΙΝΩ περατούμενα ν' ἀπαντήσῃ πρὸς ἡμᾶς κομφευόμενος ὅτι, ὡς ἐλέ-

γετο τὸ πάλαι ἀζάνω καὶ ἀζαίνω, κυδάνω καὶ κυδαίνω, σιδάνω καὶ σιδαίνω, ὀλισθάνω καὶ ὀλισθαίνω¹, οὕτω δύνανται καὶ νῦν νά λέγηται ἀπεχθάνομαι καὶ ἀπεχθαίνομαι. Πρὸς τὸν πληκτικώτατον τοῦτον καὶ νικητικώτατον ἀληθῶς λόγον οὐδαμῶς ἡμεῖς θὰ τολμήσωμεν ν' ἀντιστῶμεν. Φοβούμεθα δὲ μάλιστα μὴ καὶ τὰ τῆς δημώδους λαλιᾶς μαθαίνω (=μανθάνω), λαθαίνω (=λαμβάνω), λαχαίνω (=λαγχάνω), τυχαίνω, (ἐ)πιτυχαίνω, κτλ. (=τυγχάνω, ἐπιτυγχάνω, κτλ.), ἀξαίνω (=αὔξανω), κτλ. παραταχθῶσιν ἐπικουρα τῷ ἀπεχθαίνομαι, ἵνα περιφανῶς ἡττηθέντες καὶ παντελῶς καταπληγέντες μηδαμῶς τοῦ λοιποῦ γρύζωμεν. Εὐτυχεῖς δὲ πάντως ἡμᾶς αὐτοὺς θὰ νομίζωμεν, ἂν μὴ ἀναγκασθῶμεν νὰ μεταμορφώσωμεν καὶ τὸ αἰσθάνομαι, ἐπιλανθάνομαι, κτλ. εἰς τὸ αἰσθαίνομαι, ἐπιλανθαίνομαι, κτλ. καὶ τὰ κοινολεκτούμενα μαθαίνω, λαθαίνω, λαχαίνω, τυχαίνω, ἀξαίνω, κτλ. εἰς τὰ χαρίεντα μανθαίνω, λαμβαίνω, λαγχαίνω, τυγχαίνω, αὔξαίνω, κτλ. Περὶ τῆς γενέσεως τῶν ιδιωτικῶν τύπων μαθαίνω, λαθαίνω, κτλ. θὰ διαλάβωμεν ἐν οἰκειοτέρῳ τόπῳ.

§ 47. Ἀνατόμος, ἀνατομία.

Αἱ πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλῶσσαν εἰσαχθεῖσαι καὶ συνήθεις ἤδη γενόμεναι λέξεις ἀνατόμος καὶ ἀνατομία ἦσαν παντελῶς ἄχρηστοι ἐν τῇ παλαιᾷ. Τὸ παρὰ τὸ ἀνατέμνω παρηγμένον ἀνατόμος μάχεται ἀντικρυς πρὸς τοὺς κα νόνας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ἣν οὐχὶ διαβόλος οὐδὲ διαδόχος καὶ ἀναδόχος οὐδὲ συνηγόρος, κτλ. λέγεται ἀλλὰ διάβολος καὶ διάδοχος καὶ ἀνάδοχος καὶ συνήγορος, κτλ. Ἀνυποστάτου δὲ τοῦ ἀνατόμος ὄντος, πῶς δύναται νὰ ἔχη ὑπόστασιν τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐσχηματισμένον ἀνατομία;

¹ Περὶ τῶν ῥημάτων τούτων, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἀλφάνω-ἀλφαίνω, κτλ. θὰ γράψωμεν τὰ δεόντα ἀλλαγῶν.

Διάφορα προφανῶς εἶνε τὸ σύντομος-συντομία καὶ ἀπότομος-ἀποτομία. Πλημμελῶς τονίζουσί τινες διατόρος καὶ ἀμφιτόμος καὶ ἀντικτόνος, ἵνα παραστήσωσιν οὕτω τὴν ἐνεργητικὴν δύναμιν, οὐδαμῶς ἐνθυμούμενοι ὅτι ἀδύνατος ὁ τονισμὸς οὗτος ἀποβαίνει ἐπὶ τῶν ἐκ προθέσεως συνθέτων. Καὶ ἡ λέξις δὲ κατὰ βολος ἀτοπώτατα ὑπὸ τινων παροξύνεται, καταβόλος.

Ὅρθως λέγεται ἐνεργητικῶς μὲν ἀμαλητόμος, βαλλαντιοτόμος, βυρσοτόμος, βωλοτόμος, γατόμος (= γητόμος)-γεωτόμος, δρυνοτόμος-δρυτόμος, ἐλεφαντοτόμος, ἱμαντοτόμος, καλαμητόμος, λατόμος-λιθοτόμος (τὸ λιθοτόμον), λινοτόμος, λωροτόμος, νευροτόμος, ὀμφαλητόμος-ὀμφαλοτόμος, ὄξυτόμος, ὄρκατοτόμος καὶ Ἰων. ὄρκατοτόμος, πετροτόμος, ριζοτόμος, σκυτοτόμος, σπ. λαγχροτόμος, σταφυλητόμος-σταφυλοτόμος (τὸ σταφυλοτόμον), σταχυητόμοι-σταχυοτόμοι, στελεχητόμος, συριγγοτόμος (συριγγοτόμον σπάθιον, τὸ συριγγοτόμον), τυροτόμος (τυροτόμος μάχαιρα, μαχαιρίῳ τυροτόμῳ), ἑλατόμος (= ἑλητόμος)-ὕλοτόμος, φλεβοτόμος (τὸ φλεβοτόμον), παθητικῶς δὲ ἀκρότομος, γομφότομος, εὐθύτομος-ἰθύτομος, μεσότομος, νεύτομος. Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου μνημονεύεται πληθυντικὸν ὄνομα «Αἰγειροτόμοι: ἰθαγενεῖς τινες Ἀθήνησιν». Τοῦ παρὰ Στράβωνι «τοὺς προσαγορευομένους Σαρκαπάρκας, οἷον κεφαλοτόμους—θηριῶδεις ἀνθρώπους καὶ ἀπειθεῖς, ὀρεινοὺς, περισκυθιστάς τε καὶ ἀποκεφκλιστάς» ἐνέργειαν ἐμφαίνοντας ἡ ὀνομαστικὴ εἶνε παροξύτονος, καθάπερ καὶ ἡ τοῦ παρὰ Παισανίᾳ «ἄγεται δὲ καὶ ἐορτὴ σφισιν ἐπέτειος, ἣν καλοῦσι Κισσοτόμους». Ἐν τοῖς τοῦ Θεοφράστου ἀνγκινώσκειται ἀμφοτέρως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων διαιρετέον τὰς τε πρωτοτόμους καὶ τὰς ὀψιτόμους καὶ τὰς βραχυτόμους καὶ τὰς μακροτόμους» κεῖνται δὲ προδήλως αἱ αἰτιατικαὶ αὐταὶ ἐπὶ πάθους καὶ αἱ ὀνομαστικαὶ αὐτῶν ἔχουσι τρίτην ἀπὸ τέλους τὴν ὀξεῖαν, πρωτότομοι, ὀψιτόμοι, βραχυτόμοι, μακρότομοι. Ἀπαντᾷ δὲ παρὰ Θεοφράστῳ καὶ ἀμβλυλῶνται γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πρωτοτόμου». Ἀλλ' ἵσως γραπτέον πρωῒτόμον ἀντὶ τοῦ πρωτοτόμου καὶ πρωῒτόμους ἀντὶ τοῦ πρωτοτόμους. Ὡς ἀντίκειται τὸ ὀφθαλμὸς πρὸς τὸ πρωῒαυθὴς καὶ τὸ ὀφθαλμὸς πρὸς τὸ πρωῒβ.λαστικὸς καὶ τὸ

ὀψίκαρπος πρὸς τὸ πρωῒκαρπος καὶ τὸ ὀψίπορος πρὸς τὸ πρωῒπορος· οὕτω καὶ τὸ ὀψίτομος πρὸς τὸ πρωῒτομος¹. Γίνονται δ' Ἀττικώτερα τὸ πρωῒπορος, πρωῒκαρπος, κτλ. κατὰ συναλοιφήν ἐκφερόμενα, οἷον πρῶσπορος, πρῶκαρπος, κτλ. (Πρῶ. πρῶ=πρωῒ καὶ πρῶος=πρώϊος). Ὁ Ἀμμώνιος διδάσκει ὅτι «Διχοτόμος καὶ διχτοτόμος διαφέρει· διχοτόμος μὲν ὁ εἰς δύο διηρημένος, διχτοτόμος δὲ ὁ εἰς δύο διαιρῶν», ὁ δὲ Σουΐδης ἐν λέξει ἀρτίτομος γράφει «Ἀρτίτομος προπαροξυτόνως ὁ τεμνόμενος νεωστί, ἀρτίτομος δὲ ὁ νεωστί τέμνων». Πρῶ. καιροτόμος καὶ καιρότομος, καρατόμος καὶ καράτομος, ὀρθοτόμος καὶ ὀρθότομος, λαιμοτόμος (Περσεύς) καὶ λαιμότομος (Γοργῶ). Ἐν τοῖς εἰς τὴν ἑκάβην τοῦ Εὐριπίδου Σχολίαις φέρεται «Λαιμοτόμος ὁ κόπτων τὸν λαιμόν, λαιμότομος δὲ ὁ τμηθεὶς τὸν λαιμόν», ἐν δὲ τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ «Καὶ καράτομος ὁ τὴν κάρην τμηθεὶς, καρατόμος δὲ ὁ τὰς κάρης τέμνων, οἷον ἐπὶ δημίου· τὰ γὰρ παροξυνόμενα σημαίνουσιν ἐνέργειαν, οἷον ἡ μὲν Γοργῶ λέγεται καράτομος ὡς ἀποτμηθεῖσα τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ Περσεύς καρατόμος ὁ τῆς Γοργούς τὴν κεφαλὴν τεμών». Ἐπισυναπτέον τούτοις καὶ τὰ ἐν τῷ περὶ Τόνων τοῦ Ἀρχαδίου κείμενα «Τὰ ἐπὶ ἐνεργείας τιθέμενα συντεθειμένα ἀπὸ τοῦ τέμνω, φονεύω, ὀρύσσω, κτείνω, νέμω παροξύνονται· σκυτοτόμος, μαιφόνος, τοιχωρύχος, πατροκτόνος, οἰκονόμος. Τὸ δὲ καρατόμος καὶ πρωτοτόκος παροξύνονται μὲν ἐπὶ ἐνεργείας τίθενται, προπαροξυνόμενα δὲ ἐπὶ πάθους».

Ἡ προσηγορία τοῦ ἀνατέμνω ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀνατομή, ὡς ἀποτομή, διατομή, ἐκτομή, ἐντομή, ἐπιτομή, κατατομή, περιτομή, προτομή, συντομή, ὑποτομή. Εὕρισκε δέ τις τὸ ἀνατομή-ἀνατομαί παρ' Ἀριστοτέλει, Θεοφράστῳ, Γαληνῷ, Σωρανῷ, Φίλωνι τῷ Ἰουδαίῳ, Γρηγορίῳ τῷ Νύσσης καὶ ἄλλοις. Πάμπολλα εἶνε τὰ χωρία,

¹ Παρ' Ἡσιόδῳ ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις κεῖται:

οὕτω καὶ ὁ παρότης πρωτηρότη ἰσοφαρίζοι.

ὅπερ ἐξηγούμενος ὁ Μοσχόπουλος γράφει «Οὕτως ὁ ὅψις τοῦ χρόνου ἀρόσας τὸ ἴσον ἂν φέροιτο τῷ πρωταρότῃ ἢ γοῦν τῷ τὴν ἀρχὴν ἀρόσαντι. Ἄλλ' ἡ γραφὴ πρωτηρότη εἶνε λίαν ἀμφίβουλος, θὰ ἐξετάσωμεν δ' αὐτὴν ἀλλοῦ προσηκόντως».

ἐν οἷς ὁ Γαληνὸς ποιεῖται χρῆσιν τοῦ ἀνατομῆ ἢ ἀνατομαῖ παραγράφομεν δ' ἐνταῦθα μόνην τὴν ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ ἢ Ἰατρῷ ῥῆσιν αὐτοῦ, ἐν ἣ γίνεται λόγος περὶ τῆς σημασίας τοῦ προκειμένου ὀνόματος. «Ἀνατομῆ καταχρηστικῶς μὲν λέγεται καὶ ἡ τῶν ἐκτὸς μερῶν τε καὶ μορίων τοῦ σώματος διέξοδος, ἣτις ἐστὶ διὰ λόγου διήγησις ἐκάστου μετὰ τῆς κατὰ φύσιν θέσεως αὐτῶν καὶ τάξεως καὶ χρείας, ἣν παρέχεται τῷ ζῳῷ, καὶ τῆς οἰκείας ἐκάστου ὀνομασίας, περὶ ὧν ἡδὴ διεξήλομεν· κυρίως δὲ λέγεται ἀνατομῆ ἡ τῶν ἐντὸς μετὰ λόγου ἀνάπτυξις».

Ἐκ τοῦ ἀνατομῆ ἐσχηματίσθη τὸ ἐπίθετον ἀνατομικός σημαῖνον τὸν οἰκεῖον τῆς ἀνατομῆς, τὸν προσήκοντα τῇ ἀνατομῇ ἢ τὸν ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἀνατομὴν, οἷον ἀνατομικὴ διαφωνία, ἀνατομικὰ συγγράμματα, ἀνατομικαὶ ἐγχειρήσεις, κτλ.

Ὡς δὲ λέγεται γραμματικός (ἀνὴρ), μαθηματικός, κτλ., οὕτω καὶ ἀνατομικός (ἀνὴρ) ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἀνατομὴν ἢ τὰς ἀνατομάς. Πολλάκις δ' εὐρίσκεται παρὰ τῷ Γαληνῷ ὁ πληθυντικός αὐτοῦ ἀριθμός, ἀλλὰ συχνότερον ἄνευ τοῦ ὀνόματος ἄνδρες, οἷον «οὐ μὴν οὕτω γ' ἐπραξαν οἱ ἀνατομικοί» καὶ «σκυταλίδας τε καὶ φάλαγγας ὀνομάζουσιν οἱ ἀνατομικοὶ τὰ τῶν δακτύλων ὅσῃ» καὶ «ἐνίοις μὲν ἔδοξε πῶν ἀνατομικῶν» καὶ «ὥσπερ οὖν εἴρηται πρὸς τῶν ἀνατομικῶν» καὶ «τοῖς ἀνατομικοῖς ἐστὶν εἰρημένα», κτλ. Τῆς σπανιωτέρας χρήσεως παραδείγματα ἔστωσαν τὸ «διαπεφώνηται τοῖς ἀνατομικοῖς ἀνδράσι» καὶ τὸ «ἐναντία δόξῳ λέγειν τῶν ἀνατομικῶν ἀνδρῶν τοῖς ἀρίστοις».

Παρατηρητέον δ' ὅτι πρὸς τοῖς ὀνόμασι ριζοτόμος καὶ γεωμέτρης καὶ ἀστρονόμος καὶ γεωγράφος καὶ ἱατρός καὶ χειρουργός ἐγένετο χρῆσις καὶ τοῦ ριζοτομικός καὶ γεωμετρικός καὶ ἀστρονομικός καὶ γεωγραφικός καὶ ἱατρικός καὶ χειρουργικός, περὶ ὧν μετ' ἀκριβείας ἀλλοχοῦ. Κλειεῖται δ' ἐν τοῖς τοῦ Γαληνοῦ καὶ ὕμνῳ ὁ ἀνὴρ ὁ τὴν ὑγεινὴν τέχνην μετερχόμενος καὶ ὀφθαλμικός (ἱατρός) ὁ τὰ νοσήματα

τῶν ὀφθαλμῶν ἰώμενος ἦτοι ὁ ὀφθαλμῶν ἱατρός, οἷον «φαίνεται γὰρ οὗτος (ὁ Ἑρασίστρατος) οὐ μόνον ὑγιεινὴν τινὰ ὀνομάζων τέχνην ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἤπασιν ἀλλὰ καὶ τὸν τεχνίτην αὐτῆς ὑγιεινόν, ὥσπερ, σῆμι, καὶ τὸν τῆς ἱατρικῆς ἱατρὸν» καὶ «τοῦτον μὲν τὸν ὀφθαλμικὸν ἱατρὸν ἀπέλυσα» καὶ «ὀφθαλμικούς τε καὶ ὠτικούς καὶ ὀδοντικούς ἱατροὺς ὀνομάζουσιν», κτλ.

Ἐκ τῶν διειλημμένων πᾶς τις, νομίζομεν, πείθεται ὅτι ἐπ' ἀναγκῆς ὑπάρχει ν' ἀποσχορακίσωμεν μὲν τὰς παρεισδύσας εἰς τὴν γλῶσσαν πλημμελεῖς λέξεις ἀνατομία καὶ ἀνατόμος, νὰ παραλάβωμεν δ' ἀντ' αὐτῶν τὰς ὑγιῶς ἐχούσας καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς νενομισμένας ἀνατομή-ἀνατομαί καὶ ἀνατομικός.

Ὡς δὲ λέγεται γραμματική, ῥητορική, δικανική, ποιητική, μουσική, κιθαριστική, αὐλητική, λογιστική, ἀριθμητική, μαθηματική, ἱατρική, χειρουργική, μαιευτική, φαρμακευτική, διαιτητική, ὑγιεινή, γυμναστική, ἱππική, κυνηγετική, μαντική, οἰωνιστική, προμνηστική, χρηματιστική, κλεπτική, ληστική, πολεμική, κυβερνητική, ὀχλοκοπική, κολακευτική, συκοφαντική, χαλκευτική, τεκτονική, ἀρχιτεκτονική, ὑφαντική, ἱσορρηγική, ποικιλική, βαφική, μαγειρική, ὀψαρτυτική, ὕλοτομική, σκυτική, σκυτοτομική, βυρσοδεψική, κομμωτική, καλλωπιστική, μυρεψική, κτλ. κατ' ἑλλειψιν τοῦ τέχνη ἢ ἐπιστήμη, οὕτω δύναται νὰ λέγεται καὶ ἀνατομική, ἀσχολοῦμαι ἢ σπουδάζω περὶ τὴν ἀνατομικήν, συνέγραψεν ἢ ἐξέδωκεν ἀνατομικήν, κτλ. Φέρεται δὲ παρὰ Μακροβίου «ut Plato vester dum nec anatomica, quae medicinae propria est, abstinet».

Πολλὰ τοιαῦτα ὀνόματα μεταχειρίζεται ὁ Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ, τὰ μὲν ἐκ τῆς συνηθείας λαβόν, τὰ δ' αὐτὸς κατ' ἀναλογίαν κατεσκευάσας, οἷον κοσμητική, κταφρευτική, πλυντική, ἀκαστική, ταλασιουργική, ξαντική, νητική, κροκορητική, στημονορητική, κερκιστική,

κτλ., ἀνθρωποποιική τέχνη, γνωστική ἐπιστήμη, ζωοτροφική, νομευτική, κοινοτροφική, αὐτεπιτακτική, ἀγελαιοτροφική, ἀγελαιοκομική, ἐπιμελητική, κτλ. Ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ τοῦ Πολυδεύκους ἀναγινώσκεται «Αἱ τέχναι αὐτῶν θηρευτική, θήρα, κυνηγετική, ὀρνιθευτική, ὀρνιθεία, ἰξευτική, ἁλιευτική, ἄλιεία, ἀσπαλιευτική, ἀγμιστρέια, ἀγκιστρευτική, δικτυοθηρευτική, ἀμφιβληστρευτική, ἐρκοθηρευτική, κολυμβητική, δυτική, τριοδοντία, πληκτική, πορφυρευτική, σπογοθηρευτική, πυρευτική», παρὰ δὲ Διογένηι τῷ Λαερτίῳ «Ἡ μὲν γὰρ οἰκοδομική καὶ ναυπηγική ποιητικαὶ εἰσιν—Πολιτική δὲ καὶ αὐλητική καὶ κιθαριστική καὶ αἱ τοιαῦται πρακτικαί—Ἡ δὲ γεωμετρική καὶ ἁρμονική καὶ ἀστρολογική θεωρητικαί—Τῆς ἰατρικῆς ἔστιν εἶδη πέντε· ἡ μὲν φαρμακευτική, ἡ δὲ χειρουργική, ἡ δὲ διαιτητική, ἡ δὲ νοσογνωμονική, ἡ δὲ βοηθητική. Ἡ μὲν φαρμακευτική διὰ φαρμάκων ἰσχύει τὰς ἀρρωστίας, κτέ.».

Σημειωτέον ἐν τέλει ὅτι ὑπὸ τοῦ Ὀριγένους λέγεται «εἰ δὲ σὺ μήτε βοτανικὸς εἶ γραφῶν μήτε ἀνατομὸς τῶν προφητικῶν λόγων». Τὸ περιτομὸς σημαίνει ὄργανον, καθάπερ καὶ τὸ ὑποτομὸς. Πρβ. καὶ τομὸς, τομὸς οἰδῆρος, πέλεκυς αὐχένος τομὸς, κτλ. Φέρεται δ' ἐν ἐπιγράμμει Ἀγαθίου τοῦ Σχολαστικοῦ καί:

Χαλκὸν ἀπορρητήν, κλασιβόλακα, νειστομῆα.

Τὸ παρὰ Πολυδεύκει «καὶ τὸ ἀκόντιον τῶν πεντάθλων καλεῖται ἀποτομὸς» γράφεται ἐν τοῖς κώδιξι καὶ ἀποτομή καὶ ἀποτομάς. Λέγει δ' ἐτέρωθι ὁ Πολυδεύκης «καὶ ἄλτῃρες καὶ τροχοὶ καὶ δίσκοι καὶ ἀποτομάδες». Καὶ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου κεῖται «Ἀποτομάδα: στήζαν καὶ ἀκόντιον πεντάθλου» καὶ ἐν τοῖς εἰς Πίνδαρον Σχολίοις «τὰ δόρατα, ἃ ἀποτομάδας καλοῦσι».

§ 48. Συνεταῖρος, ραδιοῦργος, χειροῦργος, φιλόλογος, πτυχιόν, ἐμετός.

Οὐχὶ συνεταῖρος ἀλλὰ συνέταιρος ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς φιλέταιρος (ἀφιλέταιρος), μισέταιρος, πεζέταιροι, ἀφέταιροι. Πληγμελὴ νομίζομεν τὸν τονισμὸν φι-

λεταῖρος. Ἀκριβέστερον περὶ τοῦ προκειμένου θὰ διαλάβω-
μεν ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἐξετάζοντες καὶ τὸ μεταγενέστερον ἀρ-
χισταῖρος.

Ὑπὸ ψευδοῦς ἀναλογίας οἱ νέοι Ἕλληνες ἀπατῶμενοι το-
νίζουσι ῥαδιοῦργος καὶ χειροῦργος κατὰ τὸ κακοῦργος
καὶ πανοῦργος. Ἄλλ' ὑπὸ τῶν παλαιῶν προὔφερετο ῥαδι-
ουργός καὶ χειρουργός, ὡς δημιουργός, λειτουργός,
ἐριουργός, αὐτουργός, δακτυλιουργός, θερμουργός,
τελεσειουργός, ἀνοσειουργός, μουσειουργός καὶ ἄλλα πολ-
λά. Τὴν παρὰ τοῖς παλαιοῖς νεομισμένην προσωδίαν ἀφείλο-
μεν καὶ ἡμεῖς ν' ἀποδεχώμεθα, ἂν μὴ ἐπιθυμῶμεν νὰ διαφθεί-
ρωμεν τὰ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς.

Τὸ παροξύτονον φιλολόγος οὐδέποτε ἐξῆλθεν ἐξ Ἑλληνι-
κοῦ στόματος· ἂν δ' ἀληθῶς ἡ λέξις αὕτη ὑφίστατο, θὰ ἐνεφά-
νιζεν ἢ τὴν ἔννοιαν τοῦ φίλου συλλέγοντος, ὡς ξενολόγος,
κτλ. ἢ τὴν τοῦ περὶ φίλων λέγοντος, ὡς θεολόγος, κτλ.,
οὐδέποτε δὲ θὰ εἶχε τὴν δύναμιν ἐφ' ἧς κοινῶς λαμβάνεται.
Ὁ τοὺς λόγους φίλων ἑλληνιστὶ λέγεται φιλόλογος, αὐτὸ
ἐναντίον μισόλογος. Ἀμφοτέρων τούτων ἐποιήσατο χρῆσιν
ὁ Πλάτων ἐν τῷ Λάχῃ γράφων «Καὶ γὰρ ἂν δόξαιμὶ τῷ
φιλόλογος εἶναι καὶ αὐτὸ μισόλογος—Ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος
χαίρειν με ποιεῖ φθεγγόμενος καὶ δοκεῖν ὅπως φιλόλογον
εἶναι· οὕτω σφόδρ' ἀποδέχομαι παρ' αὐτοῦ τὰ λεγόμενα. Ὁ δὲ
τάναντία τούτου πράττων λυπεῖ με, ὅσῳ ἂν δοκῇ ἄμεινον λέ-
γειν, τοσούτῳ μᾶλλον, καὶ ποιεῖ αὐτὸν δοκεῖν εἶναι μισόλογον».
Πρὸς καὶ φιλόσοφος-μισόσοφος, φιλόπονος-μισόπονος,
κτλ. Ἐν ταῖς Ἐπικτήτου Διατριβαῖς φέρεται «ἀλλ', ἐὰν ἕνεκα
δόξης αὐτὸ ποιῇ, λέγω φιλόδοξον· ἂν δ' ἕνεκα ἀργυρίου, φι-
λάργυρον, οὐ φιλόπονον· ἂν δὲ δι' ἐπιθυμίαν λόγου, φιλό-
λογον». Τῆς Στωϊκῆς περιεργίας φιλοτέχνημα εἶνε ἡ λέξις
λογοφίλος παραλαβανομένη πρὸς δήλωσιν τοῦ τοῖς λόγοις
μόνοις φιληδοῦντος, οὐχὶ δὲ καὶ ἔργα σύμφωνα τοῖς λόγοις

ἐργαζομένου ἢ τὸν βίον κατὰ τοὺς λόγους ρυθμίζοντος. Ὁ Στοβαῖος ἐν μὲν τῷ Ἀνθολογίῳ λέγει «ὁ Ζήνων τῶν μαθητῶν ἔφασκε τοὺς μὲν φιλολόγους εἶναι, τοὺς δὲ λογοφίλους», ἐν δὲ ταῖς Ἐκλογαῖς «μηδ' εἶναι φιλόλογον, λογοφίλον δὲ μᾶλλον μέχρι λαλιᾶς ἐπιπολαίου προβαίνοντα, μηκέτι δὲ καὶ τοῖς ἔργοις ἐκβεδαιούμενον τὸν τῆς ἀρετῆς λόγον». Φίλων ὁ Ἰουδαῖος παιεῖται χρῆσιν τοῦ ὀνόματος λογοφίλης ἀντιδιαίρων αὐτὸ πρὸς τὸ φρόνιμος, οἷον «οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ φρόνιμον νομίζουσι τὸν εὐρετὴν λόγων σοφιστικῶν καὶ δεινὸν ἐρμηνεύσαι τὸ νοθὲν, Μωϋσῆς δὲ λογοφίλην μὲν αὐτὸν οἶδε, φρόνιμον δὲ οὐδαμῶς». Σύνθετα ἐκ τοῦ φιλόλογος εἶνε τὸ ἀφιλόλογος ἀπαντῶν παρὰ Πλουτάρχῳ γράφοντι «οἰφορτικοὶ καὶ ἀφιλόλογοι» καὶ συμφιλόλογος μνημονεύμενον ὑπὸ τοῦ Φαβωρίνου καὶ τοῦ Ζωναρᾶ διδασκόντων ὅτι «Συμφοιτητὴν τὸν συμμαθητὴν λέγει ὁ Σόλων· συμφιλόλογον (Γρ. συμφιλόλογος) δὲ δεινῶς βάρβαρον καὶ Αἰγύπτιον».

Τὸν ὀρθὸν τονισμὸν τῆς προκειμένης λέξεως παρέδωκεν ἡμῖν καὶ ὁ Ἡρωδιανὸς ἀποφαινόμενος ὅτι «Ὅσα ἐν ἀρχῇ ἔχει τὸ φιλεῖν προπαροξύνεται· φιλόπονος, φιλόσοφος, φιλόλογος» καὶ «Τὰ παρὰ τὸ λέγει χωρὶς τῶν παρὰ τὸ φιλεῖν παροξύνεται· δικχιολόγος, φυσιολόγος, τερατολόγος· τὸ δὲ φιλόλογος ἀπὸ τοῦ λόγος καὶ φιλῶ».

Καὶ τὸ εὐρεσιλόγος ἢ κάλλιον εὐρησιλόγος (Περβ. εὐρησιεπής), τουτέστιν εὐρίσκων λόγους, κακῶς ὑπὸ τινων παροξύνεται εὐρεσιλόγος. Καὶ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου εἶνε γεγραμμένον κατὰ τὸν Σμιδίτιον «Εὐρεσιλόγος· φλύαρος». Τὸ παρ' Ἀθηναίῳ «ταῖς ἡδονικαῖς τούτοις ἀμαρτολόγοις» ἔχει ἐνικὴν ὀνομαστικὴν οὐχὶ ἀμαρτολόγος, ὥς γράφουσί τινες, ἀλλ' ἀμαρτάλογος ἤγουν ἀμαρτάνων ἐν ταῖς λόγοις (Περβ. ἀμαρτοεπής-ἀφάμαρτοεπής). Ὀρθῶς τονίζεται λυπησιλόγος, ὕπερ σημαίνει κατὰ τὸν Φρόνιχον τὸν διὰ τοῦ λέγειν λυποῦντα τοὺς πέλας, ἤτοι τὸν λυποῦντα τοῖς λόγοις. Ἐν ταῖς Βεκκήρῳ Ἀνεκδότοις φέρεται «Ἀλεξίλογα· οὕτω τὰ γράμματα κέκληκε Κριτίας ὁ τύραννος». Ὁ Κριτίας εἶπε

Φοίνικες δ' εὗρον γράμματ' ἀλεξίλογα

κατὰ τὴν ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ γραφὴν, ἣν καὶ ὁ Εὐστάθιος ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν σημειοῦται ἐν ταῖς εἰς Ὀμηρον Περικελοῦς «Εἰεν δ' ἂν ἀλεξίλογα γράμματα ἢ τὰ ἀλέγοντα ἦγον βοηθούντα εἰς λόγον ἢ δι' ὧν ἀποσοβεῖται τὸ πλείω λέγειν». Ἀλλ' ὑπὸ τῶν κριτικῶν μεταγράφεται γράμματα λεξίλογα ἢ δεξίλογα ἢ γράμματ' ἀεξίλογα. Πλημμελῶς ἔχει τὸ ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδηρωδιανοῦ «ἐχέμενθος ὁ κρυψιλόγος» ἀντὶ τοῦ κρυψιλόγος, τουτέστι κρύπτων καὶ οὐ φανερῶν τοὺς λόγους. Τὸ παρ' Ἐπιφανίῳ ἀναγινωσκόμενον «ἡ ἀπειρολόγος θεολόγος γεγεννημένη φύσις» δὲν δύναται εἰς ἄλλο νὰ μεταληθῇ ἢ εἰς τὸ ἀπειρα λέγουσα. Ἀλλὰ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως εἰπόντος πρὸ μικροῦ «τίς ἐσόφισε; τίς ἐξαίφνης ἀπειρολόγοις δέδωκε λόγον;» εἶνε νὰ παρκαστήσῃ τὴν ἀπειρον λόγου, οὐχὶ τὴν ἀπειρα λέγουσαν. Ὅθεν τρεπτέον τὸ παροξύτονον ἀπειρολόγος εἰς τὸ προπαροξύτονον ἀπειρόλογος.

Δεινῶς σφάλλεται ὁ μακαρίτης Ἀσώπιος γράφων «Ὁ κυχώμενος πρωτότυπος ἐνταῦθα ἐλέγχεται προφανῆς κλειψιλόγος» ἀντὶ τοῦ κλειψιλόγος.

Ὅτι δ' οὐχὶ πτυχίον καὶ ἐμετός ἀλλὰ πτύχιον καὶ ἐμετος ἐτονίζετο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ διδάσκει ὁ Ἡρωδιανὸς λέγων «Τὰ διὰ τοῦ ἰον τριβράχεια ὑποκοριστικὰ προπαροξύνεται· κτένιον, πτύχιον, πόδιον, θρόνιον» καὶ «Τούτοις ἠκολούθησε καὶ τὸ ἐμετος ὡς ἔχον τὸ Ε, ὡς περ τὰ ἄνω» (Δηλ. Ἐχετος, κτλ.) Τὸ παρὰ Σουῖδα «Ἐμετος ἢ τῶν περιττωμάτων κένωσις, ἐμετός δὲ αὐτὸ τὸ κενωθέν» φαίνεται ὅτι εἶνε γραμματικοῦ τινος ἐπινόημα. Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδηρωδιανοῦ «ὅθεν καὶ ἐμετός τὸ ἐξέραςμα», ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἐμετος. Τὴν πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἐμεσματος χρῆσιν τῆς προκειμένης λέξεως βλέπει τις παρὰ τ' ἄλλοις καὶ παρ' Ἀθηναίῳ λέγοντι «καὶ ἀπολείχοντες τὸν σιάλον, ἐτι δὲ τὸν ἐμετον αὐτοῦ, μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον».

Ἐν τοῖς Ἱπποκράτειοις ἀναγινώσκειται «καὶ ἐμείσαι μιν λομβάνουσι»

καὶ «ὦν ἐμεῖσαι μιν ἔχουσιν» καὶ «μετὰ τὴν ἔμεισιν ἀλγέσει τὸ σῶμα πᾶν». Παρὰ Γαληνῶ ἐν τῇ τῶν Ἱπποκράτους Γλωσσῶν Ἑξηγήσει φέρεται «*Ἔμμαι* (ἐμίαι): ἔμεται. Ἀττικὸν τὸ ὄνομα». Ἀλλ' ἡ γραφὴ εἶνε ὑποπτος. Τὸ παρ' Εὐσταθίου «καὶ οἱ ἔμεται ἐμίαι, ὡς κοχλίας· Εὐπολις δέ, φησὶν, ἐπὶ τοῦ κακοφώνου τὸν ἐμίαν τίθησιν» μετατυπώ-
 τέον εἰς τὸ «καὶ οἱ ἐμετικοὶ ἐμίαι». Γράφει δ' ἀλλαχού ὁ Εὐστάθιος «ἰστέον δὲ ὅτι τε ἐκ τοῦ ἐμεῖν, ὅθεν ὁ ἔμετος, οὐ μόνον Ἑμεια πόλις Πελοποννησία—ἀλλὰ καὶ ἐμίας, ὡς κοχλίας, ὁ ἐμετικός ἡ εὐεμής, κτέ.».

Ὡς δ' ἐκ τοῦ ἐμέω-ῶ ἐγένετο τὸ ἔμετος, οὕτως ἐκ τοῦ ἀλέω-ῶ τὸ ἀλέτος, οὗ ποιεῖται χρῆσιν ὁ Πλούταρχος λέγων «ὥσπερ φονευόμενον ἐν τῷ ἀλέτῳ καὶ φθειρόμενον» καὶ «τῶν πρὸς ἀλετορ σκευῶν οὐκ εὐποροῦντος». Τὴν γραφὴν ἀλετόν παρέπεμψεν ὁ Βεκκῆρος καὶ ἄλλοι. Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ παρὰ Διοσκορίδῃ «ἀλέτῳ εὐπνους». Ὁ Ἀθήναιος παρχειθέμενος ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἃς ὁ Τρύφων κατέλεξεν ᾧδης ὀνομασίας γράφει «Ἰμαλὶς ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς ἀλέτους ᾗδον—Ἰμαλὶς δ' ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλετῶν». Ἀλλ' ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου οὔτε ὁ τονισμὸς ἔχει ὡς παρ' Ἀθηναίῳ οὔτε ἡ πρὸ τῆς αἰτιατικῆς πρόθεσις σώζεται πανταχοῦ ἀδιάφθορος, οἷον «ὁμολογουμένως δὲ καὶ ἡ ἐπιμύλιος ᾧδῃ, ἣν ΠΕΡΙ τοὺς ἀλετοὺς ᾗδον» καὶ «ἐπιμύλιος ἡ ΠΕΡΙ τοὺς ἀλετοὺς» καὶ «ὦν ΠΑΡΑ τοὺς ἀλῆτοὺς ᾗδον—καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλετῶν». Εὐρίσκεται δ' ἐν αὐταῖς καὶ «τὸ ἀλῆθιν καὶ ἀλετόν ποιεῖν» καὶ «ἀλετρίς δὲ γυνὴ παρὰ τὸ ἀλέω τὸ ἀλῆθω, ἐξ οὗ καὶ ἀλῆτός, ᾧ ἡ τοιαύτη ἐπιστατεῖ» καὶ μετ' ὀλίγους στίχους «ἐκ δέ γε τῆς πρώτης, ἀφ' ἧς καὶ ὁ ῥηθεὶς ἀλῆτός, ἔστι καὶ περικτικὸν ὁ ἀλετῶν». Περὶ τοῦ ἀλῆτός, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἀλῆτον, κτλ. θὰ δια-
 λάβωμεν εὐκαιρότερον ἀλλαχού.

Τὸ ὁμοίως τῷ ἔμεισις ἐσχηματισμένον ὄνομα ἀλῆσις ἀπαντᾷ ἐν τῷ Γεωπονικῷ, ἐν ᾧ γίνεται χρῆσις καὶ τοῦ διὰ τοῦ Η γεγραμμένου, οἷον «μετὰ δὲ τὴν ἀλῆσιν σκάφαις μικραῖς τὸ ἀλῆθὲν μετάφερε εἰς τὴν ληνόν». Ὑπάρχει δὲ καὶ τύπος ἀλεσμὸς, οὗ μαρτυρία φέρομεν τὸ παρ' Ἰωσήφῳ «καὶ καθάρως πρὸς ἀλεσμὸν τὰς κριθὰς ποιήσαντες» καὶ τὸ παρ' Εὐσεβίῳ «ἀλεσμοὶ ὅλου τοῦ σώματος».

§ 49. Δεχθῆτε τὸ δῶρον, ἀσπασθῆτε τὴν δεξιάν, σταθῆτε ὀλίγον, κτλ.

Τὸ δεχθῆτε, ἀσπασθῆτε, φαντασθῆτε, σταθῆτε, ἐτοιμασθῆτε, ὑποσχεθῆτε, γδυθῆτε, σηκωθῆτε, κτλ. τῆς παντελῶς πεπατημένης χυδαιολογίας ὄντα ὀλίγον ἴσως ἀρμόζουσι τῷ στόματι ἢ τῷ καλᾷ τῶν περὶ τὴν ὀρθότητα τῆς γλώσσης ὅπωςδῆποτε σπουδαζόντων καὶ μὴ ὅλως αὐτῆς ὀλιγωρούντων. Ποῖος εἶνε ὁ λόγος ὁ ἀποτρέπων τῆς χρήσεως τοῦ δέχθητε, ἀσπάσθητε, φαντάσθητε, στάθητε, ὑποσχέθητε, ἐκδύθητε, κτλ.; Περὶ τῆς ἐν τῷ νενοθευμένῳ ἑλληνισμῷ χρήσεως τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ τῆς προστακτικῆς θὰ γράψωμεν τὰ δεόντα ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

§ 50. Λαυριακός, Λαυριακή, Λαυριακόν· Λαυριακὸς πλοῦτος, Λαυριακή ὑπόθεσις, Λαυριακὸν ζήτημα, κτλ.

Ἀντὶ τοῦ κιβδήλου Λαυριακός-Λαυριακή-Λαυριακὸν ὀφείλει νὰ γίνηται χρῆσις τοῦ γνησίου Λαυριωτικός-Λαυριωτική-Λαυριωτικόν ἢ μᾶλλον Λαυρεωτικός-Λαυρεωτική-Λαυρεωτικόν ἐκ τοῦ Λαυρεώτης, ὅπερ μνημονεύεται ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου γράφοντος ἐν λέξει Σέρρειον «Τὸ ἐθνικὸν Σερρειεύς καὶ Σερρεώτης, ὡς τοῦ Λαύρειον Λαυρεώτης, καὶ Σερρεάτης, ὡς Λέπρειον Λεπρεάτης». Κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν οὐχὶ Λαύρειον διὰ τοῦ Ι ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἐγράφετο ἀλλὰ Λαύρειον διὰ τῆς ΕΙ διφθόγγου, ἥτις συνεστάλη ἐν τῷ παραγῶγῳ κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ ὑποτακτικοῦ φωνήεντος, ὡς ἐν τῷ Ἀλεξανδρεώτης ἐκ τοῦ Ἀλεξανδρεῖα καὶ Ἡρακλεώτης ἐκ τοῦ Ἡράκλεια καὶ Μαρεώτης ἐκ τοῦ Μάρεια, κτλ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βεροῦσς

Καὶ ἄλλοι ἀπεδοκίμαστον ὡς ἀνελληνιστὸν τὸ ἐπίθετον Λαυριακός-

Λαυριακή-Λαυριακός. Ἀλλὰ μετὰ βωμολογιῶν στωμαμάτων ἐκάκισε καὶ διέσυρε τὴν περὶ αὐτοῦ γενομένην παρατήρησιν κομψὸς τις καὶ ἀγ-
χίνους ἀνὴρ ἄλλα τε γράψας καὶ τὸ θυμωσιώτατον τοῦτο: «Ὁ θε-
λὼν νὰ κατὰκρινῇ τὸ *Λαυριακός* μόνον ὡς μὴ ἀπαντῶν παρὰ τοῖς
παλαιοῖς, κατὰδεικνύει τὸ ὅτι ἀγνοεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλληνικῆς γλῶσ-
σης, ὅπερ δυστυχῶς δὲν μανθάνεται ἐν τῇ γραμματικῇ, λησμονεῖ ὅτι
ὑπάρχει Ἰλιακὸς ἐκ τοῦ Ἰλίου, καὶ ἔχει χρεῖαν νὰ μάθῃ ὅτι ὁ Λαυ-
ριακὸς εἶναι ἐλληνικώτατον, καὶ τοι μὴ παραδοθὲν ὑπὸ τῶν παλαιῶν».

Οἱ μὴ διάστροφοι τὴν γνώμην καθορῶσι πάντως καὶ χωρὶς ἡμῶν
τὸ σαθρὸν καὶ σφαλερὸν, μᾶλλον δὲ τὸ εὐηθες καὶ ληρώδες τοῦ λό-
γου τούτου. Ὅσάκις δὲ τοιοῦτους ἀναγινώσκωμεν ὕβλους ἀτρέπτου
καὶ ἀνοητεῖτου ἀνθρώπου κυνὸς δίκην ἐφυλακτοῦντος τῷ εὐθέτους
ποιουμένῳ παρατηρήσεις πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων, ἀνα-
μνηνησκόμεθα τῶν ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου κέκληστ' εἰρημέων «Τῶν δεο-
μένων ἱατρείας οἱ μὲν οὐδὲν ποιοῦντες ἢ δάκτυλον αὐτόθεν βαδί-
ζουσι πρὸς τοὺς θεραπεύοντας, οἱ δὲ πυρέττοντες οἴκαδε καλοῦσι καὶ
δέονται βοηθεῖν, οἱ δ' εἰς μελγχχολίαν ἢ φρενέτιν ἢ παρακοπήν ἤκου-
τες οὐδὲ φοιτῶντας ἐνιαχοῦ¹ πρὸς αὐτοὺς ἀνέχονται, ἀλλ' ἐξελεύνου-
σιν ἢ φεύγουσιν, ὑπὸ τοῦ σφόδρα νοσεῖν μὴδ' ὅτι νοσοῦσιν αἰσθανόμε-
νοι. Οὕτω δὴ καὶ τῶν ἀμαρτανόντων ἀνήμεστοι μὲν εἰσιν οἱ πρὸς τοὺς
ἐλέγχοντας καὶ νοθετοῦντας ἐχθρῶς καὶ ἀγρίως διατιθέμενοι καὶ χα-
λεπαίνοντες, οἱ δ' ὑπομένοντες καὶ προσιέμενοι προότερον ἔχουσι».

Ἡ κοινὴ γλῶσσα ἀγνοεῖ παντελῶς τὸ ἐπίθετον *Λαυριακός*, ἡ δὲ
παλαιὰ γινώσκει μόνον τὸ *Λαυριατικὸς* ἢ κάλλιον *Λαυρεωτικὸς*, οὗ
τὸ θηλυκὸν κεῖται παρὰ Πλουτάρχῳ λέγοντι «τὴν *Λαυρεωτικὴν* πρό-
σοδον ἀπὸ τῶν ἀργυρείων μετέλλων ἔθος ἐχόντων Ἀθηναίων διανε-
μεσθαι» καὶ «ἐκέκμητο γὰρ ἐν τῇ *Λαυρεωτικῇ* (δηλ. γῇ) πολλὰ».
Τοῦ πληθυντικοῦ *Λαυρεωτικά* μαρτύριον ὑπάρχει τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους:

γλαῦκες ὕμῃς οὐποτ' ἐπιλείψουσι *Λαυρεωτικά*.

Κατέστη δὲ παροιμιώδες τὸ *γλαῦκες Λαυρεωτικά*.

Ἐκ ποίας λοιπὸν Σχυθίας ἦλθεν ἡμῖν τὸ ἐπίθετον *Λαυριακός*; οὐ-
ναται εὐλόγως νὰ ἐρωτήσῃ τις, ἐὰν μὴτ' ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἡμῶδες
συνηθείᾳ φέρεται μὴτ' ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν παλαιῶν: «*Χηματίσθη*»

¹ Γραπτέον ἴσως εἰ τὸ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐνιαχοῦ.

κατ' ἀναλογίαν τοῦ Ἰλιακός ἐκ τοῦ Ἰλίου, ἀποκρίνεται ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀγελαιῶν, πᾶν δὲ κατ' ἀναλογίαν ἄλλου ἐσχηματισμένον, καὶ ἂν μὴ ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς παλαιοῖς μὴδ' ἀποδεικνύηται παραδεδομένον ὑπὸ τινος αὐτῶν, εἶνε Ἑλληνικώτατον. Ὁ τοῦ Ἀριστοφάνους Σωκράτης λέγει πρὸς τὸν Στρεψιάδην:

ἐς κόρακας, ὡς ἄγροικος εἶ καὶ δυσμαθής
ταχὺ δ' ἂν δύναιο μαθάνειν περὶ ῥυθμῶν.

Ἡμεῖς δὲ τί νὰ εἰπώμεν πρὸς τὸν ἀπαίδευτον καὶ κορυζῶντα ἄνθρωπον, ὅστις οὔτε λόγον κοινόν οὔτε λογισμόν ἔχων οὐδαμῶς αἰσθάνεται ὅτι βικιότατα καὶ ματαιότατα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔλκεται εἰς τὸ μέσον ἢ ἀναλογία οὐδὲν τὸ παράπαν ὠφελοῦσα καὶ τὸ τῆς παροιμίας συκίνη ἐπικουρία οὐσα; Ἄν μὴ εὐρίσκετο μὲν ἐν τῇ παλαιᾷ γλώσσῃ ἐπίθετον *Λαυρεωτικός* μὴδ' ἐμνημονεύετο ὑπὸ τινος ἔθνικόν *Λαυρεώτης*, ἀναμφισβήτητος δ' ἡ διὰ τοῦ ἰῶτα γραφὴ τοῦ πρωτοτύπου ὑπῆρχε, θὰ εἶχε τις λόγον ἐν ἀπορίᾳ ἐχόμενος νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἀναλογίαν καὶ νὰ ὑπολάβῃ ὅτι, ὡς οἱ παλαιοὶ ἐσχημάτισαν Ἰλιακός ἐκ τοῦ Ἰλίου, οὕτω καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν *Λαυριακός* ἐκ τοῦ *Λαύριον*. Ἀλλὰ καὶ ἡ γραφὴ *Λαύριον* ἀμφισβητεῖται, τῆς παραδόσεως συνηγορούσης μόνῃ τῇ διὰ διφθόγγου *Λαύρειον*, καὶ ἀπαντᾷ ἤδη παρὰ τοῖς παλαιοῖς κτητικόν *Λαυρεωτικός* παρηγμένον ἐκ τοῦ ἔθνικου *Λαυρεώτης*, ὅπερ μνημονεύεται ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντινοῦ. Τί λοιπὸν φαίνεται προσήκον παντὶ φρονίμῳ ἀνδρὶ νὰ πράξῃ; Ἀναλογιζόμενος ὅτι οὐδεὶς ἔχει ἐξουσίαν νὰ δημιουργῇ κατ' ἀναλογίαν τύπους, πλὴν ἐὰν ἢ τε νέαι γλώσσαι καὶ ἢ ἀρχαῖαι στερεῶνται αὐτῶν, θὰ παραλάβῃ ἀσμεναίτατα τὸ παρὰ τοῖς παλαιοῖς εὐρισκόμενον ἐπίθετον καὶ ἥμιστά θὰ φροντίσῃ αὐτὸς περὶ κατασκευῆς κεινοῦ τινος κατ' ἀναλογίαν.

Ἡ ἀναλογία δὲν εἶνε πάντοτ' ἀσφαλές τοῦ ἀψευδοῦς καὶ ὀρθοῦ κριτήριον, πλειστάκις δ' ἀμαρτάνουσιν οἱ μέγιστον αὐτῇ κύρος περιάπτοντες ἢ ὑπὸ μόνης αὐτῆς ἀξιοῦντες νὰ ποδηγῶνται. Πόσων κακῶν αἰτίαι καὶ πάλαι ἐγένετο καὶ νῦν γίνεται ἡ ἀναλογικὴ τέχνη διὰ τοὺς ἐπαριστέρως καὶ ἀνεπιτηδεῖως αὐτὴν μεταχειριζομένους, θὰ διδάξωμεν διὰ μικρῶν ἄλλοτε. Ἐν τῷ παρόντι περὶ τὸν ὅτι, ἂν ἡ κατεσπουδασμένη ἐκείνη ἀντίρρηση, ἣν ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀγελαιῶν ἐποίη-

πατο πρὸς τὸν ἀποδοκιμάσαντα τὸν τύπον *Λαυριακός*, ἐγκριθῇ ὡς ἀνανταγώνιστον δύναμιν ἔχουσα, οὐδαμῶς ἀδύνατον θὰ ὑπάρξῃ νὰ εἴπῃ τις κύριος ἀντὶ τοῦ κυρός, κύριον ἀντὶ τοῦ κυρί, κτλ., ν' ἀπαντήσῃ δ', ἂν τυχὸν ἐλεγχθῇ, ὅτι «Ὁ θέλων νὰ κατακρίνῃ τὸ κύριος καὶ τὸ κύριον, κτλ. μόνον ὡς μὴ ἀπαντῶντα παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καταδεικνύει τὸ ὅτι ἀγνοεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, ὅπερ δυσυχῶς δὲν μακθάνεται ἐν τῇ γραμματικῇ, λησμονεῖ ὅτι ὑπάρχει κύριος καὶ κίριον, κτλ. ἐκ τοῦ κίριον καὶ ἔχει χρεῖαν νὰ μάθῃ ὅτι τὸ κύριος καὶ τὸ κύριον, κτλ. εἶναι ἐλληνικώτατα, καὶ τοι μὴ παραδοθέντα ὑπὸ τῶν παλαιῶν».

Καὶ εἰθισμένοι μὲν εἴμεθα νὰ ὑπομένωμεν γενναίως τοὺς τῶν εὐφυνῶν δοκοῦντων γέλωτας. Αὐπούμεθα δ' ὅμως σφόδρα βλέποντες ὅτι ὑπερβαλλόντως τῶν νεκρίσκων τινὲς τοῖς ἀγορζαίοις σκώμμεσι καὶ τοῖς σοφιστικοῖς καὶ φορτικοῖς διηγήμασιν ἀρεσκόμενοι εὐκόλως τῇ μηχανίδει προσκαλλῶνται αἰρέσει τῶν Ἀγελάων, τῶν τὴν πατρίδα μάλλον ἢ δόγμα τι τῆς Ἀγέλης προδοῦναι πεπεισμένων· ταχέως δ' ὑπὸ τῶν ἱεροφαντῶν τοῦ καλοῦ θιάσου διὰ γοητειῶν τινων καὶ μαγγανειῶν ἐκπληττόμενοι καὶ τῶν οἰκείων λογισμῶν ἐξιστάμενοι ἀποβαίνουσιν οὕτως ἱταμοὶ καὶ αὐθάδεις, ὥστ' ἀποτίθενται μὲν ὅλως τὴν τῇ νεαρχῇ ἡλικίᾳ πρέπουσαν σεμνότητα καὶ εὐκοσμίαν, ἀπαλλοτριούμενοι δὲ τελέως πρὸς τὴν αἰδῶ καὶ τὸν φόβον καὶ πάσης ἀναγωγίης καὶ βαναυσίης ἐμπιμπλάμενοι ἐπιφύονται ἀγρίως τοῖς τε πρεσβυτέροις καὶ ἄλλοις σεβασμίαις ἀνδράσι καὶ ἀνέδην αὐτοὺς ἐπὶ σωματικοῖς μάλιστα ἀρρωστήμασιν ἢ φυσικοῖς ἐλαττώμασι λοιδοροῦσι καὶ προπηλακίζουσιν ἀφειδῇ χρῆσιν ποιούμενοι τῶν παρὰ τοῖς Ἀγελαίοις εὐδοκιομένων κομψευμάτων, ὧν οὐδὲν ἀηδέστερον οὐδ' ἀνικρότερον τοῖς πεπαιδευμένοις καὶ γενναίοις ἀνδράσιν.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ ΚΡΙΤΙΚΑ

ΥΠΟ

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Παρά Γαληνῷ ἐν Τόμ. Ε', σελ. 353 ἐκδ. Κυννίου ἀναγι-
νώσκεται :

Οὐ μάχεταί μοι, φησίν, ὁ μῦθος λέγων ἐκ τῆς Διὸς κεφα-
λῆς (Γραπτέον «ἐκ τῆς τοῦ Διὸς κεφαλῆς», ὡς φέρεται ἐν
τε ταῖς παλαιοτάταις ἐκδόσεσι καὶ ἐν τῷ Μαρκιανῷ κώδικι)
γεγεννησθαι τὴν Ἀθηνᾶν, φρόνησιν ὑπάρχουσαν. Οὐ γὰρ αὐτὸ
τοῦτο μόνον εἴρηται κατ' αὐτὸν ἀλλ' ὅτι καταπιὼν τὴν Μητρίν
ὁ Ζεὺς καὶ ὥσπερ ἐγκύμων ἐξ αὐτῆς γενόμενος τὴν γεννηθεῖ-
σαν ἐν αὐτῷ κόρην ἀπεκύησε διὰ τῆς κεφαλῆς. Εἰρησθαι δ' οὕτω
φησὶ τὰ κατὰ τὸν μῦθον, ἐπειδὴ τὰς τέχνας ἀπάσας ἐν τῇ
καρδίᾳ συνισταμένας διὰ τὸν λόγον εἰς τὸ φανερόν
ἐκφερόμενοί τινες λόγοι διὰ τῆς κεφαλῆς ἐξίσαισιν· ἔστι
γὰρ καὶ τὸ σῶμα τῆς κεφαλῆς μόριον.

Τὸ προφανῶς διεφθαρμένον καὶ ὅλως ἀδιανόητον ὑπάρχον
μέρος τῆς παρατεθείσης περιχοπῆς ἐπανορθοῦται, νομίζομεν,
κάλλιστα καὶ παντὶ καταληπτὸν ἀποβαίνει μεταγραφόμενον :
«ἐπειδὴ τὰς τέχνας ἀπάσας ἐν τῇ καρδίᾳ συνισταμένας διὰ
τῶν λόγων εἰς τὸ φανερόν ἐκφέρομεν, οἵτινες λόγοι διὰ
τῆς κεφαλῆς ἐξίσαισιν».

Συχνάκις δ' ἐπαναλαμβάνει ὁ Γαληνὸς μετὰ τὴν ἀναφορι-
κὴν ἀντωνυμίαν ὅστις τὸ ὄνομα εἰς ὃ αὕτη ἀναφέρεται λέ-

γων «εἰς τὸν τένοντα — ὅστις τένων» καὶ «ἄλλος μῦς — ὄντινα μῦν» καὶ «συνδέσμου τινός — ὄντινα σύνδεσμον» καὶ «ὁ προσαγορευόμενος τένων — ὅστις τένων» καὶ «καυλόν τινα — ὄντινα καυλόν» καὶ «κατὰ τὴν ὁγδόην νύκτα — ἦντινα νύκτα» καὶ «λιγνύν τινα — ἥτις λιγνύς» καὶ «διὰ τῆς ῥινὸς μόνης — ἥτις ῥίς» καὶ «καμπήν τινα — ἦντινα καμπήν» καὶ «ἡ τοιαύτη κρίσις — ἦντινα κρίσιν» καὶ «ὀρθόπνοιαν — ἥτις ὀρθόπνοια», κτλ. Καὶ ἄλλοτε μὲν λόγος σαφηγείας ὑπαγορεύει τὴν ἐπανάληψιν ταύτην, ἄλλοτε δ' οὐδεμία ἀνάγκη φαίνεται αὐτῆς, ὡς ἐν τῷ ἀρτίως διορθωθέντι χωρίῳ.

Τόμ. Β', σελ. 240 «εἰς τὸν τένοντα δὲ οὐ μετὰ πολὺ τελευτῶν, ὅστις τένων παραπέφυκε τῷ προειρημένῳ μὲν τῷ τοῦς δύο διακτύλους κινεῖν». σελ. 246 «ἔστι δὲ καὶ ἄλλος μῦς ἔνδον τοῦ πήχεως — τέτακται δὲ ἐπιπολῆς ἔνδον τῆς χειρὸς ὑπὸ τῷ δέρματι μεταξὺ πήχεως τε καὶ κερκίδος, ὄντινα μὲν εἰς τένοντα πλατύν ἔφην τελευτῶντα τῷ ψιλῷ τῶν τριχῶν ὑποφύεσθαι τῆς χειρὸς». Πρβ. καὶ σελ. 257 καὶ σελ. 321.

Τόμ. Γ', σελ. 678 «τὰ δ' ἄνωθεν ὑπὸ λεπτοῦ μέν τινας ὑμέρος, οὐ μὴν ἀρρώστου γε, σκέπεται συναπτομένου τοῖς γλουτίοις ἐκατέρωθεν, ὅστις ὑμῆρ ἄχρι τῆς ὀπίσω κοιλίας ἐκτεταμένος τὸ κάτω πέρας ἐστὶ τῆς σκοληκοειδοῦς ἐπιφύσεως».

Τόμ. Δ', σελ. 585 «τί δ' ἂν θυμαστόν ἐστι καὶ τῶν ὀρχεων εἰς ὅλον τὸ σῶμα διαδίδοσθαί τινα δύναμις, οἷα τοῖς μὲν νεύροις αἰσθήσεώς τε καὶ κινήσεως ἐξ ἐγκεφάλου, ταῖς δ' ἀρτηρίαις τοῦ σφύζειν ἐκ καρδίας; ἥτις δύναμις ἐν μὲν τοῖς ἄρρεσιν εὐρωστίας τε καὶ ἀρρενότητος, ἐν δὲ τοῖς θήλεσιν αὐτῆς τῆς θηλύτητός ἐστιν αἰτία». Γραπτέον «αὐτῆς θηλύτητός ἐστιν αἰτία»¹.

Τόμ. Ε', σελ. 209 «ἐκφύεται τοῦ σώματος τοῦ μυὸς ὁ προσαγορευόμενος τένων· οὕτω γὰρ οὐχ Ἱπποκράτης μόνον ἀλλὰ καὶ Ὁμήρος αὐτὸν ὀνομάζουσιν· ὅστις τένων ὀργάνων ἐκφύομενος ἀνάλογον ἔχει τῷ

¹ Παρ' Ὁρειδασίῳ Τόμ. Γ', σελ. 46 φέρεται «ἐν δὲ τοῖς θήλεσιν αὐτῆς αἰτία τῆς θηλύτητός ἐστι».

τοῦ μογλοῦ πέρατι τῷ ψαύοντι τῶν βρωῶν». Πρβ. καὶ σελ. 657.

Τόμ. Γ', σελ. 657 «κατὰ δὲ τὸ ἔαρ εἴθε καυλὸν τινα γεννᾶν (ἢ βαρυνίς) εἰς ὕψος ἀνερχόμενον, ὥσπερ τᾶλλα τὰ μέλλοντα κυλοφορήσειν, ὄντινα καυλὸν ἔσθιουσιν δι' ἐλαίου τε καὶ γάρου καὶ ὄξους».

Ἀναγνωστέον δ' ἵσως ἀνερχομένη *H*, τουτέστιν «εἰς ὕψος ἀνερχομένη (ἢ βαρυνίς), ὥσπερ τᾶλλα τὰ μέλλοντα κυλοφορήσειν (ἀνέρχεται δηλ.)».

Τόμ. Ζ', σελ. 361 «αὖθις ὑπήρξατο κατὰ τὴν ὀγδόην νύκτα δευτέρως ὥρας, ἦντινα νύκτα κατὰσχὼν ὅλην παρήκατε κατὰ τὴν ἐξῆς ἡμέραν τὴν ἐνάτην».

Τόμ. Η', σελ. 227 «καὶ κατὰ τοῦτο λιγνὺν τινα γεννᾶν πέφυκεν, ὥσπερ καὶ τοῖς λύχνοις τοῦ λαίου, ἥτις λιγνὺς συνδιεκπίπτουσα τοῖς ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἀφικνουμένοις ἀγγείοις αἰτία γίνεται τῶν φαντασμάτων αὐτοῖς». Πρβ. καὶ σελ. 275.

Τόμ. Θ', σελ. 324 «καμπήν τινα φαίνεται κατὰ τὸ ὕψος ἔχειν ὁ σφυγμός, οὐ κύκλου περιφέρειν, ἦντινα καμπήν οὐ κακῶς ὁ Ἀρχιγένης ἀνομάζει γωνίωσιν». Πρβ. καὶ σελ. 482.

Τόμ. ΙΒ', σελ. 111 «διὰ μέσης δέ τινος ἐτέρως διαθέσεως, ἦντινα διαθέσειν Ἐρασίστρατος μὲν ἐτέρως, Ἀσκληπιάδης δ' ἐτέρως, οἱ πνευματικοὶ δ' ὀνομασθέντες ἰατροὶ κατ' ἄλλον τρόπον προτίθενται (Γρ. Ὑποτίθενται) γίνεσθαι». Πρβ. καὶ σελ. 792.

Τόμ. ΙΓ', σελ. 610 «τὸ δὲ πεπηγὸς ὄμμα διὰ τὴν ἀκινησίαν γίνεται τῶν κινουμένων τὸν ὀφθαλμὸν μυῶν, ἥτις ἀκινησία διὰ πρᾶξουσιν ἢ τάσιν ισόροπον ἀπάντων αὐτοῦ γίνεται τῶν μυῶν».

Τόμ. ΙΖ', μέρ. α', σελ. 457 «γίγνεται δὲ ὁ τοιοῦτος ὕπνος ἐπὶ ψύξει τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ, τουτέστι τοῦ ἐγκεφάλου, ἥτις ψύξις τὰ ληθαργικά πάθη ποιεῖ». Πρβ. καὶ σελ. 607.

Τόμ. ΙΗ', μέρ. α', σελ. 750 «ὁ δὲ Ἰπποκράτης νῦν ἐκ μεταφορᾶς κέχρηται τῇ προσηγορίᾳ τὰς ἐκτετμημένους (Γρ. Ἐντετμημένους) τῷ βάθρῳ κοιλότητος ἐρμηνεύσαι βουλόμενος ἕνεκα τοῦ στηρίζεσθαι κατ' αὐτὰς τοὺς μογλοὺς, ἄστινας κοιλότητος ἀξιοῦ μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ξύλου, τουτέστι τῷ κάτω, διαγλύψαι».

Τόμ. ΙΘ', σελ. 370 «σπέρμα ἐστὶν ἡ συνεσπαρμένη δύναμις ἐν ὑγρῷ περιέχουσα τοῦτου τὸν λόγον, ἥτις δύναμις — ἐξαπλοῦται εἰς γένεσιν ἀνθρώπου». Μετακτωπυτέον δ' ἵσως τὸ ΣΤ' Νεοπαρμένη αἰς τὸ

ἘΝεοπαρμένη, ὡς καὶ τὸ ἐν σελ. 165 «τὸ ἐν τοῖς πυρίταις πῦρ καὶ τὸ ἐν (τῇ) τιτάνῳ ΣΥΝεοπαρμένον» εἰς τὸ ἘΝεοπαρμένον. Πρβ. Τόμ. ΙΒ', σελ. 240 «τὸ δ' οὖν ὄρυγμα τοῦτο κατὰ βραχὺ διαρύχθαι παρ' αὐτῶν ἤκουον ΣΥΝ ἔτεσι πολλοῖς». Γραπτέον α' ἘΝ ἔτεσι πολλοῖς». Καὶ τὸ ἐν Τόμ. ΙΔ', σελ. 15 «ΣΥΝάμιλλος κατ' ἀρετὴν ὑπάρχων τῷ Φαλαερίῳ» γραφικὸν ἡμῖν σφάλμα φαίνεται ἀντὶ τοῦ ἘΝάμιλλος. Ἴδε Στράβωνα σελ. 243 «ἤδη δὲ καὶ ὁ Συρρεντίνος (οἶνος) ἐνάμιλλος καθίσταται τούτοις» καὶ σελ. 268 «οὐ Μεσσήνιον καλοῦσι τὸν οἶνον ἀλλὰ Μαμερτίνον τοῖς ἀρίστοις ἐνάμιλλον ὄντα τῶν Ἰταλικῶν» καὶ σελ. 535 «ὥστε καὶ ἔλαιον φέρειν καὶ τὸν Μοναχίτην οἶνον τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐνάμιλλον», κτλ.

Ἐν Τόμ. Δ', σελ. 684 κεῖται μὲν καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν ἡ λέξις εἰς τὴν μέλλει παρακτῆρησις δι' ἀνφορικὸν κώλου νὰ ἐπενεχθῇ, ἤγουν «ἐπικουρίας δεῖται τῆς ἐξ ἀλλήλων» ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ δηλούμενον ὑπ' αὐτῆς εἶνε πολλαπλοῦν, γίνεται ἐν τοῖς ἔπειτα χρήσις τοῦ πληθυντικοῦ «ἄστινας ἐπικουρίας ὅσαι τέ εἰσι καὶ ὅποῃαι μὴ ὅτι τῶν φιλοσόφων τις εὔρεν ἀκριβῶς ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἱατρῶν ὅσοι χωρὶς ἀνκτομῆς ἐπὶ τὴν ζήτησιν αὐτῶν ἤκον». Τὸ ἐν Τόμ. Ε', σελ. 764 φερόμενον «οὔτοι παχυχυμώτεροι πάντων εἰσὶ μετὰ τοῦ καὶ γλισχρότητος ὀλίγον μετέχειν, ὄντινα χυμὸν οἱ περὶ Πραξαγόραν τε καὶ Φιλότιμον ὀνομάζειν εἰώθασι κολλῶδη» δύναται εὐλογώτατα νὰ ὑποληφθῇ ἰσοδύναμον τῷ «οὔτοι παχύτερον πάντων χυμὸν ἔχουσι μετὰ τοῦ καὶ γλισχρότητος ὀλίγον μετέχειν, ὅντινα χυμὸν κατέ». Καθ' ὁμοίον τινα τρόπον λέγεται ἐν Τόμ. Α', σελ. 30 «ἐγὼσι δ' ἐπὶ πλεῖον ἤκουσιν ἡλικίας, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὶ γηρῶσιν οὐδέ, κλν ἐφίκωνται ποτε (Γρ. α' Αφίκωνται ποτε)» εἰς τοῦτο, τῶν Ὀμηρικῶν οὐδὲν ἀπολείπονται Λιτῶν». Πολλὰ ἄλλα τῆς ταιαύτης χρήσεως παραδείγματα θὰ καταλέξωμεν ἐν ἑτέρῳ τόμῳ. Συνήθης δὲ τῷ Γαληνῷ ὑπάρχει ἡ σύνταξις τοῦ συγκριτικοῦ μετὰ τῆς πληθυντικῆς γενικῆς πάντων ἢ ἀπάντων, ἄλλοτε μὲν καθ' ἑαυτὴν ἐμφερομένης, ἄλλοτε δὲ μετὰ τοῦ προσήκοντος ὀνόματος ἢ ἀντωνυμίας, ὡς πάντων σχημάτων δυσπαθέστερον, πάντων τῶν ἄριων βραδύτερον, πάντων ἐκείνων ἀκριβέστερον, τὰ γὰρ ἀπάντων λεπτομερέστερα καὶ μαλακώτερα καὶ εἰκτικώτερα, κτλ. τῶν ἄλλων ἀπάντων ἱχθύων μᾶλλον, πάντων γὰρ τούτων τὸ νάρδιον μύρον μᾶλλον θερ-

μαίνει, μαλαχθῆναι δέονται πάντων μάλλον, ἐχρήν γὰρ δήπου μάλλον ἀπάντων αὐτὸ μεταβολῆς ἀκριβοῦς τυχεῖν, κτλ.

Εἶπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι συχνὴ παρὰ τῷ Γαληνῷ εἶνε ἡ μετὰ τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν ὅστις ἐπανάληψις τοῦ ὀνόματος εἰς ὃ αὕτη ἀναφέρεται. Παρατηροῦμεν δὲ νῦν ὅτι οὐχὶ πάντοτε ἡ σύνθετος ἀντωνυμία ὅστις ὑπ' αὐτοῦ παραλαμβάνεται ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἡ ἀπλῆ ὅς, οἷον «τέτταρας τένοντας — ὑφ' ὧν ὧΝ τεπόντων» καὶ «τὸ προσῆκον σχῆμα — δι' ὃ σχῆμα» καὶ «διὰ τοῦ τραχήλου τῆς κύστεως — ὧΝ τράχηλον», κτλ.

Τόμ. Β', σελ. 249 «ἡ μὲν ἐτέρω τέτταρας ἀποφύει τένοντας ἐμεινόμενος τοῖς δακτύλοις ἅπασι πλήν τοῦ μεγάλου κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δευτέρας φάλαγγος, ὑφ' ὧν τεπόντων κμύπτεται τὸ δεύτερον ἄρθρον αὐτῶν».

Τόμ. Γ', σελ. 418 «καὶ μετὰ τὴν τοιούτην τρεῖς ἐπὶ τὸ λουτρον ἄγων, ἐφ' ᾧ λουτρῷ τροφὴν μὲν εὐθὺς οὐ προσέφερον».

Τόμ. Ζ', σελ. 535 «πότερον δὲ κινεῖσθαι μόνον ἐφιέμενον ἢ καὶ ἡσυχάζει, σκέψεως ἐτέρως οὐ μικρὰς διωρισμένης ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ μυῶν κινήσεως, ἥς ἂνευ σκέψεως οὔτε διαθέσειν οὔτε πεπονητότα τόπον ἀκριβῶς ἔστι διαγνῶναι κατὰ τὰς τοῦ βάρους αἰσθήσεις».

Τόμ. Η', σελ. 230 «εἰς δὲ τὰ κάτω μέρη τοῦ προσώπου πάντα τὰ καθ' ὅλον τὸ ζῶον ἀπὸ θατέρου μέρους τοῦ ὀπισθεν, ἐξ οὗ μέρους ἐστὶ καὶ ἡ συζυγία τῶν ἐπὶ τοὺς τῆς γλώττης μῦς ἀφικνουμένων νεύρων».

Τόμ. ΙΑ', σελ. 128 «ἐάν γε μόνον φυλάττης τὸ προσῆκον σχῆμα τῷ πεπονητότι μορίῳ, δι' ὃ σχῆμα δυνήσῃ ποτὲ καὶ τὸν ἀνάστροπον κόλπον ἐργάσασθαι κατ' ἀστροπον».

Τόμ. ΙΗ', μέρ. α', σελ. 521 «ἄλλο δὲ ξύλον θέσιν ἐγκαρσίαν ἔχον ὡς πρὸς τὸν ἰστόν, ἐξ οὗ ξύλου τὸ ἰστίον ἐξήπται».

Τόμ. ΙΘ', σελ. 363 «κάκειθεν ἐξέρχεται διὰ τοῦ τραχήλου τῆς κύστεως, δι' τράχηλον καὶ οὐρήθραν ἐκάλουν διὰ τὸ ἐκεῖθεν φέρεσθαι τὸ οὖρον».

Ἐν Τόμ. Γ', σελ. 87 κεῖται «καὶ τὴν ἀλλοίωσιν ἐτοιμοτέρην καὶ

τὴν θρέψιν βελτίονα καὶ χύσει ἀπάντων τῶν σωμάτων, ἐφ' ἣ χύσει τὰ μὲν στερεὰ μαλᾶττεσθαι, τὰ δὲ ὑγρὰ λεπτύνεσθαι, τοὺς πόρους δ' εὐρεῖς γίνεσθαι συμβαίνει». Φκίνεται δ' ὅτι οὐχὶ σωμάτων ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ἐγράφη ἀλλὰ περιτωμάτων, ὡς ἐν Τόμ. ΙΘ', σελ. 691 «καὶ ἡ βελτίων θρέψις καὶ ἡ τῶν περιτωμάτων χύσις, ἐφ' ἣ χύσει τὰ μὲν στερεὰ τῶν σωμάτων μαλᾶττεσθαι συμβαίνει κτέ.».

Ἄξια παραθέσεως εἶνε καὶ τὰ ἐν τῷ β' μέρει τοῦ ΙΗ' τόμου ἀπαντῶντα χωρία «ἔχεις δ' αὐτοὺς καὶ τῇ τῶν μυῶν ἀνατομῇ γεγραμμένους, ἐν ᾗ βιβλίῳ συντομώτερον ἢ ἐν ταῖς ἀνατομικαῖς ἐγχειρήσεσιν ἀπάντων τῶν ἐν τῷ σώματι μυῶν ἡ φύσις ἐρμηνεύεται» (σελ. 361) καὶ «γίνεται πάθος ὃ καλεῖται θρόμβωσις, ἐξ οὗ παθήματος ἐγγενόμενου τῷ αἵματι θρόμβος μὲν ἤδη τὸ αἷμα καλεῖται καὶ ἔστι, κτέ.» (σελ. 446).

Καὶ τοῦτο δέ τις ἐκ τῶν προκατειλεγμένων παραδειγμάτων διδάσκειται, ὅτι προσφιλὴς τῷ Γαληνῷ ὑπάρχει ἡ χρῆσις τῆς συνθέτου ἀντωνυμίας ὅστις ἀντὶ τῆς ὁς. Ἄσμενοι δὲ καὶ ἄλλα τῆς χρήσεως ταύτης μαρτύρια ἐκ τοῦ Γαληνοῦ θὰ παρετιθέμεθα, ἂν μὴ ἄκαιρον τὸ πρᾶγμα ἐν τῷ παρόντι ἐνομίζομεν. Ἐχομεν δὲ πάμπολλα ἐξ αὐτοῦ συνηγμένα.

Σημειωτέον δ' ὅτι καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς ποιοῦνται ἐνίοτε μετὰ τὴν ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματος πρὸς ὃ αὕτη ἔχει τὴν ἀπότασιν. Ἀρχοῦμεθα δὲ νῦν μνημονεύοντες ἐκ μὲν τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς τὸ «ἐφθέγγετο πολλῶν παρουσῶν γλώττῃ Λατίνῃ φωνὴν εὐσύνετόν τε καὶ γεγωνόν, ἧς ἐστὶ φωνῆς ἐξερμηνευόμενος ὁ νοῦς εἰς τὴν Ἑλλάδα διάλεκτον τοιόσδε» καὶ τὸ «ἐν τε τῷ περὶ Συμμοριῶν ἐπιγραφομένῳ λόγῳ, ὥσπερ λόγος εἰκότως ἂν καὶ δικαίως ἐπιγράφοιτο περὶ τῶν βασιλικῶν», ἐκ δὲ τοῦ Στράβωνος τὸ «οἷς εἰς τὴν Ῥώμην πρόκειται ὁδός· δύο δὲ εἰσι, μία μὲν ἡμιονικὴ (ὁδός) διὰ Πευκετίων — καὶ Δαυνίων καὶ Σαυνιτῶν μέχρι Βενεουεντοῦ, ἐφ' ἣ ὁδῷ Ἑγνατία πόλις, κτέ.», ἐκ δὲ τοῦ Πάππου τοῦ Ἀλεξανδρέως τὸ «κατὰ τι ση-

μεῖον αἰεὶ συμμεριστάμενον αὐταῖς, ὅφ' οὗ σημείου γράφεται τις χτέ.» καὶ τὸ «παύεται γὰρ ἡ τομὴ πρὸ τῆς ἐπὶ τὴν ΑΔ ἐφαρμογῆς, ἥπερ τομὴ πέρας αὐτὴ ἐγένετο τῆς γραμμῆς», ἐκ δὲ τοῦ Ὡριγένους τὸ «ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θεωρία πάντων τῶν γεγονότων καὶ γενησομένων αἰώνων, δι' ἧς θεωρίας καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται» καὶ τὸ «δῆλον δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ εἰς τὰ δοκοῦντα ἐνεργέστερα τῶν νομιζομένων ἱερῶν κατακλίσεις περιέρχους γεγονέναι — ἄστινας κατακλίσεις οἱ τῇ τῶν δαιμόνων διὰ μαγγανείας θεραπείᾳ σχολάζοντες πεποιήνται». Εἶνε δὲ τὸ κατακλίσεις πλημμελὲς γραφὴ τοῦ κατακλήσεις. Ἐν τοῖς Βεκκῆρου Ἀνεκδότοις ἀναγινώσκεται «Πτολεμαῖος ὁ περιπατητικὸς καὶ ἄλλοι τινὲς ἐγκαλοῦσι Διονυσίῳ ἐμπειρίαν εἰρηκῶτι τὴν λογικωτάτην γραμματικὴν, ἥτις, ἐμπειρία φημί, τῶν ὡσαύτως ἐχόντων πραγμάτων ἐστὶ τήρησις τε καὶ μνήμη ἄλογος». Εὕρισκονται δὲ καὶ τοιαῦτα παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεις, ὅποται αἱ τοῦ Κλήμεντος «Ὅπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐδήλωσεν εἰπὼν· τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλὴν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ. Μεθ' ἧν ἐκτισιν κατὰ τὴν οἰκουρίαν καὶ τὴν ἐν Χριστῷ πίστιν βοηθός» καὶ «Αὐτίκα οἱ στρωματεῖς ἡμῶν κατὰ τὸν γεωργὸν Τιμοκλέους τοῦ κωμικοῦ σὺκ', ἔλαιον, ἰσχάδας, μέλι προσοδεύουσι, καθάπερ ἐκ παμφόρου χωρίου. Δι' ἣν εὐκαρπίαν ἐπιφέρει, χτέ.» καὶ ἡ τοῦ Στράβωνος «πλέον δ' ἡ τριπλάσιον ἐν ἀριστερᾷ πλέοντι μέχρι τοῦ Ταναΐδος, ἐν ᾧ παράπλῳ καὶ ὁ ἰσθμὸς ἰδρυται» καὶ ἡ τοῦ Γαληνοῦ «ἐφ' οὗ μῆθ' ἔλκος ἐγένετο μῆτ' ὅσπου ἐγγυμνώθη μῆτ' αὐτὸ τὸ κατεαγὸς ὅσπου πολυειδῶς συνετρίβη, ὃν περ δὴ τρόπον κατὰ γματος οἱ νεώτεροι προσαγορεύουσιν ἀλφειτηδόν». Ἀναγνώστεον δὲ «μῆτ' αὐτὸ κατεαγὸς ὅσπου» ἀντὶ τοῦ «μῆτ' αὐτὸ τὸ κατεαγὸς ὅσπου».

Παρ' Ἰπποκράτει ἐν τῷ περὶ Ἀέρων Ὑδάτων Τόπων ἀντὶ τοῦ κοινῶς φερομένου «καὶ ἀπὸ ποταμῶν μεγάλων, εἰς οὓς ποταμοὺς ἕτεροι ἐμβάλλουσι» ἐξέδωκαν ὁ τε Λιτραῖος καὶ ὁ Ἑρμερίσιος καθ' ὑφήγησιν τοῦ Κοραῆ «εἰς οὓς ποταμοὶ

ἔτεροι ἐμβάλλουσι». Τὴν κοινὴν γραφὴν βλέπει τις καὶ παρὰ Γαληνῷ μνημονεύοντι τὴν Ἱπποκράτειον ῥῆσιν ἐν τῷ Γ' τῶν εἰς τὸ περὶ Χυμῶν Ἱπποκράτους Ὑπομνημάτων.

Ἀναγκαῖον δ' εἶνε νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἀντὶ τοῦ «ἐπειδὴ τὰς τέχνας ἀπάσας ἐν τῇ καρδίᾳ συνισταμένας διὰ τὸν λόγον εἰς τὸ φανερόν ἐκφερόμενοί τινες λόγοι διὰ τῆς κεφαλῆς ἐξίσαισι» ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσι καὶ ἐν τῷ Μαρκιανῷ κώδικι φέρεται ἐξιᾶσιν, ὅπερ παρέλαβεν ὁ νέος ἐκδότης τοῦ περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος Δογμάτων βιβλίου τοῦ Γαληνοῦ γράφων (Τόμ. Α', σελ. 46):

Etiam alio loco apice falso appositō Charterius sententiam corripit. Pag. 354 post init. et ille et Kuehnus scripserunt: τὰς τέχνας ἀπάσας ἐν τῇ καρδίᾳ συνισταμένας διὰ τὸν λόγον εἰς τὸ φανερόν ἐκφερόμενοί τινες λόγοι διὰ τῆς κεφαλῆς ἐξίσαισι. MAB recte: ἐξιᾶσιν i. e. emittunt.

Ἄλλ' οὐδεμίαν οὐδαμῶς εὐλογον ἐξήγησιν ἐπιδέχεται ἡ ἀλλοχοτόως προενηνεγμένη ῥῆσις «ἐπειδὴ τὰς τέχνας ἀπάσας ἐν τῇ καρδίᾳ συνισταμένας διὰ τὸν λόγον εἰς τὸ φανερόν ἐκφερόμενοί τινες λόγοι διὰ τῆς κεφαλῆς ἐξιᾶσιν», πᾶς δέ τις, νομίζομεν, ἀδυνατῶν νὰ νοῇ τὰ ἀδιανόητα ἀνευ τινὸς ὄκνου θὰ ἐγκρίνῃ τὴν ὑφ' ἡμῶν γενομένην ἀνάγνωσιν, καθ' ἣν μόνον τὸ ὑπὸ τοῦ Χαρτερίου καὶ τοῦ Κυννίου γεγραμμένον ἐξιᾶσιν, τουτέστιν ἐξέρχονται, ἀποδείκνυται ὑγιῶς ἔχον.

Μομφῆς ἄξιος εἶνε ὁ Κύννιος ὅτι ἐν ἄλλοις τοῦ Γαληνοῦ τόποις δὲν ἀποκατέστησε τὸν προπερισπώμενον τύπον ἀλλ' ἐξέδωκε

συνίασι-σιν	ἀντὶ τοῦ	συνιᾶσι-σιν
ἐπανίασιν	ἀντὶ τοῦ	ἐπανιᾶσιν
προσενίασιν	ἀντὶ τοῦ	προσενιᾶσιν
ἐνίασιν	ἀντὶ τοῦ	ἐνιᾶσιν ἢ ἐνιᾶσι.

Τόμ. Α', σελ. 86 «εἰ μὴ συνίασιν οὕτως ἐναργοῦς πράγματος». σελ. 535 «οὐδ' ὅπως εἴρηται ταῦτα συνίασιν». Τόμ. Α', σελ. 803 «οὐδ' ὅπως τοῦτο γίνεται συνίασιν». Τόμ. Δ,

σελ. 166 «ἀλλὰ πρῶτον μὲν οὐ συνίασιν οὗτοι δύο κινήσεων ἀρχὰς ποιοῦντες ἀλλήλαις μαχομένας». Τόμ. Ζ', σελ. 900 «καίτοι χάνταῦθα παρακούοντές τινες ἐξ ὧν αὐτοὶ μὴ συνίασιν ἐπανορθοῦνται καὶ μεταγράφειν τὴν λέξιν τολμῶσιν». Τόμ. Η', σελ. 477 «ἐξ ὧν αὐτοὶ μὴ συνίασι τῶν ὀρθῶς λεγομένων καταγινώσκοντες». Τόμ. Ι', σελ. 136 «εἰ προστιθέντες τὸ ἦ καὶ τὸ ταύτη μὴδ' ὧν αὐτοὶ φθέγγονται συνίασιν». σελ. 460 «καὶ ὡς οὐδὲν ὧν φθέγγονται συνίασιν ἔνιοι τῶν λογικούς ἐαυτοὺς ὀνομαζόντων». Τόμ. ΙΘ', σελ. 63 «εἰ μὴ συνίασιν ὅτι πλείω παραλείπουσιν ὧν διδάσκουσι». Ὁρθῶς ἀναγινώσκεται ἐν Τόμ. Η', σελ. 642 «εἰ μὴδ' ὅτι περὶ ὀνόματος ἐρίζουσι θυνιασιν» καὶ σελ. 824 «οὗτοι δ' οὐ θυνιασιν αὐτοῦ» καὶ ἐν Τόμ. Θ', σελ. 168 «ἐξ ὧν αὐτοὶ (μὴ) θυνιασι τῶν ὀρθῶς λεγόντων (Γρ. λεγομένων) καταγινώσκοντες».

Τόμ. Ζ', σελ. 153 «ρήγνυνται γοῦν, ἂν τ' εἰς ὑγρὸν καὶ νοτιῶδες ἂν τ' εἰς ξηρὸν καὶ αὐχμῶδες οἶκημα τεταμέναι κατατεθῶσι καὶ διὰ τοῦτ' ἐπανίασιν αὐτὰς οἱ τεχνῖται πρὶν κατατίθεσθαι».

Τόμ. ΙΑ', σελ. 129 «τινὲς μὲν δὴ κονίαν στακτὴν προσενίασιν ἐξελέγχοντες ἐαυτοὺς ἐφ' οἷς ἐνέεσαν ἐμπροσθεν φαρμάκοις ὑποσαρκοῦντες τὸν κόλπον».

Τόμ. ΙΒ', σελ. 285 «ἀλλὰ καὶ τοῖς αἰδοίοις, ὅταν οὕτω πάσχη, τὸ οὔρον ἐνίασιν καὶ τοῖς πυορροοῦσιν ὥσί».

Εὐρίσκεται δὲ γεγραμμένον ἐν τοῖς τοῦ Γαληνοῦ καὶ «βῆχες μὲν οὐδὲν ὀνίνασι τὴν κεφαλὴν» (Τόμ. Ζ', σελ. 472) καὶ «ἅπασαι γὰρ ὀνίνασι τὰ πυρίκαυτα παραχρῆμα παραχρῆμα δὲ ὄξους ἢ ὀξύκράτου» (Τόμ. ΙΒ', σελ. 183) καὶ «τινὲς μὲν γὰρ τοὺς λιθιῶντας νεφροὺς ὀνίνασιν» (Τόμ. ΙΓ', σελ. 321) ἀντὶ τοῦ ὀνινᾶσι καὶ ὀνινᾶσιν (Πρβ. καὶ Τόμ. ΙΘ', σελ. 696). Ἀλλὰ περὶ τῶν τοιούτων μετὰ πολλῆς ἀκριβείας θὰ διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ.

γκλας ἀγρίας — τρέφουσιν ἐπίτηδες, ἃς φιμώσαντες παρίαισιν εἰς τὰς ὁπλὰς» ἀντὶ τοῦ παρίαισιν, ἤγουν πκρέρχονται¹. Καὶ τὸ ἐν σελ. 514 «πρὸς δὲ τῇ σμικρότητι δασεῖα καὶ ὀρεινὴ ἐστὶ καὶ ἄπορος, ὥστε διὰ τοῦτο δρόμῳ διεξίαισι τὸν ἐκυτῶν οἱ βασιλεῖς ὄχλον, οὐ δυναμένης τρέφειν τῆς χώρας οὐδ' ἐπὶ μικρόν» κακῶς ὑπὸ τῶν μεταγραφέων τονισθὲν ἐγένετο διεξίαισι (ἢ ἐξίαισι), τουτέστι διεξέρχονται. Ἐν τοῖς εἰς Σοφοκλέα Σχολίοις Τόμ. Β', σελ. 351 Ὁξ. φέρεται «Οὐ μόνον διεξέρχομαι ἀλλὰ καὶ ἐξέρχομαι χωρὶς τῆς ΔΙΑ φαιμέν, ὡς ἐνταῦθα καὶ Εὐριπίδης

θυητοὶ γὰρ ἐξίαισι πάντα δὴ κάλων».

Τὸ χωρίον τοῦ Εὐριπίδου κεῖται ἐν τῇ Μηδείᾳ στίχ. 278, ἡ δὲ γνησίᾳ αὐτοῦ γραφῇ εἶνε:

ἐχθοροὶ γὰρ ἐξίαισι πάντα δὴ κάλων².

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἐν τοῖς Ἡθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου φέρεται καθ' ἅπαντα ταντίγραφα «οὐχ ἀπλοῦς οὐδ' εἷς ἀλλὰ παντοδαπὸς ἐστὶ καὶ ποικίλος εἰς ἄλλον ἐξ ἄλλου τύπον ὥσπερ τὸ μεταιρόμενον ὕδωρ περιρρέων ἀεὶ καὶ μετασχηματιζόμενος τοῖς ὑποδεχομένοις» (σελ. 52), ἀλλ' ἡ ἀληθὴς γραφὴ δηλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λοβεκκίου ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Φρυνίχου (σελ. 65) καὶ ἀποδεχθεῖσα ὑπὸ τῶν νέων ἐκδοτῶν εἶνε μετερώμενον ἐκ τοῦ μετερεῶσθαι, τουτέστι μεταγγίζεσθαι. Κατὰ τὸν αὐτὸν ἡλλοιωθὴν τρόπον ὑπὸ τῶν γραφέων καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐν σελ. 1089, ἐνθα ὀρθῶς τὰ νῦν ἀναγινώσκεται «ἄνω καὶ κάτω μετερῶντες ἐκ τοῦ σώματος εἰς τὴν ψυχὴν» ἀντὶ τοῦ μεταίρον-

¹ Ἴδε καὶ Κόδητον Μνημοσ. 1876, σελ. 93. Πρβ. καὶ 1858, σελ. 429.

² Ἴδε Ἐλμπελίον Εὐριπίδ. Μηδ. σελ. 123 Λειψ. Πρβ. καὶ Βαλκένάριον Δίατρ. σελ. 233, γ' καὶ Κουστῆρον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 198 Βεκκ.

τες, οὔτινος ἄστοχος ἐξήγησις γίνεται ὑπὸ τοῦ Βυττεμβαχίου ἐν ταῖς εἰς τὰ Ἡθικά τοῦ Πλουτάρχου Σημειώσεις (Τόμ. Α', σελ. 437). Τοῦ ἀορίστου μετεράσαι ἐποίησατο χρῆσιν ὁ Πλουτάρχος ἐν σελ. 804 λέγων «ὥσπερ εἰς καθαρὸν ἀγγεῖον ἐκ ῥυπαροῦ μετεράσαντες», ἀνθ' οὗ οἱ βιβλιογράφοι πορίζουσιν ἡμῖν μετακεράσαντες. Εὐρίσκεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ τὸ σύννηθες τοῖς τε ποιηταῖς καὶ τοῖς πεζολόγοις ὑπάρχον ἐξεράν καὶ τὸ παρ' οὐδενὶ ἐτέρῳ ἀπαντῶν διεράσθαι μετὰ τοῦ ὀνόματος διέραμα, οἷον σελ. 904 «θύραζε ἐξερά» καὶ σελ. 692 «ἐξανθεῖ γὰρ καὶ ἀποπνεῖ διερωμένου πολλάκις» καὶ σελ. 1088 «διεράματι τοῦ σώματος χρῆσθαι τῇ ψυχῇ». Εἶνε δὲ τὸ διερωμένου, ἡγουν διηθουμένου, ἀνάγνωσις τοῦ Λοθεκίου ἀντὶ τοῦ πλημμελῶς ἐν τοῖς κώδιξι γεγραμμένου διεωρωμένου.

Παρατηροῦμεν δ' ἐν παρενθήκῃς μέρει ὅτι, ἀν εὐλόγως ἔχη ἡ παραστᾶσα ἡμῖν ὑπόνοια, ἀντὶ τοῦ «μετασχηματιζόμενος τοῖς ὑποδεχομένοις», ὅπερ κεῖται ἐν τέλει τῆς πρώτης παρατεθείσης ῥήσεως, ἐγγράφη ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου «ΣΥΜμετασχηματιζόμενος τοῖς ὑποδεχομένοις» ὅμοιον ὃν τῷ ἐν σελ. 53 «οὐ δέομαι φίλου ΣΥΜμεθιστάμεναι καὶ συνεπινεύοντος» καὶ τῷ ἐν βίῳ Ἀλεξάνδρου κεφ. 47 «τῶν φίλων εἴωρα τῶν μεγίστων Ἡρακλείων μὲν ἐπικινούντα καὶ ΣΥΜμετακοσμοῦμενοι αὐτῷ». Γνωστότατον εἶνε τὸ ΣΥΜμεταβάλλεσθαι τι, ἀνθ' οὗ παραλαμβάνεται καὶ τὸ ΣΥΜμεταβάλλειν τι, ἀμεταβίβως ἐμφερόμενον, οἷον ἐν τοῖς Ἡθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου σελ. 733 «αἷς καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ νόματα γηγενῆ φύσιν ἔχοντα συννοσεῖν ἀνάγκη καὶ συμμεταβάλλειν» καὶ ἀλλοχού. Ὡς δὲ λέγεται μεταπίπτειν ἀντὶ τοῦ μεταβάλλεσθαι, οὕτω καὶ ΣΥΜμεταπίπτειν ἀντὶ τοῦ ΣΥΜμεταβάλλεσθαι. Ἀλλ' ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Πολυβίου, ἐκρυσίσης τῆς προθέσεως ΜΕΤΑ, ἀντιγινώσκεται «εἰκότως ἄμχ ταῖς τῶν προεστώτων μεταβολαῖς συμπίπτουσι καὶ τῶν ὑποτακτομένων αἰ προκίρσεις» (κεφ. λς', 7) ἀντὶ τοῦ συμΜΕΤΑπίπτουσι ἤτοι συμετατίθενται. Τὸ ὑγιὲς κληρονομίεται μὲν καὶ αὐτόθεν, διδάσμεται δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐνάτῃ χωρίων «ὥστε καὶ τὰ τῶν πόλεων ἔθνη ταῖς τῶν προεστώτων δικρα-

ραῖς συμΜΕΤΑπίπτειν» καὶ «ἀλλ' ἀναγκαζόμενοι ταῖς τῶν πραγμάτων μεταβολαῖς συμΜΕΤΑτίθεσθαι» (κεφ. κγ', 8 καὶ 4).

Ἐν τῷ Προτρεπτικῷ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως (κεφ. Δ', 52) ἄλλοι μὲν τῶν κωδίκων παρέχουσιν «αἱ δὲ χελιδόνες καὶ τῶν ὀρνέων τὰ πλεῖστα κατεξαιροῦσιν αὐτῶν τῶν ἀγμάτων εἰσπετόμενα», ἄλλοι δὲ κατεξαίρουσιν ἀντὶ τοῦ κατεξερῶσιν, ὅπερ εὐστόχως ἐξηχνεύσας ὁ Συλβούργιος ἐν τῷ εἰς Κλήμεντα Πίνακι (λ. κατεξαιροῦσιν) οὐχὶ ἀτόπως ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐξεδέξατο ἐννοίας τῷ ἐν τοῖς Βατράχοις τοῦ Ἀριστοφάνους:

ἡ κατατιλὰ τῶν Ἑκαταίων κυκλοῖσι χοροῖσιν ὑπάδων.

Λέγεται δὲ καὶ ἐν τοῖς Ὀρνισι:

μένησ' ὅτε τῆς στήλης κατατίλας ἐσπύρας;

καὶ ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις:

τί τοῦτό σοι τὸ πυρρὸν ἐστίν; οὐ τί που

Κινήσιός σου κατατετίληκέν ποθεν;

Ἐμφερέστατα τοῖς κατὰ τὰ Ἠθικά τοῦ Πλουτάρχου φωραθεῖσι σφάλμασι μεταίροντες ἀντὶ τοῦ μετερῶντες καὶ μεταιρόμενον ἀντὶ τοῦ μετερώμενον εὗρομεν παρὰ Γαληνῷ τὸ «ἔπειτα μεταίρων εἰς θυίαν¹ καὶ ἀνακόφας ἐπιμελῶς ἀνελοῦ εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον» (Τόμ. ΙΒ', σελ. 827) καὶ τὸ «Τακέντων δὲ τούτων κατεροῦμεν (Γρ. κατερῶμεν) κατὰ τῶν ὑπογεγραμμένων — Κατεράσαντες οὖν κατὰ τούτων καὶ ἀνακόψαντες ἐπιμελῶς μεταίρομεν εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν ἢ ἀργυροῦν» (Τόμ. ΙΓ', σελ. 54). Πᾶς τις, νομίζομεν, εὐκόλως κατανοεῖ ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ τεθεῖσαι λέξεις εἶνε μετερῶν καὶ μετερῶμεν, οὐχὶ μεταίρων καὶ μεταίρομεν. Ὁρθῶς ἀναγινώσκειται ἐν Τόμ. ΙΓ', σελ. 39 «καὶ λειοτριβοῦσιν αὐτὰ σὺν ὀλίγῳ γλυκεῖ καὶ ἐπικατερῶσι καὶ συνέφουσι» καὶ σελ. 491 «ψύξαντας μᾶλλον καὶ ξύοντας ἤπερ ἐπικατε-

¹ Ὁ δόκιμος τύπος εἶνε θυεῖα-θυεῖαν. Οὐ μόνον δὲ τὸ διαύλαθον θυεῖα ἔχει πλημμελῶς ἀλλὰ καὶ τὸ τρισύλλαβον τὸ διὰ τοῦ Ι ἐκφερόμενον, θυεῖα.

ρῶντας». Καὶ τῆς προστακτικῆς δὲ μετέρα, τῆς ἀβλαβοῦς ἐν Τόμ. IB', σελ. 844 καὶ Τόμ. II', σελ. 58 τηρηθείσης, εὐρίσκεται διὰ διφθόγγου ἢ δευτέρα συλλαβὴ γεγραμμένη ἐν Τόμ. IB', σελ. 490 «καὶ ἀνακόφας μεταίρα εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον εὐτονον». Ὡς δὲ τὸ κατερῶμεν μετεβλήθη εἰς κατεροῦμεν, οὕτω τὸ ἀπερῶεν εἰς ἀπεροῖεν ἐν Τόμ. II', σελ. 174 «μάλιστα εἰ καὶ ἀπεροῖεν τὰς τροφάς». Οὐκ ὀλίγα δὲ τοιαῦτα πλημμελήματα ἐσημειωσάμεθα ἐν τοῖς τοῦ Γαληνοῦ, οἷον Τόμ. Γ', σελ. 499 «ἡρώτουν οὖν τοὺς ἀγροίκους» καὶ σελ. 620 «ᾧπτουν συμμέτρως» ἀντὶ τοῦ ἡρώτων καὶ ᾧπτων. Τόμ. I', σελ. 826 «οἱ διὰ παντὸς τοῖς ὑποχονδρίοις λωβαύμενοι» ἀντὶ τοῦ λωβῶμενοι. Τόμ. IA', σελ. 189 «ἡ περιπνευμονικὴν ἐσσεθαι προσεδάκουν» καὶ σελ. 279 «εἰ μέγα τὸ νόσημα προσδοκοίημεν εἶναι» ἀντὶ τοῦ προσεδόκων καὶ προσδοκῶμεν. Τόμ. II', σελ. 168 «ἔτι τε ναυτοῖεν» ἀντὶ τοῦ ναυτιῶεν. Τόμ. IΓ', σελ. 142 «ἐν τε πόνοις καὶ φροντίσι διαιτούμενος» καὶ σελ. 191 «ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν ὀργούντων ζώων» καὶ σελ. 303 «τὸν ἐπὶ ταῦτα ὀργούντα» καὶ σελ. 325 «οἱ δὲ προσδοκοῦντες ἢ ἑαυτοὺς μόνους παθεῖν κτέ.» καὶ σελ. 398 «τὴν τοῦ φυσούντος πνεύματος δύναμιν» ἀντὶ τοῦ διαιτῶμενος καὶ ὀργῶντων καὶ ὀργῶντα καὶ προσδοκῶντες καὶ φυσῶντος. Τόμ. III', α', σελ. 726 «μὴ δαπανοῦσι δὲ τὸ ἐκ τῆς τροφῆς ἀθροιζόμενον αἷμα» ἀντὶ τοῦ δαπανῶσι, κτλ. Οὐδαμῶς δ' ἡδυνήθησαν τὰ τελικὰ καλούμενα μόρια νὰ σώσωσι τὰς προσηκούσας ἐγκλίσεις ἐν Τόμ. Δ', σελ. 684 καὶ Τόμ. IE', σελ. 384, ἀλλ' ἀντὶ τῶν ὑποτακτικῶν ἐπιφέρονται αὐτοῖς σολοικῶς αἱ ὀριστικαὶ «ὍΠΩΣ ἀναπληροῦται τὸ κενούμενον ἐπανορθοῦται τε (τὸ) ἄλλοιούμενον» καὶ «ἵνα—τοῦτ' ἐκ τοῦ μεγέθους αὐτῶν ἀναπληροῦται».

Πρὸς τὸ διὰ διφθόγγου παρὰ τῷ Γαληνῷ γεγραμμένον μεταίρα δύναται νὰ παραβληθῇ τὸ ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Ὁρειβασίου φερόμενον Τόμ. Β', σελ. 147 «τίνα τὰ ἐμούμενα δεῖπνα δεῖ εἶναι καὶ πῶς ἀπὸ τῶν ῥαφανίδων ἐξαιρᾶται» ἀντὶ τοῦ

ἐξ Ερᾶται, ὅπερ ἅπαντᾶ καὶ ἐν σελ. 161 «πρῶτον ἐξερα-
ται». Παρέχουσι δ' οἱ κώδικες καὶ ἐν σελ. 198 «μέγιστον δὴ
καὶ πρῶτον εἰς ῥαστώνην ἐπὶ μετρίῳ πληρώματι ἐξαιρεῖν»
(καὶ ἐξεμεῖν) ἀντὶ τοῦ ἐξερᾶν, οὗ γίνεται χρῆσις καὶ ἐν σελ.
152 «οἷς τε καιρὸς ἐπιβάλλεσθαι ἐξερᾶν ὅπως τε θιγγάνειν
τῶν μερῶν».

Ἐν ἀποσπασματι τοῦ Κράτητος παρ' Ἀθηναίῳ Γ', 94 ἀντὶ
τοῦ «τὴν χύτραν χρῆν ἐξερᾶν τὰ τεῦτλα» ἐν τῶν ἀντιγρά-
φων φέρει «ἐξαίραντα τεῦτλα». Ἐν τοῖς ἄλλοις κεῖται ἐξά-
ραντα, ἐξ ἄραι τὰ, ἐξάραι τὰ.

Τοῦ ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ τοῦ Πολυδεύκουσ Θ', 101 «καὶ μὴν
καὶ ἀρτιαῖζεν ἀστραγάλους ἐκ φορμίσκων κατερωμένους
ἐν τῷ ἀποδυτηρίῳ τοὺς παῖδας ὁ Πλάτων ἔφη» ὑπάρχει καὶ
γραφὴ κατ' Αἰρ. Ο. μένους. Ἄλλ' ἐν τῷ Λύσιδι τοῦ Πλάτωνος
σελ. 206 ἀναγινώσκεται «οἱ δέ τινες τοῦ ἀποδυτηρίου ἐν γω-
νία ἡρτίαζον ἀστραγάλοις παμπόλλοις, ἐκ φορμίσκων τινῶν
προαιρούμενοι».

Οἱ γινώσκοντες ὅτι πλειστάκις μὲν ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων
τρέπονται τὰ ἀηθέστερα καὶ ἀγνωστότερα εἰς τὰ συνηθέστερα
καὶ γνωριμώτερα, πλειστάκις δὲ συγγέονται καὶ μετατυποῦν-
ται εἰς ἄλληλα τὸ στοιχεῖον Ε καὶ ἡ δίφθογγος ΑΙ, οὐδαμῶς
ξενίζονται ἐπὶ τῇ συμβάσει μεταβολῇ παρὰ Πλουτάρχῳ μὲν
τοῦ μετ' Ερῶντες εἰς τὸ μετ' Αἰροντες καὶ τοῦ μετ' Ερώμε-
νον εἰς τὸ μετ' Αἰρόμενον, παρὰ Κλήμεντι δὲ τοῦ κατε-
ξερῶσιν εἰς τὸ κατεξ' Αἰροῦσιν ἢ κατεξ' Αἰρουσιν, παρὰ
Γαληνῷ δὲ τοῦ μετ' Ερῶν εἰς τὸ μετ' Αἰρων καὶ τοῦ μετ' Ε-
ρῶμεν εἰς τὸ μετ' Αἰρομεν. Ἡ σύγχυσις τοῦ Ε καὶ ΑΙ ἐγένε-
το πρόξενος μυρίων διαστροφῶν ἀναγνώσεων, ὧν τινες παρέ-
σχον ἀφορμὴν εἰς ἄλλας τε ψευδοδοξίας καὶ τὴν ἐν τῷ περὶ
Διαλέκτων βιβλίῳ τοῦ Μαιτταίρου (σελ. 400) κειμένην, καθ'
ἣν τὸ ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσι κακῶς γεγραμμένον «ὀκόσοι τὰ
σιτία ἀνερεύγονται τῇ ὑστερέῃ» ὑπολαμβάνεται Ἱωνικὸς τύ-
πος τοῦ ὑστεραία ἢ ὑστέρα.

Εἶνε δ' οὕτω συχνή ἡ ὑπὸ τῶν μεταγραφῶν γινομένη σύγ-
χυσις τοῦ Ε καὶ ΑΙ, ὥστ' οὐδενὶ δύσκολον καθίσταται πολλὰ
αὐτῆς παραδείγματα νὰ συλλέξῃ.

Ἄλλοτε μὲν φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατὰ μετάπτωσιν
τοῦ Ε εἰς τὸ ΑΙ:

ὠραῖος ἀντὶ τοῦ Ὠρεός

ἀναίδην ἀντὶ τοῦ ἀνέδην

Ἀλκμαίων ἀντὶ τοῦ Ἀλκμέων

παράτοις ἀντὶ τοῦ παρέτοις

αἰρετῶς ἀντὶ τοῦ ἐρετός (= ἐγκάθετος)

αἰρετούς, κτλ. ἀντὶ τοῦ Ἐρετούς, κτλ.

αἰρεσίῃσιν ἀντὶ τοῦ ἐνρεσίῃσιν

αἰαλλουρος ἀντὶ τοῦ αἰέλουρος

βλαῖννα ἀντὶ τοῦ βλέννα

ὑπαίρω ἀντὶ τοῦ ὑπερῶ (τὸν ὄργαν)

Αἰγεωνεύς ἀντὶ τοῦ Ἐτεωνεύς (Γ=Τ)

Κυραλγείρος ἀντὶ τοῦ Κυρέγειρος (ὁ κύνας ἐγείρων)

Φαιρεῶ ἀντὶ τοῦ Φερεῶ

Νεμαίων ἀντὶ τοῦ Νεμέων

Τιθορά-αιεύς ἀντὶ τοῦ Τιθορέα-ρεύς

Θυράτῃ-Θυραῖς ἀντὶ τοῦ Θυρέα-Θυρέαις¹.

Τεράτῃ-αἰας ἀντὶ τοῦ Τερέα-έας

Κερχραιαῖς-αιῶν ἀντὶ τοῦ Κερχρεαῖς-εῶν

Ῥαφαταῖς-αἰαις ἀντὶ τοῦ Ῥαφαέας-έαις

Κιράτῃ ἀντὶ τοῦ Κιρέα

Ἀρχαῖα-αἰαξ-Ἀρχαῖα-αἰαξ ἀντὶ τοῦ Ἀρχαῖα-αἰαξ-Ἀρχαῖα-αἰαξ

Ἀρχαῖα-αἰαξ ἀντὶ τοῦ Ἀρχαῖα-αἰαξ

Ἀρχαῖα-αἰαξ ἀντὶ τοῦ Ἀρχαῖα-αἰαξ

Μαράτῃ-αἰαξ ἀντὶ τοῦ Μαρέα-αἰαξ

παλαῖων ἀντὶ τοῦ Παλέων (ἐκ τοῦ Παλέους)

Μαλαῖων ἀντὶ τοῦ Μαλέων (ἐκ τοῦ Μαλέους)

Πελληγαῖων ἀντὶ τοῦ Πελληγέων (ἐκ τοῦ Πελληγέους)

Σελαῖων ἀντὶ τοῦ Σελέων

¹ Ἦν Πόππον Θουκυδ. Β', 27.

Συρβηραιῶν χορὸς ἀντὶ τοῦ Συρβηρέων¹
 δρομαίων ἀντὶ τοῦ δρομέων
 θυραιῶς ἀντὶ τοῦ θυρεῶς
 θυραιοφόρους ἀντὶ τοῦ θυρεοφόρους
 ἐλαίου ἀντὶ τοῦ εἰλεοῦ
 γρυμᾶτα ἀντὶ τοῦ γρυμᾶ
 μηλαίαις ἀντὶ τοῦ μηλείαις
 ἀκταῖα ἀντὶ τοῦ ἀκτέα (ἀκτῆ)
 παρδαλαῖαν ἀντὶ τοῦ παρδαλέαν
 γαλαῖαι ἀντὶ τοῦ γαλέαι
 κεραμαῖα ἀντὶ τοῦ κεραμεᾶ
 λιναίω-αἶους ἀντὶ τοῦ λιρέω-έους
 ἡδαίων ἀντὶ τοῦ ἡδέων
 παραιτηταῖοι ἀντὶ τοῦ παραιτητέοι
 ἀπαταιῶν ἀντὶ τοῦ ἀπατεῶν
 ἱηχαλαῖα ἀντὶ τοῦ ἱηχαλέα
 θαρραλαῖος ἀντὶ τοῦ θαρραλέος
 ῥωμαλαῖος ἀντὶ τοῦ ῥωμαλέος
 γαιῶδες ἀντὶ τοῦ γεῶδες
 ἐχραιμέτιζον ἀντὶ τοῦ ἐχρεμέτιζον
 χραιμετίζοντες-τας ἀντὶ τοῦ χρεμετίζοντες-τας
 χραιμετισμός ἀντὶ τοῦ χρεμετισμός
 αἰρεθέρ ἀντὶ τοῦ ἐρεθέρ
 ἀκραίμορες ἀντὶ τοῦ ἀκρέμορες
 δλαισις-αἰσιον ἀντὶ τοῦ δλεις-είσιον
 εὐαἰρεθιστων ἀντὶ τοῦ εὐερεθιστων
 Αἰλαμῖται ἀντὶ τοῦ Ἑλαμῖται
 Αἰσθήρ ἀντὶ τοῦ Ἑσθήρ
 Αἴγεστα-αἶοι ἀντὶ τοῦ Ἑγεστα-αἶοι
 Αἴγεστέων ἀντὶ τοῦ Ἑγεσταίων²
 ἀπαιρε ἀντὶ τοῦ ἀπερρε
 αἰχμά ἀντὶ τοῦ ἔχμα

¹ Ἰδὲ Κόθητον Ὑπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 46.

² Ἰδὲ Κραμῆρον Στράβ. Τόμ. Α', σελ. 404.

αἵροται ἀντὶ τοῦ ἐρῆναι (ΟΙ=Υ καὶ Τ=Γ)
 χαῖρ' ἀντὶ τοῦ χέρ' (=χέρη)
 ναιεσθαι ἀντὶ τοῦ νέεσθαι
 παραναίων ἀντὶ τοῦ παρανέω
 παιδόθεν ἀντὶ τοῦ πεδόθεν
 παιδότριψ ἀντὶ τοῦ πεδότριψ
 παιδοστιβής ἀντὶ τοῦ πεδοστιβής
 προθειλοπαιδεύειν ἀντὶ τοῦ προθειλοπεδεύειν
 παίζει ἀντὶ τοῦ πέζῃ¹
 ἐκπαλαιθριδιζειν ἀντὶ τοῦ ἐκπλεθρίζειν
 αἰσθήσει ἀντὶ τοῦ ἐσθήσει (ἐκ τοῦ ἐσθής)
 θαίνων ἀντὶ τοῦ θειών
 ἐπαίτιον-ἐπαίτιοι ἀντὶ τοῦ ἐπέτειον-ἐπέτειοι
 παρτοραίχται ἀντὶ τοῦ παρτορέχται
 παῖδα ἢ πᾶῖδα ἀντὶ τοῦ πεδά (=μετ')
 παῶν' Ἀχιλλέα ἀντὶ τοῦ πεδ' Ἀχιλλέα (=μετ' Ἀχιλλέω)²
 χραίερον παῖδα τὰς τροπὰς ἀντὶ τοῦ χλιερόν πεδά τὰς τροπὰς
 παιδαρτᾶν ἀντὶ τοῦ πεδαρτᾶν (=μεταρτᾶν)
 ἐπικαίρως ἀντὶ τοῦ ἐπὶ κέρως
 δέξαιμι ἀντὶ τοῦ δ' ἐξεμεῖ
 ἀποτιλῶσαι ἀντὶ τοῦ ἀποτιλῶ σε
 κατεργάσομαι δῆσαι καὶ ἀρελῶ ἀντὶ τοῦ κατεργάσομαι δὴ σε
 οἶονται ἀντὶ τοῦ οἶόν τε
 οἶμαι ἀντὶ τοῦ οἶ με καὶ ἀντὶ τοῦ εἶ με
 ἐγκαιῶτις ἡμέρα ἀντὶ τοῦ ἐν Κέρ τις ἡμέρα;
 ἠκύρωται ὄρτα ἀντὶ τοῦ ἀκυρωτέον τά³

¹ Σχολ. Ἀριστοφάν. Σφ. 959 «παρὰ τὴν παροιμίαν· παίζει βαδίζω· νεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι». Ὁρθῶς γράφεται παρὰ Σουῖδα «Πεζῇ· βᾶδην. Καὶ παροιμία

πεζὴ ἢ βαδίζω· νεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι.

Ἀντὶ τοῦ οὐ δύναιμαι». Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Ὀρν. 1432.

² Ἰδε Κίθδιον εἰς Δαδηςίου Σύμμικτα Κριτικά σελ. 124. Πρβ. καὶ Βατῆρον Ῥήσ. σελ. 305.

³ Παρὰ Στράβωνι Η', δ', 10 «ὥστ' ἢ ταῦτα ἠκύρωται ὄντα ἐλεγεία ἢ Φιλολόφω ἀπιστητέον τῶ φάσαντι κτέ.» (Ἰδε Πόρωνα Adversar. σελ. 39).

παῖδα ὄρον ἀντὶ τοῦ πεδάρον¹
 παῖδ' ἔχεις ἀντὶ τοῦ πεδέχεις (=μετέχεις)
 παῖδ' ἔχουσιν ἀντὶ τοῦ πεδέχουσιν (=μετέχουσιν)²
 ἀνθεραίων ἢ ἀντὶ τοῦ ἀνθερεῶν
 καὶ Βρῆρος ἀντὶ τοῦ Κεβρῆρος
 πρόεσι τι καιναὶ ἀντὶ τοῦ προησιτηκέναι
 αἰεὶ καὶ ἅλα ἀντὶ τοῦ αἰκελιάει
 μὴ γερραῖω ἀντὶ τοῦ μήτε νέω (ΓΕ=ΤΕ)
 δικάσαι τις ἄτην ἀντὶ τοῦ δίκας ἐτισάτην
 ἐμφαίρειο τῆς Ἀρχαδίας ἀντὶ τοῦ ἐν Φερεῶ
 ἀμμιγαλαῖς βίαισιν ἀντὶ τοῦ ἀμμιγα Λεσβιάσιν
 ἐσδέξεται μεροῦχον ἀντὶ τοῦ ἐσδεξαι τεμεροῦχον³
 οὐποτ' ἔλαιον ἀντὶ τοῦ οὐπω τέλειον

κτλ. "Αλλοτε δὲ τοῦναντίον κατὰ μετάπτωσιν τοῦ ΑΙ εἰς
 τὸ Ε:

ἔπος ἀντὶ τοῦ αἶπος
 "Επιον ἢ "Επειόν ἀντὶ τοῦ Αἶπιον
 κάλλεα ἀντὶ τοῦ κάλλαια
 εὐκτέον ἀντὶ τοῦ εὐκταῖον
 σχολεώτερον ἀντὶ τοῦ σχολαιώτερον
 θῆρες ἀντὶ τοῦ θήραις
 μεμέκυλα ἀντὶ τοῦ μεμαίκυλα (ἢ μιμαίκυλα)
 περιδέρεα ἀντὶ τοῦ περιδέραια
 ἐλεηρόν ἀντὶ τοῦ ἐλαιηρόν
 φεινίδα ἀντὶ τοῦ φαινίδα
 Χερωνεῖα ἀντὶ τοῦ Χαιρωνεῖα
 ὑπερεμοῦν ἀντὶ τοῦ ὑπεραιμοῦν
 συνεροῦμεν ἀντὶ τοῦ συναιροῦμεν

Κατὰ τὸν Κόβητον (Μνημ. 1876, σελ. 54) ἔγραψεν ὁ Στράβων «ὥστε ἡ ἀκυρωτέον τὴν ἐλεγείαν ἢ Φιλοχόρῳ ἀπιστηστέον φήσαντι κτέ.».

¹ "Ιδε Βαλκενάριον Εὐριπ. Φοιν. στίχ. 1034, σελ. 373 καὶ Βεκκῆρον "Απολλων. περὶ Ἀντων. σελ. 201.

² "Ιδε Γασιφόρον "Ηφαιστ. Τόμ. Α', σελ. 72 ἐκδ. 6'. Πρβ. καὶ σελ. 66.

³ "Ιδε Βεκκῆρον "Απολλων. περὶ Συντάξ. σελ. 390.

ἐξέχρισθεῖσα ἀντὶ τοῦ ἐξαίθριασθεῖσα
 ἐωρίσομεν ἀντὶ τοῦ αἰωρήσομεν
 κατεώρισε δὲ οἱ ἀντὶ τοῦ καταιορῆσαι δέου
 γέειν ἀντὶ τοῦ ραίειν
 ἐπιρρέειν ἀντὶ τοῦ ἐπιρραίρειν
 ἔρρεσαν ἀντὶ τοῦ ἔρραισαν
 ἐρρέσθησαν ἀντὶ τοῦ ἐρραίσθησαν
 ψηγοπεκτεῖν ἀντὶ τοῦ ψηγοπαικτεῖν
 Μεσώταις ἀντὶ τοῦ Μαιώταις
 Λέχεον-Λεχέον-Λεχέω ἀντὶ τοῦ Λέχαιον-Λεχαίου-Λεχαίω
 Φύτεον ἢ Φοίτεον ἀντὶ τοῦ Φύταιον
 Κωρύκεος ἀντὶ τοῦ Κωρυκαῖος
 Θηρέος ἀντὶ τοῦ Θηραῖος
 ἐφάλλεον ἀντὶ τοῦ ἐφάλλαον
 δεδήρεον ἢ δὲ σιδήρεον ἀντὶ τοῦ δὲ σίραιον
 τὴν ροτιέα γλέβα ἀντὶ τοῦ ρωτιαῖαν
 μνηρέας ἀντὶ τοῦ μνηριαῖας
 ἀκαριέως ἀντὶ τοῦ ἀκαριαῖως
 εἰκευότητα ἀντὶ τοῦ εἰκαιότητα
 ἔσπερον ἢ ἡσπερον ἀντὶ τοῦ ἔσπαιρον ἢ ἡσπαιρον
 ἐλεφέρονται ἀντὶ τοῦ ἐλεφαίρονται
 ἐσφερωμένοις ἀντὶ τοῦ ἐσφαιρωμένοις
 ποιμέροντες ἀντὶ τοῦ ποιμαίνοντες
 πρωῒτερον ἀντὶ τοῦ πρωῒαίτερον
 προυργιέτερον ἀντὶ τοῦ προυργιαίτερον
 ἐκκαλεῖν ἀντὶ τοῦ αἰκάλλειν
 ἐκμάσσεται ἀντὶ τοῦ αἰμάσσεται
 ἐγώλιος ἀντὶ τοῦ αἰγωλῖος
 ἐρωμένων ἀντὶ τοῦ αἰρομένων
 ἡμίμνεα ἀντὶ τοῦ ἡμίμναια
 Ἀγρέου ἀντὶ τοῦ Ἀγραιού
 Φηγέα ἀντὶ τοῦ Φηγαιέα
 Οἰρόεω ἀντὶ τοῦ Οἰροαῖω
 Κοσεία ἀντὶ τοῦ Κοσοαῖα

Φώκα ἢ Φώκα ἀντὶ τοῦ Φώκαια

² Ἀρχερα ἀντὶ τοῦ Ἀλχαϊρα

ἄκερα ἀντὶ τοῦ ἄκαϊρα

Οὐολόγεσος ἢ Βολόγεσος ἀντὶ τοῦ Οὐολόγαισος ἢ Βολόγαισος¹

Μεκία ἀντὶ τοῦ Μαικία

Κελλία ἀντὶ τοῦ Καίλλια

Κεκίλιος-Κεκίλια ἀντὶ τοῦ Καικίλιος-Καικιλία

Κεκίλιανός ἀντὶ τοῦ Καικίλιανός

Κεκίνας ἀντὶ τοῦ Καϊκίνας

Κεκινητῶν ἀντὶ τοῦ Καικινητῶν

³ Ἀλεσα ἀντὶ τοῦ Ἀλαισα

² Ἀλεστροί ἀντὶ τοῦ Ἀλαιστροί

Λεώς ἀντὶ τοῦ Λαιόν

ἐνρέοις ἀντὶ τοῦ ἐν Λαιοῖς (N=Λ)

ἔξω νέων ἀντὶ τοῦ Αἰξωρέων

τε ρεότητι ἀντὶ τοῦ γενναϊότητι (T=Γ)

Πλευρῶνι ἐς ἀντὶ τοῦ Πλευρωρίαις

ἤδη τε ἀντὶ τοῦ ἡδηται

ἀπαρτες εἶτε ἀντὶ τοῦ ἀπαρτασεῖται²

οἶόν τε ἀντὶ τοῦ οἶονται

κέρως ἐών ἀντὶ τοῦ καιροσέων

οὐ μένειν ἀντὶ τοῦ θυμαίνειν (O=Θ)

περὶ τοῦ νέου ἀντὶ τοῦ περιτοραίου

ἀεὶ σοὶ με ἀντὶ τοῦ αἰέσομαι³

ἐπὶ κε ῥῆμα ἀντὶ τοῦ ἐπ' ἀκαιρίμαρ⁴

τῶν μὲν εἰδῶν ἀντὶ τοῦ τῶν μαιρίδων

ἀλλὰ φέρειν ἀντὶ τοῦ ἀλλ' ἀφαιρεῖν⁵

¹ Ἴδε Δινδόρφιον Λουκιαν. Τόμ. Β', σελ. VII.

² Στοβ. Ἀνθολ. ΕΕ', 46 «πόθως ὑπὸ νομοθέταν τοιούδε ἀπαντας εἴτε λόγος». Εὐφυστάτα μετέγραψεν ὁ Κοῖνιος (Γρηγ. Κορ. σελ. 278 Σχ.) «ποθ' ὥς (=πρὸς οὗς) ὑπὸ νομοθέτα τοιούδε ἀπαντασεῖται λόγος».

³ Ἴδε Βαλκενάριον Διατρ. σελ. 287, α'.

⁴ Ἴδε Ἰακωβίτζιον Λουκιαν. Τόμ. Β', σελ. 33 καὶ Βαλκενάριον Διατρ. σελ. 288, γ'.

⁵ Ἐν ἀποσπασματι τοῦ κομικοῦ Φιλυλλίου παρ' Ἀθηναίῳ Θ', 75:

οὐχὶ λεκάς εἰ ἀντὶ τοῦ οὐχὶ λαικάσει;
ἀγαθῶν περὶ κεφαλῶν ἀντὶ τοῦ ἀγαθῶν πέρι καὶ φανύλων
κτλ. Ἔτι δέ:

ἐπιθείς ἀντὶ τοῦ αἰτηθείς ($E=AI$ καὶ $III=TH$)¹

ἐπῶν ἀντὶ τοῦ αἰτίων ($E=AI$ καὶ $II=TI$)

Φιλόθεος ἀντὶ τοῦ Φιλόλλιος ($\Delta E=\Delta AI$, $\Delta AI=\Lambda AI$)²

Ἐρετριῶν ἀντὶ τοῦ Ἐρετρίων ($\Lambda T=AI$, $AI=E$)

Λόγος Ἐρμού αἰκίη ἀντὶ τοῦ λόγος ἔργου σκίη ($AI=E$, $E=C$)

κτλ. Ὀλίγους δ' ἴσως λανθάνει ὅτι τῶν πλημμελῶν τούτων
γραφῶν ἔνιαι, οἷον ἀκταία ἀντὶ τοῦ ἀκτέα, ἄκενα ἀντὶ τοῦ
ἄκαινα, κτλ., ἦσαν οἱ συνήθεις παρὰ τοῖς ἐσχάτοις τῶν μετα-
γενεστέρων τύποι, παρ' οἷς καὶ συκομοραία ἐγγράφετο ἀντὶ
τοῦ συκομορέα καὶ ἡμικεταῖον ἀντὶ τοῦ ἡμικετέον, κτλ.

Καὶ πεζαῖτεροι δ' ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῶν μεταγραφῶν ἀντὶ
τοῦ πεζέταιροι καὶ ἀκαιρέου ἀντὶ τοῦ ἀκεραίου καὶ «φέ-
ρειν ὠδήν» ἀντὶ τοῦ φαίνειν καὶ «τὰς δὲ νῦν φαινομένας
οὐκ ἀληθῶς συγκεῖσθαι» ἀντὶ τοῦ φερομένας παρὰ Πλου-
τάρχῳ ἐν βίῳ Νομᾶ κεφ. 1³ καὶ «φαινομένων γὰρ ἔτι τῶν
ῥευμάτων ἐπὶ τὸ πάθος» ἀντὶ τοῦ φερομένων παρ' Ὀρειθα-
σίῳ Θ', 21⁴ καὶ αἰτιᾶσθαι ἀντὶ τοῦ ἐστιᾶσθαι⁵ καὶ αἰρε-
τικώτερον ἀντὶ τοῦ ἐρωτικώτερον καὶ ἐξαίρετος ἢ ἐξαί-
ρέτως ἀντὶ τοῦ ἐξ ἔρωτος, ὡς παρὰ Λουκιανῷ «μοιχιδιὸς
εἰμι ἐξαίρετός σοι γενόμενος» (Θεῶν Διαλ. KB', 1) καὶ παρὰ

καὶ δὴ δεδιπνύκασιν αἱ γυναῖκες· ἀλλ' ἄ φέρειν

ὅρα ὅτιν ἔδῃ τὰς τραπέζας, εἴτα κατακορῆσαι.

Τὴν ὁρθὴν γραφὴν ἀλλ' ἀφαιρεῖν ἀποκατέστησεν ὁ Δαδῆσιος Συμμ. Κριτ.
αἰλ. 76.

¹ Ἰδε Κόδωντον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 383.

² Ἰδε Κόδωντον Λογ. Ἐρμ. Τόμ. Α', σελ. 219.

³ Ἰδε Κόδωντον Var. Lect. σελ. 121 καὶ Nov. Lect. σελ. 334. Πρβ.
καὶ Λόγ. Ἐρμῆν Τόμ. Α', σελ. 169.

⁴ Πρβ. καὶ ΜΗ', 2, ἐνθα φέρεται κατὰ τάντίγραφον οὕτω γὰρ ἀναφαίρε-
ται παρὰ μέρος μὲν ἡ τοῦ βρόχου πλοκή, παρὰ μέρος δὲ αἱ ἀρχαί· καὶ ἀνα-
φέρεται ἀντὶ τοῦ ἀναφαίνεται.

⁵ Ἰδε Κόδωντον Μνημοσ. 1874, σελ. 407.

Ξενοφῶντι τῷ Ἐφεσίῳ «ἦν δὲ καὶ τῇ Ῥόδῃ κοινωνήματα
ἐξαιρέτως γινόμενα πρὸς Λεύκωνα» (Βιβλ. Β', 3). Καὶ
παρὰ μὲν τῷ Λουκιανῷ διέσωσάν τινες τῶν κωδίκων τὴν
ἀληθῆ γραφὴν ἐξ ἔρωτος, παρὰ δὲ τῷ Ξενοφῶντι ἀποκατέ-
στησεν αὐτὴν ἐξ εἰκασίας ὁ Ἐμπερρούσιος¹.

Πολλάκις μετέπεσον εἰς ἀλλήλας αἱ λέξεις δέ-δαί, κε-καί,
ἕτερος-ἐταῖρος, ἐτέρα-ἐταίρα, πεδία-παιδία, ἔλεον-
ἔλαιον, κενός-καινός, κτλ. Ἔτι δ' οἱ εἰς Ε καὶ ΑΙ περα-
τούμενοι ῥηματικοὶ τύποι καὶ οἱ εἰς ΕΤΕ καὶ ΑΙΤΕ, ΕΣΘΕ καὶ
ΑΙΣΘΕ, ΕΟ καὶ ΑΙΟ, οἷον καλεῖτε-καλεῖται, ὁρᾶτε-ὁρᾶ-
ται, λέγετε-λέγεται, πίνετε-πίνεται, ἁμαρτάνετε-
ἁμαρτάνεται, αἰτῇτε-αἰτῇται, εὐρίσκητε-εὐρίσκηται,
κτλ. φοβεῖσθε-φοβεῖσθαι, ἀπεργάζεσθε-ἀπεργάζεσθαι,
ἀποπροσωπίζεσθε-ἀποπροσωπίζεσθαι, ἀνέξεσθε-ἀνέ-
ξεσθαι, ἀποδράσεσθε-ἀποδράσεσθαι, κτλ.² ἀπένεγκε-
ἀπένεγκαι, ἀπόκρινε-ἀπόκριναι, κτλ. ποιήσετε-ποιή-
σαιτε, ποιήσεσθε-ποιήσασθε, κτλ. αἰσχύνο-αἰσχύνοιο,
κτλ. Ἐν βιβλίῳ τρίτῳ τῶν τοῦ Ἀλκίφραντος Ἐπιστολῶν (ια',
2) ἔχουσιν οἱ κώδικες «ὧν διὰ τὸ πλῆθος ἀπολειπθαί μοι (ἡ-
μου) τῆς μνήμης τὰ πλείονα» ἀντὶ τοῦ ἀπώλισθε (Ο=Ω,
ΕΙ=Ι, ΑΙ=Ε). Ὁ Εὐστάθιος λέγων ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον
Παρεκβολαῖς «τὸ δὲ καταδύσει ἡ μὲν κοινὴ διάλεκτος εὐ-
κτικὸν οἶδεν, ἡ δὲ ποιήσις τὸ ἐνδύσω³ εἰς ἐνestsῶτα προά-

¹ Οὐδὲν ὑγιὲς λέγει ὁ Λοκέλλας ἐν ταῖς εἰς Ξενοφῶντα τὸν Ἐφέσιον Σημειώσεσι
(σελ. 205 Πηρλ.) συνηγορῶν τῇ γραφῇ ἐξαίρετος καὶ ἐξαιρέτως. Ἀπρε-
πέστατα δ' ἀντιτάσσεται πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Κοδῆτου ὁ Ἰακωβίτζιος ἐν τῇ
Τετυθνηρεῖ ἐκδόσει τοῦ Λουκιανοῦ (Τόμ. Α', σελ. VII).

² Ἰδὲ Κόδῆτον Μνημοσ. 1875, σελ. 421. Πρβ. καὶ Πόρσωνα Adversar.
σελ. 39 καὶ Ἀριστοφ. σελ. 204. Βοισσανάδην Νικ. Εὐγεν. Τόμ. Β', σελ. 223,
κλπ. Παρὰ Πολυβίῳ ΙΕ', α', 13 ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ συμβάντος, ποίους ἐπικαλέσε-
σθε, ἔφη, θεούς; ποίους δὲ χρώμενοι λόγοις τὸν ἐκ τῶν κρατούντων ἔλεον ἐπι-
σπάσσεσθε πρὸς τὰς ἑαυτῶν συμφαρὰς; πορίζουσι πάντιγραφα ἐπικαλέσα-
σθε-ἐπικαλέσσασθαι-ἐπικαλέσεσθαι καὶ ἐπισπάσασθε-ἐπισπάσα-
σθαι-ἐπισπάσεσθαι.

³ Γραπτέον ὥσως «τὸν μέλλοντα δύσω».

γούσα ὡς παθητικοῦ ἐνεστώτος προστακτικὸν ἐκεῖθεν προάγει αὐτό» (σελ. 1135) φανερὸς γίνεται οὐδεμίαν διάκρισιν ποιούμενος τοῦ φιλογραφουμένου καταδύσασθαι καὶ τοῦ διφθογγογραφουμένου καταδύσασθαι. Ἀποπώτατα δ' ἐκφέρεται παρ' αὐτῷ τὸ κάλλαια διὰ τοῦ Ε φιλοῦ ὑπολαμβάνομενον πληθυντικὸν τοῦ κάλλος, οἷον «ὁ δὴ κάλλος ὁμῶνυμον εἶναι δηλοῖ καὶ ὁ γράψας ὅτι τὸ κάλλος καὶ ἐπὶ ἀλεκτρυόνος λέγεται ἐν τῷ τέτραξ ὁ μεῖζων μέγεθός ἐστιν ὑπὲρ τὸν ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον ἔχων ἐκατέρωθεν τῶν ὠτων κρεμάμενα ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλαια» (σελ. 1205). Ἡ ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου μνημονευομένη ῥῆσις εἶνε εἰλημμένη ἐκ τοῦ ἐνάτου βιβλίου τῶν Δειπνοσοφιστῶν τοῦ Ἀθηναίου, παρ' ᾧ καὶ ἅπαντα σχεδὸν ἀντίγραφα φέρεται «ἦν δὲ (ὁ τέτραξ) τὸ μὲν μέγεθος ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον—καὶ ἀπὸ τῶν ὠτων ἐκατέρωθεν εἶχε κρεμάμενα ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλαια». Ὁρθῶς δὲ καὶ ὁ Εὐστάθιος γράφει ἐν ἄλλῃ τῶν Παρεκβολῶν τόπῳ «ἴσως δὲ ἐκ τούτου καὶ κάλλαια παρὰ τῷ κωμικῷ οἱ πώγωνες τῶν ἀλεκτρυόνων καὶ τὰ ἐν τῇ αὐτῶν δὲ οὐρᾷ περὶ κατὰ Αἴλιον Διονύσιον» (σελ. 1278). Τὸ χωρίον τοῦ κωμικοῦ κείμενον ἐν Ἰππεῦσιν ἔχει οὕτω:

χῶπως τὰ κάλλαι' ἀποφαγὼν ἤεις πάλιν.

Σχολ. «Κάλλαια δὲ τοὺς πώγωνας τῶν ἀλεκτρυόνων». Οὐχὶ δ' ὀλιγάκις μετεβλήθη ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων τὸ κάλλαια εἰς κάλλαια, ὡς ἐδίδαξεν ὁ Πειρσὼν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Μοίριδος¹. Τὴν ἀληθῆ γράφην βλέπει τις καὶ παρὰ Γαληνῷ Τόμ. γ', σελ. 704 «λόφους δὲ καὶ κάλλαια τῶν ἀλεκτρυόνων οὐτ' ἐπαινέσειεν ἂν τις οὔτε ψέξειεν». Ἐν τῷ Παιδαγωγῷ τοῦ Κλήμεντος ἀντὶ τοῦ «καθάπερ κόρουσι τοῖς κόλλαισιν ἐκαλῶπιση», εἰς ὃ φέρεται σχόλιον «κόλλαιον γὰρ τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς κτενοειδὲς ἐρυθρὸν σαρκίον τῶν ἀλεκτρυόνων», ὁ μὲν Συλβούργιος ἐξέδωκε τοῖς κάλλαισιν, ὁ δὲ Κόβητος κελεύει νὰ γραφῇ τοῖς καλλαιαῖς².

¹ σελ. 209. Ἰδὲ καὶ Ἰακώφιον Αἰλίαν. Τόμ. Β', σελ. 174.

² Λογ. Ἑρμ. Τόμ. Α', σελ. 483. Δὲν ἐγκρίνει τὴν τοῦ Κόβητος ἀνάγνωσιν

Τῆς τῶν ὀνοματικῶν καταλήξεων ΑΙ καὶ Ε συγχύσεως παραδείγματα φέρομεν τὸ ἐν τῷ Φιλήβῳ τοῦ Πλάτωνος «ὦ φίλαι, εἴτε ἡδονὰς ὑμᾶς χρὴ προσαγορεύειν εἴτε ἄλλω ὁπωσὺν ὀνόματι» (σελ. 63), ὅπερ εὐρίσκεται ἐν τοῖς κώδιξι γεγραμμένον καὶ ὦ φίλΕ, καὶ τὸ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Φωτίου «ὅτι προδοτικαὶ παραγωγΑΙ καὶ μύραινα σύ» (σελ. 280, 7), οὗ ἡ ἀληθὴς γραφὴ εἶνε «ὡ προδότι καὶ παραγωγέ κτέ.». Καὶ ἡ εἰς ΕΩΝ λήγουσα Ἰωνικὴ γενικὴ τῶν τῆς πρώτης κλίσεως πληθυντικῶν, ὅον ὠρέων, πυλέων, δυσμέων, ἀνατολέων, πηγέων, πετρέων, ἡμερέων, ἀπασέων, νησιωτέων, ἰδιωτέων, Περσέων, Σκυθέων, κτλ., ἐκφέρεται ἐνίοτε πλημμελῶς διὰ διφθόγγου, ὅον Ἀθηναίων, κτλ. Παρ' Ἰπποκράτει Τόμ. Α', σελ. 276 παρέχουσι τάντίγραφα «καὶ ὑπὸ τούτων τῶν ἀναγκαίων οὐ πολύγονόν ἐστι τὸ γένος τὸ Σκυθικόν» ἀντὶ τοῦ ἀναγκέων ἤτοι ἀναγκῶν. Ἐμφαίνει δὲ τὴν αὐτὴν ὁλως σχέσιν τὸ ὑπὸ τούτων τῶν ἀναγκέων καὶ τὸ διὰ ταύτας τὰς ἀνάγκας, οὗ ποιεῖται χρῆσιν ὁ Ἰπποκράτης ἐν σελ. 274 λέγων «διὰ ταύτας τὰς ἀνάγκας τὰ εἶδεα αὐτῶν παχέα ἐστὶ καὶ σαρκώδεα κτέ.». Ἐν τοῖς Ἡθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου σελ. 614 ἡ γραφὴ τῶν κωδίκων εἶνε «ἐριδανταίων δὲ κατὰ Δημόκριτον καὶ ἱμαντελικταίων λόγους ἀφετέον». Ἀλλ' ὁ Δημόκριτος εἶπεν Ἰωνιστὶ ἐριδαντέων ἐκ τοῦ ἐριδάντης (=ἐριστικός) καὶ ἱμαντελικτέων ἐκ τοῦ ἱμαντελικτής¹. Καὶ ἀντὶ τοῦ πελαγέων ἐκ τοῦ πέλαγος εὐρέθη πελαγαίων γεγραμμένον ἐν τῷ Αἴαντι τοῦ Σοφοκλέους στίχ. 702, ὡς μὲνύει τὸ εἰς τὸν στίχον τοῦτον σχόλιον «Τὸ πελαγαίων διφθογογραφούμενον ἐν τινι τῶν παλαιῶν εὔρηται, κτέ.». Τοῦναντίον δὲ τὸ λεχαίων προηνέχθη διὰ τοῦ Ε παρ' Αἰσχύλῳ Ἐπτ. 291:

ὁ Δινδόρφιος ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Κλήμεντος Τόμ. Α', σελ. XLIX δοξάζων ὅτι ἐγένετο ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων χρήσις καὶ τοῦ περιττοσυντάκτως κλινομένου κόλλος.

¹ Ἴδε Κόδητον Nov. Lect. σελ. 506, Μνημοσ. 1876, σελ. 86 καὶ Λογ. Ἑρμ. Τόμ. Α', σελ. 208.

ἔρανοντας ὥς τις τέκνων
ὑπερβέδοικεν λεχέων δυσενάτορας
πάντροφος πελειάς.

Ἦ ἐν τοῖς παλαιοῖς σχολίοις ἐξήγησις «Λεχέων: τουτέστι νε-
μομένων ἐπὶ τῆς καλιᾶς· ταύτην γὰρ λέχος εἶπεν· οἷον τῶν
ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ μενόντων καὶ μήπω δυναμένων ἵπτασθαι»
ἄρμόζει θαυμασίως τῷ ἐπιθέτῳ λεχαίων. Ἐν Ὀδυσσεΐας Β, 87:

σοὶ δ' οὔ τι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοι εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ.

φέρεται καὶ γραφὴ ἀχέων, περὶ ἧς γίνεται ἀγχινουστάτη ἐν
τοῖς Σχολίοις παρατήρησις «Γράφεται καὶ ἀχέων ἤρουν τῶν
θλίψεων. Ἦ ὁξεῖα παρὰ τῷ ποιητῇ ἐκτείνει»¹. Οὐδαμῶς
δὲ ταύτης κρείττων φαίνεται ἡ εἰς Ὀδυσσεΐας Υ, 379 γεγραμ-
μένη «Ἐμπεον: ἀπὸ τοῦ παίω τὸ τύπτω. Διὰ τὸ μέτρον γρά-
φεται φιλὸν τὸ ΠΕ». Ὁ Εὐστάθιος συνηγορεῖ μὲν τῇ διὰ δι-
φθόγγου γραφῇ τῆς προκειμένης λέξεως ἀλλὰ προσφέρει αὐτὴν
ὥς δισύλλαβον συνεχφωνῶν τὰς δύο συλλαβάς, οἷον «Ἐμ-
παιος δὲ ὁ ἔμπειρος καὶ ἐντρίβης παρὰ τὸ παίω, ὁ πολλοῖς
δηλαδὴ προσπεπαικῶς πράγμασι. Καὶ νῦν μὲν ἐν ἀρχῇ στίχου
ἡ λέξις κειμένη δόξοι ἂν συστέλλειν τὴν παραλήγουσαν κατὰ
λόγον δακτύλου ποδός· ἐν δὲ τῇ ἐξῆς ραψωδίᾳ ἐν τῷ κακῶν
ἔμπαιος ἀλήτης ἔκδηλος ἡ διὰ διφθόγγου γραφή. Διὸ καὶ
ἐνταῦθα οὕτω γραπτέον καὶ μετρητέον τὴν λέξιν κατὰ πόδα
σπονδεῖον ἐκ συνίζήσεως» (σελ. 1986). Ἀποποσεῖνε ἡ γνώμη τοῦ
Εὐσταθίου ἀποφαινομένου ὅτι κατὰ συνίζησιν ὀφείλει τὸ ἔμπαιον
νὰ ἐκφωνηθῇ, ἵνα σπονδεῖος οὕτως ἀποτελεσθῇ. Ὁ ποιητὴς
συνέστελλε προδήλως τὴν διφθογγον ΑΙ, ὥς ἐν Ἰλιάδος II, 235:

σοὶ νείουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι.

καὶ ἐν Ὀδυσσεΐας Κ, 243:

ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

καὶ Ξ, 15:

πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο.

¹ Τούναντιον ἐν τῷ περὶ Ἀντωνυμίας Ἀπολλωνίου τοῦ Ἀλεξανδρέως σελ. 121;
γ' ἔχει ὁ κώδιξ «ἀμματέρων ἀχαιῶν» ἀντὶ τοῦ ἀχέων.

Οὐδὲν δ' ἴσως ἐκώλυε τὸν Ἡσίοδον νὰ εἴπῃ βραχύνων τὴν πρῶ-
φωνήεντος οὕσαν δίφθογγον:

ἢ δὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον ἐννοοῖται.

ὥς κεῖται μὲν ἐν τῇ Θεογονίᾳ αὐτοῦ στίχ. 15, ἀλλ' ἀμφιβάλ-
λεται ὑπὸ τῶν κριτικῶν, πολλαχῶς τὴν παραδεδομένην τοῦ
στίχου γραφὴν κινούντων, ἵν' ἀπαλλάξωσιν αὐτὸν τῆς κατὰ
συστολὴν ἐκφορᾶς τῆς διφθόγγου.

Ἄξιον ἐπιστάσεως εἶνε τὸ χωρίον τοῦ Θουκυδίδου τὸ ἐν
βιβλίῳ Γ', κεφ. 30 ἀπαντῶν, οὗ διττὴ ἀνάγνωσις καὶ ἐξηγη-
σις ἐν τοῖς παλαιοῖς μνημονεύεται σχολίοις. «Τὸ καινὸν τοῦ
πολέμου: τὸ καινὸν οἱ μὲν διὰ διφθόγγου γράψαντες οὕτως
ἐνόησαν, τὸ παρ' ἐλπίδα καὶ παρὰ δόξαν ποιοῦν ἐν τοῖς πολέ-
μοις νικᾶν, τουτέστι τὸ ἐπιπείσειν ἀφυλάκτως (Γρ. ἀφυλά-
κτοΙΣ) τοῖς ἐχθροῖς· οἱ δὲ διὰ τοῦ ψιλοῦ γράψαντες οὕτως
ἐξηγοῦνται, τὸ διάκενον ἔργον τοῦ πολέμου». Τὸ διὰ τοῦ Ε
ψιλοῦ προενηνεγμένον κενὸν οὐτ' ἐν πολλοῖς οὐτ' ἐν ἀρίστοις
κώδιξιν εὐρίσκεται· ἀλλὰ καὶ ἂν ἐν ἅπασιν εὐρίσκετο καὶ μη-
δεμία ἐν τοῖς σχολίοις μνεῖα τῆς ἐτέρας γραφῆς ἐγίνετο, ἀνευ-
τινὸς δισταγμοῦ θὰ ἰσχυρίζομεθα ὅτι τὸ κυκλούμενον ἐν τῷ
βίῳ πρὸς ἐμφαντικὴν δῆλωσιν παντὸς παραδόξου κατὰ τὸν
πόλεμον πράγματος ἢ συμπτώματος παραλαβὼν ὁ Θουκυδί-
δης ἔγραψε «καὶ μὴ ἀποκνήσωμεν τὸν κίνδυνον νομίσαντες
οὐκ ἄλλο τι εἶναι **ΤΟ ΚΑΙΝΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ** ἢ τὸ τοι-
οῦτον, ὃ εἴ τις στρατηγὸς ἐν τε αὐτῷ φυλάσσοιτο καὶ τοῖς πο-
λεμίοις ἐνορῶν ἐπιχειροίη πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο», οὐχὶ δὲ τὸ
ἀναρμοστότατον τῷ προκειμένῳ λόγῳ καὶ παντάπασιν ἀδια-
νοήτως ἔχον τὸ κενὸν τοῦ πολέμου. Μάτην δ' ἀληθῶς ἐπά-
νησαν ὅσοι τῶν φιλολόγων προεθυμήθησαν πολλὰ καὶ κομψὰ
ἐπινοοῦντες νὰ ἐρμηνεύσωσι τὸ οὐδεμίαν εὐλογον ἀπόδοσιν
ἐπιδεχόμενον. Ἀναμφίλογον ἡμῖν φαίνεται ὅτι παροιμιακῶς
ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐλέγετο τὸ καινὸν τοῦ πολέμου, ὡς
καὶ πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου, οὗ ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Πο-
λύβιος γράφων ἐν ἀποσπάσματι σωθέντι παρὰ Σουΐδα «Τῆς

σελήνης ἐκλιπούσης ἐπὶ Περσέως τοῦ Μακεδόνοιο ἐκράτησεν ἡ φήμη παρὰ τοῖς πολλοῖς ὅτι βασιλέως ἐκλειψιν σημαίνει· καὶ τοῦτο τοὺς μὲν Ῥωμαίους εὐθαρσεστέρους ἐποίησε, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἐταπείνωσε ταῖς ψυχαῖς. Οὕτως ἀληθὲς ἐστὶ τὸ περιφερόμενον ὅτι πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου». Οὐδὲν δ' ἄλλο ἢ παροιμία αὕτη ἐνέφαιεν ἢ ὅτι πολλὰ τοῦ πολέμου οὐχὶ κατὰ τὸν συνήθη καὶ εἰκότα τρόπον γίνονται ἀλλὰ παρὰ λόγον συμβαίνουσιν, οὐχὶ ἐξ ἀρχῆς προσδοκῶνται ἀλλ' αἴφνης παραπίπτουσιν, ἀπρόοπτα ὄντα ἢ ἀνέλπιστα ἢ ἀνυπολόγητα. Subita belli εἶπεν ὁ Λίβιος Γ', 32 καὶ ὁ Τάκιτος Ἱστορ. Ε', 43. Εὐστόχως ἀπεφώνησε ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι ὁ πόλεμος οὐ τεταγμένα σιτεῖται· ἀλλὰ πολλῶν χαρακτηριστικώτερον τῆς φύσεως αὐτοῦ νομίζομεν τὸ παροιμιῶδες ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἀποθάν πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου. Πολλὰ ἀληθῶς εἶνε τὰ καινὰ τοῦ πολέμου ἤτοι τὰ ἐξαπίνης ἐν αὐτῷ καὶ παρὰ δόξαν γινόμενα, εὐκαιρότατα δὲ καὶ προσφυέστατα δύναται τις εἰς ταῦτα ἀποβλέπων νὰ ἐπιφωνήσῃ τὸ Εὐριπίδειον:

πολλὰ δ' αἰλπτως κραίνουσι θεοί·
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτετέσθη,
τῶν δ' ἀδοκῆτων πύρον εὖρε θεός.

Οὐ μόνον δ' ἐν τῷ ἀποσπᾶσματι τοῦ Πολυβίου προκρίνομεν τὴν διὰ διφθόγγου γερμάνην, ὅπως ἀπροσδιόνυσον εὐρίσκοντες τὴν διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ, ἀλλὰ καὶ παρ' Ἀριστοτέλει «Δοκεῖ δὲ ἡ ἐμπειρία ἡ περὶ ἑκάστης ἀνδρείας τις εἶναι» ὅθεν καὶ ὁ Σωκράτης φήθη ἐπιστήμην εἶναι τὴν ἀνδρείαν. Τοιοῦτοι δὲ ἄλλοι μὲν ἐν ἄλλοις, ἐν τοῖς πολεμικοῖς δ' οἱ στρατιῶται· δοκεῖ γὰρ εἶναι πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου, ἃ μάλιστα συνεισέλασιν οὗτοι. Φαίνονται δὲ ἀνδρεῖοι, ὅτι οὐκ ἴσασιν οἱ ἄλλοι οἷά ἐστιν» (Πολ. Νικομ. Γ', η', 6) καὶ παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ «καὶ τὸ θυμωκυώτατον, δώδεκα μυριάδας πεζῶν καὶ πεντακισχίλους ἵππους ὀλίγους ἀριθμὸς πολεμίων προσλαβόμενος ἀπᾶτην καὶ τόπον ἀπὸ κράτους ἤττησεν, ὥστ' ἀληθὲς εἶναι τὸ λεγόμενον ὅτι πολλὰ τὰ καινὰ τοῦ πολέμου» (Κ', λ', 1) καὶ «ἀληθὴ τὸν λόγον εἶναι ὅτι πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου· ἀγνοοῦ γὰρ καὶ ἀπᾶτη πολλὰ καὶ οὐκ

ἐλάττω κατεργάζεται τῆς ἐν τοῖς ὅπλοις ἐνεργείας» (ΚΑ', Β', 3) καὶ αὐτὸς δ' Ἀλέξανδρος τοῖς καιροῖς τοῦ πολέμου κατὰ στρατηγήσας τοὺς Ἰνδοὺς χωρὶς κινδύνου ἐκυρίευσεν τῆς πέτρας» (ΙΖ', πς', 1) καὶ «αἱ μὲν οὖν δυνάμεις ἀμφοτέρω τὸν εἰρημένον τρόπον ἠτύχησαν ἐξαπατηθεῖσαι κατὰ τὴν παροιμίαν τοῖς καιροῖς τοῦ πολέμου» (Κ', ξζ', 4) καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ «ὥς γὰρ πολέμου, καὶ ἀκροάσεως πολλὰ τὰ καινὰ ἐστί· καὶ γὰρ πολλὰ τοῦ λέγοντος καὶ πλάσμα καὶ ὁφρὺς καὶ περιχυτολογία, μάλιστα δ' αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ θόρυβοι καὶ τὰ πηδήματα τῶν παρόντων συνεκπλήττει τὸν ἄπειρον ἀκροατὴν καὶ νέον ὥσπερ ὑπὸ βρύματος παρὰφρομένου» (ΗΘικ. σελ. 41) καὶ παρὰ Κικέρωνι «Scis enim dici quaedam πανικά, dici item τὰ καινὰ τοῦ πολέμου» (Ἐπιστ. πρὸς Ἀττ. Ε', κ', 3). Παρὰ Διογενιανῶν ἀναγινώσκεται «Πολλὰ κενὰ (ἡ καινὰ) τοῦ πολέμου· ἤτοι διὰ τὸ πολλὰ καὶ ὑπόνοιαν φέρειν ἢ ὅτι ἀκεδαιμόνιοι κενὰς σφενδόνας καὶ νευράς ἐφόφον πρὸς ἐκπληξιν τῶν πολεμίων» (Ζ', 8. Πρβ. καὶ Ἀποστόλ. ΙΔ', 53). Καὶ ἡ μὲν δευτέρα ἐξηγήσις ἀνοητοτάτη οὖσα ἀναφέρεται προφανῶς εἰς τὴν διὰ τοῦ Ε γραφὴν¹, ἡ δὲ πρώτη ὀφείλουσα πάντως ν' ἀναγνωσθῇ «διὰ τὸ πολλὰ παρ' ὑπόνοιαν φέρειν» δὲν δύναται ἄλλως νὰ νοηθῇ ἢ ἀναφερομένη εἰς τὴν διὰ διωθόγου γραφὴν. Ἀληθέστατον δ' εἶναι τὸ «Πολλὰ καινὰ τοῦ πολέμου· διὰ τὸ πολλὰ παρ' ὑπόνοιαν φέρειν». Ὡς δὲ λέγει περὶ τῆς τύχης ὁ Πολύβιος ὅτι καιροποιεῖ (Α', δ', 5 καὶ Δ', β', 4), οὕτω περὶ τοῦ πολέμου ὁ Ἡλιόδωρος ὅτι καινουργὸς ὢν θαυματουργεῖ, οἷον «καινουργὸς δὲ ὢν αἰεὶ πως ὁ πόλεμος τότε τι καὶ πλέον καὶ οὐδαμῶς εἰωθὸς θαυματουργεῖ ναυμάχους τειχομάχους συμπλέξας καὶ λιμναίῳ στρατιώτῃ χερσαίον ἐφοπλίσας» (Θ', 6), τουτέστι κατὰ τὸν Κοραῆν ἀπαρκαδοξοποιός, καινὰ καὶ ἀπροσδόκητα ἐργαζόμενος».

Ἐν τοῖς Στρωματεῦσι τοῦ Κλήμεντος σελ. 493 ἀναγινώσκεται «Ζήνωνι δὲ τῷ Στωϊκῷ τὴν διδασκαλίαν μαρτυροῦσι καίτοι διασύροντες οἱ κωμικοὶ ὥδ' εἰπας·

φιλοσοφίαν κενὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ·
πεινῇ διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει·
εἰς ἄρτος, ὅψον ἰσχάς, ἐπιπτεῖν ὕδωρ».

¹ Πρβ. Βάθριον 26, 3:

ὁ δ' ἄχρι πολλοῦ σφενδόνην κενὴν πείων
ἐδίωκεν αὐτὰς τῷ φόβῳ καταπλήσων.

Οἱ στίχοι οὗτοι ἐλήφθησαν ἐκ δρχματος τοῦ Φιλήμονος, ἡ δ' ἀληθὴς γραφὴ σωθεῖσα παρὰ Διογένηι τῷ Λαερτίῳ (Ζ', 47) εἶνε :

φιλοσοφίαν καὶ Ἰνὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ
πεινῇν κτέ.

Πρβ. καὶ Σουῖδαν λ. Ζήνων. Ὁρθῶς ἐγράφη ὑπὸ μὲν τοῦ Ῥεσιχίου παρ' Ἰουλιανῷ σελ. 115 « τοσούτων δὲ ἔργων μηδὲν παρασχέσθαι — τεκμήριον κεῖν πῶς εἶναι δοκεῖ καὶ εἰς ἀπιστίην ἄγειν τὸν ἔπαινον » ἀντὶ τοῦ καὶ Ἰνός¹, ὑπὸ δὲ τοῦ Βοισσονάδου παρὰ Γεωργίῳ τῷ Παχυμέρει (σελ. 175) « τὸ λόγους ἄλλως κεκοιτῆσθαι τὰ νόμιμα ; » ἀντὶ τοῦ καὶ Ἰνός. Ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκήρου σελ. 48 φέρεται « Καὶ αὖτε ψοφεῖν : καὶ αὖτε κομπάζειν », ἐν δὲ τοῖς εἰς Ἱπποκράτη καὶ Γαληνὸν Σχολίοις Τόμ. Α', σελ. 58 « τὸ φάσκον ῥητὸν ὅτι τοῖς ὑπὸ τῶν νόσων κεκρατημένοις οὐ δεῖ ἐγχειρεῖν καὶ τὸ φύσεως ἀντιπραττούσης πάντα καὶ αὖτε ». Προφανεστάτον ὑπάρχει ὅτι μόνον τὸ « καὶ αὖτε ψοφεῖν : καὶ αὖτε κομπάζειν » καὶ τὸ « φύσεως ἀντιπραττούσης πάντα καὶ αὖτε » ἔχουσιν ὁμοίωσιν². Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου κεῖται « Καὶ αὖτε φασί : νεκροτόφικα » ἀντὶ τοῦ καὶ αὖτε φασί³, παρὰ δὲ Πολυβίῳ Γ', πα', 9 ἄλλα μὲν τῶν ἀντιγράφων παρέχουσι « καὶ αὖτε φασί καὶ τῶν », ἄλλα δὲ τὸ παντελῶς ἀσύστατον καὶ αὖτε φασί (Πρβ. καὶ Γ', ρε', 9 καὶ ΑΕ', ε', 8). Οὕτε δ' ὁ Χαρίτων ἐγραψεν ἐν βιβλ. Η', 5 « ἀπώλεσέ με καὶ αὖτε ζήλοτυπία καὶ σύ, Βαβυλών » ἀλλὰ καὶ αὖτε οὕτε ὁ Λουκιανὸς ἐν Ἐταίρ. Διὰ λ. Β', 2 « καὶ αὖτε ζήλοτυπίας σκιαμαχοῦσα ἐξεῦρες » ἀλλὰ καὶ αὖτε. Μετατυπωτέον δὲ καὶ τὸ ἐν τοῖς εἰς Ἀφρόδιον Σχολίοις⁴ « καὶ τὰς μεγίστας κεκοιτῆσθαι τῶν στοιχείων » εἰς τὸ καὶ αὖτε φασί.

Καὶ τοῦ ὁμοίωστος ἐπέσε ἐγένετο πλημμελὴς ἀνάγνωσις ἔπαισε. Εἰς τὸν Ὁρέστην τοῦ Εὐριπίδου στίχ. 1547 εἶνε γεγραμμένον τὸ ἐξῆς σχόλιον. « Ἐπαισε : ἐὰν μὲν διὰ τοῦ Ε τὸ

¹ Ἰδε Κόδων Μνημ. Τόμ. Η', σελ. 384, ὅς τις καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἄγειν πρέπει εἰς τὸ ὁριστικὸν ἄγει.

² Ἄλλα παραδείγματα τῆς τῶν προκειμένων λέξεων συγχύσεως ἴδε παρὰ Δορυλλίῳ εἰς Χαρίτων σελ. 626 Λεξ. καὶ παρ' Οὐαλλίῳ ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἑλλήνων Ῥητόρων Τόμ. Α', σελ. 506.

³ Πρβ. καὶ Φώτιον σελ. 121, 3. Ἰδε Κόδων Μνημ. Τόμ. Η', σελ. 23.

⁴ Ῥητ. Ἑλλ. Οὐαλλ. Τόμ. Β', σελ. 628.

ἔπεσεν, οἷονεὶ ἐπλησίασέ τις τοῖς οἴκοις φονικὸς δαίμων δι' αἱμάτων τιμωρίαν ποιούμενος τοῦ πτώματος τοῦ Μυρτίλου· ἐὰν δὲ διὰ τῆς ΑΙ διφθόγγου, ἀντὶ τοῦ ἔκρουσεν, ἐὰν ἔλθῃ ὁ Μενέλαος». Καὶ ἐν τοῖς κώδιξι φέρεται τό τε ψιλογραφούμενον ἔπεσεν ἔπεσε καὶ τὸ διφθογογραφούμενον ἔπαισεν ἔπαισε ἢ ἔπαις¹ ἔπαισε. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε:

μεγάλα δέ τις ἀ δύναμις δι' ἀλάστορ²
ἔπεσ' ἔπεσε μέλαθρα τὰδε δι' αἱμάτων
διὰ τὸ Μυρτίλου πέσημ' ἐκ δέσρου³.

Τὸ παρ' Ἰσιδώρῳ τῷ Πηλουσιώτῃ ἀναγινωσκόμενον (σελ. 729) «εἰ δέ τις τὸ ἔπεσεν ἐπάταξεν ἐκλάβοι—τῆς δευτέρας συλλαβῆς διὰ διφθόγγου γραφομένης κτέ.» δηλοῖ τρανότατα ὅτι οὐχὶ δύσκολον ἦτο νὰ μεταβάλληται τὸ ἔπεσεν εἰς τὸ ἔπαισεν. Παραπήγνυμεν δ' ἐνταῦθα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Θέωνος ἐν τοῖς Προγυμνάσμασι (κεφ. Δ') εἰρημένα «ἀσαφῆ δὲ τὴν ἐρμηνείαν ποιεῖ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδιαίρετου τε καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ αὐλητρὶς πεσοῦσα δημοσία ἔστω· ἐν μὲν γὰρ τί ἐστι τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδιαίρετον, αὐλητρὶς ἔστω πεσοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον, αὐλητρὶς παῖς οὔσα ἔστω δημοσία». Ἀλλ' ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Σπεγγέλου φέρεται «ὡς ἐν τῷ ΑΥΛΗΤΡΙΣ πεσοῦσα δημοσία ἔστω· ἐν μὲν γὰρ τί ἐστι τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδιαίρετον, αὐλητρὶς ἔστω πεσοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον αὐλή τρις πεσοῦσα ἔστω δημοσία». Πρβ. Διογένη Λαέρτιον Ζ', 62 «Ἀμφιβολία δέ ἐστι λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθος, ὥσθ' ἅμα τὰ πλείονα ἐκδέξασθαι κατὰ ταύτην τὴν λέξιν, οἷον ΑΥΛΗΤΡΙΣ πέπτωκε· δηλοῦνται γὰρ δι' αὐτῆς τὸ μὲν τοιοῦτον, οἰκία τρις πέπτωκε, τὸ δὲ τοιοῦτον, αὐλήτρια πέπτωκε»².

Πολλῶς δὲ συχνότερον μετατυποῦται ὑπὸ τῶν γραφέων ὁ

¹ Πρβ. καὶ Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 404 καὶ Βατῆρον Ῥήσ. σελ. 98.

² Ἰδὲ Οἰκονόμον περὶ τῆς Γνησ. Πραφ. τῆς Ἑλλήν. Γλώσσης σελ. 257 κξξ.

ἄοριστος τοῦ παίω, ἐν συνθέσει ἐκφερομένου καὶ ἀμεταβάτως παραλαμβανομένου, εἰς τὸν τοῦ πίπτω, οἶον:

ἐξέπΑΙσε-ἐξέπεσε

συνέπΑΙσε-συνέπεσε

ἐπεισέπΑΙσεν-ἐπεισέπεσεν

διεξέπΑΙσε-διεξέπεσε

κτλ. Εὐρίσκεται δὲ καὶ βαρβαρώτατα γεγραμμένον διεκπε-
σασθαι-διεξεπεσατο-διεξεπεσαντο ἀντὶ τοῦ διεκπαΙ-
σασθαι-διέξεπαΙσατο-διεξεπαΙσαντο καὶ ἐκπεσάμε-
νος ἀντὶ τοῦ ἐκπαΙσάμενος. Πολλὰ τῶν ἐκ τοῦ παίω συν-
θέτων μνημονεύει Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος εὐλογον αὐτῶν ἀπό-
δοσιν ποιούμενος ἐν σελ. 312 «Παίω τὸ τύπτω· εἰσπαίω τὸ
εἰσέρχομαι. Ἀριστοφάνης ἐν Πλούτῳ ἀγαθῶν σωρὸς εἰσ-
πέπαικεν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ ἐκπαίω τὸ ἐξέρχομαι, πα-
ραπαίω δὲ τὸ παρακρούω καὶ συμπαίω τὸ συγκρούω, ὑπερ-
παίω μέντοι τὸ υπερβάλλω». Ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Πλούτῳ
δὲν ἔγραψε τὸ ὑπὸ τοῦ Μαγίστρου παρατιθέμενον ἀλλὰ τὸ:

ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν

ἐπεισπέπαικεν οὐδὲν ἡδικηκόσιν (στίχ. 804).

Σουΐδας Ἀ΄Επεισπέπαικεν: εἰσπεπήδησεν, εἰσῆλθε· κυρίως δὲ ἐπὶ
στρατιᾷς πολεμίων. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ

ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν

ἐπεισπέπαικεν οὐδὲν ἡδικηκόσι.

Καὶ αὖθις

Μυκονίων δίκην

ἐπεισπέπαικεν εἰς τὰ συμπόσια»¹.

Τῷ παραπαίειν συνωνυμεῖ οὐ μόνον τὸ παρακρούειν ἀλλὰ
καὶ τὸ παρακόπτειν, ὡς γίνεται μάλιστα φανερόν ἐξ ὧν
γράφει ὁ Γαληνὸς ἐν Τόμ. Η΄, σελ. 178 «καὶ διὰ τοῦτο πα-
ραπαῖσαι μὲν καὶ παραφρονῆσαι καὶ παρακόψαι τούτους οὐ
μόνον οἱ ἰατροὶ λέγουσιν ἀλλὰ καὶ ἰδιῶται» καὶ ἐν Τόμ. Α΄,
σελ. 165 «ἐάν τε διὰ ῥύσιν ἐάν τε διὰ στέγνωσιν παραπαίω-

¹ Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούτον τοῦ Ἀριστοφάνους στίχ. 805 σημειώσεις τοῦ Κου-
στήρου καὶ ἄλλων ἐν τῇ Βεῆκῃ κρίσει ἐκδόσει τοῦ κωμικοῦ Τόμ. Β΄, σελ. 221.

σι τὸ γὰρ φῶς οἶονται παραύξειν τὴν παρακοπήν». Πρβ. καὶ Τόμ. ΙΓ', σελ. 493 «τὸ δ' ἐν ἀκμῇ σφοδροῦ πυρετοῦ παραφρονῆσαι παρακόψαι τε καὶ παραχθῆναι καὶ παραληρῆσαι καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο παραφρονῆσαι καλοῦσι» καὶ Τόμ. ΙΖ', α', σελ. 389 «ἥς τὸ ποσὸν εἴωθεν αὐτὸς ἄλλοτε ἄλλοις ὀνόμασιν ἐνδείκνυσθαι λέγων ληρῆσαι, παραληρῆσαι, παραφρονῆσαι, παρενεχθῆναι, παρακόψαι, ἐκστῆναι, μανῆναι καὶ ἐκμανῆναι». Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἡσύχιος «Παραπαίει: παρακόπτει» καὶ «Παραίπαιμα (παράπαισμα): παρακοπή». Συχνάκις ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσι ἀπαντᾷ ὁ ἄορις τοῦ παρακρούειν, οἷον παρέκρουσε, πάντα παρέκρουσε, σμικρὰ παρέκρουσε, παρέκρουσε πολλά, πολλά παρέκρουσε (Τόμ. Α', σελ. 185. 186. 187. 188. 189, κτλ. Πρβ. καὶ Γαλην. Τόμ. Ζ', σελ. 834 κέξ.). Εὐρίσκεται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ἐπίθετον παρακρουστικόν, ὅπερ ἐξηγούμενος ὁ Ἑρωτιανὸς γράφει «Παρακρουστικόν: παρακοπτικόν· παρακρούειν γὰρ κυρίως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι τὸ ἐπ' ὀλίγον παραφρονεῖν». Ἐν τοῖς Βεκκήρου Ἀνεκδότοις ἀναγιγνώσκεται «Παρακεκροῦσθαι τῶν φρενῶν ἢ τοῦ νοῦ: οἷον παραπεπαῖσθαι καὶ μὴ ἐν τῷ καθεστῶτι εἶναι» (σελ. 59), ἐν δὲ τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου «Παράπαιστος: παραπλήξ» καὶ «Παράκρουτος: μωρός» καὶ «Παρακέκοπται: παρανοεῖ».

Καὶ τὸ ἐμπαίειν δ' εἶνε παρειλημμένον ἀμεταβάτως καὶ τὸ ἀντιπαίειν καὶ τὸ ἀπλοῦν παίειν ἐν τῷ Προμηθεῖ τοῦ Αἰσχύλου στίχ. 885:

Θολεροὶ δὲ λόγοι παίουσ' εἰκῇ

στυγνῆς πρὸς κόμασιν ἄτης.

Σχολ. «Τεταραγμένοι δὲ λόγοι ὥς ἔτυχε προσπαίουσιν τῷ τῶν κακῶν κλύδωνι». Τὸ ἐν τῇ Ἀναβάσει τοῦ Ξενοφῶντος «οἱ φερόμενοι πρὸς τὰς πέτρας παίοντες διεσφενδονῶντο» (Α', β', 3) μετετυπώθη ὑπὸ τοῦ Σινειδήρου εἰς τὸ πταίοντες, ὅπερ καὶ ὁ Δινδόρφιος παρέλαβε καὶ ἄλλοι. Ἀντὶ δὲ τοῦ συνήθους ὑπερπεπαικέναι μεταχειρίζεται τὸ ὑπερεκπεπαικέναι ὁ Κλήμης ἐν τῷ Παιδαγωγῷ λέγων «ὑπερεκπέπαικεν ἡ τρυφή καὶ τὴν ὀνομασίαν» (σελ. 239).

Ἐσχηματίσθη δ' ἐκ μὲν τοῦ ἐμπαίειν τὸ ἐπίθετον ἔμπασιος·
ἐκ δὲ τοῦ προσπαίειν τὸ πρόσπαιος. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 187:
ἐμπαίοις τύχαισι συμπνέων.

καὶ 347:

γένοιτ' ἄν, εἰ πρόσπαια μὴ τύχει κακά.

Σχολ. «Ἐμπαίοις: ἐμπαισάσαις» καὶ «Πρόσπαια: πρόσφατα,
νῦν προσπαίσαντα καὶ προσκρούσαντα αὐτοῖς». Νίκανδρ. Θηρ.
690:

εἰ δὲ σύ γε σκύλακας γαλέης ἢ μητέρα λαιδρὴν
ἀγρεύσεις πρόσπαιον.

Σχολ. «Πρόσπαιον δὲ πρόσφατον». Λυκόφρ. 244:

ῥ' θυράτων πρόσπαιον ἐκτίνων χάριν.

Πρβ. Ἡσύχιον «Πρόσπαιον: πρόσφατον, νέον». Ἐγράφη δὲ καὶ
ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Σοφοκλέους παρ' Ἐρωτιανῶ σελ. 46 Κλ.
ὑπό τε τοῦ Οὐαγνήρου καὶ τοῦ Σμιδιτίου¹ «δεῖμα πρόσπαιον
τόδ' ἀνταίης θεοῦ» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι προσπαίοντα ἢ
προσπέοντα ἢ προσπνέοντα. Ἐκ τῶν πεζογράφων ὁ μὲν
Πολύβιος εἶπεν «ἀλλ' ὥσπερ ἐκ πρόσπαιου τινὸς τύχης σὺν
καιρῷ λάμψαντας» (τ', μγ', 3), ὁ δ' Ἀριστοτέλης «καὶ ἡ μὲν
φίλησις μετὰ συνηθείας, ἡ δ' εὖνοια καὶ ἐκ πρόσπαιου, οἷον
καὶ περὶ τοὺς ἀγωνιστάς συμβαίνει· εὖνοι γὰρ αὐτοῖς γίνον-
ται καὶ συνθέλουσιν, συμπράττειν δ' ἂν οὐθέν· ὅπερ γὰρ εἶπο-
μεν, προσπαίως εὖνοι γίνονται καὶ ἐπιπολαίως στέργουσιν»
(Ἡθικ. Νικομ. Θ', ε', 2)².

Ἐν ἀποσπάσματι ἐκ τῆς Ἀνκξίλα Νεοττίδος παρ' Ἀθηναίῳ II',
6 προσφέρουσιν οἱ κώδικες:

οὐδὲ ἀποπνίξας ἑταίρους τὸν τρίτον θηρεύεται
ἔτι λαβεῖν; ἀλλ' ἐξέπεσε πορθμὶς ἐλατίνῳ πλάτῃ.

ἀντὶ τοῦ ὁρθοῦ ἐξέπαισε, ὅπερ πρῶτος ἀποκατέστησεν ὁ Κασάνβονος.
Καὶ τὸ παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν βίῳ Λυκούργου κεφ. ΙΑ' «τέλος δὲ βαλ-
λόμενος ὑπὸ πολλῶν ἐξέπεσε τῆς ἀγορᾶς δρόμῳ» νομίζεται ὑπὸ τοῦ

¹ Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 390.

² Ἰδε Κοραῖν Ἀριστοτέλ. Ἡθικ. Νικομ. σελ. 322.

Κοβήτου ἐσφαλμένη γραφή τοῦ ἐξέπαισε¹. Περί τοῦ ἐν βίῳ Ἀλκιβιάδου κεφ. ΑΘ' «τῇ δεξιᾷ σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον ἐξέπεσεν ἀπαθῆς ὑπὸ τοῦ πυρός» σημειοῦται ὁ Κοραΐς «Ἵσως γραπτέον Ἐξέπαισεν ὡς καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ὑπενόησαν»². Ποιεῖται δὲ καὶ περὶ τοῦ προτέρου χωρίου παρατήρησιν ὁ αἰσιδίμος ἀνὴρ ἔχουσιν οὕτως· «Ἑλληνικώτερον ἂν ἔφρασεν εἰπὼν, Ἐξέπαισε, παρὰ τὸ Ἐκπαίω· καὶ ὑπενόησεν ἂν τις εἰκότως οὕτω γεγράφθαι τὸ πάλαι, εἰ μὴ πολλαχοῦ τῶν τοῦ Πλουτάρχου εὗρίσκετο ἢ τοῦ Ἐκπίπτειν τοιαύτη χρῆσις»³.

Ἐν τῇ Ἐκβάτῃ τοῦ Εὐριπίδου ἐφέρετο ἄλλοτε:

πολλῆς δ' ἔριδος συνέπεσε κλύδων (στίχ. 118).

ἀλλὰ τὰ νῦν ἀναγινώσκεται καθ' ὑφήγησιν τοῦ Μουσγραβίου συνέπαισε ἢ ξυνέπαισε⁴. Καὶ ἐν τῷ Ῥήσῳ στίχ. 560 πάντᾳ σχεδὸν τάντίγραφον ἔχουσιν:

ἀλλ' ἡ κρυπτὸν λόγον εἰσπεσῶν

διόλωλε;

ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ εἰσπαισας ἢ εἰσπαισας⁵. Πρβ. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 1252:

βοῶν γὰρ εἰσέπαισεν Οἰδίπους, ὅφ' οὗ

οὐκ ἦν κτε.

καὶ Ξέναρχ. παρ' Ἀθην. Β', 64:

ἀλάστωρ τ' εἰσπέπαιξε Πελοπιδῶν.

Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουΐδα καὶ τῷ τοῦ Ζωναρᾶ κεῖται «Εἰσπεπαίκασι· εἰσπεπηδήκασι», ἐν δὲ τῷ τοῦ Ἡσυχίου ὀρθῶς μὲν «Εἰσπεπαίκασι· εἰσπεπηδήκασι», πλημμελῶς δὲ «Προεἰσπεπαικότες· προεἰσελθόντες» ἀντὶ τοῦ προεἰσπεπαίκασι.

Τὸ ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Λουκιανοῦ § 12 κοινῶς ἐκδιδόμενον «ἄμικ δὲ ταῦτα ὁ Κλεόδημος εἰρήκει καὶ ἐπεισέπεσεν ὁ κυνικός Ἀλκιδᾶμικς

¹ Var. Lect. σελ. 121.

² Πλουτ. Παραλλ. Μέτρ. Β', σελ. 372. Ἴδε καὶ Βοισσωνάδην Νικ. Εὐγεν. Τόμ. Β', σελ. 224 καὶ Ἰάκωβον Λουκιαν. Τοξάρ. σελ. 157. Ἐτι δὲ Κοΐνιον Γρηγ. Κορ. σελ. 403 Σχ.

³ Πλουτ. Παραλλ. Μέτρ. Α', σελ. 383.

⁴ Ἴδε Πόρωναν Εὐριπ. Ἐκβά. σελ. 14 Λειψ. καὶ Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 403.

⁵ Ἴδε Βατῆρον Ῥήσ. σελ. 213 καὶ Δινδόρφιον Εὐριπίδ. Τόμ. Γ', σελ. 611.

ἀλλήτος» ἐπηνώρθωσεν ὁ Βεργλήης ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἀλκίφρονος (σελ. 408) μεταθείς εἰς τὸ ἐπισέπαισεν, ὅπερ καὶ ἐν κώδικι εὐρέθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Βαστίου. Ἐγράψε δ' ὁ Λουκιανὸς καὶ ἐν τῷ ΙΕ' τῶν Ἑταιρικῶν Δικλῶγων «τὸν κρατῆρα ἐξέχεεν ἐπισπαίσας» καὶ «μετὰ μικρὸν ἐπισέπαισεν ὅσον ὀκτὼ νεανίσκοι μᾶλα καρτεροί»¹. Τοῦ ἐνεστώτος σπικνωτάτου ὄντος παρατιθέμεθα μικτόριον ἐκ τῶν Δειπνοσοφιστῶν τοῦ Ἀθηναίου «ἀλλήτου ἐπισπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια, Μυκονίων δίκην» (Α', 14).

Ἐν τῷ Ἡρωικῷ τοῦ Φιλοστράτου σελ. 714 πορίζουσιν οἱ κώδικες τό τε διφθογογραφούμενον «διεξέπαισε τοῦ ὀμίλου γυμνῷ τῷ ξίφει καὶ ἐτοίμῳ» καὶ τὸ ψιλογραφούμενον διεξέπαισε, ὅπερ δύναται τις ἴσως νὰ προτιμήσῃ ἀποβλέπων εἰς τὸ ἐν σελ. 784 «συγχωροῦσιν ἐνίους διαφυγεῖν καὶ διεκπεσεῖν». Ἀλλὰ τὴν διὰ διφθόγγου γραφήν καὶ ἄλλως ἀσπικτοτέραν ἀποδεικνυμένην ἰκανῶς πιστοῦται ἡ τοῦ ἐνεστώτος χρῆσις ἐν σελ. 732 «τὸ δὲ στόμα τῆς αἰγμῆς ἀδάμκνός τε εἶναι καὶ πικνὸς διεκπαίνει» καὶ ἡ τοῦ παρκαυμένου ἐν σελ. 848 «καὶ ὄγκοι τοῦ βέλους μέσων διεκπεπαίκασι τῶν σπονδύλων». Εἶπε δὲ καὶ ὁ νεώτερος Φιλόστρατος ἐν σελ. 881 «ἡ διεκπαίουσα τοῦ ποταμοῦ ναῦς»². Καὶ ὁ παρὰ τῷ Λουκιανῷ ἀπικνῶν ἀόριστος διεξέπεσεν ἐν Ἀληθοῦς Ἱστορίαις Α', 30 «διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς ἐς τὸ ἔσω διεξέπεσεν» τρέπεται ὑπὸ τοῦ Κοθήτου εἰς τὸν διεξέπαισεν³. Μεταχειρίζεται δ' ὁ Λουκιανὸς τὴν μετοχὴν τοῦ ἀορίστου τούτου ἐν τῷ Τοξάριδι § 61 «ἀράμενος τὸν ἐταῖρον κατῆλθε καὶ ἔφθη διεκπαίσας» καὶ ἐν τῷ Ρητόρων διδασκάλῳ § 24 «διεκπαίσας ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐγενόμην». Κατὰ τάντιν γραφὴν φέρεται καὶ διεκπέσας καὶ διεκπετάσας καὶ διεκπεράσας. Καὶ τὸ ἀπικνέμενον διεκπαῖσαι κακῶς ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων ἀναγνωσθὲν ἐγένετο διεκπέσαι ἐν τοῖς Ἀρχαίοις τοῦ Πικουανίου κεφ. ΙΓ', 5 «τούτῳ τότε τῷ Καλλιστράτῳ παρέστη τόλμα διεκπέσαι διὰ τῶν πολεμίων ἄγοντι τοὺς ἱππέας» καὶ ἐν τῷ περὶ Ζήνων τοῦ Αἰλιανοῦ βιβλ. ΙΕ', 6 «καὶ ἀφῆκεν ἐλεύθερον διεκπέσαι (ἢ διεκπεσεῖν) τὴν ἀγέ-

¹ Πρβ. καὶ Ῥεῖτζιον Λουκιαν. Τόμ. Η', σελ. 534 καὶ Τόμ. Θ', σελ. 357.

² Σφάλλεται ὁ Ἐρίγγας Παρατηρ. Κριτ. σελ. 66.

³ Var. Leob. σελ. 248. Πρβ. καὶ Μελλῆρον Μνήμ. Τόμ. Α', σελ. 411.

λην»¹. Ὁρθῶς γράφεται ἐν τῇ Λιβυκῇ τοῦ Ἀππιανοῦ «Ἀσδροῦδας δ' εὐθὺς μὲν ἐδόκει δύνασθαι διεκπαῖσαι τοὺς πολεμίους» (κεφ. 72) καὶ ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πολέμου τοῦ Ἰωσήπου «διεκπαῖσαι πρὸς τοὺς σφετέρους βιαζόμενος» (Λόγ. Ε', 6', 2). Λέγεται δὲ καὶ «ὥς διεκπαίσιον αὐτούς» παρὰ τῷ Ἀππιανῷ (Ἐμφυλ. Ε', 34) καὶ «διὰ τῆς ἀντικρὺ τῶν Ἑλένης μνημείων πύλης διεκπαλοῦσι τῆς ἵππου» παρὰ τῷ Ἰωσήφῳ (Ἰουδ. Πολ. Ε', 6', 2). Τὸν παρατατικὸν διεξέπαιεν βλέπει τις ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Διωξίππου παρ' Ἀθην. Γ', 57:

τὴν στοὰν διεξέπαιεν Ἀμφικλῆς μήτρας δύο
κρεμαμένας δελίας.

Τῆς πληθυντικῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου κακῶς διὰ τοῦ Ε γεγραμμένης γίνεται μνεῖχ ὑπό τε τοῦ Ἡσυχίου «Διεκπέσαντες: διεκτρῶσαντες» (Γρ. διεκτρήσαντες) καὶ τοῦ Σουῖδα «Διεκπέσαντες: διεκτρυπήσαντες, διεκδραμόντες» καὶ τοῦ Ζωναρᾶ «Διεκπέσαντες: διεκδραμόντες». Ἡ ἀληθὴς γραφὴ εἶνε πάντως διεκπαῖσαντες². Φέρεται δ' ὅμως παρὰ τῷ Σουῖδᾳ καὶ «ΔΙΕΞΕΠΕΣΕ: Τὰ ἔπλα ἀνελόμενος διεξέπεσε διὰ τῶν πολέμων. Τουτέστι διήλασε, διήλθε, διέφυγεν», ἀπαράκλακτον σχεδὸν καὶ παρὰ τῷ Ζωναρᾶ εὐρισκόμενον, ὅπερ οὐδεὶς λόγος ἀναγκάζει νὰ ὑποληφθῇ ἡμικρτημένη ἀνάγνωσις τοῦ διεξέπαισε, πλὴν ἐὰν πάντα τὰ ὑπογεγραμμένα παραδείγματα ἀποδειχθῶσι νοσοῦντα καὶ θεραπείας χρῆζοντα. Πλούτ. Πύρρ. 11: καὶ φοβηθεὶς κρύφα διεξέπεσε. Κκίσ. 34: αὐθὺς διεξέπεσε πρὸς Πομπήιον. Ἀράτ. 23: Περσαῖος δὲ τῆς ἀκρας ἀλισκομένης εἰς Κεγχρεὰς διεξέπεσεν. 25: ἐξ ἀγορᾶς ἀπέφυγον καὶ διεξέπεσον εἰς Κόρινθον. Καμίλλ. 18: καὶ διεξέπεσον ἀπὸ τούτων εἰς τὴν πόλιν οἱ πολλοί. Ὁθ. 12: τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐβιάσαντο καὶ διεξέπεσον διὰ τῶν πολεμίων κρατούντων εἰς τὸ στρατόπεδον. Βρούτ. 6: καὶ Πομπηίου ἐπὶ θάλασσαν διεκπεσόντος. Κράσσ. 18: παρὰβόλως τινὲς διεκπεσόντες. Πέλοπ. 17: ὡς διεκπεσεῖν εἰς τοῦμπροσθεν καὶ διεκθεῖν βουλομένοις. Μαρ. 35: ἀσφαλῶς ἀποπεμφθεὶς διεκπεσεῖν εἰς τὸ στρατόπεδον. Δημητρ. 49: καὶ διεκπεσεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Κότ. 56: τεκμαιρόμενος δὲ Πομπήιον Μά-

¹ Ἰδε Λορένκιον Φρυν. σελ. 725 καὶ Ἰακώφιον Αἰλ. α. ν. Τόμ. Β', σελ. 509.

² Ἰδε Ἐμπερροῦσιον Ἀριστοφ. Πλούτ. σελ. 271 Λεῖψ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 403 καὶ Βερνάρδον Σουῖδ. Τόμ. Δ', α', σελ. 1306.

γνον εἰς Αἴγυπτον ἢ Λιβύην διεκπεσεῖσθαι. Ποπλ.κ. 22: καὶ μάλιστα τοῖς ἐκ τῶν στρατοπέδων ὅθ' ἤλίσσεται διεκπίπτουσιν. Ἀντων. 66: καὶ διεκπίπτουσαι παραγῆν ἐποιοῦν. Ἀρριαν. Ἀναθ. Α', 8: οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν Θηβαίων διεκπεσόντες διὰ τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδῖον ἐξέπιπτον. Διόδ. Σικελ. Δ', 54: καὶ διεκπεσεῖν εἰς Θήβας πρὸς Ἡρακλέα. ΙΒ', 56: ἔδοξε νυκτὸς βιάσασθαι τοὺς φύλακας καὶ διεκπεσεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας. ΙΖ', 28: διὰ μέσων τῶν περιστρατοπεδευκότων ἔτι νυκτὸς οὔσης διεκπεσόντες. ΙΖ', 34: οἱ δὲ πλεῖστοι εἰς τὰ πεδία διεκπεσόντες. ΙΖ', 49: διεξέπεσον τὴν ἄνδρον. Ἡλιόδ. Γ', 28: διεκπεσεῖν μὲν τὸν περίβολον τοῦ στρατοῦ μὴ δυνάμενοι. Πορφύρ. Βί. Πυθαγ. 57: διεκπεσόντα δ' ἐκ τοῦ πυρὸς τὸν Πυθαγόραν.

Καὶ ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος σελ. 430 φέρεται «ὕπὸ δὲ σεισμῶν ῥήγματος γενομένου κατὰ τὰ νῦν κλοούμενα Τέμπη καὶ τὴν Ὀσσαν ἀποσχίσαντος ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, διεξέπεσε ταύτῃ ὁ Πηνειὸς καὶ ἀνέψυξε τὴν χώραν ταύτην», ὅπερ τρέπει ὁ Κόβητος ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (1876, σελ. 81) εἰς τὸ διεξέπαισε. Ἀλλ' ἡμεῖς, καίτοι λίαν σεβαστικῶς πρὸς τὸν ἔξοχον τοῦ ἐλληνισμοῦ διδάσκαλον διακειμένοι, οὕτως μεγάλως ἀεὶ τὴν κριτικὴν δύναμιν θαυμάζομεν, ἀποφινόμεθα μετὰ παρρησίας ὅτι δὲν εὐρίσκομεν κατὰ πάντα τρόπον ἀνγκυαῖαν τὴν μεταβολὴν ταύτην οὐδὲ δυνάμεθα νὰ πείσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὅτι ὅλως πλημμελὲς καὶ ἀσύστατον εἶνε τὸ διεκπίπτειν ποταμοῦ, ἰσοδυναμοῦν προφανῶς τῷ διὰ τινοῦ ἢ διὰ μέσου τινὸς ἐκπίπτειν.

Φιληδεῖ δ' ὁ γεωγράφος τῷ μετὰ μόνης τῆς προθέσεως Ἐκ συντεθειμένῳ ῥήματι ἐπὶ ποταμοῦ ἢ ὕδατος, κτλ. λέγων ἐκπίπτειν ἐκ τινος καὶ ἐκπίπτειν εἰς τι, κτλ., οἷον σελ. 49: φησὶν οἴεσθαι τὸν Εὐξείνιον μὴ ἔχειν πρότερον τὸ κατὰ Βυζάντιον στόμα, τοὺς δὲ ποταμοὺς βιάσασθαι καὶ ἀνοῖξαι τοὺς εἰς αὐτὸν ἐμβάλλοντας, εἴτ' ἐκπεσεῖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον. σελ. 52: ἐπεὶ οὐκ ἀπίθκον κατ' αὐτούς, οὐδ' εἰ τὴν ὅλην θάλατταν τὴν ἡμετέραν λίμνην πρότερον εἶναι συνέβαινε πληρουμένην ὑπὸ τῶν ποταμῶν, ἐπιπόλασσαν ἐκπεσεῖν ἕξω διὰ τῶν κατὰ Στήλας στενῶν ὡς ἐκ καταρράχτου. σελ. 80: ῥυέντα διὰ Βαβυλῶνος ἐκπίπτειν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. σελ. 204: εἰς δὲ τὴν Ἀδριατικὴν θάλατταν ἐκπίπτει μέγα-

γιστος γενόμενος τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ποταμῶν πλὴν τοῦ Ἰστροῦ. σελ. 214: καὶ πηγὰς ἐπὶ ποταμίου ὕδατος εὐθὺς εἰς τὴν θάλατταν ἐκπίπτουτος. σελ. 227: ἄμφω δ' ἐκπίπτουσιν εἰς τὸν Ἀδρίαν. σελ. 233: φέρεται δ' ἄνωθεν ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων — ἐκπίπτει δ' εἰς ἄλσος ἱερὸν. σελ. 327: καὶ ποταμοὶ οἱ τε εἰς τὸν Ἰόνιον κόλπον ἐκπίπτουτες καὶ οἱ ἐπὶ τὰ νότια μέρη. σελ. 343: ἐνεχθεὶς παρ' αὐτὴν τὴν Ὀλυμπίαν ἐπὶ θάλατταν τὴν Σικελικὴν ἐκπίπτει. σελ. 371: δύνηται δ' ὑπὸ γῆς φασὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον ἐκπίπτει εἰς τὴν Ἀργεῖαν καὶ ποιεῖν ἐπίρρυτον τὸ πεδῖον. σελ. 389: πάλιν δ' ἀναστομουμένων ἄθρου ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσόντες εἰς τὸν Λάδωνα καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν. σελ. 498: δεχόμενος τὸν τε Γλαῦκον καὶ τὸν Ἴππον ἐκ τῶν πλησίων ὄρων ἐκπίπτουτας. σελ. 500: περὶ λαβῶν καὶ τὸν Ἀραγον ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέοντα καὶ ἄλλα ὕδατα διὰ στενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει. σελ. 501: πλησίον δὲ καὶ ὁ Ἀράξης ἐμβάλλει τραχὺς ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἐκπίπτων. σελ. 512: ἐκπίπτουτα δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις στόμασιν εἰς τὴν ἄλλην τὴν πρὸς ἄρκτοις θάλατταν, ἐνὶ δὲ μόνῳ πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ἰρκάνιον. σελ. 571: ἄλλοι τε ποταμοὶ καὶ ὁ Εὐρυμέδων καὶ ὁ Κέστρος ἀπὸ τῶν Σελγιῶν ὄρων εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκπίπτουτες θάλατταν. σελ. 729: Ὀνησίκριτος δὲ πάντας φησὶν ἐκβάλλειν εἰς τὴν λίμνην τὸν τε Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγριν, ἐκπεσόντα δὲ πάλιν τὸν Εὐφράτην ἐκ τῆς λίμνης ἰδίῳ στόματι πρὸς τὴν θάλατταν συνάπτειν. Κτλ. Περὶ λαμβάνεται δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ὑποκειμένων τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ῥῆμα ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, οἷον σελ. 57: ἀνὰ μέσον γὰρ Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσούσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέτταρας. σελ. 101: τὸ ἀκρόπρυον ἐπυνθάνετο τῆς ἀλιζῶδος πόθεν ἐκπέσοι. σελ. 172: τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ βήθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐκπίπτει. σελ. 320: ἰσχύσαν δὲ (τὸ ζῆρον) μικρὸν ἐκπίπτει διὰ τοῦ στόματος ἀγγελιδάν. σελ. 615: Ἀθηναῖς δὲ προνοίᾳ τὴν λάρνακα περαιωθεῖσαν ἐκπεσεῖν εἰς τὸ στόμα τοῦ Καΐκου. Εὐρίσκεται δὲ παρ' αὐτῶ καὶ «εἰ γενομένου τοῦ τείχους ἐτειχομάχουν καὶ εἰσέπεσον εἰς αὐτὸ τὰ ναύστειλα» (σελ. 598) καὶ «πρῶτον μὲν οὖν παρεισέπεσαν εἰς Οὐάτειρα, εἴτ' Ἀπολλωνίδας ἔσχεν» (σελ. 646).

Οὐδέναν δ' ἔχομεν λόγον νὰ ἰσχυρίζωμεθα ὅτι παντελῶς ἀδόκιμον ἦτο νὰ λεχθῇ διεξέπεσε ὁ Πηνειὸς ὑπὸ συγγαφῶς συγχάκεις ποιου-

μένου ἐπὶ ποταμῶν χρήσιν τοῦ ἐκπίπτειν. Ἄλλως δὲ θαυμαστὸν ἡμῶν φαίνεται ν' ἀναγινώσκηται μὲν παρὰ τινι τὸ ῥῆμα διεκβάλλειν, νὰ μὴ ἐμφανηται δὲ παρ' αὐτῷ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας τὸ διεκπίπτειν, ὅπερ κατὰ τὴν φύσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης δύναται κάλλιστα νὰ μεταληφθῇ εἰς ἐκεῖνο. Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι οὐδὲν πολλάκις διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ ἐκ τοῦ βάλλειν καὶ τὰ ἐκ τοῦ πίπτειν σύνθετα ῥήματα, οἷον ἐμβάλλειν-ἐμπίπτειν, προσβάλλειν-προσπίπτειν, κτλ. Παρὰ Στράβωνι ἐν βιβλίῳ ΙΓ' ἀπαντᾷ «συμπεσόντες γὰρ ὅ τε Σιμόεις καὶ ὁ Σκάμανδρος ἐν τῷ πεδίῳ πολλὴν καταφέροντες ἰλὺν προσχοῦσι τὴν παραλίαν» καὶ «οἱ δὲ ποταμοὶ ὅ τε Σκάμανδρος καὶ ὁ Σιμόεις—μικρὸν ἔμπροσθεν τοῦ νῦν Ἰλίου συμβάλλουσι» (σελ. 595 καὶ σελ. 597). Ἐν βιβλίῳ ΙΕ' εἰπὼν ὁ Στράβων «οὗτος μὲν οὖν (ὁ Γάγγης) καταβάς ἐκ τῆς ὄρεινῆς—πρόεισιν ἐπὶ τὴν ταύτη θάλατταν καὶ μίαν ἐκβολὴν ποιεῖται μέγιστος ὢν τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ποταμῶν», τουτέστιν ἐνὶ στόματι ἐκβάλλει, ἐπιφέρει εὐθὺς «ὁ δὲ Ἰνδὸς δυοὶ στόμασι εἰς τὴν μεσημβρινὴν ἐκπίπτει θάλατταν» (σελ. 690). Ἄλλ' οὐδὲν ἐπείγει νὰ μακρηγορήσωμεν περὶ τοῦ πράγματος ἐνταῦθα. Τοῦ ῥήματος διεκβάλλειν δύο ἔχομεν νὰ μνημονεύσωμεν ἐκ τοῦ Στράβωνος παρὰδείγματα, τὸ ἐν σελ. 742 «ὅσον μὲν τὸ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ διέξεισι καὶ τῇ μικρᾷ, ὅσον δὲ τὸ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς Καππαδοκίας διὰ τοῦ Ταύρου διεκβαλὼν ἕως Θαψάκου φέρεται» καὶ τὸ ἐν σελ. 746 «οὕτω δὲ σφοδρῶς διεκβάλλει τὴν λίμνην, ὥς φησιν Ἐρατοσθένης, ὥστε ἀλμυρὰν αὐτὴν οὔσαν καὶ ἀνιχθὺν γλυκεῖαν κατὰ τοῦτ' εἶναι τὸ μέρος καὶ βοώδη καὶ ἰχθύων πλήρη». Ἴσως δὲ καὶ ἐν σελ. 536 ἀναγνωστέον «διεκβάλλων δὲ τὰ ὄρη τοσαύτην κατάγει χοῦν εἰς τὴν θάλατταν» ἀντὶ τοῦ διεκβαίνων (Πρόβ. καὶ σελ. 727). Ὡς δ' ἐκ τοῦ ἐκβάλλειν ἐ σχηματίσθη τὸ ἐκβολή, οὕτως ἐκ τοῦ διεκβάλλειν τὸ διεκβολή, οὗ γίνεται χρῆσις ὑπὸ τοῦ γεωγράφου ἐν σελ. 443 «ἐστὶ πρὸς τῇ Ὀσση κατὰ τὴν ἄρχην τῆς τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς». Πᾶς δὲ τις, νομίζομεν, θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ εἰπὼν «τῆς τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς» οὐδαμῶς ἐκωλύετο νὰ εἴπῃ καὶ «διεξέπεσε ταύτῃ ὁ Πηνειός». Σημειωτέον δ' ὅτι οὐδαμῶς ἀλλաχού εὐρίσκεται παρὰ τῷ Στράβωνι τὸ ῥῆμα διεκπίπτειν. Γράφεται μὲν ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου σελ. 405 «εἰς Θράκην περιτωθῆναι κακείθεν διεκπεσεῖν

εἰς τὴν ἐν τῷ Ἀδρίῳ Ἑνετικῇ», ἀλλ' οἱ κώδικες τοῦ Στράβωνος φέρουσι σελ. 608 «καὶ κεῖθεν διεκπεσεῖν εἰς τὴν λεγομένην κατὰ τὸν Ἀδρίαν Ἑνετικῇ».

Ἐν τοῖς Ἱπποκράτειοις Τόμ. Β', σελ. 47 ἀντὶ τοῦ ὅταν δ' ἐγκύρῃ πλῆκτέι τε καὶ ἀντικειμένῳ καὶ τι πρὸς αὐτὸ ἀντιπίσῃ» ἐξέδωκεν ὁ Ἑρμερίσιος ἀκολουθήσας τῷ Λιτράϊῳ «καὶ πρὸς αὐτὸ ἀντιπαίσῃ». Κεῖται δὲ καὶ μετ' ὀλίγα «ἰσχυροτέρῃ γίγνεται καὶ ὁρμῇ μάλιστα πρὸς τὸ ἀντιπαῖον».

Ὁ Βοισσωνάδης ἐν ταῖς εἰς Νικήταν τὸν Εὐγενιανὸν Σημειώσεσι (σελ. 224 κέξ.) μετετύπωσε τὸ παρὰ Δίῳ τῷ Κασσίῳ «ἐκπηδήσας ἐκ τοῦ χειμαδίου ἄφνω τοὺς τε προσκειμένους οἱ τῷ παρὰδόξῳ τοῦ τολμήματος ἐξέπληξε καὶ δι' αὐτῶν πρὸς τὰ μετέωρα διέπεσε» (ΑΘ', 5) εἰς τὸ διέπαισε, ὅπερ ἐνεκρίθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Τοξάριδος (σελ. 157), καὶ τὸ παρὰ Πλουτάρχῳ «Ἱππότες (Ἱππίτες) δὲ χωλὸς ὢν τῇ μὲν πρώτῃ συνεξέπεσαν ὁρμῇ προθύμως» (Κλομ. 37) εἰς τὸ συνεξέπαισαν. Ἀλλ' ἄνευ ἀνάγκης ἐκίνησε τὰς παρὰδεδομένας γραφάς. Παρὰ Πολυβίῳ ἀπαντᾷ «αἱ μὲν οὖν σημεῖα τῶν Ῥωμαίων σωθεῖσαι διέπεσαν εἰς τὴν Ἀσπίδα παρὰδόξως» (Α', λδ', 11. Πρβ. καὶ οε', 6) καὶ «ἔσπευσε πρὸς τοῦτον διαπεσεῖν» (Δ', πς', 4) καὶ «τὴν νύκτα διαπεσόντες εἰς τὴν Μαντίνειαν» (Θ', η', 5) καὶ «εὐθέως ἐπειρᾶτο συστραφεῖς μεθ' ὧν εἶχε περὶ αὐτὸν ξέγων ἄθρους διαπεσεῖν διὰ τῶν ἐσκεδασμένων καὶ διωκόντων» (ΙΑ', ιζ', 4. Πρβ. καὶ Κ', ικ', 4), παρὰ δὲ Πλουτάρχῳ «ἐκράτουν καὶ συνεξέπεσαν εἰς τὸ πεδίον τοῖς φεύγουσιν» (Πελοπ. 32) καὶ «πρὸς τὰ τραχεῖα καὶ καρτερὰ τοῖς πολεμίοις συνεκπεσόντες» (Λυσ. 28) καὶ «μόνους δὲ φασιν ἐξήκοντα συνεσπεσεῖν εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν πολέμιων» (Ἀλεξ. 43). Λέγει δὲ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς «ἀπεχώρησαν ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν» (Γ', β', 4) καὶ «διαπεσεῖν βουλόμενοι πρὸς τοὺς ἐκυτῶν συσπειραθέντες ἐχώρουν ἐρωμένως» (Δ', γ', 18) ἔτι δὲ «συσπειραθέντες δέ τινες τῶν Ἡλείων καὶ περὶ τινὰ συνελθόντες οἰκίαν, ἐκπεσόντες τ' ἐξ αὐτῆς σφραγὰς ποιοῦσι» (Γ', β', 27) καὶ «στραφέντες δρόμῳ πάλιν ἐκ τοῦ σκυρώματος ἐξέπιπτον» (Δ', δ', 11). Πρβ. καὶ Ἀρριαν. Ἀναβ. Ε', κγ', 5 «ἐκπίπτοντες ἐκ τοῦ τείχους οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἐνέκυρσαν ταῖς προφυλακαῖς τῶν ἱππέων»

καὶ Ε', γ', δ' «ὅτι ἐν νῶ ἔχοιεν αὐτῆς ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐκπίπτειν ἐκ τῆς πόλεως οἱ Ἰνδοὶ κατὰ τὴν λίμνην».

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κοβήτου¹ δὲν ἔγραψεν ὁ Κλήμης «ἵνα οὖν μή τις τούτων ἐμπεισὼν εἰς τὴν ὑπὸ σοῦ διδασκωμένην γνώσιν ἀκρατῆς γενόμενος τῆς ἀληθείας παρκαούσῃ τε καὶ παραπέσῃ» (σελ. 678) ἀλλὰ παραπλίσῃ. Νομίζομεν δ' ὅμως ὅτι οὐχὶ ἀτόπως δύναται τὸ διὰ τοῦ Ε' φιλοῦ γεγραμμένον νὰ μεταληφθῇ εἰς τὸ πταίσῃ ἢ σφαλῇ ἢ ἀμάρτῃ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῇ «καὶ παραπεισόντας πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν» (Ἑ', 6)² καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς τοῦ Ξενοφῶντος «ὅτι Λακεδαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτουσι ἐν τῷ ἀεὶ διαλλάττειν τοὺς νεαυρούς» (Α', σ', 4), τουτέστι: μέγιστα σφάλλουντο ἢ πλημμελοῦνται. Ἡ τοιαύτη τοῦ παραπίπτειν δύναμις καθορίζεται καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι παραπτώσεως καὶ παράπτωμα ἢ γουν πτήσιμα, σφάλμα, κτλ.

Τὸ ῥῆμα παραπαίειν ἀντὶ τοῦ ἀμικρτάνειν λαμβανόμενον τίθεται μὲν καὶ καθ' ἑαυτό, ὡς παρὰ Πολυβίῳ «ἀγνοεῖν καὶ παραπαίειν τοὺς τοιαύτῃ χρωμένους ἀπεχθεῖς καὶ πικρίας» (ΙΒ', θ', 1), εὐρίσκεται δὲ καὶ μετὰ γενικῆς συντεταγμένον, ὡς παρὰ Πλουτάρχῳ «πολὺ τοῦ κατὰ λόγον οὗτοί γε παραπαίοντες» (Ἠθικ. σελ. 1028, γ'). Ἀσμενίζει δὲ μάλιστα τῇ μετὰ γενικῆς ἐκφορᾷ τοῦ ῥήματος τούτου ὁ Πολύβιος λέγων: ἀγνοοῦντες καὶ πικρὰ παραπαίοντες τοῦ δόκτου κατὰ γὰρ τὴν ἐμὴν γνώμην (Δ', λα', 2), τίνας φανήσονται τὸ κατὰ λόγον πεποιηκότες καὶ τίνας παραπεπαικότες τοῦ καθήκοντος (Α', σ', 3), περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀγνοεῖν αὐτὸν ἔφη καὶ παραπαίειν ὁλοσχερῶς τοῦ σφετέρου συμφέροντος (ΚΑ', ιβ', 6), εἴ τι παραπέπαικε τῆς συνηθείας (ΙΕ', ιθ', 4. Πρβ. § 3: εἴ τι παρὰ τοὺς ἐθισμοὺς πράττει), ἕνα μῆτε— παραπαίωσι τῆς ἀληθείας ἐν τοῖς ἀναγκασιότατοις διαβολήσις (Γ', κα',

¹ Λογ. Ἑρμ. Τόμ. Α', σελ. 214.

² Ἐν τῇ Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῇ Κλήμεντος τοῦ Ῥώμης κεφ. 51 ἐξέδωκεν ὁ Βρυέννιος (σελ. 93) ἐκ τοῦ κώδικος τοῦ σωζομένου ἐν τῇ κατὰ τὸ Φανάριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἁγίου Τάφου «Ὅσα οὖν παρεπέσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν διὰ τινος τῶν τοῦ ἀντικειμένου». Κατὰ τὴν ἐν Λειψίᾳ τῇ 1875 γενομένην ἔκδοσιν φέρεται «Ὅσα οὖν παρεβήμεν διὰ πειρασμῶν τοῦ ἀντικειμένου». Ἀλλὰ τὸ πειρασμῶν εἶνε κατ' εἰκασίαν ἀνάγνωσις ἀντὶ τοῦ τινος τῶν.

9)¹, διὰ τὰ τοὺς ἐξηγουμένους ὑπὲρ αὐτοῦ παραπειαικέναι τῆς ἀληθείας (I', ε', 3), τοῖς μὲν κατ' ἀγνοίαν παραπαλοῦσι τῆς ἀληθείας διδόναι συγγνώμην (IB', ζ', 5), ἔαν — ἀγνοῶν εἰρεθῇ καὶ παραπαλῶν τῆς ἀληθείας (IB', δ⁴, 4), ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ καὶ πολὺ παραπαίειν τῆς ἀληθείας (IZ', ιδ', 11). Δοξάζει δ' ὁ Κοβήτος² ὅτι καὶ τὸ «ὅταν δὲ ταύτης (τῆς ἀληθείας δηλ.) παραπέσῃ» (IB', ζ', 2) ὀφείλει νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸ παραπAισῇ καὶ τὸ «πολύ τι παρέπεσε τοῦ καθήκοντος» (II', ιγ', 8) εἰς τὸ παρέπAισε καὶ τὸ αὐτὸ δ' Ἀριαράδης πολλοῖς ἐδόκει παραπίπτειν τοῦ καθήκοντος» (AI', ιε', 4) εἰς τὸ παραπAειν, ὡς καὶ τὸ «τοῖς δ' ὅλοις πράγμασιν ἀγνοεῖν ἔφη καὶ παραπίπτειν αὐτόν» (IH', ιθ', 6), ἐπάγων ὅτι παραπαίειν μὲν τιος λέγεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ἀμαρτάνειν τιός, παντελῶς δ' ἄδηλον αὐτῷ ὑπάρχει πῶς δύναται νὰ λέγεται παραπίπτειν τιός. Πλὴν ἀλλ' ὅμως κεῖται παρὰ Πολυβίῳ καὶ «εἰς τοιαύτην ἀγνοίαν ἢ καὶ παράπτωσιν τοῦ καθήκοντος ἦκεν» (IE', κγ', 5)· ἔτι δὲ «πᾶν τὸ παραπεσόν τῆς ὁδοῦ καὶ σφαλὲν ἐφέρετο κατὰ τῶν κρημνῶν» (Γ', νδ', 5), ὡς γράφεται ἐξ εἰκασίας ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι περιπεσόν. Καὶ παρὰ Στράβωνι δ' ἀνγκινώσκεται σελ. 4 «καὶ γὰρ εἰ μὴ τρις ἀλλὰ δις, τάχα τῆς ἱστορικῆς παραπεσόντος ἢ τῆς γραφῆς διημαρτημένης»· ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Κοβήτου καὶ τοῦτο μετατυποῦται εἰς τὸ παραπαλοῦστος³. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀποτυγχάνειν καθόλου ἢ ἀστοχεῖν ποιεῖται χρῆσιν ὁ Πολύβιος καὶ τοῦ ἀποπίπτειν, ἐξ οὗ τὸ ἀπύπτωμα ἦγουν ἀπώτευγμα, καὶ τοῦ ἐκπίπτειν καὶ τοῦ διαπίπτειν, οἷον B', νγ', 6: ἀποπεσὼν καὶ ταύτης τῆς ἐπιβολῆς. IΓ', α', 8: ἀποπεσὼν δὲ καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος (Πρβ. καὶ Θ', θ', 3, κτλ.). IB', ιδ', 7: διὰ τὸ προφανῶς ἐν ταῖς λοιδορίαις ἐκπίπτειν τοῦ καθήκοντος διὰ τὴν ἔμφυτον πικρίαν⁴. Θ', ιη', 5: κατὰ δύο τρόπους ἤμικτε· καὶ γὰρ τὰς κλίμακας ἐλάττους ἔχων ἦλθε τῆς χρείας καὶ τοῦ καιροῦ διέπεσε. I', η', 9: καθικόμενος μὲν τῆς ἐπιβολῆς—διαπεσὼν δὲ τῆς προθέσεως. Πρβ. καὶ IB', δ⁴, 1 «Τί-

¹ Φέρεται καὶ γραφὴ παραπταίωσι. Συχνὴ δ' ἐν τοῖς ἀντιγράφοις εἶνε ἡ σύγχυσις τοῦ παίειν καὶ παταίειν καὶ τοῦ παῖσαι καὶ παταῖσαι.

² Μνημοσ. Τόμ. IA', σελ. 24.

³ Μνημοσ. 1876, σελ. 80.

⁴ Πρβ. καὶ Στράβωνα σελ. 367 «πολύ μᾶλλον ἐκπίπτει τῆς ἀληθείας».

μικίος πλεῖστον ἀπολείπεσθαι μοι δοκεῖ τῆς ἀληθείας» καὶ IB', η', 2 «πάντων ἐπιλκνθάνεται καὶ πολὺ τι τοῦ καθήκοντος παρεχθάνει». Ἀναγκάζον δ' ἡμῖν ἐν τέλει φαίνεται νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι παραπλήσιόν τι σημαίνουνσι παρὰ Πολυβίῳ τὰ ἀντιπαῖειν καὶ τὸ ἀντιπίπτειν, οἷον IH', κθ', 15 «τὸ μὴδὲν ἐκ τῆς τύχης ἀντιπαῖσαι πρὸς τὴν ἐπιβολήν»¹. Δ', μδ', 9 «διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους ἐκκτέρους ἀντιπίπτειν πρὸς ἀμφοτέρως τὰς ἐπιβολάς». Α', ζ', 2 «τῶν πραγμάτων ἀντιπεσόντων ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτῶν ὅλοσχερῶς», κτλ. Πρβ. καὶ Ξενοφ. Ἑλλην. Β', γ', 31 «ἦν δέ τι ἀντικόπη, εὐθὺς μεταβέβλησθαι».

Τὴν τῶν βιβλιογράφων ἀπειδευσίαν καὶ ἀναισθησίαν ἐμφανίζει ἐκδηλότατα ἡ γραφὴ διεκπέσασθαι καὶ διεξεπέσατο καὶ διεξεπέσατο. Τὸ ῥῆμα πίπτω εἶχε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀείποτε μέσον μὲν τὸν μέλλοντα, ἐνεργητικὸν δὲ τὸν ἀόριστον, ὁμοίως τῷ θηήσκει-θαροῦμαι-έθαινον καὶ τῷ τυγχάνω-τεύξομαι-έτυχον καὶ ἄλλοις πολλοῖς. Ὁ σχηματισμὸς ἐπεσάμην-ἐξεπεσάμην-διεξεπεσάμην εἶνε παντελῶς ἐκφυλὸς καὶ ἀνελληνιστὸς μόλις ἀρμόζων τῷ στόματι Σκύθου τινὸς ἢ Παφλαγόνος. Ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν μεταγενεστέρων ἐξεφέρετο τὸ ῥῆμα διεκπαῖειν καὶ κατὰ μέσον τύπον διεκπαῖεσθαι ἄνευ τινὸς διαφορᾶς περὶ τὴν ἔννοιαν, ὡς παρ' Ἰωσήφω Ἰουδ. Πολ. Ζ', ε', 5 «ὅπως τοῖς διεκπαῖεσθαι τολμῶσι τῶν Ἰουδαίων ἄπορος ἡ φυγὴ γίνηται διὰ τοὺς ἱππέας». Τοῦτου ὁ ἀόριστος εἶνε διεκπαῖασθαι, οὗ ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Ἰώσηπος ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πολέμου «οἱ μὲν οὖν ἀνδρείοτατοι τῶν ἐξιόντων ἐβόησαν διεκπαῖασθαι καὶ διέφυγον» (Ζ', ε', 4) καὶ ὁ Ἀλικαρνασσεὺς Διονύσιος ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἀρχαιολογίᾳ «διεκπαῖσάμενος δὲ τὰς πύλας ἀνέβη τὸν ἵππον» (ΙΑ', 37) καὶ ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Σερτωρίου «σὺν οὐδενὶ πόνῳ διεκπαῖσάμενος τοὺς πολέμιους συνέμιξε τοῖς ἐκρυτοῦ» (ΚΑ', 5) καὶ ὁ Ἰάμβλικος ἐν τῷ περὶ τοῦ Πυθαγορικοῦ βίου «οὗτοι γὰρ τελεώτατοι ὄντες καὶ εὐρωστότατοι διεξεπαῖσατο ἕξω πως» (§ 249) καὶ ὁ Πολύκιος ἐν τοῖς Στρατηγικοῖς «κατακλιπὼν τὴν λείαν κατὰ τὸ διαλείπον τοῦ χάρακος διεξεπαῖσατο» (Β', ε', 5) καὶ «Φίλιππος ὑποστρέψας διὰ τοῦ ὄρους διεξεπαῖσατο» (Δ', ε', 14) καὶ «πολλοὺς αὐτῶν φθείρας διεξεπαῖσατο» (Ε', ις', 5) καὶ «ὥστε τοὺς μὲν κατέβηλον, τοὺς

¹ Ὁ Ναβήρος (Μνημοσ. Τόμ. Σ', σελ. 232) εἶχεν ἀντιπαλαῖσαι.

δὲ ἐτρέψαντο καὶ ἀθρόοι διεξέπαισαντο» (Ζ', 48). Πλὴν οὐδαμοῦ σχεδὸν ἔμεινεν ἡ γραφὴ ἀβλαβής, ἀλλὰ διεκπέσασθαι καὶ διεξέπασατο (ἢ διεσπάσατο ἢ διεξιππεύσατο ἢ διεξιππάσατο)¹ καὶ διεξέπασατο εὐρίσκονται ἐν τοῖς κώδιξι γεγραμμένα, ὡς παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν βίῳ Βρούτου ΝΑ', 2 «διὰ τῶν πολεμίων ἐκπεσόμενος» ἀντὶ τοῦ ἐκπαισόμενος². Παρὰσημειωτέον δ' ὅτι ἐν ταῖς Γυναικῶν Ἀρεταῖς τοῦ Πλουτάρχου σελ. 249, ὅθεν εἶνε εἰλημμένα τὰ ἐν τῷ Ζ' βιβλίῳ τοῦ Πολυκίνου κεφ. 48, ἀναγινώσκεται «τοὺς μὲν καταβιβάλλοντες, τοὺς δὲ τρεψάμενοι διεξέπασσαν ἀθρόοι μετὰ τῶν γυναικῶν». Ἡ ἐν δυσὶ κώδιξι γραφὴ ἐκπεσάμενοι παρὰ Πολυβίῳ Γ', λζ', 4 τεκμηριωθὶ ὅτι δὲν ἔγραψεν ὁ ἱστορικός «τοῖς δ' ἐκπεσοῦσιν οὐδ' ὡς ὑπάρχει σωτηρία», ὡς φέρεται ἐν τοῖς λοιποῖς τῶν κωδίκων, ἀλλ' ἐκπαισάμενοις. Καὶ παρὰ Στράβωνι δὲ Α', γ', 7 «ἐκ μέσων γὰρ τῶν τῆς Καταονίας πεδίων ἐνεχθεῖς πλωτὸς καὶ διεκπαισόμενος διὰ τῶν τοῦ Τάυρου στενῶν εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκδίδωσιν εἰς τὸν πρὸ ταύτης τε καὶ τῆς Κύπρου πύρον» ἔχουσι τὴν ἀντίγραφον καὶ διεκπεσόμενος καὶ διεκπεσών. Ἰσως δὲ καὶ ἐν ΙΒ', ε', 3 «διὰ μὲν οὖν τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σάρος ρεῖ ποταμός, καὶ διὰ τῶν συναγχεῖων τοῦ Τάυρου διεκπεραιούται πρὸς τὰ τῶν Κιλικίων πεδία καὶ τὸ ὑποκείμενον πέλαγος» ἡ γνησίᾳ γραφῇ εἶνε διεκπαίεται. Τὸ ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ τοῦ Πολυδεύκους «δι' οὗ τὴν κεφαλὴν διωθεῖ τὰ θηρία ὡς διεκπεσόμενα» (Ε', 28) μετετύπωνεν εἰς τὸ διεκπαισόμενα ὁ Κουστῆρος³. Ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ Βεγκῆρον ἐκδόσει (σελ. 197) εἶνε γεγραμμένον διεκπεσοόμενα.

Ἀναλήθῃ διδάσκει ὁ Ψευδηρωδιανὸς ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς λέγων σελ. 5 «Πᾶσα λέξις ἀπὸ τῆς ΒΛΕ συλλαβῆς ἀρχομένη διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ γράφεται, οἷον — βλεσσός ὁ στραβοπόδης» καὶ σελ. 247 «Ὡσαύτως καὶ τὰ τῶν δένδρων ὀνόματα ψιλοῦνται, οἷον συκέα, μηλέα, ἰτέα, ροδακινέα καὶ τὰ ὅμοια. Πλὴν τοῦ ἐλαία καὶ συκομοραία». Οὕτε βλεσσός ἢ βλεσός ἐγράφετο ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἀλλὰ βλαισός οὔτε συκομοραία ἀλλὰ συκομορέα, ὡς καὶ τὸ ἀπλοῦν μορέα. Ἐν σελ.

¹ Ἰδὲ Κοραῖν Πολυκίν. σελ. 318 καὶ 361 καὶ 381.

² Ἰδὲ Κοραῖν Πλουτ. Παραλλ. Μέτρ. Ζ', σελ. 431.

³ Ἀριστοφ. Τύμ. Ε', σελ. 221 Βεγκ.

271 κεῖται «Ἐνεγκε φίλον· ἀπένεγκαι δέ, προσένεγκαι καὶ κατένεγκαι διφθογογραφοῦνται» καὶ «Ἐγειραι ἀντὶ τοῦ ἐγέρθητι διφθογγον, ἔγειρε δὲ ἄλλος ἄλλον Ε». Τῶν παρατηρήσεων τούτων ἡ μὲν δευτέρα ἔχει τινὰ λόγον, εἰ καὶ ἄγνωστον τοῖς παλαιοῖς ἦτο τὸ ἡγειράμην ἀντὶ τοῦ ἡγέρ-
 θην ἢ ἡγρόμην, ἡ δὲ πρώτη εἶνε ἐσχάτως ἄλογος. Καὶ παρὰ Σουΐδα φέρεται «Ἐγειραι σὺ αὐτός διὰ διφθόγγου ἀντὶ τοῦ ἐγέρθητι, ἔγειρε δὲ τὸν λίθον διὰ τοῦ Ε φίλου· ἐνέργειαν γάρ τινα σημαίνει». Ἀλλὰ κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦ Βινδοβονη-
 σίου καλουμένου Λεξικοῦ «Ἐγείρου χρή λέγειν, οὐχὶ ἔγειρε, εἰ μή τις προσθήσει τὸ σαυτόν» (Ε, § 235). Ἐν τῷ κώδικι δ' ὁμῶς ἀντὶ τοῦ ἔγειρε Ε, ὅπερ ὑπαγορεύει ὁ ὀρθὸς λόγος, εἶνε κακῶς γεγραμμένον ἔγειρε ΑΙ, ὡς καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἱπποκράτη καὶ Γαληνὸν Σχολίοις Τόμ. Β', σελ. 193 «ἔγειραι οὖν αὐ-
 τὸν καὶ ἐκεῖνα πρόστασσε τὰ ἔργα». Καὶ δεινῶς μὲν σφάλλε-
 ται ὁ Ψευδερῳδιανὸς ἀποφαινόμενος ὅτι ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλ-
 λήνων ἔνεγκΕ μὲν δι' Ε φίλου, ἀπένεγκΑΙ δὲ καὶ προσέ-
 νεγκΑΙ καὶ κατένεγκΑΙ διὰ διφθόγγου, μεγάλως δ' ἁμαρ-
 τάνει καὶ ὁ Εὐστάθιος νομίζων ὅτι τὸ ἔνεγκΕ καὶ ἔνεγκΑΙ εἶνε ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου διττὴ γραφή. Ὁ λόγος τοῦ Εὐ-
 σταθίου ἔχει οὕτως· «Ὅθεν καὶ τὸ ἔνεγκε διὰ τοῦ Ε φίλου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχει τὴν λήγουσαν· εἰ δὲ καὶ διὰ διφθόγγου διὰ τὸ ἡνεγκα καξέσωσα, διαφορεῖται γάρ, κτέ.» (σελ. 983.
 Πρβ. καὶ σελ. 1906: Τὸ δὲ ἔνεικε προστακτικὸν βοηθεῖ τοῖς μεθ' Ὁμηρον εἰς τὴν διὰ τοῦ Ε φίλου γραφὴν τοῦ ἔνεγκε). Γελοιότερα δὲ τούτων προφέρεται ἐτέρωθι ὁ πολυμαθεστάτος τῆς Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος γράφων «Ὅρα δὲ τὸ νεῖμον· οὐ γὰρ πάνυ σύνηθες τὸ ῥῆμα, ὡς οὐδὲ τὸ ἀνάτειλον καὶ τὰ τοιαῦτα· νεῖμαι γὰρ καὶ ἀνάτειλαι τὸ κοινότερον» (σελ. 1576). Καταφανὴς δ' ἡ ἀλογιστία καὶ εἰκαδότης τοῦ ἀνθρώ-
 που γίνεται καὶ ἐξ ὧν διαλαμβάνει περὶ τοῦ πεζέτεροι καὶ πεζέταιροι καὶ πεζαίτεροι (σελ. 472) «Ἐξ αὐτῆς δὲ οἱ πε-
 ζέτεροι τάγμα καὶ αὐτοὶ στρατιωτικόν, ὧν ἡ γραφή διάφο-
 ρος· οἱ μὲν γὰρ ἐν τρισὶ φίλοις Ε γράφονται κατὰ τοὺς πα-

λαιοῦς, στρατιῶται ὄντες τὴν μὲν μίαν πέζαν ὠπλισμένοι, τὴν δὲ ἐτέραν γυμνοί· ἄλλοι δὲ τὴν παραλήγουσαν διὰ διφθόγγου ἔχουσιν, ὡς ἐν πεζοῖς ἑταῖροι ὄντες τῷ ἄρχοντι διὰ τὸ ἐν μάχῃ ἀπόλεκτον κατ' ἀνδρείαν, ὁποίων, φασί, καὶ Δημοσθένης μέμνηται ἐν Φιλιππικοῖς¹. Ἡ μέντοι ἀναλογία γράφει τὴν προ- παραλήγουσαν καὶ διὰ διφθόγγου τῷ λόγῳ τοῦ προσιαιτέ- ρος² καὶ τῶν ὁμοίων». Τὸ πεζέτεροι καὶ τὸ πεζαῖτεροι εἶνε τύποι πλασματώδεις καὶ ὅλως ἀσύστατοι. Μόνον τὸ πε- ζέταιροι ἔχει ὕγιως, περὶ οὗ ὁ Ἀρποκρατίων γράφει (ἐν λ. πεζέταιρος) «Δημοσθένης Φιλιππικοῖς. Ἀναξιμένης ἐν Ἀ' Φιλιππικῶν περὶ Ἀλεξάνδρου λέγων φησὶν· ἔπειτα τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους ἱππεύειν συνεθίσας ἑταίρους προσηγόρευσε, τοὺς δὲ πλείστους καὶ τοὺς πεζοὺς ἐς λόχους καὶ δεκάδας καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς διελὼν πεζεταίρους ὠνόμασεν, ὅπως ἐκάτεροι μετέχοντες τῆς βασιλικῆς ἐταιρείας προθυμότατοι διατελῶσιν ὄντες»³. Οὐ μόνον δ' ὁ Δημοσθένης ποιεῖται χρῆσιν τῆς προ- κειμένης λέξεως σελ. 23, 17 «οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι καὶ πεζέταιροι» (Σχολ. «Θεόπομπός φησιν ὅτι ἐκ πάντων τῶν Μακεδόνων ἐπίλεκτοι οἱ μέγιστοι καὶ ἰσχυρότατοι ἐδορυ- φόρουν τὸν βασιλέα καὶ ἐκαλοῦντο πεζέταιροι») ἀλλὰ καὶ ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Ἀρριανός⁴.

Τὸ ψιλογραφούμενον βλεσός βλέπομεν καὶ παρ' Ἡσυχίου «Βλεσός· παραλυτικός»⁵, παρ' ᾧ εὐρίσκεται καὶ «Ἐμβάλ-

¹ Ἐμπερὴ τούτοις ἀναγινώσκονται ἐν τοῖς εἰς Δημοσθένη Σχολίοις σελ. 96 Δινδ.

² Ἀναγνωστέον ἴσως πρωταίτερος, οὗ γίνεται μνεία καὶ ἐν σελ. 1905, 35. Ὁ Δινδόρφιος (Δημοσθέν. Τόμ. Η', σελ. 96) γράφει «vel πεζαίτερος (quod fuisse qui cum πλησιαιτέρος compararent docet Eustath. ad Hom. p. 472)».

³ Προβ. καὶ Φώτιον σελ. 404, 9. Ἐτυμολογικὸν Μέγα σελ. 699, 46. Ἀνώνου- μον Γραμματικὸν ἐν Ἀνεκδότοις Βεγκήρου σελ. 289, 8. Ἰδε Σχαιφῆρον Δη- μοσθέν. Τόμ. Α', σελ. 255. Βερνάρδον Σουτθ. Τόμ. Β', 6', σελ. 163. Κ. Μυλλῆρον Ἀναξιμέν. Ἀποσπ. 7 (σελ. 36), κλπ.

⁴ Ἰδε Βαίριον Πλουτ. Φλαμιν. σελ. 420 καὶ Ἐλλένδεδον Ἀρριαν. Τόμ. Α', σελ. 133.

⁵ Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ σελ. 199, 23 καὶ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουτθα καίται «Βλ Δ Ι σ ό ς· παραλυτικός». Προβ. καὶ Ἐρωτιανὸν σελ. 11.

λοντος: βλεσόπους», καὶ ἐν τοῖς Προβλήμασιν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀφροδισίεως Β', 24 «Διὰ τί οἱ εὐνοῦχοι μακροὶ καὶ βλεσοί;». Ὁρθῶς γράφεται ἐν τοῖς τοῦ Γαληνοῦ Τόμ. Ζ', σελ. 28 «Οἷς μὲν γὰρ ὀρθότερα τοῦ δέοντός ἐστι φύσει βλαισοῦται μᾶλλον, οἷς δὲ κοιλότερα ραιβοῦται. Καλῶ δὲ βλαισὸν μὲν τὸ ἐπὶ τὰ ἐκτὸς ρέπον, ραιβὸν δὲ τὸ ἐπὶ τὰναντία» καὶ Τόμ. ΙΗ', 6', σελ. 889 «καὶ καλεῖται τὰ μὲν ἔξω ρέποντα βλαισά, τὰ δὲ ἔσω ραιβά καὶ κυλλά»¹ καὶ ἀλλαχοῦ. Γραπτέον δὲ καὶ ἐν Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 604 «βλαισοὶ μὲν γίνονται» ἀντὶ τοῦ βλαισσοὶ καὶ σελ. 605 «ὅσοι φύσει βλαισώτεροι» ἀντὶ τοῦ βλασσώτεροι καὶ σελ. 677 «βεβλαισωμένον δ' εἴπερ ἐθεράπευε» καὶ «τὰ δὲ βεβλαισωμένα» ἀντὶ τοῦ βεβλαισσωμένον καὶ βεβλαισσωμένα.

Τοῦναντίον δὲ τὸ διφθογογραφούμενον συκομοραία μνημονεύεται καὶ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑτυμολογικῷ σελ. 733, 32 «Τὰ διὰ τοῦ ΑΙΑ παροξύτονα θηλυκά μὴ ἐπιδεχόμενα συναίρεσιν διὰ διφθογγοῦ γράφεται· ἐλαία, ἀλκαία, συκομοραία» καὶ ἐν τῷ Τεχνολογικῷ Λεξικῷ τοῦ Φιλήμονος § 205 «Καὶ πάντα τὰ διὰ τοῦ ΕΑ δένδρων ὀνόματα περισπῶνται καὶ ψιλογραφοῦνται πλὴν τοῦ ἐλαία καὶ συκομοραία». Τοῦ παρὰ Ζωναρᾶ σελ. 1685 «Συκομοραία: δένδρον» ὑπάρχει καὶ γραφὴ συκομορέα. Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου ἀναγινώσκειται τὸ ὑγιῶς ἔχον, ἐν δὲ τῷ τοῦ Σουῖδα γράφεται πλημμελῶς συκομορρέα διὰ δύο ΡΡ². Εἶνε δ' ἡ λέξις συκομορέα τοῦ παρηκμαχότος ἑλληνισμοῦ ἰδίᾳ, ἀπαντῶσα ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίῳ ΙΘ', 4, παρ' Ἐπιφανίῳ Τόμ. Γ', σελ. 27, ἐν τῷ Γεωπονικῷ Ι', γ', 7, παρὰ τῷ Ἀρμενοπούλῳ σελ. 288, κλπ. Εὐρίσκεται δὲ καὶ γραφὴ συκομωραία.

Οὐ μόνον δὲ τὸ συκομορέα ἐξεφέρετο ἡμαρτημένως διὰ

¹ Πρὸς καὶ Πολυδεύκην Β', 192 «Ραιβοὺς δὲ καλοῦσιν οἷς καμπύλα εἰς τὸ ἐνδον τὰ σκέλη, βλαισοὺς δὲ οἷς τὸ ἀπὸ τῶν γονάτων εἰς τὸ ἔξω ἀπέστραπται» καὶ τὸ μὲν Ἀρχιλόχος, τὸ δὲ Ξενοφῶν λέγει.

² Ἰδὲ καὶ Δινδόρριον Ἐπιφαν. Τόμ. Γ', σελ. 809. Ἐπὶ δὲ Λένιξιον Ἡρῳδ. Τόμ. Β', σελ. 425 καὶ σελ. 585.

διφθόγγου ἄλλὰ καὶ τὸ ἡμικτέον, ὡς μαρτυρεῖ τὸ εἰς τὰς Νεφέλας τοῦ Ἀριστοφάνους στίχ. 643 σχόλιον «Παρατηρητέον δὲ ὅτι διὰ τοῦ Ε δεῖ λέγειν ἡμικτέον καὶ οὐ κατὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν ἡμικταῖον». Χάριν μὲν ὁμολογοῦμεν τῷ ποιησαμένῳ τὴν ὑπόμνησιν ταύτην, ἀλλὰ σφόδρ' ἀποδοκιμάζομεν τὴν εἰς τὸν 1356 στίχον γεγραμμένην σημείωσιν «Τὸ δὲ ἐπέχθη καὶ διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ ἀπὸ τοῦ πέκω καὶ διφθογγογραφεῖται». Ἡ διὰ διφθόγγου γραφὴ τοῦ ἐπέχθη εἶνε ἀτοπωτάτη.

Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Φωτίου φέρεται ὁ κῶδιξ σελ. 77, 9 καὶ γὼς ἀντὶ τοῦ κενός. σελ. 81, 16 παρέχειρον καὶ ἔχειρος ἀντὶ τοῦ παρ' αἴχειρον καὶ αἴχειρος. σελ. 96, 5 θυρέαν ἀντὶ τοῦ θυραῖαν. σελ. 115, 23 Ἰστεα ἀντὶ τοῦ Ἰστίαια. σελ. 172, 24 κνεόμενον ἀντὶ τοῦ κναιόμενον. σελ. 173, 19 κνίσεσιν ἀντὶ τοῦ κνίσαισιν. σελ. 180, 19 ὑγιαίσερος ἀντὶ τοῦ ὑγιέστερος. σελ. 192, 14 Μελαίνῃ ἀντὶ τοῦ Ἑλένης. σελ. 200, 3 Τορωνέως ἀντὶ τοῦ Τορωναίου ἢ Τορωναίων. σελ. 295, 5 κέξ. νεολέα καὶ νεολέαν καὶ νεολέας ἀντὶ τοῦ νεολαία καὶ νεολαίαν καὶ νεολαίας¹. σελ. 298, 2 ἐλεηρᾶς ἀντὶ τοῦ ἐλαιηρᾶς. σελ. 320, 20 Οἰνέοι ἢ οἰνέοι ἀντὶ τοῦ Οἰναῖοι. σελ. 383, 21 παραιξόρουσον ἀντὶ τοῦ παρεξόρουσον. σελ. 402, 3 Πατεκίων ἀντὶ τοῦ Παταικίων. σελ. 403, 18 παιδία καὶ πρόβατα ἀντὶ τοῦ πεδιακὰ πρόβατα. σελ. 421, 24 περισσαίνεται ἀντὶ τοῦ περιστένεται. σελ. 428, 28 κείσαισθον ἀντὶ τοῦ κείσεσθον. σελ. 469, 15 ἀρχαίνεως ἀντὶ τοῦ ἀρχένεως. σελ. 482, 14 μηλαίας ἀντὶ τοῦ μηλέας. σελ. 632, 8 ἐπιπόλεως ἀντὶ τοῦ ἐπιπολαίως. Ὁρθῶς ἀναγινώσκεται παρὰ Σουΐδα «Κναιόμενον: καταπονούμενον» καὶ παρ' Ἡσυχίῳ «Θυραία: καὶ ἡ μεταξὺ δύο οἰκίων θύρα»² καὶ «Οἰναῖοι τὴν χαράδραν:

¹ Ὁ Ἀσώπιος λέγει ἐν τῷ Ὁρθογραφικῷ σελ. 61 «Οὕτω δὲ κατ' ἀναλογίαν καὶ ῥομφαία, συρμαία, νεολαία, ὅπερ ὁμοῦ καὶ νεολέα». Τὸ νεολέα εἶνε γραφικὸν σφάλμα. Γελοιώτατον δ' ἡμῖν φαίνεται τὸ παρὰ Σουΐδα «Νεωλέα: ὁ τοῦ νεῦ λαός». Πρβ. καὶ Ἀλθεῖρον Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 668.

² Πρβ. καὶ Βαλκινάριον Ἀρμενικ. σελ. 71.

παροιμία τιθεμένη ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς κακόν τι προσελχομένων»¹ καὶ «Πεδιακὰ πρόβατα: πρόβατα ἀπὸ πεδίου καὶ οὐ λειμῶνος»². Τὸ Παταικίων εἶνε διὰ δύο ΤΓ γεγραμμένον ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουΐδα, Πατταικίων, ὡς καὶ ἐν ἐνὶ τῶν κωδίκων τοῦ Ἀρποκρατίωνος. Ἦτο δ' ἐπιβόητος τὸ πάλαι ὁ Παταικίων, ὡς δηλαῖ μάλιστα ὁ Αἰσχίνης λέγων ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος § 189 «μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι διέξιθι» καὶ ὁ Πλούταρχος ἱστορῶν ἐν τοῖς Ἑθικοῖς σελ. 21 ὅτι «Διογένης ἀκούσας τι τοιοῦτον, τί λέγεις; ἔφη· κρείττονα μοῖραν ἔξει Παταικίων ὁ κλέπτης ἀποθανὼν ἢ Ἐπαμεινώνδας ὅτι μεμύηται;». Παρὰ Δίῳνι τῷ Χρυσοστόμῳ ἐν Λόγ. ΝΒ' λέγεται «καὶ ἥρωϊ πρόποντες ἀλλ' οὐκ Εὐρυβάτῳ ἢ Παταικίῳνι». Ὑπῆρχε δὲ καὶ παροιμία «Παταικίωνος συκοφαντικώτερος»³.

Ἄνευ σφάλματος γράφεται τὸ κύριον τοῦτο ὄνομα ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκῆρου σελ. 193 καὶ σελ. 298. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ Ἰωνικοῦ παρατατικοῦ «Ἀναισίμου: ἀνήλισε, κατεδαπάνᾳ», τοῦ ἀδιαφθόρου παρὰ τῷ Σουΐδα φυλαχθέντος, φέρεται ἐν σελ. 398 ἀν' Εσίμου. Ἐν σελ. 214 ἀναγινώσκεται «Ἀναίδην: ἀθρόως, σφοδρῶς, ἀπηρυθριασμένως», ὡς καὶ ἐν σελ. 390. Τὸ ἀπηρυθριασμένως εἶνε προδήλως ἀπόδοσις τῆς κιβδήλου λέξεως ἀναίδην, ἥτις ἐκ τοῦ ἀναιδῆς νομισθεῖσα παράγωγος ἐξεληφθῇ ἰσοδύναμος τῇ ἀναιδῶς. Τὴν ἀληθῆ γραφὴν τοῦ προκειμένου ἐπιρρήματος, εἰς ἣν ἀναφέρεται πάντως τὸ ἀθρόως καὶ σφοδρῶς, βλέπει τις ἐν σελ. 400 «Ἀνέδην: ἀνειμένως. Δύναται δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων μετὰγεςθαι, οἷς ἂν αἱ ἡνία ἀνεθῶσι. Πλάτων δὲ Νόμων ἐνδεκάτῳ εὗρε μηχανήν, ὅπως ἤθῃ μὴ ἀνέδην ἀναισχυντίας τε καὶ ἀνελευθεροῦ ψυχῆς μέτοχα συμβῇσεται γίγνεσθαι ῥαδίως καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου τῆς δὲ πομπείας ταύ-

¹ Πρβ. καὶ Ζηνόδιον Ε', 29, κλπ.

² Ἴδε καὶ Βεκκῆρου Ἀνέκδοτα σελ. 296, 14 καὶ Ἀρποκρατίωνα σελ. 149, 8 Βεκκ.

³ Ἴδε καὶ Σειλήρον Ἀλκίφρ. σελ. 321.

της τῆς ἀνέδην γεγεννημένης ἀντὶ τοῦ ἄγαν. Καὶ πολλή ἡ τοιαύτη χρῆσις». Εἰς τὸ χωρίον τοῦ Δημοσθένους (σελ. 229, 11) γίνεται ἡ ἐξῆς παρατήρησις ἐν τοῖς παλαιοῖς σχολίοις· «Ἐάν μὲν διὰ τῆς διφθόγγου γράφηται, τῆς ἀναισχύντου δηλοῦ· ἐάν δὲ διὰ τοῦ Ε, ὅπερ καὶ βέλτιον, τῆς πολλῆς, ἀπὸ τῆς ἀνέσεως». Καὶ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ζωναρᾶ λέγεται «Ἀνέδην· φανερώς—Ἀναίδην τὸ ἀναισχύντως διὰ τῆς ΑΙ διφθόγγου» (σελ. 225). Τὸ διαστρόφως ἐξηγηνηγμένον μετὰ τῆς ἐκ τῶν Ἀνεκδότων τοῦ Βεκκῆρου παρατεθείσης ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐξηγήσεως εὐρίσκεται καὶ παρὰ Σουῖδα, οἷον α' *Ἀναιδές*: τὸ θρασὺ βλέπειν καὶ Ἀναίδην· ἀθρόως, σφοδρῶς, ἀπηρυθριασμένως καὶ Ἀναιδῶς· ἀναισχύντως». Ποιεῖται δὲ καὶ τοῦ προσηκόντως γεγραμμένου μνείαν ὁ Σουῖδας, ἀποδιδούς μὲν δαψιλῶς, ἀκωλύτως, κατακόρως, ὡς ἔτυχεν, ἱκανὰ δὲ μαρτύρια πρὸς πίστωσιν ἐπιφέρων. Τὸ ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδηρωδιανοῦ σελ. 258 «Τὰ εἰς ΗΝ ἐπιρρήματα διὰ τοῦ Η γράφονται, οἷον μάτην, χύδην, πρῶην, ἄρδην ἀντὶ τοῦ ἀναισχύντως, φοράδην κτέ.» ἀποκαθίσταται εἰς τὴν ἀρχαίαν μορφήν, ἂν ἀναγνωσθῇ «ἄρδην ἀντὶ τοῦ (ἀφανιστικῶς, ἀναίδην ἀντὶ τοῦ) ἀναισχύντως». Πρβ. Μοσχόπουλον περὶ Σχεδῶν σελ. 189.

Παρ' οὐδενὶ σχεδὸν τῶν παλαιῶν ἔμεινεν ἀνέπαφον τὸ ἐπιρρημα ἀνέδην, ἀλλ' ἦ ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις ἢ ἐν τισιν αὐτῶν μετέπεσεν εἰς τὸ παρκακεομένον καὶ τελέως βάρβαρον *αναιδην*, ὅπερ εἰς τὸ ἀναιδῶς τρέψας ἀδελῆος διορθωτῆς ἠράνισε τὴν ἀληθεῖ διάνοιαν τῆς τοῦ Διοδώρου ῥήσεως ΑΣ', ε', β. Κατὰ τὴν παρκαδεδομένην ἡμῖν γραφὴν ὁ Διοδῶρος λέγει ὅτι «καὶ τοὺς περιτυγχάνοντας δούλους τε καὶ ἐλευθέρους, ὅπως μὴδεῖς ἀπαγγέλλοι τὴν περὶ αὐτοὺς ἀπόνοιαν, ἐφόνευον *αναιδῶς*», τουτέστι μετ' ἀναιδείας. Ἀλλ' ὅτι τὸ ἀληθές εἶνε ἐφόνευον *ἀνέδην* εὐκόλως μὲν δύναται τις νὰ ὑπονοήσῃ, μὴνύεται δὲ σαφῶς καὶ ἐκ τοῦ ἐν ΑΣ', ια', 1 «καὶ τοὺς περιτυγχάνοντας ἀνέδην ἐλευθέρους τε καὶ δούλους ἐφόνευον, ὅπως μὴδεῖς ἀπαγγείλῃ τὴν περὶ αὐτοὺς ἀπόνοιαν τε καὶ παρκαυμίαν», ὡς παρτετήρησεν ὁ Ξενοφάνης.

δὴν¹. Καὶ παρ' Ἀριστείδη ἐγένετο παραδιόρθωσις τοῦ ἀναιδην, ἀλλὰ διὰ τὸ προτεταγμένον ἄρθρον τὴν μετεβλήθη εἰς τὸ ἐπίθετον ἀναιδῆ. Ἀνεγινώσκετο ἄλλοτε παρ' αὐτῷ ἐν μὲν Τόμ. Α', σελ. 757 «καὶ κακῶς ἀναιδην ἀγορεύοντα» καὶ σελ. 769 «ἐπαίνους ἀναιδην γιγνομένους» καὶ ἐν Τόμ. Β', σελ. 386 «οὐδ' ὅτι οὖν ὑπεστέλλετο ἀλλ' ἀναιδην ἔλεγε κακῶς», ἐν δὲ Τόμ. Β', σελ. 268 «καὶ οὐ τὴν ἀναιδῆ—ἐλευθερίαν εἰσάγοντες». Παρὰ Πολυβίῳ ΑΒ', ε', 7 ἀντὶ τοῦ «τῆς ἀνέδην ἐξουσίας» παρέχουσιν οἱ κώδικες ἀναιδης καὶ ἀναιδοῦς².

Τὸ ἀνέδην σημαῖον κυρίως ἀναιμῶς παρήχθη ἐκ τοῦ ἀντήμι-ἀντε-μαι, ἔχει δ' ἀνάλογα τὸ σχέδην καὶ τὸ στάδην καὶ ἄλλα πολλά. Παρ' Ἑσυχίῳ κεῖται καὶ «Διέδην: διὰ τέλους». Ἡ ἔννοια τοῦ ἀνυποστόλου ἢ πολλάκις ὑπὸ τοῦ ἀνέδην ἐμφανιζομένη δὲν εἶνε ἀλλοτρίη τοῦ ἀναιμῶς, ὡς δείκνυται μάλιστα ἐκ τοῦ Ἰσοκράτειρου Η', 41 «περὶ τῶν λοιπῶν οὐδὲν ὑποστευλάμενος ἀλλὰ παντάπασι ἀναιμῶς μέλλω τοὺς λόγους ποιῆσθαι πρὸς ὑμᾶς». Πρβ. καὶ § 62 «ἐπειδὴ περ ἀποκεκαλυμμένως ὥρμημαι λέγειν, οὐκ ἀποκνητέον ἀποφήνασθαι καὶ περὶ τούτων». Ὁρθῶς ἐτυμολογεῖ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπίρρημα ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς γράφων «Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ῥήματος καὶ ἀνέτοι βόες οἱ ἄρετοι καὶ ἀγελῶται καὶ ἀναιμῶς ὁ ἀπόλυτος καὶ ἀνεπίτακτος, ὡς τὸ ἀναιμῶς μὲν, ὡς ἔοικας, αὐτὴν τρέφῃ³ καὶ ἌΝΕΔΗΝ ἐπίρρημα τὸ ἀνέτως καὶ ἐλευθέρως» (σελ. 168). Ἐν τοῖς εἰς Ὁρειβάσιον Σχολίοις ἀναγινώσκεται «Ἀνέδην: ἀντὶ τοῦ ἀστέτως καὶ συγκεχυμένως καὶ ἀνεδράστως» εἰρηται δὲ κατὰ στέρησιν τοῦ αἰδοῦς, ὃ ἐστὶ τῆς ιδεύσεως». Μεταγράφεται δ' ἡ τελευταία λέξις ὑπὸ τῶν νέων τοῦ Ὁρειβάσιου ἐκδοτῶν (Τόμ. Δ', σελ. 529) αἰδέσεως. Ἄλλ' ἀστοχωτάτην ἡμεῖς τὴν μεταβολὴν ταύτην εὐρίσκοντες τρέπομεν τὸ μὲν αἰδοῦς εἰς τὸ ἔδους, τὸ δὲ ιδεύσεως εἰς τὸ ἰδρύσεως «εἰρηται δὲ κατὰ στέρησιν τοῦ ἔδους, ὃ ἐστὶ τῆς ἰδρύσεως». Πρβ. Ἡσύχιον «Ἀνέδην—Κατὰ στέρησιν τοῦ ἔσαι, ὃ ἐστὶν ἰδρῦσαι—Ἄλλοι δὲ ἐκκεχυμένως» καὶ Σχολιαστὴν Πλάτωνος Ἰππ. Ἐλ. σελ. 368 «Ἀνέδην: ἐκκεχυμένως καὶ

¹ Spicileg. Vatic. σελ. 123.

² Ἰδὲ Schweighäuser Πολυβ. Τόμ. Γ', σελ. 646 καὶ Τόμ. Η', ε', σελ. 33.

³ Ἐκ τῆς Ἠλέκτρας τοῦ Σοφοκλέους στίχ. 516. Ἄλλ' ἡ γνησία γραφή εἶνε πρέπει.

καὶ κατὰ στέρησιν τοῦ ἔδους. Ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνίημι, ὡς εἰ εἶπεν ἀνέντως». Τοῦ πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ἀνέδητ' παραλκμυνομένου ἐπιρρήματος ἐκκεχυμένως κάλλιστον ἡμῖν παράδειγμα φαίνεται τὸ τοῦ Ἰσοκράτους ἐν τῷ περὶ Ἀντιδόσεως § 207 «ἐκκεχυμένως ζῆν καὶ ῥαθύμως», πρὸς ὃ δύναται προσφυῶς νὰ παραβληθῇ τὸ πρὸ Ἀθηναίῳ IB', 51 «καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο καὶ χυδῆν».

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑτυμολογικῷ μνημονεύεται ἡ τε ἀληθὴς παραγωγή τῆς προκειμένης λέξεως ἐκ τοῦ ἀνίημι (σελ. 781, 31) καὶ ἡ ψευδὴς ἐκ τοῦ ἔδος (σελ. 103, 11. Πρβ. καὶ Λεξικὸν Ζωναρά σελ. 225).

Τὸ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουῖδα «Αἶαγμα: ὀρῆνος καὶ σύντριμμα» ἐμφαίνει σύγχυσιν τοῦ «Αἶαγμα: ὀρῆνος» καὶ τοῦ «Ἐαγμα: σύντριμμα». Ὁ Φαβωρίνος διαστέλλει τὰ ὀνόματα ταῦτα γράφων «Αἶαγμα ὀρῆνος διὰ διφθόγγου, ἔαγμα δὲ τὸ σύντριμμα διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ» (Πρβ. καὶ Ζωναρᾶν σελ. 86)¹. Εἶνε δὲ τοῦ πονηροῦ κόμματος τό τε ἔαγμα ἀντὶ τοῦ ἄγμα καὶ τὸ σύνθετον κατέαγμα, ὡς καὶ τὸ ἐπίθετον εὐκατέακτος ἀντὶ τοῦ εὐκάτακτος. Παρὰ Γαληνῷ Τόμ. ΙΗ', 6', σελ. 378 ἐν ῥήσει ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων κεῖται «πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ κατεάγματος». Καὶ ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσις Τόμ. Γ', σελ. 8 ἔχουσιν οἱ κώδικες οὐ μόνον «πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ κατεηγότος» ἀλλὰ καὶ κατὰγματος καὶ βαρβάρως κατεάγματος. Ἐγράφετο δ' ἄλλοτε παρὰ Σουῖδα καὶ «Ἐπικαίρως παραπλέοντας: τουτέστι μίαν κατακολουθοῦσαν τῇ ἐτέρᾳ» ἀντὶ τοῦ ἐπὶ κέρως. Θουκυδ. Β', 90 «ιδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως παραπλέοντας κτέ.». Σχολ. «Κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως: ὡς ἂν εἰ ἔλεγε μίαν κατακολουθοῦσαν τῇ ἐτέρᾳ· τοῦτο γὰρ τὸ ἐπὶ κέρως δηλοῖ»².

Οὐχὶ δ' ὀλιγῆκας ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῶν μεταγγραφέων ἐπικαίρως ἀντὶ τοῦ ἐπὶ κέρως, ὡς παρὰ Μαξίμῳ τῷ Τυρίῳ Δόγ. IB', 3 «νήχονται ἐπὶ μιᾷς τεταγμέναι ἀλλήλαις ἐπόμεναι, ὥσπερ στρατόπεδον ἐπικαίρως

¹ Ἴδε Βαλκένριον Παρὰ τὴν ῥήσιν εἰς Ἀμμών. σελ. 117.

² Ἴδε Βερνάρδον Σουῖδ. Τόμ. Δ', 6', σελ. 440.

βχδίζον», παρ' Ἰουλιανῷ σελ. 36, α' «ἐτάττοντο μὲν ἐπικαίρως ἱπ-
πεῖς ἑκατέρου πεζοῖ τε ἐν μέσῳ» καὶ σελ. 57, β' «τότε δὴ βασιλεὺς
τούς τε ἱππεῖς ἐπικαίρως τάττει χωρὶς ἑκατέρου» καὶ παρ' ἄλλοις.
Τὴν ὀρθὴν γραφὴν παρὰ μὲν τῷ Μαξίμῳ ἀποκατέστησεν ὁ Δαβίδσιος,
παρὰ δὲ τῷ Ἰουλιανῷ ὁ Βυττεμβάχιος¹.

Πολλὰ παραδείγματα τῆς τε τοῦ ΑΙ εἰς Ε μεταπτώσεως
καὶ τῆς τοῦ Ε εἰς ΑΙ δύναται τις ἐκ τοῦ κώδικος τοῦ Ἡσυ-
χίου νὰ προενέγκῃ.

Τῆς πρώτης καταλέγομεν ἡμεῖς τὰ ἐξῆς·

Αἰγυρέος : ὅμοιος ὀβολός

Ἀκρέα : ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη

Ἀλθέα : Οἰνέως γυνή, Μελεζγρου μήτηρ

ἀλισθέειν : ἀσθενεῖν

ἀλυσθενεῖ : ἀσθενεῖ, ἀνιᾶται

Ἀσανέων πόλιν : τὰς Ἀφίδνας

δεόμενος : καίόμενος

διαρρέειν : διαπορθεῖν

διαρρέουσιν : διαφθείρουν

δυθμέσι : δύσεσι, καταστροφαῖς

ἐζήων : νέων καὶ ἀκμαίων

ἐθεται : καίεται

ἐθρια : εὐδία

ἐξεθιασθέν : λαμπρυνθέν

ἐξερεύμην : ἐξαίρετα ἐλάμβανον

ἐπόλια : αἰγίδια

ἐραθέντι : ληφθέντι

ἐρίτω : λαμβανέτω

ἐρρέσθη : διεφθάρη

ἔσα : εἰμαρμένη

ἐσθητά : ὀρατά

ἐτερήσας : πορνέυσας

¹ Ἐπιστ. Κριτ. σελ. 7. ² Ἰδ. καὶ Κόβητον Μνημ. Τόμ. Η', σελ.
380 κξξ.

εὐγερομένων: καλῶς οἰκουμένων
 ἐφριδίως: ἀθρόως, ἄφνω
 θέα παρεγείρω: τόπος ἀγχειρον ἔχων, ὅθεν ἐθεώρουν
 Θήρεον πέπλον: τὸ ποικίλον
 Κασθαρία: πόλις Θεσσαλίας
 κατέροντες: κατὰ πλέοντες
 κατέτυξ: γένος περικεφαλαίως
 κατεωνᾶσθαι: καταντλᾶσθαι
 κτεομένων: πονουμένων
 λεμός: λάρυγξ, φάρυγξ
 λειψία τε πετρώετα: τὰ ἀσπιδίσκια τὰ κοῦφα
 μεμάσσω: μεθ' ὁρμῆς ἐξερχόμενος, πρόθυμος
 μετέχμιον: ὁ μετὰ τῶν μαχομένων τόπος
 νεετάζουσιν: οἰκοῦσι
 ὁδέον: πράσιμον ἢ εἰς ἐκδημίαν ἐφόδιον
 παρεφάσεις: πικραίνεις
 παρεφασίησι: πικραμυθίαις
 πεπαλόντος: τρᾶχος
 πεπαλόνσα: τρᾶχίς
 πεπένεται: μαλάσσεται
 περεούμενοι: τελειούμενοι
 περεοῦσθαι: διαπερᾶν πλοῖον ἐπιβάντα
 περιτόνεον: μέρος τι τῆς νεώς
 πεφάσσουσα: ἐνθουσιωδῶς ὁρμῶσα
 προσενοῦσί με: προσβάλλουσι, προσέρχονται
 ῥέοιτο: φθείροιτο
 συνερόμενος: συμβαλλόμενος
 τειλαί: ζῶντι, στέφοντι· ἢ δεσμοί, διαδήματα
 ὑπὲρ τῶν νεῶν: ὑπὲρ τῶν ἄνω συνδεδεμένων καὶ διατετα[γ]μένων
 φεννίδα: πιζιδίαν σφίρκας
 Φερέα: Ἀθήνησι ξενικὴ θεός· οἱ δὲ τὴν Ἑκάντην
 ἀντὶ τοῦ· Αἰγινάτος, Ἀχραία, Ἀλθαία, ἀλυσθαίνειν,
 ἀλυσθαίνει¹, Ἀσαναίων, δαιόμενος, διαρραίνειν, διαρ-

¹ Εὐρίσκειται δὲ γεγραμμένον παρ' Ἡτυχίου καὶ «Ἀλυσταίνειν: ἀσθενεῖν,

ραίουσαι, δυομαῖσι, αἰζήων, αἴθεται, αἰθρία, ἐξαίθρισ-
σθέν, ἐξαιρεύμην, αἰπόλια, αἶρεθέντι, αἶρείτω, ἐρραί-
σθη, αἷσα, αἰσθητά, ἐταιρήσας, εὐναιομένων ἢ εὐ ναιο-
μένων, αἰφνιδίως, παρ' αἰγείρω, Θηραῖον, Κασθαναία,
καταίροντες, καταῖτυξ, καταιονᾶσθαι, κναιομένων,
λαιμός, λαισήϊα, μαιμάσσω, μεταίχμιον, ναιετάου-
σιν, ὁδαῖον, παραιφάσεις, παραιφασίησι, παιπαλόεν-
τος, παιπαλόεσσα, πεπαίνεται, περαιούμενοι, περαι-
οῦσθαι, περιτόναιον, παιφάσσουσα, προσσαίνουσι, ραί-
οιτο, συναιρόμενος¹, ταινία, ὑπερτοναίων, φαινίνδα,
Φεραία.

Τῆς δὲ δευτέρας τάχολουθα·

ἀλαιός : ὁ πλκλιός, ἄφρων. Αἰσχύλος

ἀπελαιθρόνην : τὴν δύνανται τὴν ἀμέτρητον

ἐκκαίος : ἐκκαύσας

ἐλαιαρεν : ἐλέπτυνεν

ἐλεντύν (Γρ. ἐλετην) : ἔλαιον

ἐν[ρ]αίος : ἐκπληκτος

καιρατιοῦσι : τοῖς κέρτσι πλήζουσι

λαιᾶναι : λεπτύνει

γαεσθαι : πορεύεσθαι

γαίμοιτο : κερποῖτο

ὀρχιπαιδίειν : τὸ κκοσχολεύεσθαι παρὰ τοῖς πασι

παιτάσας : ἐπλώσας

προσωπαιδοῦντες : ἐπιβεβαιοῦντες

φαινακίζει : πλκνᾷ, ἀπκτᾷ, χλευάζει

φαινακισθεῖς : ἀπκτηθεῖς

φαινακισμός : τὰ ὄμοια

χραιομετίσαι : κρᾷζει ὡς ἔπος

χραιομετισμός : ἡ τῶν ἔππων φωνή

ἀδυνατεῖν». Ἰδε Ἑρίγγαν Παρρατηρ. Κριτ. σελ. 171 καὶ Σμιδίτιον Ἡσυχ.
Τόμ. Α', σελ. 133.

¹ Πρβ. «Συναϊρουμένοις : συμβαλλομένοις» (Γρ. συναϊρομένοις)
καὶ «Συναράμενος : συναγωνιζόμενος, συμβαλλόμενος». Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ
Φωτίου κείτα : «Συναϊρόμενος : συμβαλλόμενος, συνερχόμενος, συμβοηθῶν».

ἀντὶ τοῦ: ἀλεός (= ἡλεός. Πρβ. «ἀλεόσσω: ματαιίζω» καὶ «ἀλεώσσειν: μωραίνειν»¹ καὶ «ἀλεόφρων: παράφρων»), ἀπέλεθρον ἵνα, ἐκκέας, ἐλέανεν, ἔλεον, ἐνεός, κερατιούσι, λεᾶναι, νέεσθαι, νέμοιτο, ὀρχιπεδίζειν, πετάσας, προσεμπεδοῦντες, φενακίζει, φενακισθεῖς, φενακισμός, χρεμετίσαι, χρεμετισμός. Ἀδελφὸν τοῦ ὀρχιπαίδιζειν εἶνε τὸ ὀψιπαίδωνας. Ὁρθῶς ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Φωτίου σελ. 367, 4 καὶ σελ. 404, 7 γράφεται ὀψιπέδων.

Φέρεται δὲ παρ' Ἑσυχίου καὶ

θυραῖος: εἶδος ἀσπίδος καὶ ὁ ξένος, ὁ ἀλλότριος καὶ ὁ ἐξωτικός ὅπερ συνέστη ἐκ τοῦ

θυρέος: εἶδος ἀσπίδος²

καὶ τοῦ

θυραῖος: ὁ ξένος, ὁ ἀλλότριος καὶ ὁ ἐξωτικός
ὡς τὸ

δεδεγμένος: διακεκομμένος, ἐπιτηρήσας, ἐκδεχόμενος
ἐκ τοῦ

δεδαῖγμένος: διακεκομμένος
καὶ τοῦ

δεδεγμένος: ἐπιτηρήσας, ἐκδεχόμενος³.
Ἴσως δὲ καὶ τὸ

ἐδέξετο: ἐπολεμεῖτο
εἶνε πλημμελὲς ἀνάγνωσις τοῦ ἐδαῖζετο.

Παρατηρητέον δ' ὅτι οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τοῦ Ἑσυχίου καταλεχθέντων εὐρίσκονται καὶ ἀναμαρτήτως παρ' αὐτῷ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ γεγραμμένα, οἷον

ἀπέλεθρον ἵνα: τὴν δύνανται τὴν ἄμετρον
ἐξαιρεύμην: ἐξάρετα ἐλάμβανον
καταίροντες: κατὰπλέοντες

¹ Ἀντὶ τοῦ ἀλεόσσω γραπτέον ἀλεώσσω. Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Ῥήματα. σελ. 248 καὶ 250.

² Κεῖται δὲ καὶ μεταξὺ τοῦ θυρεθρα καὶ θυρετρα «θυραῖος: ἀσπίς» ἀντὶ τοῦ θυρέος.

³ Ἴδε καὶ Βαλκενάριον Οὔρς. Τόμ. Α', σελ. 210.

καταΐτωξ: εἶδος περιεσφελκίας

ρέμωτο: καρποῖτο, βόσκωτο

ὁδαῖον: πρᾶσιμον καὶ εἰς ἐκδημίαν ἐφάδιον

προσεμπεδοῦντες: ἐπιβεβηκυῖντες

φαίωτο: φθείρωτο, πλυνώτο

κτλ. Καὶ τὸ παιδόθεν δὲ καὶ πεδόθεν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον παρὰ τῷ Ἑσυχίῳ ἐρμηνεύονται, ὅσον «Παιδόθεν: ἀρχῆθεν, ἐκ ρίζης, ἀπὸ γενέσεως, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας» καὶ «Πεδόθεν: ἀρχῆθεν, ἐκ ρίζης, ἀπὸ γενέσεως, ἐκ παίδων». Τοῦ ἐν Ὀδυσσεύς N, 293:

μύθων τε κλοπίων, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν

παρέχουσιν οἱ κώδικες καὶ γραφὴν ἀντικρυς πρὸς τὸ μέτρον μαχομένην ΠΑΙδόθεν· φέρεται δὲ καὶ σχόλιον «ἤτοι παιδόθεν φίλοι εἰσίν»¹.

Καὶ ἐν τοῖς τοῦ Γαληνοῦ οὐχὶ σπανίως συμβαίνει ἡ σύγχυσις τοῦ στοιχείου Ε καὶ τῆς διφθόγγου ΑΙ. Ἀναγινώσκεται παρ' αὐτῷ αἰσχροὺς ἀντὶ τοῦ ἐχθρόν, νεαραῖς ἀντὶ τοῦ νεῶρες, πυκινὰς ἀντὶ τοῦ πυκίν' ἐν, κραδία σημαίνεται τληυῖα ἀντὶ τοῦ κραδίῃ μένε τετληυῖα, ἡ καὶ νόσον ἀντὶ τοῦ ἡ κένωσις, λέγονται δις ἐν ἀντὶ τοῦ λέοντ' ἔδεισεν, Ἑλαίαν ἀντὶ τοῦ Ἑλέαν, καίηται ἀντὶ τοῦ κέηται, ἐπαιρήσεις ἀντὶ τοῦ ἐπερείσεις, περίναιον καὶ περιναίου ἀντὶ τοῦ περίνεον καὶ περινέου, κτλ. καὶ τούναντίον συρμεσμοῦ καὶ συρμεσμούς ἀντὶ τοῦ συρμαῖσμοῦ καὶ συρμαῖσμούς, κέκουβον ἀντὶ τοῦ Καίκουβον, πρεκόκκιον καὶ πρεκόκκια (βρεκόκκια) ἢ πρεκόκια ἀντὶ τοῦ πραικόκιον καὶ πραικόκια, Ἑλεσῶντι ἀντὶ τοῦ Ἑλαιοῦντι, διαντέων καὶ διαντέοι καὶ διαντέους ἀντὶ τοῦ διανταίων καὶ διανταῖοι καὶ διανταίους, ἐροῦμαι ἀντὶ τοῦ αἰροῦμαι, ἐρεῖ ἀντὶ τοῦ αἰρεῖ, κεχρῆσθαι ἀντὶ τοῦ καὶ χρῆσθαι, ἐργάσητε ἀντὶ τοῦ ἐργάσεται, κτλ.

¹ Πρβ. καὶ Συνδεθίνων Delect. σελ. 338 καὶ Σχοιμαννὸν Opusc. Τόμ. Γ', σελ. 74.

Τόμ. ΙΗ', β', σελ. 875 «αἰσχρὸν γάρ μοι ἐστὶν αὖθις τὰ ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν». Τίνος λέξεως ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Γαληνὸς γίνεται φανερόν ἐκ τῆς παντὶ ἴσως γνωστῆς Ὀμηρικῆς ῥήσεως τῆς ἐν Ὀδυσσεύει Μ, 452 ἀπαντώσης:

ἐχθρὸν δέ μοι ἐστὶν
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν.

Ἐν τοῖς εἰς Ἰλιάδα Σχολίοις Β, 220 εἶνε γεγραμμένον «τοῖς οὖν καλλίστοις ἐκντῖος ὁ ἔχθιστος» ἀντὶ τοῦ αἰσχιστος.

Τόμ. Ε', σελ. 418:

ὥστ', εἴ τι πάσχοιμ' ὧν ἐδόξαζόν ποτε,
μὴ μοι νεαραῖς προσπεσὼν ψυχὴν δάκοι.

Παρά Πλουτάρχῳ παρατιθεμένῳ ἐν τοῖς Ἡθικοῖς (σελ. 112) οὗς καὶ ὁ Γαληνὸς στίχους ἐκ τοῦ Θησέως τοῦ Εὐριπίδου φέρουσι τάντίγραφα:

μὴ μοι νεαρόν προσπεσὼν μάλλον δάκη.

Ἐπηνώρθωσε δὲ τὴν τὸ μέτρον ταράττουσαν λέξιν ὁ Μουσγράβιος μεταγράψας νεωρές. Ἀλλὰ κάλλιον ἔχει τὸ προπερισπώμενον νεῶρες, ὡς διδάσκει ὁ Ἀρχάδιος (ἢ ὁ Ἡρωδιανός) ἐν τῷ περὶ Τόνων σελ. 417 «Τὰ διὰ τοῦ ὠδῆς εἰ ἔχει οὐδέτερα, προπερισπώμενα αὐτὰ ἔχει· εὐῶδῆς εὐῶδες, γεῶδῆς γεῶδες. Ἔτι καὶ τὰ διὰ τοῦ ὠρης· νεῶρης νεῶρες, αὐτῶρης αὐτῶρες· καὶ τὰ παρὰ τὸ ὄλω συντεθειμένα· ἐξῶλης ἐξῶλες, πανῶλης πανῶλες». Παρατηρητέον δ' ὅμως ὅτι κατὰ τὸν νῦν ἐκδιδόντα τὸ τοῦ Γαληνοῦ σύγγραμμα περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος Δογμάτων (Τόμ. Α', σελ. 20 καὶ σελ. 393) τὸ νεαραῖς εἶνε ἀνάγνωσις τοῦ Χαρτερίου καὶ τοῦ Κυννίου, οὕτω μετατυπωσάντων τὸ ἐν τῇ Ἀλδεΐῳ ἐκδόσει νεοραῖς, ἀνθ' οὗ ἐν τῷ Μαρκιανῷ κώδικι κεῖται νεωραῖς. Ἐν τῇ γραφῇ τοῦ Μαρκιανοῦ κώδικος ΝΕΩΡΑΙΣ καθορᾶται φανερώτερον ἢ γνησίᾳ ΝΕΩΡΕΣ.

Τόμ. Ε', σελ. 296:

ὡς πικρὸν Αἰς στήθεσσιν ἀναστενάχῃ· Ἀγαμέμνων.

καὶ σελ. 299 :

τῷδε μάλ' ἐν ἐπίσῃ κραδίᾳ σημαίνει ΤΑΙ τληυία.

Οὕτω παρεφθάρησαν ὑπὸ τῶν χρηστῶν βιβλιογράφων οἱ Ὅμη-
ρικοὶ στίχοι (Ίλ. Κ, 9 καὶ Ὀδ. Υ, 23):

ὥς πυκὶν' ἔΝ στήθεσσι ἀνυστενάχιζ' Ἀγαμέμνων.

τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε ΤΕ τληυία.

Σημειωτέον δ' ὅτι καὶ ἐν σελ. 342 ἀντὶ τοῦ προστηκόντως γεγραμ-
μένου :

τοῦ ἐγὼ μέσον ἦπαρ ἔχοιμι

ἐσθέμεναι προσφύσα (Ίλ. Ω, 213)

ὁ Μαρκεανὸς κωδίζ καὶ τινες τῶν ἐκδόσεων ἔχουσιν *Αἰσθέμεναι*, ὡς
ἐν σελ. 700 ἀν*Αἰ*μωθέντος ἢ ἀν*Αἰ*μωθέντος ἀντὶ τοῦ ἀν*Ε*μωθέντος.

Τόμ. Ε', σελ. 675 «καὶ γάρ, ὅταν τι τούτων ἔξω τοῦ σώ-
ματος ἐκρυῇ πλέον τοῦ ἐπιπολάζοντος, ὀδύνην παρέχει, ἡ καὶ
νόσον». Ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις Τόμ. Β', σελ. 83 ἀναγινώ-
σκεται «καὶ γάρ, ὁκόταν τι τούτων ἔξω τοῦ σώματος ἐκρυῇ
πλέον τοῦ ἐπιπολάζοντος, ὀδύνην παρέχει ἢ κένωσις».

Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 411 «Εὐδῆλον δὲ τοῦτο καὶ ὦν Σιμων-
νίδης εἶπεν ὧδέ πως ἐχόντων· οὐπω τις οὕτω δασκίοις ἐν οὐρε-
σιν ἀνὴρ λέγοντ*ΑΙ* δις ἐν οὐδὲ πάρδαλιν μοῦνος στενουγρῶ
συντυχῶν ἐν ἀτραπῷ». Ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἐσώθη ἐν Τόμ. ΙΖ', α',
σελ. 897 «Διὸ καὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν τοῦ στενουγρῶσαι
ψιλοῦντες, οὐ δασύνοντες (Γρ. ψιλοῦντ*ΑΣ*, οὐ δασύνον-
τ*ΑΣ*) ἀναγνωστέον ἐστίν· οὐ γάρ ἔγκειται τὸ ὑγρόν ἐν τῇ
λέξει, καθάπερ ἂν τις οἰήθῃ μὴ γινώσκων ὑπὸ τῶν Ἰώνων
τὸ στενὸν ὀνομάζεσθαι στενουγρόν. Ἀλλὰ τοῦτό γε (Γρ. τοῦ-
τ*ΟΥ* γε) μαρτύριόν ἐστιν αὐταρχες τὸ παρὰ τῷ Σιμωννίδῃ γε-
γραμμένον ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν·

οὐκ ἔν τις οὕτω δασίοις ἐν οὐρεσιν

ἀνὴρ λέοντ'· Ἐδειςεν οὐδὲ πάρδαλιν

μοῦνος στενουγρῇ συμπεσὼν ἐν ἀτραπῷ.

Τόμ. ΙΘ', σελ. 229 «Καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἑλαίαν ἀκμάσαν—
Ζήνων δὲ ὁ Ἑλεάτης τῆς ἐριστικῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς μνη-
μονεύεται γεγονώς». Προφανέστατον ὑπάρχει ὅτι περὶ τῆς
Ἰταλικῆς πόλεως Ἑλέας πρόκειται ἐνταῦθα, τῆς ἀποικίας οὐ-
σης τῶν Φωκαέων, οὐχὶ δὲ περὶ τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἑλαίας, ἧς
ποιεῖται μνεῖαν ὁ Γαληνὸς ἐν Τόμ. ΙΔ', σελ. 22 γράφων «Καὶ
γὰρ οὖν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν χώρα τῇ μεταξὺ Περγάμου τε καὶ
τῆς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεως Ἑλαίας¹ ἔστι τις λόφος θύμων με-
στός, ἐν ᾧ κάλλιστον αἱ μέλιτται συντιθέασι μέλι δαπανώμε-
νον αὐτόθι. Κεῖται δὲ ὁ λόφος οὗτος ἀπὸ Περγάμου πορευο-
μένῳ εἰς Ἑλαίαν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσιν». Ἴδε καὶ Στρά-
βωνα ΙΓ', α', 67 καὶ γ', 5.

Ψευδηρυδικανὸς Ἐπιμερ. σελ. 217 «Πλὴν τοῦ ἐλαία καὶ συκομο-
ραία. Ἑλέα δὲ πόλις ψιλόν». Στέφανος Βυζάντιος «Ἑλαία: πόλις τῆς
Ἀσίας Αἰολικῆ—Ἔστι καὶ ἑτέρα Ἰταλίας διὰ τοῦ Ε Ἑλέα, ἐξ ἧς
Ἑλεᾶται. Τῆς δὲ προτέρας Ἑλαίται» καὶ «Ἑλέα: πόλις Ἰταλίας,
ὡς εἴρηται. Ἐκκλεῖτο δὲ Ὑέλη. Ὀνομάσθη δὲ Ἑλέα ἀπὸ τοῦ παραρ-
ρέοντος ποταμοῦ. Ἡ νῦν Βελέα». Σουΐδας «Ἑλέα: ὄνομα πόλεως, πα-
τρὶς Ζήνωνος—Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρα πόλις Ἑλαία διὰ διφθόγγου,
ἧς ὁ πολίτης Ἑλαίτης» καὶ κόλπος οὕτω καλούμενος» (Πρβ. καὶ λ.
Ζήνων). Σχολιαστὴς Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως Προτρεπτ. Ε', 64 «Ἑ-
λέα διὰ τοῦ Ε πόλις τῆς Ἰταλίας, ἀφ' ἧς ὁ πολίτης Ἑλεάτης» Ἑλαία
δὲ ἢ διὰ τῆς ΑΙ διφθόγγου τῆς Φωκίδος (Γρ. Αἰολίδος), ἀφ' ἧς ὁ πο-
λίτης Ἑλαίτης». Εὐστάθιος σελ. 1944 «Ἦν δέ, φησί, καὶ Ἑλαία
πόλις ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐν μέντοι ἐτέρῳ ῥητορικῷ λεξικῷ γράφει ὅτι Ἑλαία
Αἰολίς πόλις, Ἑλέα δὲ ἐν Ἰταλίᾳ. Καὶ ζητητέον ποία γραφὴ ἀκριβε-
στέρα ἐστίν. Ὅτι μέντοι Ἑλαία διὰ διφθόγγου ἐστίν ἡ Αἰολίς ἐμφαί-
νεται παρὰ Στράβωνι εἰπόντι οὕτως· Κάνη ἀκρωτήριον ἀνταῖρον τῷ
Λεκτῷ καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, οὗ μέρος ὁ Ἑλαίτικὸς
καλούμενος ἀπὸ Ἑλαίας πόλεως Αἰολικῆς». Ληρεῖ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ
Νικάνδρου λέγων «Ἀσαι δ' ἔγγιστα φλοῖον ἐλαίηνεντα κρότωνος: ἐντὶ
τοῦ ἐλαϊώδη ἢ Ἰταλικόν» Ἑλαία γὰρ πόλις ἐν Ἰταλίᾳ» (Θηρ. στίχ.

¹ Πρβ. καὶ Ὁρειβάσι. Τόμ. Α', σελ. 170.

676). Οὐδ' αὖτις δ' ὑγιέστερος ὁ λόγος καθίσταται, ἂν προκριθῇ ἡ γραφή 'Ελέα' διότι ἐξ ὀνόματος ἔχοντος τὴν δευτέραν συλλαβὴν δι' Ε ψιλοῦ γεγραμμένην ἀδύνατον εἶναι νὰ παρῇ τὸ ἐπίθετον 'Ελαίης. Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ζωναρᾶ φέρεται 'Ελεάτης' ἀπὸ 'Ελέας τῆς 'Ασίας' (σελ. 683), ὅπερ ὀφείλει ἵσως ἀναπληρούμενον ν' ἀναγνωσθῇ «'Ελεάτης ἀπὸ 'Ελέας (τῆς 'Ιταλίας, 'Ελαιάτης δὲ ἀπὸ 'Ελαίας) τῆς 'Ασίας». Ἄνευ δὲ τίνος ὅκνου ἀποκαθιστῶμεν τὸν διφθογγογραφούμενον τύπον παρὰ τε τῷ Εὐσταθίῳ σελ. 1697 «Ἐτεροι δὲ ἔθνος Μυσίας φασι τοὺς ὕστερον 'Ελεάτας ἀπὸ Κητείου ποταμοῦ χειμαρρῶδους ἐν τῇ 'Ελεάτιδι» καὶ ἐν τοῖς εἰς 'Οδύσειαν Σχολίοις Α, 521 «Ἄλλοι δὲ ἔθνος Μυσίας τοὺς νῦν 'Ελεάτας καλούμενους», εἰ καὶ παρὰ τοῖς πελαγίοις 'Ελαίτης ὠνομάζετο ὁ κάτοικος τῆς 'Ελαίας καὶ 'Ελαίτις ἡ χώρα καὶ 'Ελαίτικὸς ἢ 'Ελαίτης ὁ κόλπος, ὧν πάντων μαρτύρια παρέχει ἡμῖν ὁ γεωγράφος λέγων σελ. 550 «καὶ Μενεκράτους τοῦ 'Ελαίτου». σελ. 571 «ἡ γὰρ Περγαμηνὴ καὶ ἡ 'Ελαίτις». σελ. 572 «καὶ Μενεκράτης ὁ 'Ελαίτης». σελ. 581 «καὶ τὸν 'Ελαίτικὸν κόλπον». σελ. 606 «ἐν ᾧ καὶ ὁ 'Ελαίτικὸς περιλαμβάνεται». σελ. 607 «ταῦτ' ἡδὲ τοῦ 'Ελαίτων κόλπου». σελ. 615 «εἰς τὸν 'Ελαίτην καλούμενον κόλπον» καὶ «οὗ μέρος καὶ ὁ 'Ελαίτικὸς ἐστὶ» καὶ «πρὸς ἄρκτον δὲ ἡ 'Ελαίτις». σελ. 616 «τῷ δὲ λόγῳ τούτῳ συνηγορεῖ τὸ ἐν τῇ 'Ελαίτιδι χειμαρρῶδες ποτάμιον δεῖνυσθαι Κήτειον». σελ. 621 «Μενεκράτης γοῦν ὁ 'Ελαίτης». σελ. 622 «ἡ ποιοῦσα τὸν κόλπον τὸν 'Ελαίτικόν». σελ. 624 «κατὰ τὸν 'Ελαίτην κόλπον καὶ τὸν Ἀδραμυττηνόν». Φέρεται δὲ καὶ παρὰ Παρβενίῳ Ἑρωτ. ΙΕ' «ἡ ἱστορία παρὰ Διοδώρῳ τῷ 'Ελαίτην» καὶ παρὰ Πausanίᾳ Ε', κδ', 6 «'Ελαίτων δὲ ἀνάθημα, οἳ καταβάντι ἐκ Καίικου πεδίου ἐς θάλασσαν πρῶτοι τῇ Αἰολίδι οἰκοῦσι» καὶ παρὰ Πολυβίῳ ΚΑ', η', 12 «ὧν ἀκούσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀντίοχον παραυτίκα μὲν ἐδήρουν τὴν τῶν 'Ελαίτων χώραν». Ἐν τῇ Διδωτείῳ ἐκδόσει τοῦ Ἀριστοτέλους Τόμ. Δ', σελ. 45 ἀναγινώσκεται «πνεῖ γὰρ ἀπὸ Θήβης πεδίου τοῦ ὑπὲρ τὸν 'Ελαίτικόν κόλπον τῆς Μυσίας». Ἀλλ' ὁ Βαλεντίνος Ῥώσης ἐν τῷ Ψευδεπιγράφῳ Ἀριστοτέλει σελ. 247 ἀποκατέστησεν ἐκ κωδίκων τὸν δόκιμον τύπον 'Ελαίτικόν. Περαιτηρητέον δ' ὅτι ἐν μὲν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς τοῦ Ἀθηναίου λέγεται (ΙΓ', 62) «καθ' ἡμέραν καὶ Ἀλκιδᾶ-

μικς ὁ Ἐλαττης ὁ Γοργίου μαθητής», ὡς καὶ ἐν ταῖς Χιλιάσι τοῦ Τζέτζου (ΙΑ', 746):

ὁ Ἀλκιδάμας ἔγραψεν ἐγκώμιον θανάτου

ὁ Ἐλαττης σύγχρονος ὑπάρχων Ἰσοκράτους,

ἐν δὲ τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουΐδα «Ἀλκιδάμας: Ἐλεάτης ἀπὸ Ἐλέας τῆς Ἀσίας—μαθητῆς Γοργίου τοῦ Λεοντίου» καὶ «Γοργίας—διδάσκαλος Πώλου Ἀκραγαντίνου καὶ Περικλέους καὶ Ἰσοκράτους καὶ Ἀλκιδάμαντος τοῦ Ἐλεάτου». Ἀλλ' οὐδαμῶς ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἔγραψεν ὁ Σουΐδας Ἐλατιάτης ἀπὸ Ἐλλάδος τῆς Ἀσίας καὶ τοῦ Ἐλατιάτου. Δύναται δ' ὁ τύπος Ἐλατιάτης, καίτοι ἐκ παροξυστοῦ οὐνόματος ἐσηματισμένος, νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν ἐκ τοῦ Ποιτιάδα γενόμενον Ποιτιάδατης, ὃ ὅμοιος ὁ Ανκαιάτης ἐκ τοῦ Ἀνκαία. Λέγει μὲν ὁ Στέφανος ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς «Λύκεια: πόλις Ἀρκαδίας—Ὁ οἰκῆτωρ Ἀνκαῖος». Ἀλλ' ὅμως παρὰ Παισανίᾳ ἀπαντᾷ Ἀνκαῖαται (Η', κζ', 4 καὶ 5) καὶ τὴν Ἀνκαῖατιν χώραν (Η', λ', 1). Ὁ Ὀθων Σνειδῆρος ἀποφαινεται ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Καλλιμάχου (Τόμ. Β', σελ. 270) ὅτι τὸ παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν λέξει Βήρη «Βηναῖος ἦν ἡ Κερειάτης ἡ Κρής» εἶνε πλημμελὲς γραφὴ τοῦ Κεραιάτης, παρηγμένου ἐκ τοῦ Κεραιά, ὡς τὸ γαιάτης ἐκ τοῦ γαῖα¹. Παντὶ δὲ φανερόν ὑπάρχει ὅτι τὸ Κεραιάτης ἐκ τοῦ Κεραιά οὐδὲν διαφέρει τοῦ Ἐλατιάτης ἐκ τοῦ Ἐλαία. Ἀνάλογον ταῦτοις εὐρίσκομεν τὸ ὑπὸ τοῦ Στεφάνου παραδεδομένον «Βαία: ὄρος Κεφαλληνίας—Τὸ ἐθνικὸν Βαιάτης». Φέρεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ «Ζαῖα: πόλις Βοιωτίας ἀρχαιοτάτη—Τὸ ἐθνικὸν Ζαιάτης, ὡς Βοιάτης» (Γρ. Βαιάτης) καὶ «Μαῖα: πόλις Ἑλλησποντίας. Τὸ ἐθνικὸν Μαῖατης κατὰ πρόσθεσιν τοῦ ΤΗΣ» καὶ «Ἀταία: πόλις Λακωνική. Ὁ πολῖτης Ἀταῖατης, ὡς Καρύα Καρυάτης, ἢ Ἀταῖτης ἢ Ἀταῖος» καὶ ἐν λέξει Αἶα «ὡς Ἀσία Ἀσιάτης, οὕτως Αἶα Αἰάτης καὶ Αἰήτης» (Πρβ. καὶ λ. Ἀλθαία). Τὸ παρὰ Παισανίᾳ Δ', λ', 3 «Ἔστι δὲ καὶ Τύχης ναὸς Φαραῖαταις καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον» εἶνε κακὴ ἀνάγνωσις τοῦ Φαραῖαταις, ὡς γίνεται φανερόν ἐξ ὧν γράφει ὁ Στέφανος ἐν λ. Φαραί «Τὸ ἐθνικὸν τῆς Μεσσηνίας Φαραῖτης, ὡς Θῆβαι Θηβαί-

¹ Παρὰ Πολυβίῳ Δ', νγ', 6 ἀναγινώσκεται «Πολυρρήνιοι μὲν καὶ Κερεῖται καὶ Λαππαῖοι», ὅπερ μεταβάλλεται εἰς τὸ Κερεῖται ἢ Κεραιῖται, Ἰδε Οὐλτσχιον Πολυβ., σελ. 379 καὶ Μεινέκιον Δυναλ. Ἀλφ. σελ. 172 καὶ 5.

της καὶ Συκατὶ Συκατῆτος». Ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος σελ. 388 ἔχουσιν οἱ κωδίκες «οἱ δ' ἐκ τῆς Μεσσηνιακῆς *Pharatai*»¹.

Τρεῖς τύπους τῆς Ἰταλικῆς πόλεως μνημονεύει ὁ Στράβων ἐν βιβλίῳ Γ' γράφων «Κάμπυλντι δ' ἄλλος συνεχὴς κόλπος, ἐν ᾧ πόλις, ἣν οἱ μὲν κτίσαντες Φωκαεῖς *Ἰέλην*, οἱ δὲ *Ἐλην* ἀπὸ κρήνης τινός, οἱ δὲ νῦν *Ἐλίαν* ὀνομάζουσιν, ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζήνων ἐγένοντο, ἄνδρες Πυθαγόρειοι» (κεφ. α', 1), δύο δὲ Διογένης ὁ Λαέρτιος ἐν βιβλίῳ Θ' λέγων «Καὶ γὰρ οὗτος τὴν πρότερον μὲν *Ἰέλην*, ὕστερον δὲ *Ἐλίαν*, Φωκαέων οὔσαν ἀποικίαν, αὐτοῦ δὲ πατρίδα, πόλιν εὐτελῆ καὶ μόνον ἄνδρας ἀγαθοὺς τρέφειν ἐπιστακμένην ἡγάπησε μᾶλλον τῆς Ἀθηναίων μεγαλυχίας» (§ 28). Παράδοξον φαίνεται τὸ ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς τοῦ Στεφάνου κείμενον «*Θυέλα*: πόλις Οἰνωτρίης, ἐν ᾗ μοῖρα Φωκαέων ὄκησεν, ὡς Ἡρόδοτος πρώτῳ. Τὸ ἐθνικὸν *Θυελαῖος*». Παρ' Ἡροδότῳ φέρεται «πόλιν γῆς τῆς Οἰνωτρίης ταύτην, ἥτις νῦν *Ἰέλη* καλεῖται» (Α', 167). Ἰσως δὲ τὸ *Θυέλα* καὶ *Θυελαῖος* εἶνε ἐσφαλμένη ἀνέγνωσις τοῦ *Ουέλα* (= *Υέλη* ἢ *Φέλη*) καὶ *Ουελαῖος* (= *Υελαῖος* ἢ *Φελαῖος*). Περὶ Διονύσιον Ἀλικαρνασσεύ *Ῥωμ.* Αρχ. Α', 20 «Σπένδονταί τε δὴ πρὸς τοὺς Πελασγοὺς καὶ διδόνασιν αὐτοῖς χωρία τῆς ἐαυτῶν ἀποδοσάμενοι τὰ περὶ τὴν ἱερὰν λίμνην, ἐν οἷς ἦν τὰ πολλὰ ἐλώδη, ἃ νῦν κατὰ τὸν ἀρχαῖον τῆς δικλέκτου τρόπον *Ουέλια* ὀνομάζεται. Σύνηθες γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν ὡς τὰ πολλὰ προσιθέναι τῶν ὀνομάτων, ὁπόσων αἱ ἀρχαὶ ἀπὸ φωνηέντων ἐγίνοντο, τὴν ΟΥ συλλαβὴν ἐνὶ στοιχείῳ γράφομένην· τοῦτο δ' ἦν ὥσπερ γάμμα διτταῖς ἐπὶ μίαν ὀρθὴν ἐπιζευγνύμενον ταῖς πλαγίαις², ὡς *Φελήνη* καὶ *Φάραξ* καὶ *Φοῖκος* καὶ *Φατήρ* καὶ πολλὰ τοιαῦτα». Ἀξία παραθέσεως εἶνε καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ γεγραμμένα ἐν σελ. 71 «*Ἐρετοὶ* δέ, οἵμαι, τὸ πρόσθεν ὀνομάζοντο. Νῦν δὲ ἤδη Ῥωμίων τὰς πόλεις ἐχόντων τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὄνομα σώζουσι βραχεῖα προσθήκῃ γράμματος ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπωνυμίας· ἐστὶ δὲ αὐτοῦ σύμβολον χαρκατὴρ εἰς, ὀνομάζουσι δὲ αὐτὸν ΟΥ καὶ χρῶνται ἀντὶ τοῦ βῆτα πολλάκις προσπενύσεως, οἵμαι, τινὸς ἕνεκα καὶ ιδιότητος τῆς γλώττης». Περὶ τοῦ

¹ Ἰδε Κραμπήρον Στράβ. Τόμ. Β', σελ. 206.

² Ὁ Διοδότης *Miscell. Crit.* σελ. 210 ἐκδ. Κιχδίου ἐξαλείφει τὸ πρὸ τοῦ πλαγίαις ἄρθρον.

Ἑρετία-Βερετία-Οὐερετία ποιεῖται τὴν ἐξῆς παρατήρησιν ὁ Εὐστάθιος ἐν τῇς εἰς Διονύσιον Παρεκβολαῖς στίχ. 378 «Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Ἑρετίαν, εἰ χρή τι παρεκδοτικώτερον εἰπεῖν, νῦν μὲν Βερετίαν φημέν, καθότι καὶ Ἀρριανὸς φησιν, ὅτι Ἑρετοὶ ποιεῖσαντες ἐν μάχῃ τῇ κατὰ Ἀσσυρίους (Γρ. Ἀσσυρίων) καὶ ἀποπεράσαντες εἰς Εὐρώπην φέκοθσαν πρὸς Πάδω τῷ ποταμῷ καὶ τῇ ἐπιχωρίῳ γλώττῃ Βερετοὶ ἐς τοῦτο ἐτι ἀντὶ Ἑρετῶν κληῖσονται καὶ Βερετία ἡ γῆ ἥτινα νέμονται οἱ δὲ παλαιοὶ Οὐερετίαν τὴν χώραν ἐκάλουν κατὰ γλῶσσαν οἰκείαν, ὡς καὶ τὸν Ὀκτάβιον Ὀκταούριον καὶ τὸν Φλαβιανὸν Φλαουϊανὸν καὶ ὅσα τοιαῦτα». Πλείονα περὶ τοῦ προκειμένου θὰ εἴπωμεν ἄλλοτε.

Τόμ. ΙΗ', β', σελ. 457 «Τοιαύτη δὲ θέσις ἐστίν, ὅταν ἐπὶ σκληροῦ τε καίηται καὶ μὴ συνεχῶς ἐπαίρηται». Ὁρθῶς γράφεται ἐν Τόμ. Σ', σελ. 505 «ἐπειδὴν συγχρομισθέντα κέηται».

Μεταχειρίζεται δ' ὁ Γαληνὸς οὐχὶ ὀλιγάκις τὴν ὑποτακτικὴν ταύτην ἐν συνθέσει, οἷον Τόμ. Σ', σελ. 239: ἐπειδὴν μὲν ἡσυχάζουσιν περικείμεται. σελ. 278: ὅταν ἐν ταῖς πρώταις φλεβί πλῆθος ὀμῶν περικείται. Τόμ. Ζ', σελ. 489: ἥτις ἂν ἐξ ὀλοκλήρων ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν συγκείται. Τόμ. Ι', σελ. 884: καὶ μὴ προσκέηται ποτε τῷ λόγῳ. Τόμ. ΙΓ', σελ. 587: ὅταν ἐξ ἀρχῆς τε καλὸν ᾖ καὶ καλῶς ἀποκείται. σελ. 796: ἣν ὄξει δριμυτάτῳ περικλυζομένη πάντοθεν ἀποκείται. Ἐν Τόμ. ΙΑ', σελ. 662 ἀναγινώσκειται τὸ πληθυντικὸν «ὅταν ἐν μεσημβρινοῖς καὶ προσηλίοις χωρίοις ἀποκείωνται». Ἀπαντᾷ δὲ παρὰ τῷ Γαληνῷ καὶ ἡ εὐκτική

κέοιτο (Τόμ. Α', σελ. 287. Τόμ. Γ', σελ. 241),

παρακέοιτο (Τόμ. Β', σελ. 49 καὶ 203. Τόμ. Γ', σελ. 854. Τόμ. ΙΑ', σελ. 453),

συγκέοιτο (Τόμ. Δ', σελ. 43. Τόμ. Σ', σελ. 839),

ἐγκέοιτο (Τόμ. Ε', σελ. 258),

διακέοιτο (Τόμ. Ζ', σελ. 567),

ἀποκέοιτο (Τόμ. Θ', σελ. 602),

προσκέοιτο (Τόμ. Γ', σελ. 246 καὶ 757. Τόμ. ΙΣ', σελ. 776. Τόμ. ΙΖ', α', σελ. 882),

ὑποκείμετο (Τόμ. ΙΔ', σελ. 735).

"Ετι δὲ τὸ πληθυντικὸν περικείμεντο (Τόμ. Γ', σελ. 899).

Ὡς δὲ παρὰ Γαληνῷ φέρεται καίηται ἀντὶ τοῦ κέηται, οὕτω παρ' Ἡροδότῳ Β', 62 ἐν ἐνὶ ἡ δυσι κώδιξι. «καὶ τῇ ὁρτῇ οὐνομα καλεῖται λυγνοκάτη» ἀντὶ τοῦ κέεται ἦτοι κεῖται. Τὸ ἀναγινωσκόμενον ποτε ἐν τῷ Ῥήσῳ:

ἀλλ' ἐκκαίαντες πόρσ' ἐπ' εὐσέλμων νεῶν (στίχ. 97)
μετέβαλεν ὁ Πειρσὼν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Μοιριδὸς (σελ. 231) εἰς τὸ ἐκκαίαντες, ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγράφοις μετὰ ταῦτα εὗρέθη. Ὁ αὐτὸς ἐπηνώρθωσεν αὐτόθι καὶ τὸ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου «Ἐκκαίας: ἐκκαύσας» μεταγράψας ἐκκαίας. Πρβ. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 849:

ἦτοι κέαντες ἢ τεμόντες εὐφρόνως.

κατλ. Κεῖται δὲ καὶ ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ ENKEANTI, ὅπερ μεταχρησάμενος ὁ Ῥαγκαβῆς ἔγραψεν ἐνκαίαντι, κατὰ φῶρον οὕτω ποιῶν τὴν περὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀνεπιστημοσύνην αὐτοῦ.

Τόμ. ΙΒ', σελ. 634 «Ζῶον δέ ἐστι πολὺπουν ἐν τοῖς ὕδρη-
ροῖς ἀγγείοις καὶ ἐν ταῖς κοπρίαις γεννώμενον, κατὰ δὲ τὰς
τῶν δακτύλων ἐπαιρήσεις σφαιρούμενον». Ἀντὶ τοῦ παντε-
λῶς ἀνυπάρχτου ἐπαιρήσεις ἀναγνωστέον ἐπερείσεις ἐκ
τοῦ ἐπερείδειν-ἐπερείδесθαι. Λέγει δ' ὁ συγγραφεὺς ὅτι
σφαιροῦται τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζῶον, τουτέστι συνερχόμενον
γίνεται σφαιροειδές, ὅταν ἐπερείδωνται αὐτῷ οἱ δάκτυλοι ἦτοι
ὅταν ἐπερείδῃ τις (ἐπιβάλλῃ ἢ ἐπιτιθῇ τις) αὐτῷ τοὺς δακτύ-
λους. Κεῖται δὲ καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀντύλλου παρ' Ὀρει-
θασίῳ Τόμ. Δ', σελ. 201 «κατὰ τὴν ἐπέρεισιν τῶν δακτύ-
λων ῥαδίως ὑπέικων τε καὶ ἀντιμεθιστάμενος». Οἱ κώδικες
ἔχουσιν Ὑπέρεισιν. Πρβ. καὶ σελ. 403, ἐνθα φέρεται κατὰ
τὰντίγραφα ἘΠερηρισμένον καὶ ἘΠιρισμένον καὶ
ὙΠερεισμένον.

Τῇ παρὰ Γαληνῷ γραφῇ ἐπΑἱρΗσεις ἀντὶ τοῦ ἐπΕρΕΙ-
σεις ὁμοία εἶνε ἢ παρὰ Πολυβίῳ ἐξΑἱρΗσεις ἀντὶ τοῦ ἐξΕ-
ρΕΙσεις καὶ ἢ παρ' Ὀρειθασίῳ προσΑἱρΗσει ἀντὶ τοῦ
προσΕρΕΙσει. Οἱ κώδικες τοῦ Πολυβίου πορίζουσι «δι' οὗ

τάς τε καταφοράς τῶν μαχαιρῶν ἀσφαλιζέσθαι καὶ τὰς πρὸς τὴν γῆν ἐξαίρησεις» (τ', κγ', 4) καὶ ἐξερείσεις, οἱ δὲ τοῦ Ὀρειβάσιου «ὦν τῇ βεβιασμένη προσαιρήσει ἡ παραγωγή γίνεται» (Τόμ. Δ', σελ. 384) καὶ προσειρήσει καὶ προσερίσει. Φέρεται δὲ παρ' αὐτῶ καὶ συνΑΙρΙσαντες ἀντὶ τοῦ συνΕρΕΙσαντες ἢ συνερείσαντων (Τόμ. Α', σελ. 528) καὶ ἀντΑΙρΗσαντων-ἀντΩρΗσαντων-ἀντΕρΗσαντων ἀντὶ τοῦ ἀντΕρΕΙσαντων (Τόμ. Β', σελ. 251).

Τοῦ ὀνόματος ἐπέρεις καὶ ἄλλοι παρέχουσιν ἡμῖν μαρτύρια καὶ ὁ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός λέγων «ἡ αὕτη ἐπέρεις τῆς χειρὸς ἐπὶ τῆς λύρας» (σελ. 14, 11) καὶ «αἱ μὲν αἰσθήσεις κατὰ ἐπέρεισιν καὶ νύξιν ἀντιλαμβάνεσθαι δοκοῦσι τῶν αἰσθητῶν» (σελ. 132, 2) καὶ «τὰ δὲ ἀσώματα ἐπέρεισιν τοιαύτην ὑπομένειν οὐχ οἷά τέ ἐστιν» (σελ. 132, 11) καὶ «τῆς τοῦ ποδὸς ἐπερείσεως» (σελ. 239, 10). Εὐρίσχεται δὲ παρ' αὐτῶ καὶ «ἀλλ' οὐδέποτε θακτύλου ἐπερεισθέντος αὐτῶ πέφηνε τὸν ἀπὸ τῆς ἐπερείσεως τύπον φυλάττον» (σελ. 271, 26). Τὸν ἔτερον τύπον ἐπερεισμός βλέπει τις ἐν Ἐπιστολῇ τοῦ Ἐπικούρου πρὸς Διογένην τῷ Λαερτίῳ Ι', 50. Τρίτος τύπος ἐπερείσια οὐδέποτε ὑπῆρξε. Κακῶς δὲ παρ' Ὀρειβάσιου Τόμ. Γ', σελ. 584 ἀναγινώσκεται ἐν τῷ κώδικι ἐπερείσιαν. Ὁ Ὀρειβάσιος ἔγραψεν ἀναντιλέκτως ἐπέρεισιν, ὡς ἀντέρεισιν ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι καὶ ἀπερείσεως ἐν Τόμ. Α', σελ. 505. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται καὶ ἔρεισις, ἐνέρεισις, ὑπέρεισις, προσαπέρεισις. Φρονοῦμεν δ' ὅτι τὸ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου «Ἐνέργεις: ἡ εἰς γλουτοὺς κάθσεις τῶν χειρῶν» δὲν εἶνε γραφικὸν σφάλμα τοῦ ἐνέργεια, ὡς εἶχασεν ὁ Μεινέκιος, ἀλλὰ τοῦ ἐνέρεισις. Φέρεται δὲ παρ' Ἡσυχίου καὶ «Ἐναιρέσει: ἐνθλίψει», ἀνθ' οὗ ὁ Μεινέκιος ἔγραψεν ἐκθλίψει. Ἀλλ' ἡμῖν φαίνεται εὐλογώτερον νὰ τηρηθῇ μὲν τὸ ἐνθλίψει, νὰ μετατυπωθῇ δὲ τὸ ἐναιρέσει εἰς τὸ ἐνέρεισει.

Κατὰ μεταβολὴν τῆς διφθόγγου Εἰ εἰς τὸ στοιχεῖον Η ἀναγινώσκεται ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου «Γ' πέρησασθαι: στήρησασθαι» ἀντὶ τοῦ ὑπερείσασθαι καὶ «Ἐπερήσασθαι: ἐπιστηριχθῆναι» ἀντὶ τοῦ ἐπερίσασθαι. Εὐρέθη δὲ καὶ ἐπείρησαν γεγραμμένον παρ' Ἀθηναγόρου ἀντὶ τοῦ ἐπῆρεισαν.

Τόμ. Δ', σελ. 158 «ἀπὸ τοῦ κατὰ περίναιον ὀνομαζομένου χωρίου». σελ. 159 «τὸν δ' ἐντὸς τοῦ περιναίου τέως κατακεκρυμμένον αὐχένα». σελ. 312 «οἱ θ' ὕμενες οἱ τῆδε καὶ κύστις καὶ μήτρα καὶ περίναιον». Τόμ. Η', σελ. 13 «κατὰ τὸ καλούμενον περίναιον». σελ. 449 «τά τε πινόμενα καὶ τὰ κατὰ τοῦ περιναίου καὶ τῆς ὁσφύος ἐπιβαλλόμενα». Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 741 «ἐν ταύτῃ δὲ τῇ πλιχάδι τὸ μέσον προσαγορεύει περίναιον» (Γρ. «ἐνταῦθα δὲ τῆς πλιχάδος τὸ μέσον κτέ.»). σελ. 753 καὶ 754 «μεταξὺ τοῦ περιναίου». σελ. 825 «εἴτ' ἐπὶ περίναιον» καὶ «ἐπὶ κοτύλην παρὰ περίναιον» καὶ «ἐπὶ ἰσχίον καὶ βουβῶνα παρὰ περίναιον». Ἡ ἀληθὴς τῆς λέξεως γραφὴ σώζεται ἐν Τόμ. ΙΗ', β', σελ. 480 «ὅπως ὁ κατατεινόμενος, ὡς προεῖρηται, μὴ συνακολουθῶν (Γρ. συνακολουθῇ) τῇ κατὰτάσει μέσον (Γρ. μέσου) τῶν δύο σκελῶν ἡδρασμένου τοῦ ξύλου κατὰ τὸν περινεον· οὕτω δ' ὀνομάζεται τοῦ σώματος ἡμῶν ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὃ μεταξὺ τῆς ἑδρας ἐστὶ καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰδοίου» καὶ ἐν Τόμ. ΙΘ', σελ. 130 «Περινῶ: περινέω. Ἐστὶ δὲ ὁ τόπος ὁ μεταξὺ τοῦ ὁσχέου καὶ τῆς ἑδρας, ἐνθα τῆς κύστεως ὁ τράχηλος».

Ἡ διὰ διφθόγγου γραφὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀνόματος φέρεται καὶ κατὰ τὰς ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων παρακειμένους ῥήσεις ἐν Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 740. σελ. 745. σελ. 751 καὶ σελ. 764. Ὅρθως ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσι εἶνε ἐκδεδομένον Τόμ. Γ', σελ. 141 «εἶτα θέσθαι τὸν πηχυν μεσηγὺ τοῦ περινέου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ». σελ. 143 «παρὰ τὸν περινεον περιβεβλημένῳ» καὶ «ὁ ἱμάς ὁ παρὰ τὸν περινεον». σελ. 144 «μεσηγὺ τοῦ περινέου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ». σελ. 148 «ὥς ἂν δύναιτο ἀνωτάτω πρὸς τὸν περινεον ἀνάγοντα». Τὸ ἐν σελ. 20 «μεσηγὺ τῶν σκελέων ποιήσασθαι παρὰ τὸν περινεον» γράφεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ παρὰ τῷ Γαληνῷ Τόμ. ΙΗ', β', σελ. 480. Παρατηρητέον δ' ὅμως ὅτι καὶ ἐν τοῖς κώδιξι τῶν Ἱπποκρατείων εὐρίσκεται οὐ μόνον ἡ δι' Ε ψιλῶς γραφὴ ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ διφθόγγου. Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ περιτόλαιον ἀντὶ τοῦ περιναίου ἥτοι περινέου ἐν Τόμ. Α', σελ. 428 «ἦν—ὁδὺνη ἐπιπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογά-

στριον καὶ τὸν κτένα καὶ ἐς τὸν περίνεον» καὶ σελ. 452 «ἦν—ὀδὸν ἑμπίπτει ἐς τὸν περίνεον καὶ τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸν κτένα». Τάντίγραφον ἔχουσιν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τόποις τὸν περιτόναιον, τὸν περίνεον, τὸν περιναῖον καὶ τὸ περιναῖον. Τὸ διφθόγγογραφούμενον περιναῖον κεῖται καὶ ἐν τοῖς Σχολίοις τοῦ Θεοφίλου (Τόμ. Β', σελ. 436) «εἰπὼν δὲ κτένα τὴν κύστιν (ἐσήμενε), περιναῖον δὲ τὸν πρᾶχληλον τῆς κύστεως». Παρὰ Γαληνῷ ἐκφέρεται καθ' ἡμαρτημένον τονισμὸν τὸ περιναῖον Τόμ. ΙΘ', σελ. 612 «πρὸς τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸν κτένα καὶ τὸ περιναῖον» καὶ σελ. 614 «εἰς τὸ περιναῖον καὶ τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸν κτένα».

Ἐν τοῖς τοῦ Ὁρειβάσιου ἀναγινώσκεται Τόμ. Γ', σελ. 390 «τῶν αἰδοίων—τὸ μὲν ἐκκρεμές στήμα, τὸ δὲ μὴ ἐκκρεμές ὑπόστημα ἢ περίνεος» καὶ σελ. 391 «τὰ δὲ μετὰ τούτων τὰ πρὸς τὸν περίνεον πλυχάδες». Ἐν Τόμ. Δ', σελ. 452, 2 καὶ 4 καὶ σελ. 453, 6 καὶ 10 καὶ σελ. 454, 8 παρέχουσι τάντίγραφον περινέφ-περινέου-περίνεον καὶ περιναῖφ-περιναῖου-περιναῖον, ἐν δὲ σελ. 391 περιναῖον καὶ περιτόναιον ἀντὶ τοῦ περίνεον, ἐν δὲ σελ. 14 περιτοναῖφ ἀντὶ τοῦ περινέφ.

Παρ' Ἀριστοτέλει ἀπκντᾶ ἐν τῷ περὶ Ζῴων Γενέσεως βιβλ. Δ', κεφ. 4 «τῷ μὲν οὖν ἡ ὑστέρα, τῷ δ' ὁ περίνεός ἐστιν». Ἐν βιβλ. Α', κεφ. 2 «τοῦ δ' ὄρρενος τὰ περὶ τοὺς ὄρχεις καὶ τοὺς περινεούς ἐν πᾶσι τοῖς ἐνέμοις» ὑπάρχει καὶ γραφὴ περιναῖον, ἐν δὲ ταῖς περὶ τὰ Ζῷα Ἱστορίαις βιβλ. Α', κεφ. 14 «μυροῦ δὲ καὶ γλουτοῦ τὸ ἐντὸς περίνεος» προσφέρουσι τινὰ τῶν ἀντιγράφων περίνεον. Ὁρθῶς ἐν τῇ κατὰ Βεακῆρον ἐκδόσει τοῦ Πολυδεύκου Β', 173 ἀναγινώσκεται «τὸ δὲ ῥαφῇ μὲν προσσεικός, ὑπὸ δὲ τὸν καυλὸν διὰ τοῦ ὀσχεύου μέσου ὑπὸ τὸν ὀνομαζόμενον τᾶρον—εἰς τὸν δακτύλιον κατὰ λῆγον περίνεος ὀνομαζέσθαι ἢ τράχμις ἢ ὄρρος» καὶ παρ' Ἑρωτιανῷ σελ. 109, 12 «τὸν τᾶρον» οἱ δὲ τὸ περίνεον».

Συνώνυμον τῷ περίνεος ὑπολαμβάνεται ὑπὸ τινων τὸ πηρίς ἢ πηρίν, οὗ ἡ αἰτιατικὴ τονίζεται πλημμελῶς ἐν τῇ τοῦ Γαληνοῦ Ἑξηγήσει τῶν Ἱπποκράτους Γλωσσῶν (Τόμ. ΙΘ', σελ. 130) «Πήρινα: τὸν περινίκιον. Ἐν δὲ τῷ περὶ αἱμορροΐδων καὶ συρίγγων καὶ τὴν ἑδραν λέγειν δοκεῖ». Γραπτέον πηρίνα. Ἐν τῇ Ὁρθογραφίᾳ τοῦ Χοιροβοσκίου σελ. 248, 30 κεῖται «Πήριν: σημάζει δὲ τὸν ὄρχιν διὰ τοῦ Ι γρά-

φεται παρὰ τὸ εἶναι δικατάληκτον· πηρίς γὰρ καὶ πηρίν τὸ ἐξῶθεν τῶν αἰδοίων». Πρβ. καὶ Ἑτυμολ. Μέγ. σελ. 671, 3 «Πηρίν: δικατάληκτόν ἐστι· σημαίνει δὲ τὸν ὄρχιν». Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ζωναρά (σελ. 1544) «Πηρίνος: τὸ αἰδοῖον» ἐξέπεσε πρὸ τῆς γενικῆς ΠΗΡΙΝΟΣ ἢ ὀνομαστικῆς ΠΗΡΙΝ. Τὸ πλήρες φαίνεται παρὰ τῷ Σουΐδῃ «Πηρίν πηρίνος: τὸ αἰδοῖον». Ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου ὁρῶς μὲν γράφεται «Πηρίς: ὄσχη, κήλη, αἰδοῖον», ἐσφαλμένως δὲ «Περίνα: περίναιον, τὸ αἰδοῖον» ἀντὶ τοῦ πηρίνα καὶ «Ἐλάφου πέρις: οὗτος δοκεῖ βρωθεὶς πρὸς συνουσίαν ἀρμόζειν» ἀντὶ τοῦ πηρίς. Τῆς αἰτιατικῆς πηρίνα παρέχει ἡμῖν μαρτύριον ὁ Νίκανδρος λέγων ἐν τοῖς Θηριακοῖς στίχ. 586:

ἦ καὶ ἐξ ἐλάφου ταμὼν πηρίνα θοράην.

Σχολ. «Πηρίνα: ποτὲ μὲν τὸ ἀγγεῖον τῶν διδύμων, ποτὲ δὲ τὸ ἄκρον τοῦ αἰδοίου». Τῆς τοῦ Νικάνδρου χρήσεως ἐποίησατο μνεῖαν καὶ ὁ Ἐρωτιανὸς ἐν τῇ Συγκριτικῇ τῶν παρ' Ἱπποκράτει Λέξεων σελ. 111 «Πηρίνα: τὸν ὄσχον φησιν οὕτω καλεῖσθαι Ἀντίγονος ὁ γραμματικὸς παρὰ τὸ ὡς ἐν πῆρᾳ (τοὺς διδύμους εἶναι. Καὶ Νίκανδρος ἐν Θηριακοῖς) φησι»

ἦ καὶ ἐξ ἐλάφου (ταμὼν) πηρίνα θοράην¹.

Φέρεται δὲ καὶ «Περίνος: τὸ αἰδοῖον, οἱ δὲ τὸν καυλὸν ἢ τὸ τῶν διδύμων δέρμα ἤγουν ὁ ταῦρος» παρ' Ἡσυχίου καὶ «Πέριλος: τὸ αἰδοῖον» παρὰ Ζωναρά σελ. 1530 καὶ Ψελλῷ Βοῖσς. Ἀνεκδ. Τόμ. Γ', σελ. 224².

Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 484 «Συρμεσμούς δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὰς μετρίας κενώσεις εἴτε διὰ τῆς ἑδρας εἴτε καὶ δι' ἐμέτων γίγνοιτο». Διὰ τούτων ἐξηγεῖται ὁ Γαληνὸς τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων προτεταγμένης ῥήσεως «Ἦν δὲ καὶ εὐήμετος ἔη, ἐμέειν ἀπὸ συρμεσμοῦ». Ἀλλὰ παρεφθαρμένα προφανῶς εἶνε τό τε συρμεσμούς καὶ τὸ συρ-

¹ Ἴδε Ἐρίγγαν Παρατηρ. Κριτ. σελ. 12. Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 957. Σμιδίτιον Ἡσυχ. Τόμ. Γ', σελ. 316 καὶ Βερνάρδον Σουΐδ. Τόμ. Β', 6', σελ. 266.

² Ἴδε Βερνάρδον Σουΐδ. Τόμ. Β', 6', σελ. 215 καὶ Σμιδίτιον Ἡσυχ. Τόμ. Γ', σελ. 316.

μεσμοῦ. Ἄνευ σφάλματος γράφεται ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις Τόμ. Γ', σελ. 94 «ἦν δὲ καὶ εὐήμετος ἦν, καὶ ἐμέειν ἀπὸ συρμαΐσμοῦ». Πρβ. Ἑρωτιανὸν σελ. 54 «Ἀπὸ συρμαΐσμοῦ: συρμαΐα λέγεται ἡ ἐπιμήκης ραφάνη, ἣν τινες μεθ' ἄλμης ἐσθίοντες καθαίρονται. Καὶ καλεῖται συρμαΐσμός ὁ τοιοῦτος τῆς καθάρσεως τρόπος». Γίνεται δὲ τὸ ὄνομα συρμαΐσμός ἐκ τοῦ ῥήματος συρμαΐζειν, οὗ χρῆσις εὐρίσκεται παρ' Ἡροδότῳ λέγοντι «συρμαΐζουσι τρεῖς ἡμέρας ἐπεξῆς μηνὸς ἐκάστου ἐμέτοισι θηρώμενοι τὴν ὑγίειαν καὶ κλύσμασι» (Β', 77). Ἀπαντᾷ δὲ καὶ παρ' Ἀιλίανῳ «ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ συρμαΐζειν Αἰγύπτιοι λέγονται μαθεῖν» (π. Ζώ. Ε', 46).

Ἐν τῷ περὶ Ἰωνικῆς Διαλέκτου Γρηγορίου τοῦ Κορίνθου (§ 129) ἀναγινώσκεται «*Συρρίη* δὲ παρ' αὐτοῖς ὀνομάζεται *λάχανόν* τι *σελίην* εἰκόσ *ἡ βρώμα* διὰ σέατος καὶ μέλιτος» ἀντὶ τοῦ *συρμαίη* κατὰ μετὰπτωσιν τοῦ Μ εἰς Ν καὶ τοῦ ΑΙ εἰς Ε. Τὴν ἀληθῆ γραφὴν βλέπει τις ἐν τε τοῖς Ἱπποκρατείοις Τόμ. Β', σελ. 623 «*τρίψας* *λείην* ἐν οἴνῳ *εὐώδει* ἢ ἐν *συρμαίῃ*» καὶ «*ξυντρίψας* *ξὺν μέλιτι* καὶ *συρμαίῃ*» καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ Β', 88 «*συρμαίῃ* *διηθήσαντες* τὴν *κοιλίην* *ταριχεύουσι* τὰς *ἐβδομήκοντα ἡμέρας*» καὶ 125 «*ὅσα* *ἔς* *τε* *συρμαίῃ* καὶ *κρόμμυα* καὶ *σκόροδα* *ἀναισιμώθη* τοῖσι *ἐργαζομένοισι*». Λέγεται δὲ καὶ παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ Α', 64 «τὸ πλῆθος τῶν ἀνελωθέντων ὡς εἰς *λάχανα* καὶ *συρμαίαν* τοῖς *ἐργάταις*» καὶ παρ' Ἀριστοφάνει Εἰρ. 1254:

πῶλει βαδίζων αὐτὰ τοῖς Αἰγυπτίοις

ἔστιν γὰρ ἐπιτήδεια *συρμαίαν* μετρεῖν.

Σχολ. «Οἱ μὲν ἀξιοῦσι *χυλὸν βοτάνης* εἶναι τὴν *συρμαίαν*, ἣ χρῶνται Αἰγύπτιοι πρὸς διάρροιαν, τινὲς δὲ τὸν λεγόμενον ζύθον, ὡς καὶ φησι Δίδυμος». Ἐν ταῖς Δαναΐσι τοῦ Ἀριστοφάνους ἐμνημονεύοντο καὶ *συρμαιοπῶλαι*, ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ Πολυδεύκους Ζ', 198. Εἰς τὴν συνήθη δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις χρῆσιν τῆς *συρμαΐας* ἀποβλέπων ὁ κωμικός ὠνόμασεν αὐτοὺς *μελαροσυρμαῖον* *λεῶν* ἐν Θεσμοφοριαζούσαις σίχ. 857, τοῦτέστι κατὰ τὸν Σχολιαστὴν «*μέλανα* καὶ *συρμαΐζομενον*»¹.

¹ Ἰδὲ Φρίσχον Ἀριστοφάν. Θεσμοφ. σελ. 332.

Ἐν τῷ Λεξικῷ τῶν Ἡροδοτείων Λέξεων περὶ μὲν τοῦ ῥήματος εἶνε γεγραμμένον «*Συρμαῖζειν*: καθαίρειν πόματι ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος», περὶ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐξ οὗ τὸ ῥῆμα παρέρχεται «*Συρμαῖνη*: λάχανον σελίῳ εὐκλὸς ἢ βρωμα διὰ στέατος καὶ μέλιτος» (Πρβ. καὶ Σουίδα ν. *συρμαῖζειν*)¹. Ἡ αὐτὴ τοῦ ὀνόματος ἐξήγησις γίνεται, ὡς εἶδομεν, καὶ ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Κορίνθου. Καὶ παρ' Ἡσυχίου φέρεται «*Συρμαῖα*: βρωμάτιον διὰ στέατος καὶ μέλιτος. Λέγεται δὲ καὶ συρμαῖσμός· καὶ ἔστι πρὸς κἄθαρσιν. Καὶ πόμα δι' ὕδατος καὶ ἁλῶν»². Ἐμφερῶς δὲ τῷ Ἑρωδιανῷ ἐκδέχεται τὴν προκειμένην λέξιν ὁ Πολυδεύκης Α', 247 «καὶ παρὰ Ἡροδότῃ δὲ εἶδος ῥαφανίδος *συρμαῖα*» καὶ ὁ γράψας τὸ εἰς τὴν Εἰρήνην τοῦ Ἀριστοφάνους στίχ. 1254 σχόλιον «Ἀλμαῖαν ἐκ ῥαφανίδων Αἰγυπτιακὴν πρὸς κἄθαρσιν ἐπιτήδειον»³. Πρβ. καὶ Μοῖριν σελ. 351 «*Συρμαῖν* Ἀττικῶς τὰ λεπτὰ λάχανα». Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Φωτίου κεῖται «*Συρμαῖα*: τὸ καθαριστικὸν δι' ἐμέτων καὶ κοιλίας. Καὶ *συρμαῖζειν* τὸ κενοῦσθαι. Οὕτως Ἡρόδοτος» καὶ «*Συρμαῖα* βλεπόντων· ἀντὶ τοῦ ναυτιῶν» (Πρβ. καὶ Ἑτυμολ. Μέγ. σελ. 736, 32 καὶ Σουίδ. ν. *συρμαῖα*).

Τὸ παρὰ Γαληνῷ ἐν τῇ τῶν Ἱπποκράτους Γλωσσῶν Ἐξηγήσει «*Συρμαῖα*: ἡ μετρίως γινομένη τῶν περὶ τὴν γαστέρα κἄθαρσις» (Τόμ. ΙΘ', σελ. 143) θὰ εἶχε κἄλλιον, ἂν ἀντὶ τοῦ *συρμαῖα* ἦτο γεγραμμένον *συρμαῖσμός*. Εἰπὼν δ' ὁ Γαληνὸς ἐν Τόμ. ΙΙΙ', α', σελ. 484 «*Συρμαῖσμοι* δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὰς μετρίας κενώσεις εἴτε διὰ τῆς ἔδρας εἴτε καὶ δι' ἐμέτων γίνονιντο» ἐπιφέρει μετ' ὀλίγα «Πολὺ καὶ δ' ὕλας τοῦτο περιεργάζονται· καὶ γὰρ μέλι πλέον ληφθὲν αὐτὸ καὶ μελίκρατον ἀκρατέστερον καὶ πισιάνης χυλὸς ἐξ ὕδατος ἐψημένος (Γρ. *ῥηψιμέτος*) μόνου καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ μέλιτος· καὶ τούτων μᾶλλον ὁ ἀπὸ ῥαφανίδων ἔμμετος καὶ ὁ ἀπὸ ναρκίσσου βολβοῦ· μεῖζον δὲ τούτων, οὐ μὴν ἤδη γλίσχρας, ὅταν εἰς ῥαφανίδας ἐλλεβά-

¹ Ἰδε Στεῖνον Ἡροδ. Τόμ. Β', σελ. 454.

² Ἰδε Σμιδίτιον Ἡσυχ. Τόμ. Δ', σελ. 410.

³ Ἰδε καὶ Φοῦσιον Οἶκον. Ἱπποκρ. σελ. 364. Οὐσεσελίγγιον Διοδ. Σικελ. Τόμ. Α', σελ. 414 ἐκδ. νέας. Σπρίγγελον Διοσκορ. Τόμ. Β', σελ. 388. Κρευζήρον Comment. Herod. σελ. 79. Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Α', σελ. 717 ἐκδ. 6'.

ρου λευκοῦ κόρη πῆζαντες ἐν τῇ ὑστερίᾳ τὰς ῥαφανίδας δῶμεν φαγεῖν εἴτε μόνας εἴτε καὶ δι' ὀξύμελιτος».

Τόμ. 5', σελ. 805 «Ὀνομάζουσι δὲ Ῥωμαῖοι τὸν οὕτω παλαιωθέντα κέκουθον, ὃν οὐκ ἂν ἔτι γνωρίσαις ἐξ ὁποίου γένους ᾔην»¹ καὶ σελ. 809 «Ἐπὶ δὲ τῶν οἴνων ὁ παλαιότατος, ὃν ἔφην ὑπὸ Ῥωμαίων ὀνομάζεσθαι κέκουθον, εἰς τοσοῦτον κτέ.» Ὁρθῶς ἐν Τόμ. Γ', σελ. 834 γράφεται «ὁποῖος καὶ ὁ Καίκουθος ἐπὶ τῆς Ἰταλίας, ὃς οὐχ ἐν τι γένος ἐστὶν οἴνου τοιοῦτου ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἐνιοὶ νομίζουσιν, ἀλλ' ὑπὸ παλαιότητος εἰς τοῦθ' ἦκων, ὡς πυρρὰν ἔχειν χροάν· δθεν περ καὶ τοῦνομα αὐτῷ».

Καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ποιοῦνται μνείαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος οἴνου, οἶον ὁ Ἀθήναιος Α', 48 «εὐγενῆς δὲ καὶ ὁ Καίκουθος, πληκτικὸς, εὐτονός· παλαιοῦται δὲ μετὰ ἱκανὰ ἔτη», ὁ Στράβων Ε', γ', 6 «ὁ δὲ Καίκουθος καὶ ὁ Φουνδανός καὶ ὁ Σηπτικός τῶν διωνομασμένων εἰσὶ» καὶ ὁ Διοσκορίδης Τόμ. Α', σελ. 695 «ὁ δὲ Καίκουθος γλυκύς ὢν ἀδρομερέστερός ἐστι τοῦ Ἀλθανοῦ, σαρκῶν δὲ καὶ εὐχροίας γεννητικὸς, πέψει δὲ ἄθετος» καὶ σελ. 698 «διαφέρουσι δὲ τούτων οἱ Ἰταλικοί, ὡς ὁ Φάλερνος, Συρρεντικός καὶ Καίκουθος». Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις λέγεται *Caecubum vinum* καὶ ἀπλῶς *Caecubum*. Περὶ τοῦ τόπου τοῦ φέροντος τὸν προκείμενον οἶνον γράφει ὁ Στράβων Ε', γ', 5 «τὸ δὲ Καίκουθον ἐλῶδες ὃν εὐοινοτάτην ἀμπελον τρέφει τὴν δενδρεῖτιν».

Ὁμοίως τῷ Καίκουθος παραφθίρεται ὑπὸ τῶν γραφέων τὸ *Γαιτουλοι*. Οἱ κώδικες τοῦ Στράβωνος ἐν μὲν σελ. 131 ἔχουσι *Γαιτούλους* καὶ *Γαιτούλων*, ἐν δὲ σελ. 826 *Γέτουλοι*-*Γετούλοι*, ὡς καὶ ἐν σελ. 829, ἐν δὲ σελ. 838 *Γετούλοι*, ἐν δὲ σελ. 835 δις μὲν *Γετούλων*, ἅπαξ δὲ *Γετούλων*-*Γαιτούλων*. Ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Διονύσιον Παρεμβολαῖς στίχ. 215 γράφει «Ὅτι *Γαιτούλοι* ἔθνος μέγιστον Λιβυκόν. Τούτους Ἀρτεμίδωρος *Γαιτουλίους* λέγει. Ἡρωδιανὸς δὲ προ-

¹ Παρ' Ὁρειθασίῳ Τόμ. Α', σελ. 349 ἄλλα μὲν τῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν ὀνομάζουσι δὲ τὸν οὕτω παλαιωθέντα οἱ Ῥωμαῖοι *Κέκουθον*, ἄλλα δὲ *Κεκουθον*.

παρθεύει λέγων ὅτι τὰ εἰς ΛΟΣ παρὰληγόμενα διφθόγγῳ τῇ διὰ τοῦ ΟΥ προπαροξύνεται».

Τόμ. IB', σελ. 76 «Μηλέα Ἀρμενική. Ταύτης ἐκλέλειπται τὸ παλαιὸν ὄνομα· καλοῦσι γὰρ ἅπαντες καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον πρεκόκκιον». Τόμ. Γ', σελ. 466 «Ἐκ δὲ τῶν ὑγρῶν καὶ ὑδατωδῶν σωμάτων ἐστὶ καὶ τὰ βρεκόκκια καλούμενα καὶ τὰ Περσικά». σελ. 585 «καὶ τὰ Περσικά καὶ τὰ κάρυα καὶ τὰ πρεκόκκια καὶ τὰ ἄλλα ἀπλῶς». σελ. 594 «Ἔστι μὲν οὖν ἀμείνω τὰ πρεκόκκια καλούμενα τῶν Ἀρμενικῶν. Ὅσοι δὲ φεύγουσι τὴν τῶν πρεκοκκίων προσηγορίαν Ἀρμενικὰ μῆλα καλοῦσιν ἀμφοτέρω· τινὲς δὲ Ἀρμένια διὰ τεσσάρων συλλαβῶν, οὐ διὰ πέντε». σελ. 785 «τὰ τ' Ἀρμενικὰ καὶ τὰ Περσικά καὶ (τὰ) πρεκόκκια παρὰ Ῥωμαίοις ὀνομαζόμενα». Ἀδιάφορος ἐτηρήθη ἡ δίφθογγος ἐν σελ. 811 «ἐτι τε τῶν πραικοκκίων ὀνομαζομένων ἢ Περσικῶν» καὶ ἐν Τόμ. IA', σελ. 366 «Τὰ τε οὖν μόρα καὶ τὰ πραικόκκια καλούμενα καὶ τὰ σῦκα καὶ εἴ τινα τούτοις ἔοικεν ἀλύπως διέξεισι».

Παρ' Ὀρειθασίῳ ἀναγινώσκεται Τόμ. Α', σελ. 61: «Ἔστι δὲ ἀμείνω τὰ πραικόκκια τῶν Ἀρμενικῶν. σελ. 210: Περσικά, Ἀρμένια, πραικόκκια, ἐλάται. σελ. 238: Περσικά, Ἀρμένια καὶ πραικόκκια. σελ. 243: Πραικόκκια, Περσικά καὶ πάντα τὰ ὑγρά καὶ ὑδατώδη. Ἀλλ' εὐλογώτερά εἶνε ἢ δι' ἐνὸς Κ γραφῇ, ὡς παρὰ Διοσκορίδῃ Τόμ. Α', σελ. 150 «Τὰ μικρότερα, καλούμενα δὲ Ἀρμενικὰ, Ῥωμαῖσι δὲ πραικόκκια, εὐστομαχίωτερα τῶν προσηγομένων εἰσίν». Ἴσως δὲ καὶ παρὰ Πυλῳ τῷ Λιγνίτῃ Α', 81 «τὰ δὲ πρεκόκκιά τε καὶ δωράκινα καὶ Ἀρμένια κρείττονα τῶν Περσικῶν» ἔκειτο κατ' ἀρχὰς πρὸ ΔΙκόκκια.

Τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος ὄνομα παρελήφθη ἐκ τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἐν ᾗ λέγεται *praescocia* (πληθ. τοῦ *praescox*) καὶ *praescocua* (πληθ. τοῦ *praescocuum*), τουτέστι τὰ πρὸ τῶν ἄλλων πεπαινώμενα ἢ τοῖς ὤρμασι γινόμενα, τὰ πρῶτα. Φανερόν δ' ὑπάρχει ὅτι κατὰ τὸν γνησιώτερον καὶ ἀκριβέστερον τρόπον τῆς ἐκφορᾶς οὐδεὶς νὰ γράφηται πραικόκκια καὶ πραικόκκιοι διὰ διφθόγγου, ὡς πρᾶϊτως (=prae-

tor), *πραιφεκτος* (=praefectus), *πραιπόσιτος* (=praepositus)¹, *Καῖσαρ* (=Caesar), *Μαικήρας* (=Maecenas), *κναισίτωρ* (=quaesitor), *κναιστωρ* (=quaestor), κτλ. Πρβ. Ἰωάννην Λυδὸν σελ. 140 «Ζητήσαι δὲ ἀξιόλογον εἶναι νομίζω τί μὲν ἐστὶ *κναιστωρ*, τί δὲ *κναισίτωρ*» καὶ τί μὲν σημαίνει διὰ τῆς διφθογγίου γραφόμενον, τί δὲ ψιλῆς. *Κναιστωρ* τοῖνον ὁ ζητητὴς ἀπὸ τοῦ *quaerere*, οἷον ἐρευνᾶν—“Ὅτε δὲ μὴ δίφθογγος ἐν προσημίαις ἢ λέξεις ἀλλὰ ψιλῇ γράφεται, οὐδέτερον μὲν τῶν εἰρημένων σημαίνει, τὸν δὲ μεμψύμοιρον καὶ βλάσφημον διὰ τῆς γραφῆς ἐπιδείξει, ὅτι *queror* μέμφομαι».

Καὶ οἱ μὲν παλαιότεροι, οἷον ὁ Διοσκορίδης, ὁ Γαληνὸς καὶ ἄλλοι, ἐποιοῦντο, ὡς εἰκός, χρῆσιν τοῦ διφθογγογραφουμένου *πραικόκιον* καὶ *πραικόκια*. Οἱ δὲ νεώτεροι, μάλιστα δ' οἱ ἀμελέστεροι αὐτῶν, ὡς ἔγραφον *πρεπόσιτος* καὶ *πρέδα* καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οὕτω καὶ *πρεκόκιον* καὶ *πρεκόκια*. Ἐν τοῖς εἰς Λυκόφρονος Σχολίοις τοῦ Τζέτζου στίχ. 727 φέρεται «Ἐν λάμβδᾳ γράφων ὁ Κέκος φησὶ μὴ εἶναι ἐπταισμένον τὸν στίχον». Εἶνε δὲ τὸ *Κέκος*, ὅπερ παραφθαρὲν ἐγένετο *Τζέτζης*, οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸ Ῥωμαϊκὸν *Caecus*².

Τὸ *πρεκόκιον*, ὅπερ καὶ *πρεκόΚΚιον* ἐγράφετο ῥυθμιζόμενον ὑπὸ ψευδοῦς περὶ τῆς γενέσεως αὐτοῦ δόξης πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα *κόκκος*, μετέπεσεν ἔπειτα εἰς τὸ *βρεκόκιον* (B=Π), ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη τὸ *βερεκόκιον* ἢ *βερίκοκκιον* καὶ *βερίκοκκον*³. Τὸν παρεφθαρμένον τύπον παραλαβόντες οἱ Ἀραβες ἔλεγον μετὰ τοῦ ἄρθρου al-bar-qūq, ἐξ οὗ τὸ Ἰταλικὸν *albercocco*, *albicocco* (ἢ *arbriccocco*), τὸ Ἰσπανικὸν *albaricoque*, τὸ Γαλλικὸν *abricot*, τὸ Γερμανικὸν *Aprikose*, κτλ.⁴

¹ Ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδοριδιανοῦ φέρεται «Πᾶσα λέξις ἀπὸ τῆς ΠΡΕ συλλαβῆς ἀρχομένη θὰ τοῦ Ε γράφεται—Πλὴν τοῦ *πραιτωρ* *πραιτωρος* ἀξίωμα, *πραιπόσιτος*, *πραιτώριον* καὶ *πραιδα* ἢ ληστεία καὶ ἡ κλοπὴ καὶ τὰ ἐξῆς» (σελ. 107—8).

² Ἰδὲ καὶ Λοβέκκιον Σοφοκλ. Αἶ. σελ. 112 ἐκδ. 6'.

³ Ἐν τῷ Γλωσσαρίῳ τοῦ Δουκαγγίου σελ. 191 μνημονεύονται καὶ ἄλλοι τύποι ἐκ τοῦ ἐσχάτου ἑλληνισμοῦ, *βερέκοκκον*, *βερύκοκκον*, κτλ.

⁴ Ἰδὲ Νικλάσιον Γεωπον. σελ. 751. Σπρέγγελον Διοσκορ. Τόμ. Β', σελ. 416 καὶ Ἐννιον *Kulturpflanzen und Hausthier.* σελ. 369 ἐκδ. 6'. Πρβ. καὶ Οἰκονόμον ἐν τῷ περὶ τῆς Γνησι. Προφ. τῆς Ἑλλην. Γλώσσης σελ. 256.

Ἐν τῷ Γεωπονικῷ ἀπαντᾷ Γ', α', 4 «τῷ αὐτῷ μηνὶ ἐγκεντρίσεις ὅσα πρῶτα ἀνθεῖ, οἷον δωράκινα, Δαμασκηνά, βερικόκκια, ἀμυγδαλέας, κερασέας» καὶ Γ', γ', 9 «βερικόκκια, Δαμασκηνά, ἀμυγδαλα» καὶ Γ', σγ', 2 «Ἀρμενικόν ἐστι τὸ βερικόκκον» καὶ Γ', σς', 6 «τὸ βερικόκκον ἐνθεματίζεται εἰς Δαμασκηνὸν καὶ εἰς Θάσιον». Γράφει δὲ καὶ Συμεὼν ὁ Σῆθ' σελ. 27, 20 Τεῦθ. «Βερικόκκα τὰ λεγόμενα Ἀρμένια. Ἡ τοιαύτη ὁπώρα εὐφρατὸς ἐστίν». Τὸ θηλυκὸν βερικόκκία μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀχμέτ Ὀνειροκρ. κεφ. 201 «εἰς δένδρον, ὃ λέγεται βερικόκκία, ἀναβὰς ἤσθιον ἐκ τοῦ καρποῦ». Εὐρίσκεται δὲ καὶ βερικόκχρον (ἀντὶ τοῦ βερικόκκυχρον) παρὰ Κωδινῷ τῷ Κουροπαλάτῃ περὶ τῶν Ὀφρικ. σελ. 19, 12 «τὸ τοῦ σκαρηνικοῦ αὐτοῦ βλάτιον βερικόκχρον, συρματεῖνόν» (Πρβ. καὶ σελ. 238). Ἐν Βοτανικῷ Λεξικῷ κεῖται Ἀρμένια: τὰ βερικόκκα» καὶ «Ζαρταλού: τὰ βερικόκκα». Ὁ Σουΐδας λέγων «Κοκκύμηλα: εἶδος ὁπωρῶν. Τὰ παρ' ἡμῖν λεγόμενα βερικόκκα» οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται τῶν κοκκύμηλων καὶ τῶν Ἀρμενικῶν.

Ἐν τοῖς Ὀνειροκριτικαῖς τοῦ Ἀρτεμιδώρου Α', 73 φέρεται «Περσικὰ δὲ καὶ βερόκκια καὶ κεράσια καὶ πάντα τὰ ὅμοια πλὴν συκαμίνων κτέ.», ὅπερ ἄλλοι μὲν μετετύπωσαν εἰς τὸ βερικόκκια, ἄλλοι δ' εἰς τὸ πραικόκκια. Ὁ Ἐρχῆρος ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἀρτεμιδώρου γράφει (σελ. 345) «βερικόκκια] volebam πραικόκκια. nunc malim βερικόκκα». Ἡμεῖς ἐγκρίνομεν τὴν γραφὴν πραικόκκια οὐδαμῶς πειθόμενοι ὅτι ἡδύνατο ὁ Ἀρτεμίδωρος νὰ εἴπῃ βερικόκκια ἢ βερικόκκα.

Περὶ τῆς λέξεως βερικόκκον διαλαμβάνει καὶ ὁ Κοραῆς ἐν τῷ Δ' Τόμῳ τῶν Ἀτάκτων λέγων (σελ. 53): Βερικόκον, Σ. Ζαρταλούδι, Σ. Ζαρταλού, Δ. Κοκκύμηλον Ἑλλ. «Κοκκύμηλα, εἶδος ὁπωρῶν, τὰ παρ' ἡμῖν λεγόμενα Βερικόκκα» λέγει ὁ Σουΐδας. Ὁ δὲ Διοσκορίδης (I, 155) τὸ ὀνομάζει *Mēlon armeniacón*, ὅθεν τῶν Ἱταλῶν τὸ *meliasco*, ἤγουν ἀρμενικόν. Οἱ Γραικορωμιοὶ τὸ ὀνομάζαν καὶ *Πρεκόκκιον*, ἢ *Πραικόκκιον*, Δ. ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *praecox* (πρώϊμον), ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ *Abricot*. Τὸ Ζαρταλούδι εἶναι λέξις Τουρκικὴ (Ζερντελί).

Οὐδὲν δὲ ληρωδέστερον τοῦ γεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Ἀσωπίου ἐν τῇ εἰς Πίνδαρον Εἰσαγωγῇ (σελ. 136) «ἡ διὰ τῆς μετὰ τοῦ κόκκος συν-

θέσεως, οἷον μελίκοκκα, βεῤῥίκοκκα ἢ βεῤῥοίκοκκα, ἕως, οἷον Βεῤῥοίκοκκα».

Τόμ. ΙΔ', σελ. 22 «Καὶ γάρ τοι καὶ τὸ ἐν Ἑλεοῦντι τῆς Χερρονήσου κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, ἐνθα τὸ ἡρῶν ἐστὶ τοῦ Πρωτεσιλάου γενόμενον μέλι — πρὸς τὸ παχύτερον γίνεσθαι καὶ θρομβοῦται πολλάκις». Γραπτέον γινόμενον ἀντὶ τοῦ γενόμενον καὶ πρὸς τῷ ἀντὶ τοῦ πρὸς τό καὶ Ἑλαιοῦντι ἀντὶ τοῦ Ἑλεοῦντι. Στέφανος Βυζάντιος «Ἑλαιοῦς: πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ. Τὸ ἐθνικὸν Ἑλαιούσιος καὶ τὸ θηλυκὸν Ἑλαιουσία. Ἔστι καὶ Ἀργούς Ἑλαιοῦς». Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 326, 36 «Ἑλαιοῦς: πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ. Ἑλαιούσιος, ὡς Τραπεζοῦς Τραπεζούσιος».

Πολλαχοῦ ἀνεγινώσκετο ἄλλοτε ὁ παρεφθαρμένος τύπος, οἷον παρὰ Ξενοφῶντι Ἑλλην. Β', α', 20 «ὥρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἑλεοῦντι», παρὰ Δημοσθένει σελ. 672, 158 «Κριθώτην καὶ Ἑλεοῦντα ἐπολιόρκει», παρὰ Πλουτάρχῳ Λυσ. 9 «καθωρμισμένους εἰς Ἑλεοῦντα τῆς Χερρονήσου», παρ' Ἀριανῷ Ἀναβ. Α', ια', 5 «ἐλθὼν δὲ εἰς Ἑλεοῦντα θύει Πρωτεσιλάῳ» καὶ 6 «Ἀλέξανδρον δὲ ἐξ Ἑλεοῦντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα κατῆραι ὁ πλείων λόγος κατέχει», παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ ΙΓ', 39 «εἰς Ἑλεοῦντα καταπλεύσαντες» καὶ 49 «καὶ πρῶτον μὲν εἰς Ἑλεοῦντα παρεγένοντο», παρὰ Σκύλακι 67 «Χερρονήσου μήκος ἐκ Καρδίας εἰς Ἑλεοῦντα», παρ' Ἀπολλοδώρῳ Βιβλ. Β', ε', 2 «παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν διὰ Λέρνης εἰς Ἑλεοῦντα». Καὶ παρὰ τούτοις μὲν ἀποκατέστησαν αἱ νέοι ἐκδόται τὴν ἀληθῆ γραφὴν εἴτ' ἐξ ἀντιγράφων παραλαβόντες εἴτε καὶ τῷ ὀρθῷ λόγῳ πεισθέντες, οὐχὶ δὲ καὶ παρὰ τῷ Φιλοστράτῳ σελ. 666 «κατασχοῦσης δὲ τῆς νεῶς ἐς Ἑλεοῦντα τοῦτον ἔδοξα τὰ Ὀμήρου ἔπη ἀναγινώσκειν». Ἐν τῷ παρὰ Δημοσθένει ψηφίσματι τῶν Χερρονησιτῶν σελ. 256, 92 ἔτρεψεν ὁ Βοιμέλιος¹ τὸ ὑπὸ τε τοῦ Βεκκίηρου καὶ τοῦ Δινδαργίου τηρηθὲν «Χερρονησιτῶν οἱ κατοικοῦντες Σηστόν, Ἑλεοῦντα, Μάδυτον» εἰς τὸ Ἑλαιοῦντα. Παρὰ Στράβωνι ὁ μὲν Κραμῆρος ἐξέ-

¹ Δημοσθέιν. κατ' Α' σκίν. σελ. 131.

δωκεν ἔν τε τῷ ΙΔ' βιβλίῳ «ἀπὸ Ἑλεοῦντος καὶ τῶν Λωρῦμων» (κεφ. 6', 14) καὶ ἐν τοῖς ἐκ τοῦ Ζ' ἀποσπάσμασιν «εἴτ' ἐν κόλπῳ Ἑλεοῦς» (§ 52) καὶ «ὅτι ἡ πόλις ὁ Ἑλεοῦς ἀρσενικῶς λέγεται» τάχα δὲ καὶ ὁ Τραπεζοῦς» (§ 55) καὶ «τῷ μετὰ Ἑλεοῦντα» καὶ «ἀπὸ δὲ Ἑλεοῦντος» (§ 56), ὁ δὲ Μεινέκιος Ἑλαιοῦντος καὶ Ἑλαιοῦς καὶ Ἑλαιοῦντα. Ἐν τῇ Τεϋβνηρείῳ ἐκδόσει τοῦ Πωυσανίου φέρεται ἡ ἡμαρτημένη γραφὴ Ἑλεοῦς (Α', λδ', 2) καὶ Ἑλεοῦντι (Γ', δ', 6), ἀλλ' ἐν τῇ Διδωτείῳ εἶνε παρειλημμένα τὰ ὀρθῶς ἔχοντα Ἑλαιοῦς καὶ Ἑλαιοῦντι.

Οὐχὶ σπανίως γίνεται ἐν τοῖς τοῦ Ἡροδότου μνεῖα τῆς προκειμένης πόλεως, οἷον Γ', 140 «ἐξ Ἑλαιοῦντος τοῦ ἐν Χερσονήσῳ». Ζ', 21 «ἐν γὰρ Ἑλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ὥρμεον τριήρεις». Ζ', 33 «ἐς τοῦ Πρωτεσίλεω τὸ ἱόν ἐς Ἑλαιοῦντα». Θ', 116 «τὰ Πρωτεσίλεω τοῦ Ἰφίκλου χρήματα ἐξ Ἑλαιοῦντος ὑπελόμενος» ἐν γὰρ Ἑλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε καὶ τέμενος περὶ αὐτόν» καὶ «ἐξ Ἑλαιοῦντος ἐς Σηστόν ἐξεφόρησε» καὶ «ὅπως ἀπίκαιτο ἐς Ἑλαιοῦντα». Θ', 120 «ὁ ἐν Ἑλαιοῦντι Πρωτεσίλεως». Πανταχοῦ δὲ προσφέρουσιν οἱ κώδικες οὐ μόνον τὴν διὰ διφθόγγου γραφὴν ἀλλὰ καὶ τὴν δι' Ε ψιλοῦ, ὡς καὶ Ἑλεούσιοι (ἢ Ἑλεούντιοι) πρὸς τῷ Ἑλαιούσιοι ἐν Θ', 120. Παρὰ Θουκυδίδῃ πάντα σχεδὸν ἀντίγραφᾳ ἔσωσαν τὸν γνήσιον τύπον Ἑλαιοῦντος καὶ Ἑλαιοῦντα καὶ Ἑλαιούσιοι ἐν βιβλ. Η', κεφ. 102 καὶ 103 καὶ 107¹. Τὸ ἐθνικὸν Ἑλαιούσιοι εὐρέθη καὶ ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ².

Ἐν τῷ Περίπλῳ τοῦ Σκύλακος § 67 ἀντὶ τοῦ «Ἑλαιοῦς, Μάδουρος» ἔχει ὁ κώδιξ Ἑλβιούς. Παρὰ δὲ Σκύμνω τῷ Χίῳ στίχ. 707:

ἐξῆς Ἑλαιοῦς Ἀττικὴν ἀποικίαν

ἔχουσα, Φόρβας ἦν συνοικίσαι δοκεῖ

κεῖται ἐν τῷ κώδικι Ἑλαιουσα ιτικὴν³ ὅθεν πρὸ τοῦ Λετροννίου ἀνεγινώσκετο Ἑλαιοῦς Τηκὴν³.

¹ Πρβ. Πόππον Θουκυδ. Μέρ. Α', 6', σελ. 329 ἐκδ. μεγ. Ἑλλένδετον Ἀρριαν. Τόμ. Α', σελ. 55 καὶ Οὐεβῆρον Δημόσθ. κατ' Ἀριστοκρ. σελ. 451.

² Ἰδε Μειῆρον Comment. Epigr. Α', σελ. 16.

³ Ἰδε Μεινέκιον Σκύμν. σελ. 40 καὶ Κ. Μυλλῆρον Γεωγρ. Μικρ. Τόμ. Α', σελ. 224.

Τὴν ἐσφαλμένην γραφὴν βλέπει τις καὶ παρὰ Σουΐδα «*Ἐλεοῦντα*: πόλις ἐστὶν ἐν Χερρονήσῳ τῆς Θράκης. *Ἐλεοῦς* δὲ ἐστὶν ἡ εὐθεΐα» (Πρβ. καὶ Ζωναρ. σελ. 687). Παρ' Ἀρποκρατίωνι ἀντὶ τοῦ «*Ἐλαιούς*: πόλις ἐν Χερρονήσῳ τῇ Θρακίᾳ» εἰς μὲν τῶν κωδικῶν παρέχει *Ἐλεοῦς*, ἕτερος δὲ *Ἐλαιοῦντα*, ἄλλος δὲ *Ἐλεοῦντα*. Κακῶς δ' ὁ Βεκκῆ-ρος (σελ. 69, 17) ἐξέδωκεν *Ἐλαιούς* ἀντὶ τοῦ *Ἐλαιοῦς*.

Ὡς δὲ γράφεται πλημμελῶς *Ἐλεοῦς* ἀντὶ τοῦ *Ἐλαιοῦς*, οὕτω καὶ *Ἐλεοῦσα* ἢ *Ἐλεοῦσσα* ἀντὶ τοῦ *Ἐλαιοῦσα* ἢ *Ἐλαιοῦσσα*. Ἐτυμολ. Μέγ. σελ. 326, 41 «*Ἐλεοῦσα*: νῆσος πλησίον Ῥόδου». Τὴν διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ γραφὴν φέρουσι καὶ τάντι'γραφὰ τοῦ Στράβωνος ἐν σελ. 398 καὶ 535 καὶ 651 καὶ 652 καὶ 671. Ἀλλ' ὁ Μεινέκιος καὶ ἄλλοι ἐξέδω-καν *Ἐλαιοῦσσα* καὶ *Ἐλαιοῦσσαρ* καὶ *Ἐλαιούσσης*¹. Ἐν σελ. 614 ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι «κατὰ τὴν καλουμένην νῆσον *ἐχουσαν*» ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Κραμῆρου καθ' ὑφήγησιν τοῦ Παλμερίου *Ἐλεοῦσσαρ*. Ὁ Μεινέκιος δ' ὁμῶς ἀποκατέστησε καὶ ἐνταῦθα εἰς ποιῶν τὸν διφθογογραφούμενον τύπον *Ἐλαιοῦσσαρ*. Πρβ. Στέφανον Βυζάντιον «*Ἐλαιοῦσσα*: νῆσος Κιλικίας κατὰ τὴν ἡπειρον—τὸ ἐθνικὸν *Ἐλαιούσσιος*»².

Ἀσφαλῆ τῆς γραφῆς *Ἐλεοῦς* καὶ *Ἐλεοῦς(α)* μαρτυρία δύναι-ταί τις νὰ νομίσῃ τὸ παρὰ Κοίντῳ τῷ Συμυρνάῳ Ζ', 408:

φαίνεται δ' αὐτ' Ἐλεοῦντος ἔδος, οὗ Πρωτεσιλάου
σῆμα πέλει πετέλησι κατάσκιον αἰπεινῇσιν.

καὶ τὸ παρ' Ὀππιανῷ Ἀλιευτ. Γ', 209:

ὅσσοι θ' Ἐρμείας πόλιν, ναυσίκλυτον ἄστν
Κωρύκιον, ναίουσι καὶ ἀμφιρύτην Ἐλεοῦσαν.

Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει νὰ μεταβληθῇ ἐν ἀμφοτέροις τὸ στοιχεῖον Ε εἰς τὴν διφθογγὸν ΑΙ κατὰ συστολὴν προπερομένην, ὡς ἐν τῷ ἔμ-παιον (περὶ οὗ ἐγένετο λόγος ἐν τοῖς ἐμπροσθεν σελ. 104), *γεραιῶς*, *Ἀθηναίαις*—*Ἀθηναίων*, *φιλαθήναιος*, *δείλαιος*, *ἀρταίαι*, *Πειραιεύς*—*Πειραιῶς*, κτλ.

¹ Ἰδε Κραμῆρον Στράβ. Τόμ. Β', σελ. 506 καὶ σελ. 511. Πρβ. καὶ Τόμ. Γ', σελ. 27.

² Ὁ Κόδηςτος ἀποφαινεται ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (Τόμ. Η', σελ. 126) οὐκ εἶναι *Ἐλαιοῦς* Σα, *Δρυμοῦς* Σα, κτλ. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐλέγετο ἀλλὰ οὐ ἐνός Σ *Ἐλαιοῦς* Σα, *Δρυμοῦς* Σα, κτλ.

Γελιούτατον εἶνε τὸ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑτυμολογικῷ λεγόμενον σελ. 327, 32 «Ἐλεσις: δῆμος τῆς Ἀττικῆς. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ¹ ἑλῶδης γὰρ ὁ τόπος». Περὶ τοῦ δήμου τούτου γράφεται ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς τοῦ Στεφάνου «Ἐλαιεύς: δῆμος τῆς Ἰπποθοωντίδος φυλῆς, ὡς Διονύσιος. Διοδώρος δ' Ἐλαιοῦς, ἀφ' οὗ ὁ δημότης Ἐλαιοῦσιος τὰ τοπικὰ Ἐλαιοντόθεν καὶ Ἐλαιοῦντάδε καὶ Ἐλαιοῦντι. Λέγεται καὶ ἐκ Ἐλαιέως». Ἐν Ἀνεκδότοις Βεγκήρου σελ. 249 ἀντὶ τοῦ «Ἐλαιοῦς: δῆμος Ἰπποθοωντίδος» ὁ κωδὶξ προσφέρει Ἐλεοῦς. Ἐν δ' ἐπιγραφαῖς τῶν νεωτέρων χρόνων εὕρεσκειται τὸ ἔθνικόν καὶ Ἐλαόσιος γεγραμμένον καὶ Ἐλεοῦσιος-Ἐλεοῦσιοι ἢ Ἐλλεοῦσιοι². Συγχῆ δ' ἐν αὐταῖς εἶνε ἡ διὰ τοῦ Ε ἐκφορὰ τῶν παρὰ τοῖς παλαιαῖς διφθογγογραφουμένων, οἷον Ἡφρετος, Ἀριστένετος, ἰέρε, θείρε, κέκρυπτε, δόξεε δ' ἐν ᾧσται μυρίε αὐξοῦμενον, χέρρε³, κτλ. καὶ τοῦ ναντίον τιμᾶται οἱ ἱερεῖς τοῦ θεοῦ, κτλ.⁴

Ἡ λέξις Ἐλαιοῦς παράγεται ἐκ τοῦ ἐλαία καὶ σημαίνει κυρίως τόπον γέμοντα ἐλαίων (ἐλαυείε) ἢ πολλὰς ἔχοντα ἐν ἐκυτῷ ἐλαίαις. Μέγα δὲ πλῆθος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὑπάρχει ὀνομάτων κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ Ἐλαιοῦς τρόπον ἐσχηματισμένων, οἷον Κερασσοῦς, Πτελεοῦς, Πυξοῦς, Ἀχερδοῦς, Σιδοῦς, Πλαταριστοῦς, Φοιτικοῦς, Ἀγροῦς, Σχοιροῦς, Ἀγαγεροῦς, Ἀνθεμοῦς, Σελιροῦς, κτλ. Πρβ. καὶ Ἀμαθοῦς, Ψαμαθοῦς, Ὑδροῦς, Οἰροῦς, Ριζοῦς, Ἀρματοῦς, Ἰπποῦς, Φυκοῦς, Κτεροῦς, Χαραδροῦς, Μουῦς, κτλ. Στέφανος Βυζάντιος σελ. 19, 1 «Ἀγνοῦς: δῆμος ἐν τῇ Ἀττικῇ — Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ φουμένης ἄγνου» ἐπιπολάζει γὰρ καὶ τοῦτο τὸ εἶδος παρ' Ἑλλησιν, οἷον Σχοιροῦς, Σκελλοῦς, Πετωάδης, Δαγροῦς, Σελιροῦς, Ἐρι-

¹ Ἀναγνωστὴν ἐν αὐτῷ Ω, ἢ ἀναφέρηται εἰς τὸ δῆμος. Καὶ παρὰ Στεφάνου τῷ Βυζαντίῳ ἔχουσι τάντιγραφα «Σχοινοῦς: Ἀρκადίας χωρίον» — Ἐλῶδης δὲ ὡν ὁ τόπος ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ σχοίνων τὴν προσήγοράν εἴληφεν, ὥσπερ καὶ τῶν δῆμων ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ φουμένων Ῥαμνοῦς, κτλ. ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ Οἶς.

² Ἰδε Μειζρον Comment. Epigr. Α', σελ. 16. Βοιμέλιον Δημοσθ. κατ' Αἰσχίν. σελ. 132. Διοδώριον Θησ. Στεφ. Τόμ. Γ', σελ. 658 καὶ Κόβητον Μνημ. Τόμ. Η', σελ. 128. Πρβ. καὶ Κεῖλιον Ἀναλ. Ἐπιγρ. καὶ Ὀνομαστολ. σελ. 204.

³ Ἰδε Κεῖλιον Zur Syllog. Inscript. Boeot. σελ. 398.

⁴ Ἰδε Κεῖλιον Syllog. Inscript. Boeot. σελ. 197.

κώδης¹, ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς τόποις φυομένων καὶ τῶν Ἀθήνησι δῆμων
τινές, Ἀχερσοῦς, Φηγοῦς, Μυρρινοῦς». σελ. 395, 8 «Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ
πλήθους τῶν αὐτόθι κυπαρίσσω, ἣν Κυπαρισσοῦντά τινες καὶ Ἀπολ-
λωνιάδα φασί»². σελ. 590, 15 «Οἱ τόποι γὰρ ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς ὄν-
των ὀνομάζονται, Κυπάρισσος, Ἑλαία, καὶ τύπω περιεκτικῶν, Σικυῶν,
Μαραθῶν, καὶ εἰς ΟΥΣ, Δαφνοῦς, Κερασσοῦς, Φηγοῦς, Μυρρινοῦς, Ἀ-
χερσοῦς, Ἀγροῦς, Σελιναῶς». σελ. 596, 1 «Σχαιοῦς — Ἑλώδης δὲ
ὢν ὁ τόπος ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ σχοίνων τὴν προσηγορίαν εἴληφεν, ὥσπερ
καὶ τῶν δῆμων ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς φυομένων Ῥαμυνοῦς, Φηγοῦς, Μυρ-
ρινοῦς, Μαραθοῦς» (Γρ. Μαραθῶν). σελ. 633, 2 «Διὸ καὶ Τρεμιθοῦντα
κληθῆναι. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἀπὸ τῶν περὶ τὸν τόπον πεφυκυῶν τερεθίν-
θων, ἃς Κύπριοι τρεμίθους καλοῦσιν, ὀνομάσθαι, ὥσπερ πλείστας ἄλ-
λας ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς πλεοναζόντων φυτῶν, ἐν μὲν τῇ Ἀττικῇ Ῥα-
μυνοῦντα, ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ Κυπάρισσον καὶ Θρύον, καὶ Ἑλαίας».
Πρβ. καὶ σελ. 61, 9 «Ἐπικέκληται δὲ (Ἀκόναι) διὰ τὸ πλῆθος τῶν
ἐν αὐτῇ πρὸς ἀκόνας πεποιημένων λίθων» καὶ σελ. 222 «Δάφρη — Ὅτι
παρὰ τῶν ἐκεῖ πολλῶν φυομένων δαφνῶν» καὶ σελ. 276, 18 «Ἐρικοῦσσα·
μία τῶν Αἰόλου νήσων ἀπὸ τοῦ φυτοῦ καλουμένη, ὡς τὸ Φοινικοῦσσα»
καὶ σελ. 318, 15 «Θρύον· πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ
φυομένων θρύων ὁμοίως τῷ φυτῷ λεγομένη» καὶ σελ. 673, 11 «Εἰσι
καὶ Φυκοῦσαι νῆσοι Λιβύης· ὀνομάζονται δὲ διὰ τὸ φύκων εἶναι πλήρεις».

Καὶ ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος ἀναγινώσκεται σελ. 160
«καὶ τοῦ Μακραθῶνος καλουμένου πεδίου τῇ Λατίνῃ γλώττῃ, φόντος
πολὺ τὸ μάκρathon». σελ. 182 «καλεῖται δὲ Λιβῶδες ἀπὸ τοῦ συμθε-
τηκότος· μεστὸν γάρ ἐστι λίθων χειροπληθῶν». σελ. 276 «τῶν δὲ
λοιπῶν Ἐρικοῦσσα μὲν καὶ Φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν φυτῶν κέκληνται,
ἀνεῖνται δὲ εἰς νομάς». σελ. 284 «δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Σιποῦς Διομήδους
εἶναι κτίσμα — καὶ ὀνομάζετό γε Σηπιοῦς Ἑλληνικῶς ἀπὸ τῶν ἐκκυ-
ματιζομένων σηπιῶν»³. σελ. 349 «Θρύον δὲ καὶ Θρυόεσσαν τὸ Ἐπι-

¹ Πρβ. Στράβων. σελ. 277 «ἀπὸ μὲν οὖν Ἐρικόδους εἰς Φοινικόδῃ δέκα μί-
λιά φησιν ὁ χωρογράφος».

² Πρβ. καὶ Στράβ. σελ. 423 καὶ Σχολ. Ἰλιάδ. Β, 519. Ἴδε Μεινέκιον Vin-
dic. Strabon. σελ. 146 καὶ Ἀρθέκιον Προλεγομ. σελ. 64.

³ Ἀπιθάνως τοῦτο καὶ ψυχρῶς εἶνε πεπλασμένον.

τάλιόν φασιν, ὅτι πᾶσα μὲν αὕτη ἡ χώρα θρωάδης, μάλιστα δ' οἱ ποταμοί». σελ. 394 «ὠνομάσθη δὲ καὶ Πιτυοῦσσα ἀπὸ τοῦ φυτοῦ». σελ. 423 «καὶ τὸ οἱ Κυπάρισσον ἔχον δέχονται διττῶς, οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ φυτῷ, οἱ δὲ πικρωνύμως κώμην ὑπὸ τῇ Λυκαρείᾳ». σελ. 436 «ἀπὸ δὲ τῆς ναυπηγίης τῆς Ἀργεῦς καὶ Παγασᾶς λέγεσθαι μυθεύουσι τὸν τόπον, οἱ δὲ πιθανώτερον ἡγοῦνται τοῦνομα τῷ τόπῳ τεθῆναι τοῦτο ἀπὸ τῶν πηγῶν αἱ πολλάί τε καὶ δαψιλεῖς ῥέουσι»¹. σελ. 770 «μετὰ δὲ τὸν κόλπον ἡ Ὀφιδάδης καλουμένη νῆσος ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἣν ἡλευθέρωσε τῶν ἐρπετῶν ὁ βασιλεὺς». Πρβ. καὶ σελ. 160 «καὶ συνάπτει τῷ Σπαρταρίῳ ὡς ἂν Σχοινοῦντι καλουμένῳ πεδίῳ· τοῦτο δ' ἐστὶ μέγα καὶ ἄνδρον, τὴν σχοινοπλοικὴν φύον σπάρτον ἐξαγωγὴν ἔχουσαν εἰς πάντα τόπον καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἰταλίαν» καὶ σελ. 159 «εἴθ' ἡ τοῦ Ἡρακλέους νῆσος ἦδη πρὸς Κερχηδόνι, ἣν καλοῦσι Σχομβραρίαν ἀπὸ τῶν ἀλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρον».

Γράφει δὲ καὶ ὁ Εὐστάθιος ἐν μὲν ταῖς εἰς Διονύσιον Παρεκβολαῖς στίχ. 451 «Κοτινοῦσα ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων κληΐζομένη ἡγουν Κοτινόεσσα, ὡς πολλοὺς ἔχουσα κοτίνους, οἱ ἀγριελίχες εἰδὸς εἰσι» καὶ στίχ. 453 «Ὅτι δὲ πολλοὶ τόποι ἀπὸ φυτῶν ἔσχον τὰς κλήσεις, ὡς καὶ ἡ ῥηθεῖσα αὕτη Κοτινοῦσα, δῆλον· οὕτω γὰρ καὶ ἡ Ἐρικοῦσα λέγεται διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἐρείκας καὶ ἡ Μίλητος Πιτυοῦσά ποτε διὰ τὰς πίτυς ἐκλήθη» καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ πολλοὶ τόποι ἐντεῦθεν ἐκλήθησαν, ὡς ἡ Ραμροῦς ἀπὸ τῶν ἐκεῖ ῥάμνων καὶ ἀπὸ τῶν Μυρρινῶν οἱ Μυρρινούσιοι καὶ ἡ Ποντικὴ δὲ Κερασσοῦς ἀπὸ τῶν φυτῶν τῶν κεράσων κέκληται»², ἐν δὲ ταῖς εἰς Ὀμηρον σελ. 306,8 «Ὅτι δὲ τόποι πολλὰ καὶ ἀπὸ τῶν παρ' αὐτοῖς πλεονάζοντων ἐκκαλοῦντο αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. Ἰκαρος γοῦν ἰχθυόεσσα ἦν, ὅτε ἐκκαλεῖτο διὰ τοὺς ἐκεῖ πολυπληθεῖς ἰχθύες³, καὶ ἡ Σηπιάς δὲ ἄκρα διὰ τὰς αὐτόθι σηπίδας καὶ

¹ Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀπολλων. Ροδ. Α', 238. Ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ πηγᾶί (Δωρ. παγαί) ἐτυμολογία τοῦ Παγασαί καὶ ἄλλως δυσπαράδεκτος ἀποβαίνει καὶ διὰ τὴν περὶ τὴν προσφθίαν τῆς πρώτης συλλαβῆς διαφορὰν. Ἴδε καὶ Λοβέκκιον Προλεγομ. σελ. 406.

² Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Πλούτ. στίχ. 586.

³ Γραπτέον «Ἰκαρος γοῦν ἰχθυόεσσα ἦν ὅτε ἐκκαλεῖτο αὐτὴ».

νῆσοι *Λαγοῦσαι* ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐκεῖ λαγωῶν· ἐνθ' αὖ καὶ ὅρα τὸ *Λαγοῦσαι* ὡς ἀπὸ τοῦ λαγός τοῦ γραφομένου διὰ τοῦ Ο μικροῦ, ὅθεν *Λαγόμεσαι* καὶ κατὰ κράτιν *Λαγοῦσαι*¹, ὡς καὶ *Λεπαδόσαι* *Λεπαδοῦσαι* (λοπαδοῦσαι) ἀπὸ τῶν κατ' αὐτάς πλεοναζόντων· οὕτω δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι αἱ μὲν *Φυκοῦσαι*, αἱ δὲ *Πιθηκοῦσαι*, αἱ δὲ *Πιτυοῦσαι*».

Παρχατηρητέον δ' ὅτι πάντα σχεδὸν ὅσα λέγει ὁ Εὐστάθιος ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεμβολαῖς περὶ τῆς ὀνομασίας τόπων ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς πλεοναζόντων εἶνε μετενηνεγμένα ἐκ τῶν Δειπνοσοφιστῶν τοῦ Ἀθηναίου (Α', 55), παρ' ᾧ φέρεται καὶ ἡ ἐξῆς περικοπὴ ἐκ τῶν τοῦ Ἀγαθορχίδου· «Ἀμφισθητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς χώρας ἣν καλοῦσι Σίδας, Ἐπαμεινώνδας δικαιολογοῦμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν κεκρυμμένην ῥόαν καὶ δεῖξας ἤρετο αὐτοὺς τί καλοῦσι τοῦτο· τῶν δ' εἰπόντων ῥόαν, ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, σίδαν· ὁ δὲ τόπος τοῦτ' ἔχει τὸ φυτόν ἐν αὐτῷ πλεῖστον, ἀφ' οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν· καὶ ἐνίκησε» (ΙΔ', 64).

Ἐν τέλει μνημονεύομεν τὸ ἐν ταῖς Ἀκωνικοῖς τοῦ Παυσανίου κεφ. ιδ', 8 «καὶ χωρίον Πλατανιστᾶς ἐστίν ἀπὸ τῶν δένδρων, αἱ δὲ ὑψηλαὶ καὶ συνεχεῖς περὶ αὐτὸ αἱ πλάτναι πεφύκασιν» καὶ τὸ ἐν τῇ Περιηγήσει Σκύμνου τοῦ Χίου στίχ. 789 :

Πεύκη δὲ λέγεται διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἔχει
πυκνῶν.

καὶ τὸ παρ' Ἡρωδιανῷ Ἱστορ. Α', 12 «τότε ὁ Κόμμοδος, συμβουλευσάντων αὐτῷ τινῶν ἱατρῶν, εἰς τὴν Λαύρεντον ἀνεχώρησεν· εὐψυχέστερον γὰρ ὄν τὸ χωρίον καὶ μεγίστοις κατὰ σκίον δαφνηφόροις ἄλσεσιν, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ, σωτήριον εἶναι ἐδόκει».

Τόμ. Γ', σελ. 574 «Μάλιστα δ' ἐπιτήδειος εἰς ταῦτα βρόχος ὁ ἐκ δυοῖν διαντέων ἐστίν». Ἡ πλημμυελὴς γραφὴ ἀπαντᾷ καὶ ἐν Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 528 πρῶτον μὲν ἐν τῇ ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων ῥήσει «Ἄλλοι δὲ τινες τόνοι νευρώδεις διαντέοι πρόσφυτοι παρατέτανται ἐνθεν καὶ ἐνθεν αὐτῶν», ἔπειτα δ' ἐν ταῖς εὐθύς ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ἐπιφερομένοις πρὸς διασάφησιν τῶν κατ' αὐτὴν «Διαντέους μὲν ἀκούειν χρή τοὺς ἀνῶθεν

¹ Πρὸς Κρημνὸν Στράβ. Τόμ. Β', σελ. 114.

κάτω διήκοντας ἐπὶ πολὺ μακροῦς». Ὁρθῶς γράφεται ἐν Τόμ. ΙΗ', β', σελ. 506 «Ἐστῶσαν δ' ἐκ δυοῖν διανταίων» καὶ ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις Τόμ. Γ', σελ. 104 «Ἄλλοι δέ τινες τόνοι νευρώδεις διανταῖοι πρόσφυτοι παρατέτανται ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῶν». Ἐν τῷ παρ' Ὀρειβασίῳ ἀποσπάσματι τοῦ Μενεμάχου Τόμ. Β', σελ. 72 ἄλλα μὲν τῶν ἀντιγράφων παρέχουσι τὸ διὰ διφθόγγου γεγραμμένον «καλάμου στενοῦ μὴ διανταίως τετρημένου», ἄλλα δὲ τὸ δι' Ε ψήλου διαντέως.

Καὶ παρ' Ἑρωτιανῷ σελ. 45 φέρεται «Ἄρτεον θεόν (Ἄρτεονθεον): τὸν βλάβης ὑπονοούμενον αἴτιον ἔσσεσθαι ἄνθρωπον. Ἄρτεον δ' ἐκάλουν οἱ πλῆκτοι τὸν σώφρονα, ὡς καὶ Σοφοκλῆς κτέ.» ἀντὶ τοῦ ἀρταῖον. Περικλημειωτέον δ' ὅτι τὸ μὲν ἄνθρωπον μεταβάλλεται ὑπὸ τῶν κριτικῶν εἰς ἀνθρώπων ἢ ἀνθρώποις, τὸ δὲ σώφρονα εἰς κακώφρονα, ὁλοφρονα καὶ ἀσίφρονα ἢ βλαψίφρονα.

Τόμ. ΙΖ', β', σελ. 101 «Ἄλλ' ἐγὼ τὰς παλαιστέρας ἐροῦμαι, καὶ χαλεπωτέραν ἔχωσι τὴν ἐξήγησιν». Καὶ ἐνταῦθα μὲν ἀναγινώσκεται ἐροῦμαι ἀντὶ τοῦ αἰροῦμαι, εὐρίσκειται δ' ἐτέρῳ καὶ ἐξελοῦντες γεγραμμένον ἀντὶ τοῦ ἐξαιροῦντες. Τόμ. ΙΑ', σελ. 279 «Φλεβοτομήσομεν οὖν, εἰ μέγα τὸ νόσημα προσδοκοίμεν (Γρ. προσδοκώμεν) εἶναι ἢ παρὸν ἤδη θεωροίμεν ἢ ἀρχόμενον, ἐπισκεψάμενοι τὴν ῥώμην τῆς δυνάμεως, ἐξελοῦντες τοῦ λόγου μόνα τὰ παιδία, καὶ φήσομεν κτέ.». Ὅμοιον σφάλμα ἐπηνώρθωσεν ὁ Κόβητος ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (Τόμ. ΙΑ', σελ. 431) μετατυπώσας τὸ παρὰ Θεμιστίῳ σελ. 325, α' «τί οὐκ ἀφελοῦμεν αὐτοῦ τοὺς ὀρόφους καὶ ἀναπετάννυμεν ὅλας τὰς πύλας;» εἰς τὸ μόνον τῷ λόγῳ ἀρμόζον ἀφαιροῦμεν. Παρ' Ἡσυχίῳ ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι

ἀφαιρήσασθαι

ἀφελοῦνται: ἀποστεροῦνται

ἀφαῖς

ἔγραψεν ὁ Βόσσιος ἀφαιροῦνται. Ὡς δὲ παρὰ Γαληνῷ μετέπεσε τὸ ἐξαιροῦντες εἰς τὸ ἐξελοῦντες, οὕτω παρὰ Διονυ-

σὺ τῷ Ἀλικαρνασσεὶ τὸ ἐξελοῦντες εἰς τὸ ἐξαίρουντες.
Ῥωμ. Ἀρχ. Ι', 44 «οὐ γὰρ κλέψοντες τὸ χωρίον ἀλλὰ βία
καὶ φανερώς ἐξαίρουντες ἀνιμεν»¹.

Ἐν τοῖς Δημοκριτείοις κεῖται «Ὁ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ ἐρεόμενος τὰ
θειότερα ἐρέεται, ὁ δὲ τὰ σκήνεος τάνθρωπότηα». Οἱ τῆς παραδεδομέ-
νης γραφῆς ἀντεχόμενοι δοξάζουσιν ὅτι τὸ ἐρεόμενος καὶ ἐρέεται εἶνε
ἰωνιστὶ εἰρημένα ἀντὶ τοῦ ἐρώμενος καὶ ἐράται, ζητοῦσι δ' ἐπιμόγηως
παραδείγματα τῆς μετ' αἰτιατικῆς συντάξεως τοῦ προκειμένου ῥήμα-
τος². Ἀλλ' ἀποκαθισταμένης τῆς διὰ διφθόγγου γραφῆς αἰρέμενος
καὶ αἰρέεται, διακλύονται μὲν παραχρῆμα τὰ ψευδῆ δοξάσματα, πάλαι
δὲ τῶν μακρῶν καὶ ματαίων πόνων γίνεται.

Τούτωντιον δ' ἐν τῇ Πολιτείᾳ τοῦ Πλάτωνος σελ. 531, 6' ἀνεγνώ-
σκετο ἕλλοτε «οὓς ἔφαμεν νυνδὴ περὶ ἀρμονίας αἰρήσεσθαι» ἀντὶ τοῦ
ἐρήσεσθαι, τούτεστιν ἐρωτήσιν. Κακῶς ὁ Δορβίλλιος ἐν τῇ ἐκδόσει
τοῦ Χαρίτωνος (σελ. 595) διατείνεται ὅτι ὑγιῶς ἔχει τὸ φερόμενόν
ποτε παρὰ Δημοσθένει σελ. 773, 14 «τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως
καὶ τῶν νόμων δίκαια αὐτόν, ὅπερ πεποίηκε, Λυκούργον αἰρεῖν ἡγού-
μην» ἀντὶ τοῦ ἐρεῖν³.

Συχνότερα δ' εἶνε ἡ παραφθορά, καθ' ἣν ὁ μέλλων ἐρῶ ἐν συνθέσει
ἐκφερόμενος μετακίπτει εἰς τὸν ἐνεστώτα αἶρω, οἷον ἀπεροῦσαι-ἀπαί-
ρουσαι, προσερῶν-προαίρων, προσερῶν-προσαίρων, συνερεῖν-συναίρειν,
ἀντερεῖν-ἀνταίρειν⁴. Παρ' Ἀμμωνίῳ σελ. 140 κεῖται «ὥς φησι καὶ
Ἀριστοφάνης

ἐγὼ δ' ὑπαίρω τὸν ὄρκον

¹ Ἰδε Κόβητον Var. Lect. σελ. 35. Ἐν τῇ Δ' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῇ
Κλήμεντος τοῦ Ῥώμης κεφ. 21 ὁ μὲν εἰς τῶν καδίκων παρέχει τὸν μέλλοντα
«Ὁ δ' ἡ πνοὴ αὐτοῦ ἐν ἡμῖν ἐστὶ, καὶ ὅταν θέλῃ ἀνελεῖ αὐτήν», ὡς ἀναγινώσκε-
ται καὶ ἐν τοῖς Στρωματεῦσι Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρείας Δ', 108, ὁ δ' ἑτε-
ρος, ᾧ ἡκολούθησεν ὁ Βρυένιος ἐν τῇ ἀρτίως γενομένῃ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει τῶν
δύο πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῶν Κλήμεντος τοῦ Ῥώμης, τὸν ἐνεστῶτα ἀναίρει.

² Ἰδε Μουλλάχιον Δημοκριτ. σελ. 255 κέξ.

³ Ἰδε Σχαιφῆρον Δημοσθ. Τόμ. Δ', σελ. 313.

⁴ Ἰδε Κόβητον Nov. Lect. σελ. 778. Πρβ. καὶ Οὐάλλιον Ῥήτ. Τόμ. Δ',
σελ. 292 καὶ Ἰακώφιον Adversar. Pers. σελ. 314.

ἀντὶ τοῦ προαίρω». Ὁ Ἀριστοφάνης εἶπεν:

ἐγὼ δ' ὑπερῶ τὸν ὄρκον,

περὶ οὗ ἰσοδυνάμου ὄντος τῷ κοινοτέρῳ ὑπαγορεύσω, ποιεῖται παρα-
τήρησιν ὁ Ἀμμώνιος ὅτι εἶνε εἰλημμένον «ἀντὶ τοῦ προεῖν»¹.

Ἐν τῷ Δ' Λευκτρικῷ τοῦ Ἀριστείδου Τόμ. Α', σελ. 693 ἔγραψεν ὁ
Καντήρος «ἀλλὰ πρῶτος ἀναστὰς κελεύσω τοὺς Θηβαίους ἀνταῖρειν»
ἀντὶ τοῦ ἀτόπως ἔχοντος ἀντερεῖν². Παρὰ Πολυβίῳ Γ', με', 9 ἔχουσι
τὸν τίγραφκα «μέχρι ἂν ὁ ἕτερος ἀντέρει» καὶ ἀνταῖρει ἀντὶ τοῦ
ἀνταίρη.

Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 234 «Ὡσπερ (Γρ. Εἶπερ) γὰρ αἱ αὐ-
ξήσεις ὑπὸ τοῦ ἐμφύτου γίνονται θερμοῦ, ὥσπερ οὖν ἐρεῖ ὁ
λόγος, ἀμήχανον καὶ ἀδύνατον μὴ ἰσχυρότατον εἶναι αὐτὸ ἐπὶ
τῶν αὐξανομένων». Ἀναγνωστέον «ὥσπερ οὖν αἶρεῖ ὁ λό-
γος», ὡς ἐν Τόμ. Ε', σελ. 494 ἐν περικοπῇ ἐκ τοῦ Πλάτωνος
ἀναγινώσκεται «αἶροῦντος λόγου».

Περὶ τοῦ αἶρεῖ ὁ λόγος γράφει ὁ ἀοίδιμος Κοραῖς ἐν ταῖς εἰς τὸ Ἐπι-
κτήτου Ἐγγειρίδιον Σημειώσεσι σελ. 132 «Ἄλλ' αἶρεῖ ὁ λόγος: νικᾷ,
ἀλίσκει ὁ ὀρθὸς λόγος, ἀντιφερόμενος πρὸς τὰς ἀνθελοκούσας ὀρέξεις»
τοῦτο γὰρ ἐνθάδε δύναται τὸ Αἶρεῖ ὅθεν καὶ τὸ, Ὁ αἶρων λόγος,
παρὰ τε τῷ Ἐπικτήτῳ, καὶ τῷ Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ οὐχ ἄπαξ, τουτέ-
στιν, ὁ νικῶν λόγος. Παροπλησίᾳ μεταφορᾷ λέγεται καὶ τὸ convain-
cre (συννικᾶν) τῶν Γάλλων, ἀρχὴν λαβὼν ἐκ τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις evin-
cit ratio: ἔστι γὰρ τὸ convaincre οὐχ ἁπλῶς πείθειν, ἀλλ' ἀναμφ-
λέκτῳ λόγῳ καταναγκάζειν εἰς τὸ πείθεσθαι». Κεῖται δὲ ἐν μὲν ταῖς
Ἐπικτήτου Δικτριβαῖς «μέχρις ἂν οὐ ὁ λόγος αἶρῃ συνεῖναι με τῷ
σωματικῷ» ὅταν δὲ μὴ αἶρῃ, λῆθετε αὐτὸ καὶ ὑγιαίνετε» (Α', κθ', 28)
καὶ «εἰ δ' ὑπακούσῃ λόγος αἶρεῖ» (Β', ε', 20) καὶ αἰ τοῦτο αἶρεῖ
λόγος» (Γ', κδ', 44) καὶ «οὐδέποτε γὰρ αἶρεῖ ὁ λόγος ταπεινὸν εἶναι»
(Γ', κδ', 58), παρὰ δὲ Μάρκῳ τῷ Ἀντωνίνῳ «καὶ ὅσα ὁ τοῦ φῶσει
πολιτικοῦ ζῶου λόγος αἶρεῖ καὶ ὡς αἶρεῖ» (Δ', 24) καὶ «οὐδὲ γὰρ αἰ-

¹ Ἰδε Βαλκενέριον Παρατηρ. εἰς Ἀμμών. σελ. 219.

² Ἰδε Καντήρον de Ration. Emend. σελ. 184 ἐκδ. Στουρβίου.

ρεῖ λόγος μὴ τοιοῦτον ὄντα» (1', 32) καὶ «ἐμπαθοῦς ἀποστροφῆς ἀπὸ τοῦ αἰροῦντος λόγου (B', 5). Ἀπαντᾷ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἠθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου «ὅταν — πρὸς τι τῶν ἀτόπων παρὰ τὸν αἰροῦντα λόγον ἐκφέρηται» (σελ. 441) καὶ «ὀριζόμενος τὴν καρτερίαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν ἔξεις ἀκολουθητικὰς τῷ αἰροῦντι λόγῳ» (σελ. 449) καὶ «ὁ πολλάκις αἰρεῖ λόγος ἀντὶ τοῦ μὴ ἀγαθοῦ προέσθαι» (σελ. 1070. Πρβ. καὶ σελ. 651, 6').

Πολλάκις δ' ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος χρῆσις ἡγνοήθη ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων. Παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ ἀνεγνώσθη ὑπ' αὐτῶν σελ. 94 «οὐ δὴ οὖν ἀμφιβέλλειν ἐρεῖ ὁ λόγος». σελ. 868 «ἀπόταν ἐρεῖ λόγος, εἰς ὅσον ἐρεῖ». σελ. 874 «τὸ γαμεῖν δέ, ἐὰν ὁ λόγος ἔρῃ, λέγω καὶ ὡς καθήκει». σελ. 879 «διὸ καὶ ἐσθίων καὶ πίνων καὶ γαμῶν, ἐὼν ὁ λόγος ἔρῃ, κτέ.». σελ. 890 «οἱ μὲν ἀκολουθοῦντες τῷ ἐροῦντι λόγῳ» ἀντὶ τοῦ αἰρεῖ καὶ αἰρῇ καὶ αἰροῦντι. Ἦπτονα βλάβῃν ἔπαθεν ἡ γραφὴ ἐν σελ. 595, ἐνθα ἀντὶ τοῦ «ἐὰν δέη καὶ ὁ λόγος αἰρῇ» φέρεται αἶρη, ἀλλοιωθείσης μὲν τῆς προσφθίγας, ἀλλ' ἀμεταβλήτου τῆς διφθόγγου φυλαχθείσης, ὡς καὶ παρ' Ἀριστείδῃ Τόμ. Α', σελ. 92 «ἐκείνῳ μέλειν καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἀνάγκης λόγος αἶρει». Πράφεται δὲ καὶ παρὰ Φίλωνι τῷ Ἰουδαίῳ Τόμ. Α', σελ. 251 «ὅταν ἐξητημένα καὶ παρειμένα ὑπὸ τοῦ αἰροῦντος αὐτὰ λόγου θεόσσηται» ἀντὶ τοῦ αἰροῦντος. Πρβ. σελ. 168 «μετὰ τοῦ αἰροῦντος λόγου» καὶ σελ. 240 «παρὰ τὸν αἰροῦντα λόγον». Ἔτι δὲ σελ. 6 «τοῦ μὲν γὰρ γεγονότος ἐπιμελεῖσθαι τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν αἰρεῖ λόγος».

Παρ' Ὀριγένη ἐν τῷ Ε' τόμῳ τοῦ κατὰ Κέλσου συγγραμματος πρῶτον μὲν εὐρίσκει τις τὸ προσηκόντως γεγραμμένον «λόγου αἰροῦντος μὴ τευτῶν περὶ τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ ἰδρύματα» (κεφ. 35), ἔπειτα δέ, οὐχὶ πολλά τινα μεταξὺ διελθὼν, τὸ πεπλημμελημένον «ἐνθα δὲ τὰ ἐναντία τῷ γραπτῷ νόμῳ προστάσσει ὁ τῆς φύσεως, τουτέστι τοῦ θεοῦ, ὅρα, εἰ μὴ ὁ λόγος ἐρεῖ, μακρὰν μὲν χαίρειν εἰπεῖν τοῖς γεγραμμένοις, κτέ.» (κεφ. 37). Εἶνε δὲ καὶ τὸ μακρὰν κακὴ ἀνάγνωσις τοῦ μακρά, ὡς ἐν κεφ. 40 «μακρὰν χαίρειν φράσαντες» καὶ ἐν τόμῳ Γ', κεφ. 52 «διόπερ μακρὰν χαίρετῶσαν οἱ ταῦτα λέγοντες» καὶ ἀλλοχού. Ἐπανερχεται δὲ πάντως ἡ ῥῆσις εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς μορφήν, ἂν μεταποιήσωμεν αὐτὴν οὕτως· «ὅρα εἰ μὴ ὁ λόγος αἰρεῖ

μακρὰ μὲν χαίρειν εἰπεῖν τοῖς γεγραμμένοις, κτέ.». Ὅμοια χρῆσις τοῦ εἰμὴ γίνεται ἐν τῷ Β' τόμῳ τοῦ κατὰ Κέλσου «Ἔρα δὲ εἰ μὴ ταῦτα ἀντικρὺς ἀναστρέφει ἐπὶ τὸν Ἰουδαν» (κεφ. 76).

Ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Προπαρκασκευῇ τοῦ Εὐσεβίου Γ', ιε', 1 «τίσιν ἐρεῖ λόγος πείθεσθαι» ἀποκατέστησε τὸ ὕγιως ἔχον ὁ Γαϊσφόρδος ¹. Ἐν τῇ Ἑκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ Ε', ις', 14 ἄλλα μὲν τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι τὸ ἡμικρημένον «πολύς ἐρεῖ λόγος», ἄλλα δὲ τὸ ὀρθὸν αἰρεῖ. Εἶπε δ' ὁ Εὐσεβίος καὶ ἐν βιβλ. Ζ', κδ', 8 «εἰ λόγος αἰρεῖ», οὗ ὑπάρχει καὶ γραφὴ αἶροι, καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν κατ' αὐτὸν μαρτυρησάντων συγγράμματι Δ', 14 «οὐχ αἰρεῖ λόγος» καὶ Δ', 3 «κατὰ τὸν αἰροῦντα χριστιανισμοῦ λόγον» ². Πρὸς καὶ Ἰουστίνον Ἀπολογ. Α', 3 «ὡς αἰρεῖ λόγος», κτλ.

Ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα Σχολίοις ἐξέδωκεν ὁ Βεγκκῆρος σελ. 91, 44 «ποδώκεας: τινὲς ὡς εὐσεβέας» καὶ οὕτως αἰρεῖ ὁ λόγος» καὶ σελ. 308, 45 «ὁ λόγος δὲ αἰρεῖ στίζειν τελείῃ ἐπὶ τὸ ταχεῖα» ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦ Ε ψιλοῦ γεγραμμένου.

Παρὰ Πολυβίῳ Γ', ε', 5 φέρεται κατὰ τοὺς κώδικας τό τε ἐσφαλμένον «οἷας ἤδη γεγενῆσιν παρειλήφμεν καὶ πάλιν πολλάκις ἔσεσθαι ὁ λόγος ἐρεῖ» καὶ τὸ ὀρθὸν «ὁ λόγος αἰρεῖ».

Παρὰ Πλάτῳ ἐν Παρμενίδῃ σελ. 141 παρέχουσι τὰντίγραφα «οὐκ οὖν δὴ, ὥς γε ὁ λόγος ἐρεῖ». Καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ δ' ἀνεγινώσκετο κοινῶς σελ. 604 «ὅπη ὁ λόγος ἐρεῖ βέλτιστ' ἂν ἔχῃ» ἀντὶ τοῦ αἰρεῖ, ὅπερ καὶ ἐν κώδιξιν οὐκ ὀλίγοις κεῖται καὶ ἐν τοῖς Ἱπτικοῖς τοῦ Πλουτάρχου ἐσώθη μνημονεύοντος τὰ τοῦ Πλάτωνος ³. Πρὸς. σελ. 440 «αἰροῦντος λόγου μὴ δεῖν» καὶ Κρίτ. σελ. 48 «ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἰρεῖ» καὶ Φίληβ. σελ. 35 «οὐδαμῇ ὁ λόγος αἰρεῖ». Λέγει δὲ καὶ κατὰ παρατακτικὸν ὁ Πλάτων «ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἥρει» (Πολιτ. σελ. 607) καὶ κατὰ παρακείμενον «ὡς καὶ νῦν αὐτὸ ἥρει» ὁ λόγος ἔχειν» (Νόμ. σελ. 663).

¹ Πρὸς καὶ Βυττεμβάχιον Πλουτ. Ἡθικ. Τόμ. Ζ', σελ. 312.

² Οὕτως ἐγράφηκεν ἀντὶ τοῦ «κατὰ τὸν αἰροῦντα χριστιανισμοῦ λόγον», ὅπερ ἐξελήφθη ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου (Εὐσεβ. Ἱστορ. Τόμ. Α', σελ. 237 ἐκδ. 6') ἀντὶ τοῦ «κατὰ τὸν πρόποντα ἢ προσήκοντα χριστιανισμοῦ λόγον». Ἀλλ' ἡ ἐκδοχὴ αὕτη παντελῶς ἀπέδλητος ἡμῖν φαίνεται.

³ σελ. 112. Ἀλλ' ἐλλείπει μὲν τὸ πρὸ τοῦ λόγου ἄρσεν, ἀντὶ δὲ τοῦ μάλιστ' ἂν εἴνε γεγραμμένον μάλιστα.

Τὸ ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσι οὗτος ὁ λόγος ἐρέει» ἐπηνόρθωσεν ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ἐπικτήτου Διατριβῶν γράφων (σελ. 329) «Ἐξηγησάμεθα ἐν ἄλλοις τὴν φράσιν, Ὁ λόγος αἰρεῖ, ἦν πολλάκις οἱ ἀντιγραφεῖς ἀγνοήσαντες, ἡμῶν ὡσαν, οἷον ἐν τῷδε Ἱπποκράτους τῷ χωρίῳ (Περὶ γον. § VII, σελ. 130), Οὗτος ὁ λόγος ἘΡΕΕΙ καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα ἔχειν καὶ ὑπὸν γόνον καὶ ἄρρενα· ἔνθα γραπτόν, ΑΙΡΕΕΙ». Ὁ Ἐρμερίσιος ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἱπποκράτους Τόμ. Β', σελ. 486 παρέλαθε παρὰ τοῦ Κοβήτου τὴν ἀληθεῖ γράφην «οὗτος ὁ λόγος αἰρέει». Ἐγραψε δὲ καὶ ἐν σελ. 457 οὗτος ὁ λόγος αἰρέει τὰ νοσήματα κρίνεσθαι κτέ.» ἀντὶ τοῦ ἐρεῖ ἢ ἔρει. Ἀπαντᾷ δὲ καὶ παρ' Ἡροδότῳ Α', 132 «καὶ χρᾶται ὅ τι μιν ὁ λόγος αἰρέει». Β', 33 «καὶ δὴ καὶ ὁ λόγος οὕτω αἰρέει»¹. Γ', 44 «πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ λόγος αἰρέει». Δ', 127 «ἦν μὴ ἡμέας λόγος αἰρέη». Σ', 124 «οὕτω οὐδὲ λόγος αἰρέει ἀναδεχθῆναι κτέ.». Ζ', 41 «ὅπως μιν λόγος αἰρέει»². Ἐν βιβλίῳ Β', 43 κεῖται «ὡς ἔλπομαι τε καὶ ἐμὴ γράμμη αἰρέει», ἐν δὲ τῷ κατὰ Κτησιφῶντος λόγῳ τοῦ Αἰσχίνου § 59 «ὅ τι ἂν ὁ λογι-σμός αἰρή». Πρβ. καὶ Ὁράτιον Σατ. Β', γ', 250: *si ratio evincet puerile esse amare*.

Ἀξίον μνεῖας νομίζομεν καὶ τὴν τοῦ Αἰλιανοῦ χρῆσιν ἐν τῷ περὶ Ζῶων Ζ', 39 «ἀντιλέγει κατὰ κράτος Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος καὶ ἐμέ γ' αἰρεῖ τῇ ἀντιλογίᾳ» καὶ ΙΔ', 13 «καὶ ἐμέ γε αἰροῦσι λέγοντες». Ἐν τῷ πρώτῳ χωρίῳ ἐγράφετο ἄλλοτε καὶ μεγαλρεῖ, ἀνθ' οὗ ὁ μὲν Βυττεμβόχιος ἀνέγνω καὶ μέ γ' αἰρεῖ³, ὁ δ' Ἰακώφιος εἰκασε καμέ γ' αἰρεῖ⁴, ὁ δ' Ἐρχῆρος ἐξέδωκε καὶ ἐμέ γε αἰρεῖ. Κατὰ συνζυγοφῆν εἴπεν ὁ Φιλόστρατος σελ. 88 «καμέ δὲ πάνυ αἰρεῖ ὁ λόγος, ὃν εἰρηκεν». Τὸ παρὰ Διογένηι τῷ Λαερτίῳ Β', 116 «καὶ αὐτῷ διαλεχθεὶς περὶ ἀνθρώπων εὐεργεσίας οὕτως εἶχεν, ὥστε προσέχειν αὐτῷ» μετεστύπω-σεν εὖ ποιῶν ὁ Βαλκενάριος⁵ εἰς τὸ εἰλεν. Πρβ. Σ', 75 «Θαυμαστὴ δέ τις ἦν περὶ τὸν ἄνδρα πειθῶ, ὥστε πάνθ' ὀντινοῦν ῥαδίως αἰρεῖν»

¹ Πρβ. Δοδραῖον *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 26.

² Ἰδὲ καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Α', σελ. 276 ἐκδ. 6'.

³ Πλουτ. Ἡθικ. Τόμ. Ζ', σελ. 311.

⁴ Αἰλ. α. γ. Τόμ. Β', σελ. 273.

⁵ Εὐριπίδ. Ἱππολ. σελ. 270 καὶ Θεοκρίτ. Ἀδωνιαζ. σελ. 290.

τοῖς λόγοις» καὶ Συνέσιον Ἐπιστ. ΡΑΘ' «ἐμέ γέ τοι καὶ παρὼν μὲν ἤρεις τῇ γλυκεῖα Σειρήνι τῶν λόγων».

Τόμ. Α', σελ. 245 «Ἐβδομον ἐπὶ τούτοις ἅπασιν ἀσκήσαι τὴν μέθοδον, ὥς μὴ γιγνώσκειν μόνον ἀλλὰ κεχρησθαι δύνασθαι». Καὶ παρὰ Πολυβίῳ φέρεται κατὰ τάντίγραφα «διὰ τὸ μάλιστα τούτῳ πιστεύειν κεχρησθαι πρὸς τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις» (ΙΗ', εἶ', 4) ἀντὶ τοῦ καὶ χρῆσθαι. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Συναγωγῇ Πάππου τοῦ Ἀλεξανδρέως Δ', 34 «Ἐστω κύκλος, οὗ κέντρον μὲν τὸ Β, ἡ δὲ ἐκ τοῦ κέντρου ΒΑ. Κεκινήσθω ἡ ΒΑ εὐθεῖα οὕτως, ὥστε τὸ μὲν Β μένειν, τὸ δὲ Α ὁμαλῶς φέρεσθαι κατὰ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας» τρεπτέον εἰς τὸ καὶ κινεῖσθω. Πρβ. Δ', 45 «Ἐκκείσθω τετραγώνον τὸ ΑΒΓΔ, καὶ περὶ κέντρον τὸ Α περιφέρεια γεγράφθω ἡ ΒΕΔ, καὶ κινεῖσθω ἡ μὲν ΑΒ οὕτως, ὥστε τὸ μὲν Α σημεῖον μένειν, τὸ δὲ Β φέρεσθαι κατὰ τὴν ΒΕΔ περιφέρειαν» καὶ Γ', 27 «Κατεσκευάσθω γὰρ ἡμικύκλιον τὸ ΑΒΓ, καὶ ἀπὸ τοῦ Δ κέντρου πρὸς ὀρθὰς ἀνήχθω ἡ ΔΒ, καὶ κινεῖσθω κατόνόν τι περὶ τὸ Α σημεῖον οὕτως, ὥστε κτέ.».

Τούναντίον δὲ τὴν συλλαβὴν ΚΕ εἰς τὸν σύνδεσμον ΚΑΙ μεταβάλλοντες οἱ γραφεῖς παρέχουσιν ἡμῖν παρὰ μὲν τῷ Σωρωνῷ σελ. 228 «ἐπὶ πολὺ καὶ κακομμένην» ἀντὶ τοῦ κακαλωμένην¹, παρὰ δὲ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ σελ. 399 «Λοκώων καὶ Οἰνώνη καὶ Βρῆνος ἐν Ἰλίῳ» ἀντὶ τοῦ ΚΕβρῆνος² καὶ σελ. 586 «τοῖς δὲ πολλοῖς παρὰχωρεῖν ὁμολογεῖ καὶ κορήσθαι ἀντὶ τοῦ ὁμολογεῖ κεκορήσθαι³. Νομίζο-

¹ Πρβ. Στράβ. σελ. 826, ἔνθα ἀντὶ τοῦ «ποταμοῖς τε καὶ λίμναις κεχορηγήσθαι παρὰ πάντων ὁμολογεῖται» φέρουσι τάντίγραφα καὶ χορηγεῖσθαι καὶ χορηγεῖσθαι-χορηγεῖσθαι.

² Ἰδε Εὐνιον Ἀπολλοδ. Τόμ. Α', σελ. 335 καὶ Δινδύρφιον Κλήμ. Τόμ. Α', σελ. 429.

³ Παρὰ Πλουτάρχῳ Κράτ. Νεωτ. 50 ἀντὶ τοῦ «ἐν δὲ ταῖς ὑπατικάς ψήφοις μηδεμιᾶς κακουργίας γενομένης ἔγνω ΚΑΙ τῷ δήμῳ προσκεκρουκῶς» κελεύει ὁ Κόδης (Μνημ. 1876, σελ. 77) γὰρ γραφῇ «ἔγνω ΚΕ τῷ δήμῳ προσκεκρουκῶς».

μεν δ' ὅτι καὶ παρ' Ορειβασίῳ Τόμ. Β', σελ. 164 «ἀλλὰ γὰρ καὶ τῆς βιαίου καὶ συντόνου ἐνεργείας καὶ χωρὶς τε καὶ διὰ τούτων, ὡς εἰ-
κός, ὀλιγωφελέστερός ἐστι» ἡ ἀληθὴς γραφή εἶναι «τῆς βιαίου καὶ
συντόνου ἐνεργείας *κ*χωρίστ*αι* καὶ διὰ τοῦτ*ο*, ὡς εἰκός, κτέ.». Ἐν
Τόμ. Γ', σελ. 664 φέρει ὁ κώδιξ «τὰ δὲ τηκτὰ τῆκε ἐκάτερα καὶ δια-
κόψας ἀνελόμενος χρῶ» ἀντὶ τοῦ «τῆκε *ΚΑΙ* κατέρ*α*».

Ἐν τῷ ΟΖ' Ψαλμῷ ἀνυχινώσκειται «Καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν κύ-
ριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπα.ληκῶς ἐξ οἴνου», περὶ οὗ ἂ μὲν Ἑσύχιος γρά-
φει «Κεκραιπα.ληκῶς: εὐφρακινόμενος ἢ εὐφρακμμένος», ὁ δὲ Φώτιος
καὶ ὁ Σουλῆδας «Κεκραιπα.ληκῶς: εὐφρακμμένος», ὁ δὲ Ζωναρᾶς «Κε-
κραιπα.ληκῶς: μεθύσας, εὐφρακνθείς». Ἄλλ' ὁ περινούστατος Χοιροβο-
σκὸς εἰς δύο λέξεις τὴν μετοχὴν διασπάζας διδάσκει ἐν τοῖς Ἐπιμε-
ρισμοῖς σελ. 162 «Καὶ κραιπα.ληκῶς: δύο μέρη λόγου, καὶ σύνδεσμος,
κραιπα.ληκῶς μετοχή».

Παρ' Ορειβασίῳ ἀντὶ τοῦ «μετὰ δὲ τὸ ἀνθερμανθῆναι τὸ σῶμα
καὶ ροτερόν γενέσθαι» (Τόμ. Α', σελ. 522) φέρεται καὶ ἀνάγνωσις
κενότερον, ἀντὶ δὲ τοῦ «ἐπὶ ὧν κέκαμπται ἡ χεὶρ» (Τόμ. Δ', σελ.
254) εἶναι ἐν τοῖς κώδιξι γεγραμμένον καὶ κάμπτεται-καὶ κέκαμπται.

Τόμ. ΙΑ', σελ. 615 «ἐπειδὴ ἰκανῶς κατισχυσαν τὸ καθαρ-
τικὸν φάρμακον εἰς τὰ στόματα τῶν εἰς τὴν γαστέρα καθηκόν-
των ἀγγείων δῆξίν τε ἅμα καὶ ἀναζόμεωσιν ἐργάσῃ τε πλείονα
καὶ συνεχῶς ἐρεθίζον καὶ σπαράττον τὰ σώματα καταλύσῃ τὴν
ἐν τοῖς ἀγγείοις δύναμιν». Γραπτέον ἐργάσῃ ΤΑΙ. Καὶ ἐν-
ταῦθα μὲν κακῶς ἡ τελευταία τοῦ ῥήματος συλλαβὴ προενε-
χθεῖσα μετέπεσεν εἰς τὴν σύνδεσμον ἘΕ, ἀλλαχοῦ δ' ἔμπαλιν
διὰ διφθόγγου ὁ σύνδεσμος γραφεὶς προσεκολληθῇ ὡς κατὰ-
ληξις τῷ προηγουμένῳ ῥήματι, οἷον Τόμ. ΙΗ', α', σελ. 633
«κάμπτεται ἐνπεῦθεν ἐπιστρεφόμενος λοξός, ἀνανεύεται πρὸς
τὸ καλούμενον ἀντικνήμιον» καὶ Τόμ. ΙΘ', σελ. 171 «ὥσπερ
γὰρ ἐγρηγορότος τοῦ ζώου τῷ πάσας ὑπάρχειν τὰς ἐνεργείας
ἡ ψυχὴ, ὁράται γὰρ καὶ ἀκούει καὶ διὰ τῶν λοιπῶν αἰσθητη-
ρίων ἐπιτελεῖ, κινεῖται δὲ καὶ τούτων δι' αἰσθήσεως ἀντιλαμβά-
νεται καὶ πᾶσαν ὑφίσταται πραγματείαν τείνασα ἑαυτὴν ἀκτι-

νοειδῶς καὶ παρασπείρασα τοῖς ὀργάνοις, δι' ὧν τὰ χρειάδην συντελεῖ, τὸν αὐτὸν τρόπον κτέ.». Ἀναγνωστέον «ἀνανεύει ΤΕ πρὸς τὸ καλούμενον ἀντικνήμιον» καὶ «ὥσπερ γὰρ ἐγρηγορότος τοῦ ζώου ἀπάσας παρέχει τὰς ἐνεργείας ἡ ψυχὴ, ὅρα ΤΕ γὰρ καὶ ἀκούει καὶ (τὰ) διὰ τῶν λοιπῶν αἰσθητηρίων ἐπιτελεῖ, κτέ.». Τὸ ἀσύντακτον καὶ ἀδιανόητον «τῷ πάσας ὑπάρχειν τὰς ἐνεργείας ἡ ψυχὴ» ἐτρέψαμεν εἰς τὸ «ἀπάσας παρέχει τὰς ἐνεργείας ἡ ψυχὴ». Ἴσως δ' ὀφείλομεν καὶ τὴν πληθυντικὴν γενικὴν τούτων ἐν τῇ ῥήσει «κινεῖται δὲ καὶ τούτων δι' αἰσθήσεως ἀντιλαμβάνεται» νὰ μετατυπώσωμεν εἰς τὸ ἐπίρρημα οὕτω, ὅπερ ἐπάναγκες καθ' ἡμᾶς εἶνε ν' ἀποκατασταθῇ καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἑρωτιανοῦ «καθάπερ γὰρ, φησί, τοῖς ἐν πελάγει χειμαζομένοις οἱ Διόσκουροι φανέντες σωτηρίαν ἐπιφέρουσι θεοὶ ὄντες, τοῦτο καὶ αἱ κρίσιμοι ἡμέραι γενόμεναι πολλάκις σωτηρίαν ἤνεγκαν» ἀντὶ τῆς παντελῶς ἀναρμόστου ἀντωνυμίας. Ἄν δ' ὁρθῶς εἰκάζωμεν, οὐχὶ γενόμεναι ἀλλὰ λεγόμεναι ἔγραψεν ὁ Ἑρωτιανός, αἱ κρίσιμοι ἡμέραι λεγόμεναι. Ὁ νέος τοῦ Ἑρωτιανοῦ ἐκδότης παραλαβὼν τὸ ὑπὸ τοῦ Λιτραίου μετὰ τὸ πολλάκις προστεθὲν γὰρ καὶ μεταβαλὼν τὸ τοῦτο εἰς ταῦτό ἀνέγνω (σελ. 8) «ταῦτό καὶ αἱ κρίσιμοι ἡμέραι γενόμεναι» πολλάκις γὰρ σωτηρίαν ἤνεγκαν». Τὴν μετάπτωσιν τοῦ ἐπιρρήματος οὕτω εἰς τὴν ἀντωνυμίαν τοῦτο βλέπει τις καὶ παρ' Ὀρειδασίῳ Τόμ. Β', σελ. 232, ἐνθα οἱ κώδικες παρέχουσιν «ἦν δὲ ἰσχύη ὁ κάμων, οὐδὲ τοῦτο πολὺ εἶναι χρὴ τὸ φάρμακον» ἀντὶ τοῦ οὐδὲ οὕτω.

Ἐκ τῆς μετὰ πολλῆς ἀκριβείας γινομένης νῦν ἐκδόσεως τοῦ περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος Δογματῶν συγγραμματος τοῦ Γαληνοῦ (Τόμ. Α', σελ. 48 καὶ σελ. 811) μηχανόνομεν ὅτι τὸ ἐν Τόμ. Ε', σελ. 791 κείμενον «ὕμνει ΤΕ καὶ θαυμάζει τὴν δύναντα αὐτῆς» εἶνε γραφὴ τοῦ Χαρτερίου ἀντὶ τοῦ «ὕμνει ΤΑΙ καὶ θαυμάζει».

Ἐν ἀποσπάζματι τοῦ Εὐδόλιδος παρ' Ἑρωτιανῶν σελ. 121 ἐπηνώρωθωσεν ὁ Μεινέριος τὸν πλημμελῶς ἔχοντα στίχον:

κεκράζεται φρασσεῖται πρὸς τὸν αἰπόλον

μεταγράφει γράσει *TE*. Ἐν δὲ τῷ Οἰκονομικῷ τοῦ Ξενοφῶντος *IE*¹, ἡ «ἐπὶ δὲ τούτοις πᾶσιν ἤδη τέ σοι τὰ ἐκ τῆς γῆς ὥραϊα ἀποδεικνύων» ἀποκατέστησαν τὴν λέξιν τοῦ συγγραφέως ἤδη *TAI* ὅ τε Ἑρμάννος καὶ ὁ Δινδόρφιος¹.

Τὸ περὶ τῆς Κορίνθου παρὰ τοῖς παλαιοῖς παροιμιάζομενον:

Κόρινθος ὁ φρυγᾷ *TE* καὶ κοιλάινεται

μετεβλήθη ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Στράβωνος σελ. 383 εἰς τὸ *ὄφρυνε TAI*, ὅπερ οὐδ' αὖτις ὑποπτεύσας ὁ Εὐστάθιος γράφει ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς σελ. 298 «καὶ τὸ κοινῶς μὲν λεγόμενον ὄφρυσθαι (Γραπτέον ἔσως ὄφρυοῦσθαι), ἄλλως δὲ ὄφρυνεσθαι, ὡς ἐδήλωσε τὸ Κόρινθος ὄφρυνεται καὶ κοιλάινεται» (Πρβ. καὶ σελ. 290, 44). Ἡ ὁρθὴ γραφὴ ἐσώθη ἐν ταῖς ἐκ τῶν Γεωγραφικῶν τοῦ Στράβωνος Χρηστομαθείαις *II*², 32.

Ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις Τόμ. Β', σελ. 699 ἀντὶ τοῦ βαρβάρου «ἀλλ' ἐνσάπη *TAI* καὶ τρηγυνητὸ ἐμβρυον» ἐκέλευσεν ὁ Ἐρίγγας ν' ἀναγνωσθῇ ἐνσάπη *TE*², ὅπερ καὶ ἐν κώδικι εὐρέθη. Περ' Ὀρειβασίῳ Τόμ. Β', σελ. 328 πάντα ἀντίγραφα ἔχουσι τὸ πλημμελὲς «οὕτω γὰρ ἐλξή *TAI* πρὸς ἐκυτὸν τὰ περιττὰ καὶ—πάλιν αὐτὸς ἐκκρινεῖ διὰ τῆς γαστροῦς» ἀντὶ τοῦ ἐλξεί *TE*. Ἀλλ' ἐν Τόμ. Α', σελ. 440 εἰς τῶν κωδίκων ἔσωσε τὸ ὑγιὲς «καθέλη *TE* καὶ μακράνη», ὅπερ ἐν ἄλλοις εἶνε μεταβεβλημένον εἰς τὸ καθέλη *TAI*. Ἐν Τόμ. Δ', σελ. 425 φέρεται κατὰ ἀντίγραφον «ἡς αἰ ἀρχαὶ ἐξωθέν *TE*» ἀντὶ τοῦ ἐξω ἐὼν *TAI*, ἐν δὲ Τόμ. Α', σελ. 5 «οὐ μὴν ὑποχωρεῖ *TAI* κάτω ῥαδίως» ἀντὶ τοῦ παρὰ Γαληνῷ *Γ*³, σελ. 521 «οὐ μὴν ὑποχωρεῖ *TE* ῥαδίως». *TAI*=*TE*=*TE*.

Καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ Α', 137 εὐρίσκεται γεγραμμένον ἔν τισι τῶν κωδίκων «ὁ δὲ ναύκληρος ποιεῖ *TAI* τὰ τε καὶ ἀποσκαλεύσας—ὅστερον ἀφικνεῖται ἐς Ἑφεσον» ἀντὶ τοῦ ποιεῖ *TE*³. Πιθανώτατον δ' ἡμῖν φέρεται ὅτι καὶ τὸ παρὰ Σέξτω τῷ Ἑμπερικῷ σελ. 231, 20 «ἐκκλινεῖ *TAI* καὶ φεύγει τὴν τάφρον» εἶνε γραφικὸν σφάλμα ἀντὶ τοῦ «ἐκκλινεῖ *TE* καὶ φεύγει τὴν τάφρον».

¹ Ἰδὲ Ἑρμάννον Δράκ. Στρατον. σελ. XXVII καὶ Κέδητον Νοῦ. Lect. σελ. 591.

² Παρατηρ. Κριτ. σελ. 110.

³ Ἰδὲ Vollgraft Stud. Palaeogr. σελ. 29.

Θαυμασίως ὁ ἑνδοξος φιλόλογος Μαρδύγιος¹ ἐθεράπευσε τὸ παρε-
φθαρμένον χωρίον Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου «καὶ ἄλλας (πύλας Γέλων)
προσκατεσκεύασε, δι' ὧν ἦν εὐχρηστός τε πρὸς τὰς κατεπειγούσας
χρείας» (ΙΑ', 21) μετατυπώσας τὸ εὐχρηστός ΤΕ εἰς τὸ ῥῆμα εὐ-
χρηστῆσ-ΘΑΙ. Εἶπε δ' ὁ Διόδωρος καὶ ἐν Ε', 12 «εὐχρηστούμενοι
κατὰ πολλὰ διὰ τοὺς ἐμπόρους».

Ἐν τῷ Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους εἴγ. 196 ἔχουσι τάντιγραφα :

ἀλλ' ἦν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκαταίδεκα²
κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετταράκοντα βούλεται.

Ὁ Κουστῆρος ἀνυπλήρων τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ παρενέβαλε τὸ μό-
ριον ΓΕ μετὰ τὸ ἀνύση,

κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ γε, τετταράκοντα βούλεται.

Ἄλλ' ὁ ποιητὴς εἶπεν ἀνυμφιβόλως κατὰ μέσσην διάθεσιν ἀνύσηΤΑΙ,
οἷ ἡ τελευταία συλλαβὴ ὁμοφωνοῦσα τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐπιφερομένου ὀνό-
ματος ΤΕτταράκοντα εὐκόλως ὑπ' αὐτῆς κατεπόθη. Τὴν ὀρθὴν γρα-
φὴν εὗρεν ὁ Δαδῆσιος ἐν τοῖς Συμμίκτοις Κριτικοῖς σελ. 208².

Ἐπειδὴ συχνάκις ἀντὶ τοῦ ΤΕ ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς κώδιξι ΤΑΙ,
εὐκολώτατα δὲ τοῦτο δύναται νὰ μεταπέσῃ εἰς τὸ ΠΑΙ (Τ=Π), δὲν
φαίνεται ἄστοχος ἡ εἰκασίς τοῦ Πεισίου, καθ' ἣν τὸ παρ' Εὐριπίδῃ
Ἰριγ. Τ. 238 :

Ἀγαμέμνονος ΠΑΙ καὶ Κλυταίμνηστρας τέκνον.

εἶνε πλημμελὲς γραφὴ τοῦ :

Ἀγαμέμνονός ΤΕ καὶ Κλυταίμνηστρας τέκνον.

Περβ. Ἀνδρομ. 884 :

Ἀγαμέμνονός τε καὶ Κλυταίμνηστρας τόκος.

καὶ Ὁρέστ. 71 :

ὦ παὶ Κλυταίμνηστρας τε ἀγαμέμνονος³.

Τόμ. ΙΔ', σελ. 22 «Γίνεται δὲ κατὰ τὸν Ἰσθμὸν μέλι ἀγα-

¹ Adversar. Crit. Τόμ. Α', σελ. 487.

² Ἴδε καὶ Βεγκῆρον Ἀριστοφ. Τόμ. Ε', σελ. 59 καὶ Κόβητον Μνημοσ.
1874, σελ. 150.

³ Ἴδε Κόβητον Var. Lect. σελ. 593 ἐκδ. 6'.

Θόν, καὶ καλεῖται γε τοῦτο Ἰσθμιακὸν ἰδίως ἀπὸ τοῦ χωρίου, καθάπερ καὶ Τούβρεαν καὶ αὐτὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχον». Τί εἶνε τὸ Τούβρεαν παντάπασιν ἀγνοοῦμεν, εἰκάζομεν δ' ὅτι ἔγραψεν ὁ Γαληνὸς «καὶ καλεῖται γε τοῦτο Ἰσθμιακὸν ἰδίως, ἀπὸ τοῦ χωρίου, καθάπερ καὶ τὰ Ὑβλαῖον, καὶ αὐτὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχον». Τοῦ Ὑβλαίου μέλιτος ποιεῖται μνειάν ὁ Στράβων λέγων σελ. 267 «αἱ μὲν οὖν πόλεις οὐκέτ' εἰσὶ, τὸ δὲ τῆς Ὑβλῆς ὄνομα συμμένει διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ὑβλαίου μέλιτος». Πρβ. καὶ Ὁρειβάσι. Τόμ. Α', σελ. 173 «Ἀγαθὸν δὲ (μέλι) — τότε Χίον καὶ τὸ Σύριον καὶ τὸ Κύθιον καὶ τὸ Σίφιον καὶ πολλαχόθεν ἄλλοθεν τῶν Κυκλάδων νήσων καὶ Σικελὸν τὸ Ὑβλαῖον» καὶ Γεωπον. ΙΕ', 7 «Ἀριστον μέλι τὸ Ἀττικὸν καὶ τοῦ Ἀττικοῦ τὸ Ὑμήτιον, καλὸν δὲ καὶ τὸ γινόμενον ἐν ταῖς νήσοις, τοῦ δὲ Σικελικοῦ τὸ Ὑβλαῖον».

Παρὰ Διοσκορίδῃ ἐφέρετο ἄλλοτ' ἐν τῷ περὶ Ὑλῆς Ἰατρικῆς (Β', 101) «Μέλι πρῶτεύει τὸ Ἀττικὸν καὶ τούτου τὸ Ὑμήτιον καλούμενον, εἴτα τὸ ἀπὸ τῶν Κυκλάδων νήσων καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Σικελίας σίμυλλον καλούμενον». Ἀλλ' ὁρθῶς τὰ νῦν ἀναγινώσκεται Ὑβλαῖον¹.

Τόμ. ΙΘ', σελ. 92 «Δαιτίδες: μεγάλαι λαμπάδες καιόμεναι τε καλοῦνται· καταχρωμένοις δὲ ποτε σημαίνει καὶ τὴν τοῦ σκοροῦδος κεφαλὴν διὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἀγλίσθων συγκειμένην παραπλησίως συνδεδέσθαι ταῖς λαμπάσι». Παρ' Ἑρωτιανῷ κεῖται «Δέτιδα: τὴν λαμπάδα παρὰ τὸ δεσμεύεσθαι» (σελ. 65, 12). Ἀναγνωστέον δ' ἴσως καὶ παρὰ Γαληνῷ «Δετίδες: αἱ μεγάλαι λαμπάδες καιόμεναι δεταὶ καλοῦνται». Τοῦ καιόμεναι δεταὶ ἐγένετο χρήσις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐν Ἰλιάδος Α, 554 καὶ Ρ, 663.:

καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖς ἐσόμενός περ.

Σχολ. Ἰλ. Ρ, 663 «Δεταὶ δὲ ὀξύτόνως αἱ συνδεδεμέναι ἐκ ξύλων λαμπάδες». Εὐστάθ. σελ. 862 «Δεταὶ δὲ δεσμοὶ ὀξύνων, τουτέστι λαμπάδων, ἃς ὁ λέων πτοεῖται» καὶ «Οὐχ ἀπλῶς

¹ Ἰδὲ Σπρέγγελον Διοσκορ. Τόμ. Β', σελ. 481.

δὲ αἱ λαμπάδες δεταί ἀλλὰ ὁμοῦ αἱ καιόμεναι δεταί. Ἄλλως γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς δεταί αἱ συνδεδεμέναι φρυγανίδες, αἱ ῥαδίως ἐξαπτόμεναι καὶ ἐπιρριπτόμεναι φοβοῦσι τὸν λέοντα» καὶ σελ. 1122 «Καιόμεναί τε δεταί, ὃ ἐστὶ λαμπάδες ἐκ δάδων ἢ ἀπλῶς ξύλων» (Πρβ. καὶ Ἑτυμ. Μέγ. σελ. 258, 30 καὶ Ζωναρ. σελ. 481). Εἰς σαφηνισμόν τοῦ προκειμένου συμβάλλεται καὶ τὸ παρὰ Πολυβίῳ «ἀνακαλεσάμενος δὲ τὸν ἐπὶ τῶν λειτουργιῶν τεταγμένον Ἀσδρούβαν παρήγγειλε λαμπάδας δεσμεύειν ἐκ τῆς ξηρᾶς καὶ παντοδαπῆς ὕλης κατὰ τάχος ὡς πλείστας» (Γ', 47, 4).

Ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου εὐρίσκεται γεγραμμένον οὐ μόνον
δεταί: λαμπάδες

ἀλλὰ καὶ

δαιταί: λαμπάδες.

Ἐτι δὲ

ἐλένη: λαμπὰς δαιτί

ἀντὶ τοῦ

ἐλένη: λαμπὰς, δετή.

Πρβ. Ἀθήναιον ΙΕ', 61 «Ὁμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δετὰς ὀνομάζει.
καίόμεναί τε δεταί, τὰς τε τρεῖς ἐσσύμενός περ.

Ἐλάνη δὲ ἡ λαμπὰς καλεῖται, ὡς Ἀμερίας φησί. Νικάνδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐλάνην τὴν τῶν καλὰ μὲν δέσμην» καὶ ΙΕ', 57 «ὁ δὲ τις ἐλάνης, τὰς λαμπάδας οὕτω φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὴν ἑλλην»¹.

Τὸ ὄνομα δεταί ἀπαντᾷ καὶ παρ' Ἀριστοφάνει λέγοντι ἐν τοῖς Σφηξιν:
ἀλλ' ὡς τάχιστα στήθι τάσδε τὰς δετὰς
λαβοῦσ', ἵν' αὐτὸν τιθᾶσω νεανικῶς (στίχ. 1361).

Σχολ. «Δετὰς: τὰς λαμπάδας, ὡς ἀπὸ τοῦ δέω δετή ῥηματικῶς. Καὶ Ὁμηρος καίόμεναί τε δεταί». Ἐν τῷ ἀρίστῳ τῶν Ἀριστοφάνους κωδίκων φέρεται δαίταρ ἀντὶ τοῦ δετὰς.

Τόμ. ΙΘ', σελ. 92 «Διακνέει: ὅπερ καὶ ἀποκναίει· τὸ δὲ

¹ Ἰδὲ Σμυδῆτιον Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 62. Ἄξια ἀναγνώσεως εἶνε καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁθ. Σινειδῆρου γεγραμμένα ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Νικανδρείων σελ. 120.

αὐτὸ καὶ διακναίει λέγεται». Ἄν τις δὲ νὰ πιστεύσῃ ὅτι παρέθετο ὁ Γαληνὸς τὸ πλημμελῶς ἔχον διακνέει ἀντὶ τοῦ διακναίει, δύναται νὰ μεταγράψῃ παρ' αὐτῷ «ΔιακνΑΙει: ὅπερ καὶ ἀποκναίει [τὸ δὲ αὐτὸ καὶ διακνΕει] λέγεται» ὡς ξένης χειρὸς προσθήκην σημειούμενος τὸ μεταξὺ τοῦ ἀποκναίει καὶ τοῦ λέγεται.

Ἐν τοῖς Ἱπποκρατεῖσι ἀναγινώσκειται Τόμ. Β', σελ. 153 «καὶ ἡ ἄσιπτή μᾶλλον διακναίει». Ἀπαντᾷ δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος διακναισθῆναι, οἷον Τόμ. Β', σελ. 592 «ἦν αὐτῇσι τι διακναισθὲν ἐνσαπῇ». σελ. 699 «ἦν τι ἐν αὐτῇ διακναισθὲν μὴ ἔη». σελ. 710 «ἦν ἐν αὐτῇσι τι διακναισθῇ ἢ ἐνσαπῇ». σελ. 712 «ἐπὴν διακναισθῇ τι τοῦ ἐμβρύου». Τῆς μετοχῆς ποιεῖται μνείαν καὶ ὁ Ἑρωτιανὸς γράφων σελ. 64, 13 «Διακναισθέν: διαφθαρέν»¹.

Παρ' Ὑποχρίφ φέρεται «Διακναιόμενον: διακναιόμενον, φθειρόμενον» καὶ «Διακνᾶσθαι: διαφθαρεῖν», ὅπερ μετατυποῦνται εἰς τὸ «Διακναισθέν: διαφθαρέν» ἢ «Διακναισθῇ: διαφθαρεῖ». Ἐξεδόθη δ' ὑπὸ τοῦ Σμυδιτίου καὶ «Διεκναισθῇ: ἀπώλετο» ἀντὶ τοῦ διεκλήσθῃ.

Οὐκ ὀλίγα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ῥήματος παραδείγματα πορίζουσιν ἡμῖν οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί, οἷον Αἰσχύλ. Προμ. 94: οἷσις αἰκίαισιν διακναιόμενος. 541: μυρίοις μόχθοις διακναιόμενος. Ἀγαμ. 65: διακναιόμενης τ' ἐν προτελείοις κάμχος. Εὐριπ. Κύκλ. 486: λαμπρὰν ὄψιν διακναίσει. Ἥλ. 1307: μίχ δ' ἀμφοτέρους ἄτη πατέρων διέκναισει. Ἰφιγ. Αἰθ. 27: τότε δ' ἀνθρώπων γυνῶμαι πολλάκι καὶ δυσάρεστοι διέκναισαν. Ἡρακλ. 296: παρὰ μικρὸν ψυχὴν ἤλθεν διακναίσει. Ἀριστοφ. Βυστρ. 1228: ἔνχ μὴ διακναίῃ τοὺς προλόγους ἡμῶν. Ἑκκλ. 957: πόθος, ὅς με διακναίσας ἔχει. Εἰρ. 251: οἷον πόλις τέλιναν διακναισθήσεται. Νεφ. 120: τὸ χρῶμα διακναισμένον. Φερεκράτ. Ἀποσπ. 43, 20: καὶ διακναικ' αἰσχιστά. Στράτ. Ἀποσπ. 1: Εὐριπίδου δὲ δρᾶμα δεξιότατον διέκναισ' Ὀρέστην.

Εὐρίσκειται δὲ καὶ παρὰ Γαληνῷ Τόμ. Α', σελ. 29 «οἱ δὲ καὶ ταῦτα πάσχουσι καὶ ῥοδοδάφνης ἐνίοτε τὰ νῶτα διακναιόονται» καὶ παρὰ

¹ Ἴδε Ἑρίγγαν Παράτηρ. Κριτ. σελ. 109 καὶ Βιβλιοθήκη Βεροῖος

Φίλωνι τῷ Ἰουδαίῳ Τόμ. Γ', σελ. 71 «καὶ ταῖς ἐναύλοις μνήμασι τῶν κακοπραγίων διακραύμενος καὶ διεσθιόμενος τὴν ψυχὴν ὁ δαί-
λωνος νυκτὸς εἰσέρη βηθείας».

Λέγεται καὶ κατακραύω, ὡς παρὰ Θεμιστίῳ σελ. 362, β' «καὶ εὐφράνθη ἐκ τὸν κατακραύων», καὶ ἐκκραύω, ὡς παρὰ Διοσκορίδῃ Τόμ. Β', σελ. 63 «ὅτι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δριμύτητα ἐκκραύει» καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ ΓΕ', 88 «ἐκκραύουσιν πλατεῖάσδοισι ἅπαντα».

Ἄλλὰ πολλῶ συχνότερον ἅπαντα παρὰ τε τοῖς παλαιοῖς καὶ τοῖς μεταγενεστέροις τὸ ἀποκραύειν, τελῶς ἀποκραύειν, ἀποκραύειν ἀηδία, ἀποκραύειν ἀηδία καὶ ἀναισθησία, κτλ. Ὁ σοφιστὴς Τίμαριος γράφει σελ. 42 «Ἀποκραύειν: κατ' ὀλίγον ἀποξύνειν καὶ ὥσπερ διαφθερίζειν», ὁ δ' ἀττικιστὴς Μοῖρις σελ. 73 «Ἀποκραύεις Ἀττικῶς, ἀναιρεῖς Ἑλληνικῶς», ὁ δὲ Φρόνιχος ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκέρου σελ. 28 «Ἀπολέσθαι γελῶντα: Ὀμηρος γέλω ἐκθανον, οἱ κωμικοὶ ἀποκραυσθῆναι τῷ γέλωτι». Ἀκριβῶς περὶ τοῦ προκειμένου ῥήματος διέλαβεν ὁ Ρουγκή-
νιος ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Τιμαρίου σελ. 42¹.

Τὸ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου φερόμενον Ἀποκραύειν: ἢ μετὰ βραχὺ ἀναιροῦσα λύπη» θὰ εἶχεν ἴσως κάλλιον, ἂν ἀντὶ τοῦ μετὰ βραχὺ ἀνεγινώσκετο κατὰ βραχὺ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ὡς μεταπίπτει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τὸ καθεὶς εἰς τὸ κατὰθεὶς καὶ τὸ μεθεὶς εἰς τὸ μετὰθεὶς, οὕτω καὶ τὸ κατεράσας εἰς τὸ κατὰΚεράσας καὶ τὸ μετεράσας εἰς τὸ μετὰΚεράσας.

Ὁ Πλούταρχος ἐν τοῖς Ἠθικοῖς ἔγραψε σελ. 149 «ἐπεὶ καὶ μεράχιον ἐστὶ, μύρου σπουδαίου Θρασυβούλῳ κομισθέντος, εἰς

¹ Ἰδε καὶ Πειρῶνα Μοῖρ. σελ. 73. Βυττεμβάχιον Πλουτ. Τόμ. Ζ', σελ. 410. Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. ἡμ. σελ. 120. Σμιδῆτιον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 248, κλπ. Ἐν δὲ Κόσστην Μνημ. 1874, σελ. 44.

ψυκτῆρα κατεράσας μέγαν καὶ προσεγγέας ἄκρατον ἐξέ-
πιεν» καὶ σελ. 801 «οἱ δ' Ἐφοροὶ κληρώσαντες ἓνα τῶν γε-
ρόντων ἐκέλευσαν εἰπεῖν τὸν αὐτὸν λόγον ἐκεῖνον, ὥσπερ εἰς
καθαρὸν ἀγγεῖον ἐκ βυπαροῦ μετεράσαντες, ὅπως εὐπρόσδε-
κτος γένηται τοῖς πολλοῖς». Ἀλλ' οἱ κώδικες ἐν μὲν τῷ πρώτῳ
χωρίῳ προσφέρουσι τρεῖς γραφάς, κατεράσας, κεράσας καὶ
κατ'ΑΚεράσας¹, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μόνην τὴν ἡμαρτημένην
μετ'ΑΚεράσαντες, ἣν ἐπηνώρωσεν ὁ Λοβέκκιος ἐν τῇ ἐκ-
δόσει τοῦ Φρυνίχου σελ. 65.

Καὶ παρὰ Γαληνῷ Τόμ. ΙΑ', σελ. 124 κεῖται κατὰ πλημ-
μελῇ ἀνάγνωσιν «εἰ δέ τι τῶν περίξ τῆς τομῆς φλεγμαῖνοι,
τῷ διὰ τῆς χαλκίτεως, ἐλαίῳ τήξας, ὅταν ἀτρέμα ψυχθῇ,
κατ'ΑΚεράσας εἰς θουίαν, μαλάττων τε ταῖς χερσὶ καὶ οἶ-
νον παραχέων» ἀντὶ τοῦ κατεράσας. Παρ' Ὀρειθασίῳ Τόμ.
Γ', σελ. 557 φέρεται ἐν τῷ κώδικι «εἰ δέ τι τῶν περίξ τῆς
τομῆς φλεγμαῖνοιο (Γρ. φλεγμαῖνοι), τῷ διὰ τῆς χαλ-
κίτεως, ἐλαίῳ τήξας, ὅταν ἀτρέμα ψυχθῇ, κατ'Αράσας εἰς
θουίαν, μαλάττων ταῖς χερσὶν οἶνον παραχέων». Ἐν Τόμ. Β',
σελ. 740 μετεβλήθη τὸ κατεράσας ὑπὸ τῶν γραφῶν εἰς
κατ'Αράσας καὶ καθ'ΑΙράσας.

Ποιεῖται δὲ πολλάκις ὁ Γαληνὸς χρῆσιν τῆς μετοχῆς κατε-
ράσας, οἷον Τόμ. ΙΒ', σελ. 683 «εἴτα κατεράσας εἰς θουίαν
καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἀνελοῦ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν». σελ. 734
«ἔπειτα εἰς θουίαν κατεράσας καὶ τρίψας ἐπίβαλε ὀποθαλ-
σάμου κοχλιάρια δύο». σελ. 934 «εἴτα κατεράσας εἰς θουίαν
λέαινε καὶ χρῶν». Τόμ. ΙΓ', σελ. 347 «καὶ εἰς θουίαν κατερά-
σας καὶ ἀναχόψας ἀνελόμενος χρῶν». σελ. 509 «καὶ τὸν λι-
θανωτὸν λειώσας καὶ κατεράσας εἰς θουίαν κτέ.». σελ. 512
καὶ 748 «κατεράσας δὲ εἰς θουίαν ὅξος ἐπίρραινε», σελ. 514
«καὶ οὕτως εἰς κακκάβην κατεράσας ἐκ τῆς θουείας ἐπέβαλλε
τὴν πιτυῖνην ῥητίνην». σελ. 885 «καὶ εἰς θουίαν κατεράσας
τρίβε». σελ. 886 «καὶ πάλιν ἕως ἐστὶ θερμῇ κατεράσας καὶ

¹ Ἡ Βυττεμβέργιον Πλουτ. Τόμ. Ζ', σελ. 928.

τρίψας ἀνελού». σελ. 945 «καὶ οὕτω κατεράσας εἰς θειάν μάλασσε καὶ χρῶ». σελ. 935 «κατεράσας εἰς θειάν καὶ ἀνακόψας χρῶ». Πρῶ. καὶ σελ. 539 «καὶ εἰς οἶνον κατεράσαντες ἐῷμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας». Ἐσφαλμένως ἐν σελ. 545 εἶνε γεγραμμένον «καὶ κατέρας εἰς ἄγγος ἐρυθροῦ χαλκοῦ καὶ θεῖς εἰς ἥλιον ἐπὶ ἡμέρας ἡ' κίνει δις τῆς ἡμέρας» ἀντὶ τοῦ κατεράσας. Εὐρίσκεται δ' ἐνίοτε παρὰ τῷ Γαληνῷ καὶ ἡ προστακτικὴ κατέρασον, οἷον Τόμ. ΙΓ', σελ. 440 «κατέρασον εἰς θειάν, ὕδατος ὀλίγου προϋποκειμένου, καὶ μαλάξας χρῶ». σελ. 512 «κατέρασον εἰς θειάν προκεχρισμένην ἐλαίῳ». σελ. 516 «κατέρασον εἰς θειάν καὶ μαλάξας ἀνελού». σελ. 740 «κατέρασον εἰς ψυχρὸν ὕδωρ». σελ. 751 «κατέρασον ἐπάνω τῶν τετριμμένων». Τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος προστακτικὴν βλέπει τις καὶ ἐν τοῖς τοῦ Δαμοκράτους παρὰ Γαληνῷ Τόμ. ΙΓ', σελ. 919. Οὐ μόνον δὲ τοῦ ἀορίστου κατέρασον παρέχει ἡμῖν παραδείγματα ὁ Γαληνὸς ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνεστώτος κατέρα λέγων Τόμ. ΙΒ', σελ. 736 «καὶ ἀνακόψας κατέρα εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον». σελ. 837 «καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνελόμενος χρῶ». Τόμ. ΙΓ', σελ. 52 «καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς χρῶ». σελ. 53 «καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνελόμενος δίδου». σελ. 98 «καὶ μίξας ἐπιμελῶς κατέρα εἰς ἀγγεῖον ὑελού». σελ. 537 «καὶ κινήσας εἰς θειάν κατέρα». σελ. 746 «κατέρα εἰς θειάν καὶ μαλάξας ἀναιροῦ» σελ. 856 «τὰ δὲ τηκτὰ τήκε καὶ κατέρα καὶ ἀνακόψας ἀνελόμενος χρῶ».

Οὐδὲν δὲ κωλύει νὰ καταλεχθῶσιν ἐνταῦθα καὶ τὰ χωρία, ἐν οἷς τὸ ἐξεράν-ἐξέρα-ἐξερά καὶ τὸ ἐξεράσας-ἐξεράσαντες εἶνε ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ τεθειμένα. Τόμ. ΙΓ', σελ. 168 «χλιαρῷ ποτίσας ἀνάγκασε ἐξεράν». σελ. 541 «καὶ εἰς οἶνον Ἰταλικὸν ἐξέρα». σελ. 1014 «ἐξέρα εἰς ἕτερον ἀγγεῖον καὶ πάλιν ἔψε». Τόμ. ΙΘ', σελ. 319 «καθ' ἣν καὶ τὸ ἐξ ὑποστροφῆς ἐν αὐτῷ γινόμενον θύραζε ἐξερά»¹. Τόμ. ΙΓ', σελ. 182 «ἐξεράσας εἰς θειάν καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἀνελόμενος

¹ Πρῶ. καὶ Πλούταρχον Ἠθικ. σελ. 904, δ'.

χρῶ». σελ. 360 «καὶ εἰς θουίαν ἐξεράσας ἀνελόμενος χρῶ». σελ. 736 καὶ 737 «εἰς θουίαν ἐξεράσας καὶ ἀνακόφας καὶ μαλάξας ἀνελόμενος χρῶ». σελ. 741 «καὶ εἰς θουίαν ἐξεράσας ἀνελόμενος χρῶ». σελ. 803 «καὶ εἰς θουίαν ἐξεράσας καὶ μαλακὰ μαλάξας χρῶ». σελ. 804 «ἔπειτα εἰς θουίαν ἐξεράσας καὶ μαλάξας ἀνελόμενος χρῶ». σελ. 933 καὶ 936 καὶ 937 «εἰς θουίαν ἐξεράσας καὶ ἀνακόφας ἀνελόμενος χρῶ». σελ. 1024 «καὶ εἰς θουίαν ἐξεράσας καὶ ἀνακόφας ἐπίβαλλε κτέ.». σελ. 1041 «ἐξεράσας εἰς ὀστράκινον μετρητὴν τίθει ἐν ἡλίῳ». σελ. 648 «εἰς οἶνον ἐξεράσαντες ἐῷμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας». Τόμ. IB', σελ. 732 «καὶ εἰς θουίαν ἐξεράσαντες τρίβομεν». Τόμ. IO', σελ. 419 «ἀλλ' ἐξεράσαντες πάλιν ὀρέγονται».

Εἶδομεν ὅτι κακῶς ἐν τοῖς Ἑθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου ἀναγνωσθὲν τὸ μετεράσαντες ἐγένετο μετὰ Κεράσαντες. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶνε παρεφθαρμένον καὶ τὸ παρὰ Διοσκοριδῇ Τόμ. Α', σελ. 64 «μετὰ Κεράσας δὲ ἐκ τοῦ κυρτιδίου ἐξιπωθὲν ἄρωμα¹ εἰς τὸν λουτήρα πάλιν ἐπίνει τοῦ ἥρωματισμένου ἐλαίου τὸ ἴσον πλῆθος τῷ προτέρῳ». Οὐδεῖς, νομίζομεν, δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Διοσκοριδοῦ μετεράσας, τοῦτέστι μεταγίσας, ὡς ἐν σελ. 742 «μετὰ δὲ ταῦτα μετεράσας τὸν οἶνον εἰς ἕτερον ἀγγεῖον ἀπόθου περισφηνώσας ἐπιμελῶς» καὶ «εἴτα ὑλίσας καὶ μετεράσας ἀπόθου»². Πρβ. καὶ σελ. 748 «εἰς ἄλλην χύτραν ὡμὴν μετέρασον αὐτό». Ἀναγινώσκεται δὲ καὶ παρὰ Γαληνῷ Τόμ. IB', σελ. 487 καὶ 488 «εἰς θουίαν μετεράσας καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς» καὶ σελ. 490 «μετεράσας εἰς ἀγγεῖον χαλκοῦν γεγανωμένον» καὶ σελ. 491 «μετεράσας εἰς ἀγγεῖον γεγανωμένον» καὶ σελ. 844 «εἰς θουίαν μετεράσας καὶ μαλάξας».

Συχνότερον μεταχειρίζεται ὁ Διοσκορίδης τὴν μετοχὴν κατεράσας, οἷον Τόμ. Α', σελ. 44 «κατεράσας εἰς ἀγγεῖον τοῦ

¹ Γραπτέον ἴσως «τὸ ἐξιπωθὲν φύραμα».

² Παρ' Ὁρειβάσιον Τόμ. Α', σελ. 398 φέρεται στίχα Διουλίας καὶ μετεράσας ἀπόθου.

παρόντος τὸ κρεῖσσον». σελ. 46 «εἰς καινὸν ἀγγεῖον προκεκλυσμένον οἶνω παλαιῷ κατεράσας ἀποτίθεσο». σελ. 209 «κατεράσας εἰς θυῖαν καθάρισας τε ἔμβαλε εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον». σελ. 210 «κατεράσας αὐτὸ εἰς ὕδωρ καὶ ψύξας». σελ. 766 «εἶτα κατεράσας πάντα εἰς κρατῆρα πλατύστομον καινόν». σελ. 768 «καὶ τὸ λοιπὸν κατεράσας εἰς θυῖαν». σελ. 769 «ἐπὶ πᾶσι δὲ κατεράσας αὐτὴν εἰς λοπάδα κεραμέαν (Γρ. κεραμεᾶν)¹ καινήν». Πρβ. καὶ σελ. 779 «εἶτα εἰς τὰς δεξαμενάς κατεράσαντες ἑῷσι».

Ἀπαντᾷ δὲ παρὰ τῷ Διοσκορίδῃ καὶ τὸ ἐξεραῖν Τόμ. Α', σελ. 261 «ἐξεραῖν δὲ δεῖ συνεχῶς πίνοντας» καὶ ὁ ἀόριστος αὐτοῦ ἐξεραῖσαι Τόμ. Β', σελ. 29 «δεῖ δὲ μετὰ τὸ ἐξεραῖσαι αὐτοὺς ποτίζειν οἶνον ἀψινθίτην» καὶ ὁ παθητικὸς ἐξεραθῆναι Τόμ. Β', σελ. 23 «βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξεραθῆναι—ἄκρατος σὺν ἀψινθίῳ πινόμενος» καὶ ἡ μετοχὴ αὐτοῦ ἐξεραθέν Τόμ. Β', σελ. 334 «βοηθεῖ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ οὔρον ἀνθρώπινον ποθέν καὶ ἐξεραθέν».

Τὸ ῥῆμα *ἐραῖν*, τουτέστι χεῖν ἢ κενεῖν, οὐδέποτε ἀπλοῦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐξεφύετο ἀλλ' αἰείποτε σύνθετον, ὡς *ἈΠεραῖν*, *ΔΙεραῖν*, *ΚΑΤεραῖν* καὶ *ΕΠΙΚΑΤεραῖν*, *ΜΕΤεραῖν*, *ΣΥΝεραῖν*, *ΕΞεραῖν* καὶ *ΚΑΤΕΞεραῖν*. Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἡσυχίου ἀναγινώσκειται «*Εῤῥασαι*: κενῶσαι». Ἀλλ' ὁ Σμυρνίτιος εἰκάζει «*Κεράσαι*: ἐνῶσαι». Κεῖται δὲ παρ' Ἡσυχίου «*Κεράσαι*: μιῖται, ἐνῶσαι, συνάψαι»².

Τοῦ *ἀπεραῖν* ἐπονήσατο χρῆσιν ὁ Γαληνὸς Τόμ. ΙΓ', σελ. 174 «μυλίστιν εἰ καὶ ἀπερῶεν τὰς τριτάτας» καὶ ὁ Στράβων σελ. 52 «βίχσασθαι καὶ ἀπεραῖσαι τὸ πλεονάζον» καὶ ὁ Ἀλκίφρων Γ', ζ', 2 «ἤγαγεν ὡς ἐκρυπτόν οἷα καὶ ἀπεραῖν ἀπηνάγκασεν»³. Πρβ. καὶ Ἡσυχίου «*ΕΞε-*

¹ Ὁ Μεινέκιος ἐπιλαθόμενος, ὡς φαίνεται, ὅτι ἐπὶ τῆς ληγούσης τὸ προκείμενον ἐπιθετον ἐτονίζετο, *κεραμεᾶν* ἐκ τοῦ *κεραμεοῦς*, μετετύπωσε τὸ παρὰ Στράβωνι σελ. 822 «ἐν κεραμαῖαις σοροῖς» εἰς τὸ *κεραμέαις* ἀντὶ τοῦ *κεραμεαῖς*.

² Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Σοφοκλ. Α', σελ. 96 ἐκδ. β'.

³ Ἀναγνώστειον ἘΠηνάγκασεν. Ὁ Βυττεμβάχιος Πλουτ. Τόμ. Ζ', σελ.

μήμεζεν: ἀπὸήρασεν, ἐξέχευεν». Ὁ Πίπκολος ἐν τῇ περὶ Ζώων Ἱστορίᾳ τοῦ Ἀριστοτέλους σελ. 399 ἐξέδωκεν «ἐπὶ ἀπεράσῃ» ἀντὶ τοῦ «ἐν ἀπορήσῃ». Τὸ παρὰ Θεοφράστῳ Αἰτ. Φυτ. Α', ιζ', 10 «τῆς ὑγρότητος ἀπελαθείσης» μετετύπωσεν ὁ Σνειδῆρος¹ εἰς τὸ ἀπερασθείσης. Ἄλλ' ὥφειλε νὰ γράψῃ ἀπεραθείσης ἄνευ τοῦ Σ.

Συχνότερον τοῦ ῥήματος ἀπερᾶν εἶνε τὸ ἐξ αὐτοῦ πηρηγμένον ὄνομα ἀπέραςις ἀπνοῶν καὶ παρ' ἄλλοις καὶ μάλιστα παρὰ τῷ Θεοφράστῳ. Θεοφρ. Αἰτ. Φυτ. Β', η', 4 «τοῦτο δὲ παθόντα καὶ ἀπέραςιν τινα ἔλκεεν ὑγροῦ καὶ πνεύματος». Β', θ', 8 «εὐπνοῶν τε καὶ ἀπέραςιν ποιοῦσα». Β', ια', 11 «ἔστι δὲ ἐν τῇ τελειώσει ὁ πόνος καὶ ἡ ἀπέραςις». Β', ιε', 4 «λαχρῶναι τινα ἀποπνοῇ καὶ ἀπέραςιν². π. Ἰδρώτ. 19 «ἡ γὰρ κατ' ἄλλον τρόπον ἀπέραςις ἢ κατὰ τὸν αὐτόν». Στράβ. σελ. 389 «τυφλῶν ὄντων καὶ μὴ δεχομένων ἀπέραςιν». Πλούτ. Ἡθικ. σελ. 134 «τοὺς μὲν ἐμέτους ποιητέον ἄνευ φαρμακείας καὶ περιεργίας, μηδὲν ἐκταχέοντας ἀλλ' ὅσον ἀπεψίν ἐκφυγεῖν αὐτόθεν ἀφιέντας ἀπραγμόνως τῷ πλεονάζοντι τὴν ἀπέραςιν³. Ἰάμβλιχ. π. Μυστηρ. Γ', 9 «ἀπέραςιν δὲ καὶ ἀποκάθαρσιν ἱατρείᾳ τε οὐδ' αὖτις αὐτὸ κλητέον⁴. Ὁρειβάσι. Τόμ. Δ', σελ. 68 «εὐκολίας πρὸς τὰς ἀπεράσεις γεγεννημένης». Σχολ. σελ. 529 «Ἀπεράσεις: ὥστε τοὺς ἐμέτους ἀπεράσεις ἐκάλεσαν». Γρηγόριον «ὅτι τοὺς ἐμέτους κατέ.».

Τοῦ μετὰ τῆς ΔΙΑ προθέσεως συνθεμιμένου ῥήματος τὸ μὲν ἐνεργητικὸν παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν εὐρέθη, τὸ δὲ παθητικὸν παρὰ μόνῳ τῷ Πλουτάρχῳ ἄπαξ ἐν τοῖς Ἡθικοῖς, ὡς καὶ τὸ ὄνομα διέραμα, οἷον σελ. 692 «ἐξῆνθε γὰρ καὶ ἀποπνεῖ διερωμένου πολλὰκις» καὶ σελ. 1088 «διεράματι τοῦ σώματος χρῆσθαι τῇ ψυχῇ».

Τὸ παρ' Ἡσυχίῳ «Διῆσαν: διέρισκον» μεταγράφει ὁ Σμιδίτιος «Διέσησαν: διέρασσαν». Περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν ἡμεῖς νὰ εἰπωμεν 856 διατείνεται ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἀκρίπρονος ἐγράφη τὸ ἀπλοῦν ἠνάγκασεν, προσετέθη δ' αὐτῷ ἡ πρόθεσις κατὰ πλάνην τοῦ βιβλιογράφου ἐκ τοῦ ἈΠερᾶν.

¹ Θεοφρ. Τόμ. Α', σελ. 373 καὶ Τόμ. Δ', σελ. 87.

² Εἶνε δὲ τὸ ἀπέραςιν ἀνάγνωσις τοῦ Σνειδῆρου (Θεοφρ. Τόμ. Α', σελ. 425 καὶ Τόμ. Δ', σελ. 173) ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀΦΑΙρΕσιν.

³ Ἴδε Βυττεμβάχιον Πλουτ. Τόμ. Ζ', σελ. 853 κέξ.

⁴ Ἐν τοῖς κώδιξι φέρεται καὶ ἡ μαρτυρημένη γραφὴ ἀΦΑΙρΕσιν.

ἢ ὅτι τοῦ ἀνκυζήτου τύπου δι'Ερασσαν προτιμητέος εἶνε ὁ ἠρξήμενος δι'Ηρασαν.

Τοῦ κατεράν πολλά παραδείγματα κατελίζχμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν¹. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ Στράβωνι σελ. 812 «εἶτα τὸ μελίκρατον κατήρασε», περὶ οὗ ἐν ταῖς Χρηστομαθείαις εἶνε γεγραμμένον «ὅτι κατήρασε λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ τοῦ κατέπιεν, ἐναντίως τῷ ἐξήρασει», καὶ παρ' Ἀγαθαγγίδῃ ἐν τοῖς περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης § 28 «εἰς ἀγγεῖον κατήρασαν» καὶ παρὰ Δημητρίῳ ἐν τῷ περὶ Ἑρμηνείας § 302 «καὶ πολλήν τινα τοιαύτην δυσφημίαν κατήρασε τοῦ δικαστηρίου» (=κατέχευε, κατήντησε, κατεσχέδασε). Ἐν τῷ Ὀνομαστικῷ τοῦ Πολυδεύκου λέγεται «ὅθεν εἴρηται ἐν τῇ μέσῃ κομωδίᾳ κατασταμνίζειν τὸν οἶνον τὸ κατεράν» (Ζ', 162). Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τῷ κατασταμνίζειν τρόπον εἶνε ἐσχηματισμένα τὸ παρὰ Διοσκορίδῃ μάλιστα ἅπαντῶν καταγγίζειν, ὅσον «καὶ μετὰ τοῦτο ψύξαντας καταγγίζειν εἰς ἀγγεῖον πεπισσωμένον» ἐνιοὶ δὲ θαλάττης πελαγίης καὶ ὕδατος ὁμβρίου καὶ μέλιτος καὶ γλεῦκους ἴσα μίζκντες καὶ καταγγισαντες ἡλιχῶσιν ἐπὶ ἡμέρας μ'» (Τόμ. Α', σελ. 701 Πρβ. καὶ σελ. 702. 703. 706, κτλ.), καὶ τὸ ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους μνημονευόμενον καταχτυρίζειν, ὅπερ ἰσοδύναμον τῷ ἐρχτυρίζειν ἐκλαμβάνεται². Συνωνυμεῖ δὲ τῷ ῥήματι κατεράν οὐ μόνον τὸ κατασταμνίζειν καὶ τὸ καταγγίζειν ἀλλὰ καὶ τὸ κατακερῶν, ὥς γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ Γαληνοῦ «καὶ εἰς θυσίαν κατεράσας τρίβε—καὶ πάλιν κατακενώσας τρίβε—καὶ κατακενώσας εἰς θυσίαν πάλιν τὸ τρίτον τρίβε—καὶ πάλιν ἕως ἑστὶ θερμὴ κατεράσας καὶ τρίψας ἀνελοῦ» (Τόμ. ΙΓ', σελ. 885—6).

Τοῦ ἐπικατεράν μόνος ὁ Γαληνὸς παρέχει ἡμῖν παραδείγματα λέγων «καὶ λειοτριβεῦσιν αὐτὰ σὺν ὀλίγῳ γλυκεῖ καὶ ἐπικατερώσι καὶ συνέψουσιν» καὶ «ψύξαντας μᾶλλον καὶ ξύοντας ἥπερ ἐπικατερεῶντας» (Τόμ. ΙΓ', σελ. 39 καὶ σελ. 491).

Τοῦ μετεράν οὐκ ὀλίγα παρετέθησαν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν μαρτύ-

¹ σελ. 177 καὶ σελ. 180.

² Ἴδε Βεγκκρον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 317 καὶ Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Τόμ. Β', σελ. 337 καὶ σελ. 4212.

ρια¹. Πλημμελῶς ἔχει τὸ παρὰ Ψελλῷ ἀναγινωσκόμενον «ἡ μετερασθῶ-
μεν ὑπὸ θεοῦ εἰς τόπον ἄλλον καὶ ἀσώμακτον» (Πατρολ. Ἑλλ.ν. Τόμ.
PKB', σελ. 1125, 6'). Τὸ ὄνομα μετέρασις κεῖται παρὰ τῷ Σααρναῶ
σελ. 193 Ἑρμ. «συνεκτικὴν δὲ τὴν μετέρασιν τε καὶ σφηνώσιν».

Συνώνυμα τῷ μετεράν, τουτέστι μετακενοῦν, εἶνε τὸ μεταγγίζειν,
ἐξ οὗ τὸ μεταγγισμός, καὶ τὸ μετατρίβειν καὶ τὸ μεταχεῖν, οἷον Γα-
λην. Τόμ. ΙΑ', σελ. 215 «μεταγγίζειν αὐτὰ εἰς τὴν ἐτέραν (χύτραν)». Διοσκορίδ. Τόμ. Α', σελ. 64 «μετάγγιζε δὲ πολλάκις εἰς ἕτερα ἀγ-
γεῖα μέλιτι κατακεχρισμένα», κτλ. Ἀνθολ. Παλατ. Θ', 180 «καὶ
συγκυκῶσα καὶ μετατρίβουσ' αὐ πάλιν». Γεωπον. Θ', ιη', 8 «εἰς ἀγ-
γεῖα κηθαρά μετατρίβεις», κτλ. Διοσκορίδ. Τόμ. Α', σελ. 701 «καὶ
μετὰ τὸν χειμῶνα μετάχει εἰς κερύμια». Ὁρειβάς. Τόμ. Β', σελ. 273
«καὶ μεταχεῖται εἰς ἐτέραν χύτραν ὁ χυλός», κτλ. Παρρηρησιεύων
δ' ὅτι, ὡς λέγεται καταγγίζειν καὶ μεταγγίζειν, οὕτω καὶ ἐξαγγί-
ζειν, τουτέστιν ἐκβάλλειν ἢ ἐκχεῖν ἐξ ἄλλου ἢ ἄλλου ἐκκενοῦν, οὗ μό-
νον τὸ παθητικὸν εὐρέθη ἄπαξ ἐν τοῖς Ἱπποκρατέοις «καὶ ἐξαγγί-
ζοιτ' ἂν καθ' ἐκάστην ἡμέρην». Ἀλλ' οἱ νέοι ἐκδόται ἔγραψαν ἐξαλί-
ζοιτ' ἂν ἢ ἐξαλίζοιτο ἂν. Πρβ. Γαληνὸν Τόμ. ΙΘ', σελ. 98 «Ἐξαλί-
ζοιτο: ἐκκενοῦτο»².

Τὸ συνεράν βλέπει τις παρ' Ἱσοκράτει σελ. 110, 6' «συνεράσαι
τοὺς λόγους ἄπαντας» καὶ παρ' Ἀριστοτέλει Τόμ. Γ', σελ. 105, 51
Διδ. «ὅταν ἐξαίρεθέντα συνεράσῃ τις πλείω τοιαῦτα εἰς κύστιν» καὶ
σελ. 374, 52 «κἂν πολλὰ συνεράσας τις ὥς εἰς κύστιν ἢ τι τοιοῦ-
τον ἐψῆ» καὶ ἐν τοῖς Ἱπποκρατέοις Τόμ. Β', σελ. 789 «ἐς ἐχθρὸν συ-
νεράσαι». Ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς τοῦ Ἀθηναίου βιβλ. Η', κεφ. 64
ἀναγινώσκειται «Ἐρχοι δὲ εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσχω-
γχαί³, ἀπὸ τοῦ συνεράν καὶ συμφέρειν ἕκαστον». Ὁ Εὐστάθιος γράτ

¹ σελ. 179.

² Ἴδε Φοῆσιον Οἰκονομ. Ἱπποκρ. σελ. 130 καὶ Ἑρμερίσιον Ἱππο-
κράτ. Τόμ. Β', σελ. 46.

³ Ὁ Μεινέκιος ἀκολουθήσας τῷ Κασαυδόνῃ ἐξέδωκε ΣΥΝΑΓΩΓΑΙ. Παρ'
Εὐσταθίῳ ἐν μὲν σελ. 1702 ἀναγινώσκειται «Ἐτι ὅρα καὶ τὸ αἰ ἀπὸ τῶν συμ-
βολῶν εἰσαγωγαί, ὅπερ ἐστὶ περιφρασὶς τοῦ αἰ συμβολαί, αἰ συμποσιακαί
δηλαδὴ», ἐν δὲ σελ. 1119 «Ἐρανὸς δὲ εἰσὶν ἡ ἀπὸ συμβολῶν συναγωγή».

φει συνερᾶσθαι ἀντὶ τοῦ συνερᾶν σελ. 1702 «Καθὼ δηλοῖ ὁ Δειπνοσοφιστὴς λέγων ὅτι ἔρανοί εἰσι κατὰ τοὺς πολλοὺς¹ αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσχωγαί, ἀπὸ τοῦ συνερᾶσθαι, φησί, καὶ συμφέρειν ἕκαστον — "Ορα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ συνερᾶσθαι καινὸν ὄν· καὶ ἴσως ἀπ' αὐτοῦ γίνεται κατ' ἔννοιαν ἐναντίαν τὸ ἐξερᾶν, οὗ πλείων χρῆσις· ἔτι δὲ καὶ τὸ συμφέρειν γλυκέως ῥηθὲν καὶ δηλοῦν τὸ συνάγειν, ὅπερ ἐπὶ βραχέως συνδιαφέρειν λέγεται»².

Τὸ ἐξερᾶν εἶνε τὸ κοινότατον καὶ γνωστότατον τῶν ἐκ τοῦ ἐρᾶν συμβεβηκότων ῥημάτων ἀπαντῶν καὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς ποιηταῖς ἐνίοτε, οἷον παρὰ Φερεκράτει Ἀποσπ. 125, 1 :

ὦ μαλάχας μὲν ἐξερῶν, ἀναπνέων δ' ὑάκινθον,
ἀνθ' οὗ ὁ Πόρσων ἄνευ τινὸς ἀνάγκης εἵκασεν ἐξεμῶν³, καὶ παρὰ Κράτητι Ἀποσπ. 14, 8 :

τὴν χύτραν χρῆν ἐξερᾶν τὰ τεύτλα.
καὶ παρ' Ἀριστοφάνει Σφήζ. 993 :

φέρ' ἐξεράσω.
καὶ Ἀλκων. 341 :

τοὺς λίθους νῦν μοι χαμᾶζε πρῶτον ἐξεράσατε.
Σχολ. «Φέρ' ἐξεράσω· ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν γῆν μεταβαλῶ⁴ τὰς ψήφους· ἔρχ γὰρ ἡ γῆ» καὶ «Ἐξεράσατε· ἀντὶ τοῦ ἐκκενώσατε, ἐκβάλετε, ἀπεριβύσατε. Πεποιήται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῆς ἔρας, τουτέστι τῆς γῆς». Πρβ. καὶ Ἑτυμ. Μέγ. σελ. 422, 1 «Ἐξ οὗ καὶ ἐξεράσαι τὰ τὴν τροφήν εἰς τὴν γῆν ἀπορριῦσαι»,

Φέρεται δὲ καὶ παρὰ Δημοσθένει σελ. 963, 62 καὶ σελ. 993, 28 «ἐξέρα τὸ ὕδωρ» καὶ παρ' Αἰνεία Τακτ. ΛΑ', 13 «ἐξεράσας τὸ ἔλαιον ἀναγνώσεται» καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνακσεὶ Ῥωμ. Ἀρχ. Β', 69 «παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἱεροφαντῶν ἐξεράσαι τὸ ὕδωρ» καὶ παρὰ Διογένηι τῷ Λαερτιάδι Θ', 4 «εἴ τις δύναται τὰ ἔντερα πιέσας τὸ ὑγρὸν

¹ Γραπτέον ἴσως παλαιούς.

² Πρβ. καὶ Στοῦρζιον Ἑτυμ. Μέγ. σελ. 369, 32.

³ Adversar. σελ. 123. Ἴδε Λοβέκκιον Φρυν. σελ. 64 καὶ Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Τόμ. Β', σελ. 319.

⁴ Γραπτέον ἴσως κατὰ δέλω.

ἐξεραῖσαι καὶ παρὰ Συνεσίῳ Ἐπιστ. ΡΑ' «οὐκ ἔστιν ἀπὸ κιβωτίων ἐξεραῖσαι βιβλία» καὶ παρὰ Ψευδοχριστοτέλει Τόμ. Δ', σελ. 278, 31 «ὅταν δ' ὥσπερ ἐξεράσωσι, κουφίζονται» καὶ παρ' Εὐστάθιῳ Πονημ. σελ. 163, 65 «εἰς ἔμετον προκαλούμεθα τοὺς φαγόντας ὡς καὶ αὐτὸ ἐξεραῖσαι τὸ ἐντεθέν» καὶ σελ. 248, 88 «ἐξεράσω τὰ κατὰ τοῦ μητροπολίτου» καὶ σελ. 301, 11 «κατὰ ἐκάστην ἀπκαύωρσιν ἐξεράσας χρήματα»¹.

Ἐν τοῖς Ἱπποκράτειοις εὐρίσκεται οὐ μόνον τὸ ἐνεργητικὸν ἀλλὰ καὶ τὸ παθητικόν, οἷον Τόμ. Β', σελ. 234 «ἐπὴν ἐξεράσῃς τὸ ὕδωρ» καὶ σελ. 458 «καὶ τὴν κεφαλὴν βαρέεται καὶ ἐξεραῖ» καὶ σελ. 710 «ἐπειδὴν τὸ αἷμα ἐξεραθὲν ὑπόχολον γένηται»². Πρβ. καὶ Παῦλον Αἰγινήτην σελ. 170, 50 «μετὰ τὸ ἐξεραθῆναι».

Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἱππολίου κεῖται «Ἐξέλεα· ἐξήρα», ὅπερ μετα-
τυπωτέον ἴσως εἰς τὸ «Ἐξέμεε· ἐξήρα». Περὶ τοῦ προκειμένου ἐξε-
μήμεκεν ποιοῦμενος λόγον ὁ Ἱπύχιος γράφει «Ἐξεμήμεκεν· ἀπήρα-
σεν, ἐξέχεεν».

Ἐκ τοῦ ἐξεραῖν ἐσχηματίσθη τὸ ὄνομα ἐξέραμα, οὗ ἐγένετο χρήσις ἐν τῇ Β' Ἐπιστολῇ τοῦ Πέτρου Β', 22 «κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα». Παρὰ τοῖς Παροιμιογράφοις λέγεται «κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν ἴδιον ἔμετον» ἢ ἄνευ τῆς μετοχῆς «κύων ἐπὶ (ἢ εἰς) τὸν ἴδιον ἔμετον». Τοῦ ἐξέραμα, οὗ φέρεται καὶ τύπος πλημμελὲς ἐξέρασμα ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδοηρωδιανοῦ σελ. 31, πορίζει ἡμῖν παρὰ-
δειγμα καὶ ὁ Εὐστάθιος Πονημ. σελ. 248. Γράφει δ' ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι καὶ «ὡμολόγησας ἄρα ἐν συλλόγῳ τῷ κατὰ σὲ ἐξεραστῆς εἶ-
ναι», ἐν δὲ ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεμβολαῖς σελ. 1856 «ἀπειλουμένη τὴν διὰ αἰκίας ἐξέρασιν». Παρεφθαρμένον πάντως εἶνε τὸ ἐν τοῖς Ἱπ-
ποκράτειοις «ὡσάτως τὸ ἐπίχολον καὶ ἔναιμιον σῶμα μελαγχολικὸν μὴ ἔχον ἐξερώσας» ἢ ἐξερώσας, ὡς γράφεται παρὰ τῷ σοφιστῇ Παλλαδίῳ³, ὅστις παρθέμενος τὴν ῥῆσιν ταύτην ποιεῖται τὴν ἐξῆς ἐν τῷ σχολίῳ παρκτηρήσιν· «Λέγει οὖν Ἱπποκράτης ὅτι τὸ ξανθοχα-

¹ Τὴν παρὰ Πλουτάρχῳ καὶ Γαληνῷ καὶ Διοσκορίδῃ χρῆσιν ἐδηλώσαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν σελ. 90 καὶ σελ. 178 καὶ σελ. 180.

² Ἴδε καὶ Λοδέκκιον Φρυν. σελ. 64.

³ Σχολ. εἰς Ἱπποκρ. καὶ Γαλην. Τόμ. Β', σελ. 176.

λικόν καὶ ὑσμινον σῶμα μελαγχολικόν, ἐὰν μὴ ἔχῃ ἐξερῶσεις, του-
τέστι κενώσεις». Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἐξεῤῥᾶν ἀδύνατον εἶνε νὰ παραχθῇ
τύπος ἐξέρῳαις ἢ ἐξέΡΡῳαις, ἀναγκαστέον ἐν τῇ ἐκ τῶν Ἰπποκρα-
τείων ῥήσει ἐξεῤῥᾶσις ἢ γουιν ἐξεῤῥᾶσις.

Τὸ κατεξεῤῥᾶν ἀπαντᾷ παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρῇ σελ. 47
«κατεξεῤῥᾶσιν αὐτῶν τῶν ἀγαλμάτων» καὶ ἐν τῇς Ἐπικτήτου Δια-
τριβῆς Γ', γ', 23 «καὶ μὴ κατεξεῤῥᾶ αὐτῶν τὸ στυτοῦ ὀλέγμῃ» καὶ
Γ', κζ', 6 «ὑπαγε, ζήτει τίνων κατεξεῤῥᾶσις». Ἀεξεῤῥᾶν εἶπεν ὁ
Σχολιαστὴς τοῦ Ὀππικανοῦ Ἀλυστ. Α', 137 «ἀναπτύων: ἀρεξεῤῥᾶν».
Μεταχειρίζεται δ' αὖτος καὶ τὸν ἀνυόζητον τοῦ ἐξεῤῥᾶν ἀόριστον Α',
560 «ἀπήμεσε: ἀπέπτυσεν, ἐξέῤῥᾶσεν, ἐξέχευεν» καὶ Γ', 161 «ἀνή-
μεσαν: ἐξεῤῥᾶσαν, ἔχυσαν, ἀνέδωκαν».

Τὸ ἐξεῤῥᾶν παραφθαρὲν ἐν τῇ χυδία λαλιᾷ ἐγένετο ξεῤῥᾶ ἢ ξεῤῥᾶω,
τουτέστιν ἐμῶ, ἀν' οὗ πρὸς δῆλωσιν μεγάλου καὶ σφοδροῦ ἐμέτου
παρακλιμάνεσθαι τὸ ξεῤῥᾶβολῶ ἢ ξεῤῥᾶβολᾶω. Κυκλοῦνται δὲ παρὰ
τοῖς ἰδιώταις καὶ τὰ ὀνόματα ξεῤῥᾶσμα, ξεῤῥᾶτ(ν) καὶ ξεῤῥᾶτικῶ(ν).

Περὶ τοῦ ἐν τῇ δημῳδῇ φωνῇ συνήθους ῥήματος ποιοῦμενος λόγον
ὁ αἰοιδίμος Κοραῖς ἐν τῷ Ε' τόμῳ τῶν Ἀτάκτων σελ. 250 γράφει:

ΞΕΡΝΩ, Δ. Σ. (vomir), Ἐμῶ, Ἑλλ. καὶ σπανιώτερον Ἐξεῤῥᾶ, Ἑλλ.
ὡς ὁ Ἰπποκράτης (Περὶ νόσου. IV, 23, σελ. 141, Lind) μίαν ἥσως φο-
ρὰν: «Γαστήρ δὲ σκληρὴ γίνεται... καὶ τὴν κεφαλὴν βράζειται, καὶ
ἐξεῤῥᾷ». Ὡς ἀπὸ τοῦ Ξεῤῥᾶω, Ἑλλ. προσθέσαντες τὸ ν ἐσχηματίσαμεν
τὸ Ξερνῶ, Δ. Σ. οὕτως ἀπὸ τοῦ Ἐξεῤῥᾶω τὸ Ἐξεῤῥᾶν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κοραῖς. Ἡμεῖς δ' ἀπλῶς ἐν τῷ παρόντι ὑπομνή-
σκοντες ὅτι συγνή ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ εἶνε ἡ ἐπένθεσις τοῦ Ν,
ὅσον περνῶ, ξεῤῥᾶω, γερνῶ, φέρνῶ, θέρνῶ, γθέρνῶ, παίρνῶ, σέρνῶ ἢ
σούρνῶ (=σύρω), στέλλῶ, χαλᾶω, κτλ. καὶ εἰς ἄλλον καιρὸν ἀπα-
θήμενοι τὸν ἀκριβεῖ περὶ τοῦ πράγματος λόγον κατὰχωρίζομεν παρα-
δείγματά τινά τοῦ κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ Ε ψιλοῦ τύπου ξεῤῥᾶν-ξεῤῥᾶσαι
ἐκ τοῦ ἐσχάτου ἐλληνισμοῦ. Ψευδογλῆκην. Τόμ. ΙΔ', σελ. 544 «ἔξες-
δ' αὐτὸν μετὰ τὸ δειπνήσαι ἐμέσχι εἴτε τῷ πρώτῳ ἔξεῤῥᾶσαι». Ὀρνε-
σόφ. σελ. 522, 26 Ἐρχ. «ἄρχεται χαμαῖσθαι καὶ ξεῤῥᾶν» (σελ. 523,

¹ Τὸ κατὰ δοτικὴν πτῶσιν ἐξενηγεμένον αὐτῷ παλαιῷ εὐρομεν καὶ παρ' ἄλλοις
τῶν μεταγενεστέρων.

6: χασμῆ καὶ ἐμέττει) ¹. σελ. 527, 22 «ξεραῖ φλέγματα πράσινα» (σελ. 528, 4: ἐμέττει φλέγματα πρασίζοντα). σελ. 528, 12 «εἰς τὸ ξηράσαι (Γρ. ξεραῖσαι) φλέγμα ἢ χολήν» (σελ. 528 22: περὶ τοῦ ἐμέσαι ² αὐτὸν φλέγμα ἢ χολήν). σελ. 530, 2 «ὅταν ὁ ἰεράξ κρέας ξεράσῃ μετὰ πόνου». σελ. 530, 26 «εἰ δὲ τὸ κρέας ὃ ἔλαβε ξεράσῃ ὄξει (Γρ. ὄξON), δὸς αὐτῷ κρέας μετὰ οἴνου παλαιοῦ». σελ. 580, 28 «ὅταν καχυμχτισθῇ ὄρνεον διὰ τὸν πλεονασμὸν τῆς χολῆς, ξεραῖ». Πρβ. καὶ σελ. 571, 23 «εἰς ξερατὸν ἰέρακος».

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

ΤΟΥ

ΕΙΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ, 246 ΣΧΟΛΙΟΥ

«Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμέν: ἐφύσαμεν· οὐκ ἤδη τὴν δύναμιν Ἀλκίνοος ἐσεμνύνετο περὶ τῶν ιδίων πολιτῶν, ὁπότε δὲ ἔγνω ἐλάττονας πεφηνέναι τοὺς Φαίακας τοῦ Ὀδυσσέως, προσέθηκε τὸ κτέ.».

Ἰν' ἔχῃ νοῦν τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ, ἀναγινωστέον: «ἐφ' ὅσον μὲν οὐκ ἤδει τὴν δύναμιν Ἀλκίνοος ἐσεμνύνετο περὶ τῶν ιδίων πολιτῶν, ὁπότε δὲ ἔγνω ἐλάττονας κτέ.».

K. S. K.

¹ Παρατηρήσεως ἄξιον εἶναι ὁ τύπος ἐμέττω, πρὸς ὃν δύναται νὰ παραβληθῇ ὁ θλάττω ἀντὶ τοῦ θλω. Λέγεται δὲ καὶ ἰδρώττω ἀντὶ τοῦ ἰδρῶ. Περὶ πάντων τούτων θὰ γράψωμεν τὰ δέοντα ἀλλαχοῦ.

² Κάλλιον, νομίζομεν, ἔχει τὸ «πρὸς τὸ ἐμέσαι».

ΠΟΙΚΙΛΑ

§ 1. Καθεστάκει-καθεστήκει.

Ἐν ταῖς εἰς Θουκυδίδην Σχολίοις Β', 28 φέρεται: «ἐπειδὴ περ ταύτην ὁ βασιλεὺς πρυτανεῖον καθεστήκει καὶ μητρόπολιν τῆς Ἑλλάδος τὰς ἄλλας καθηρηκῶς διὰ τοῦτο πόλεις».

Τὸ καθεστήκει ὁμοίαν ἔννοιαν τῷ ἐγεγένητο ἢ ἀπεδέδεικτο ἐρμηνεύον ἀπάδει ὅλως τοῦ προκειμένου χωρίου, ὅπερ ἀπαιτεῖ προφανῶς ῥῆμα μεταβατικὸν σημαῖνον ἐπεποιήκει ἢ, ὡς λέγεται κοινῶς, εἶχε καταστήσει. Ὁ σχολιαστὴς ἐγράφεν ἀναμφιλέκτως: «ταύτην ὁ βασιλεὺς πρυτανεῖον καθεσάκει», ὡς ὁ Σκήψιος Δημήτριος παρ' Ἀθην. σελ. 697, γ' «ὃν καὶ ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἄρξας Περγάμου Ἀτταλὸς δικαστὴν καθεστάκει βασιλικὸν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα» καὶ ὁ Ἰώσηπος ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ § 17 «ὃν ἐγὼ καθεστάκειν τῆς Τιβεριάδος στρατηγόν».

Τὸ καθεστηκέναι ἢ καθεστάναι ἀναφέρεται εἰς τὸ καθίστασθαι, τὸ δὲ καθεστακέναι εἰς τὸ καθιστάναι. Εἶνε δ' ὁ ἐνεργείας ἐμφαντικὸς τύπος ἐστακέναι ἴδιος τῶν μεταγενεστέρων εὐρισχόμενος μὲν καὶ ἀπλοῦς ἀλλὰ πολλῶ συχνότερον σύνθετος, οἷον ἀνεστακέναι, ἐφεστακέναι, κτλ.

ἐστακέναι. Ἐπιγρ. Θηρ. 2448, Α', 27 «ἐπιτετελεσθεῖα οὖν καὶ ἐστακεῖα πάντα κατὰ τὰς ἐκείνων ἐντολάς»¹. Δίων Χρυσόστ. Λόγ. ΛΑ', σελ. 628 «τὸν δεῖνα δὲ τὸν εὐχερῇ λίχν ποιητὴν — οὐ μόνον

¹ Ἰδὲ Ἀρρήσιον Δι. α. λ. Δ ω ρ, σελ. 346 καὶ Σινειδεθίνον Ὑπερείδ. σελ. 58.

χαλκῶν ἐστάκασιν ἀλλὰ καὶ παρὰ Μένανδρον». Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ε', κ', 21 «ἐνθα τὴν σκηνὴν ἐστάκεισαν». ΙΗ', η', 8 «νῦν οὖν, εἰ μὲν φθάνεις τὸν ἀνδρίζεσθαι ἐστακῶς, ἐστάτω». Μεταπτυπώτεον δὲ καὶ τὸ ἐν βιβλ. Ζ', ι', 3 «ἐστήκει δ' Ἀβυσσάλωμος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῇ βασιλικῇ στήλῃ λίθου μαρμαρίνου» εἰς τὸ ἐστακε καὶ τὸ ἐν Μακκαβδαίων Α', κεφ. ιγ', 38 «καὶ ὅσα ἐστήκαμεν πρὸς ὑμᾶς ἐστήκει» εἰς τὸ ἐστάκαμεν. ἀρεστακέναι. Ἐπικτ. Διατρ. Α', δ', 30 «εἴτα Τριπτολέμῳ μὲν ἱερὰ καὶ βωμοὺς πάντες ἀνθρώποι ἀρεστάκασιν, κτέ.». Βασιλ. Α', ιε', 12 «καὶ ἀρεστακεν αὐτῷ χεῖρα».

συναρεστακέναι. Ἐπιφάν. Τόμ. Β', σελ. 174 «ἥς τὸ φύραμα ἀνείληφέναι λέγουσιν αὐτὸν καὶ ἐν αὐτῷ συναρεστακέναι».

διεστακέναι. Διονύσι. Ἀλικαρν. περὶ Συνθέσ. Ὀνομ. ΚΒ' «δικήκρουκε τὸ συνεχές τῆς ἀρμονίας καὶ διέστακε»¹. Τὸ παρὰ Ψευδοκρίστοτελεί. Τόμ. Α', σελ. 45 Διδ. «πνεῖ δ' ἀπὸ τῶν Συρίων πυλῶν, ἃς διέστηκεν ὁ τε Ταῦρος καὶ Ταυρόσια ὄρη» μνημονεύων ὁ Κέρολος Μυλλῆρος ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Μικρῶν Γεωγράφων (Τόμ. Α', σελ. 476) γράφει «ἃς διέστακεν ὁ τε Ταῦρος καὶ τὰ Ῥώσια ὄρη».

ἐξεστακέναι. Πράξι. Ἀποστόλ. Η', 11 «προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἰκανῶ χρόνῳ ταῖς μαχαίραις ἐξεστακέναι αὐτοῦς».

ἐφρεστακέναι. Πολύβ. Ι', κ', 5 «κατὰ μέρος μὲν οὖν ἀνδρας ἐπιμελεῖς ἐφρεσάκει πρὸς ταύτην τὴν χρεῖαν». Ὁρθῶς ἔγραψεν ὁ Βεγκῆρος ἐν βιβλ. Ι', κδ', 2 «τοῦ δὲ χειροῦ τοῦ κατὰ τὴν διήγησιν ἐφρεστακτότος ἡμᾶς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Φιλοποίμενος πράξεων» ἀντὶ τοῦ ἐφρεστηκτότος καὶ ἐν βιβλ. ΑΒ', θ', 1 «τῆς δὲ κατὰ τὴν διήγησιν ἐφόδου καὶ τῶν χειρῶν ἐφρεστακτότων ἡμᾶς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ταύτην» ἀντὶ τοῦ ἐφρεστηκτότων². Ὡς δὲ λέγεται ἐφιστάσθαι καὶ ἐπιστῆσαι κατ' ἑλλειψιν τῆς αἰτιατικῆς τὸν ροῦν ἢ τὴν γνώμην ἢ τὴν διάνοιαν, οὕτω καὶ ἐφρεστακέναι. Στοβ. Ἀνθολ. ΟΘ', 53 «ἀλλ' ὥς παρορῶντας τῷ μὴ ἐφρεστακέναι, πάντως δ' ἂν ἰδόντας, εἴπερ ἐπέστησαν». Παρ' Ἀπολλωνίῳ τῷ Κιτιεῖ ἀναγινώσκεται «ἐφ' ἐκατέρωθεν δὲ τῶν προκειμένων καταρτισμῶν ἐφρεστακεν ὅτι κατάρτισιν οὐδ' ἡντινοῦν ἔχοντες τινῶν ἐξαρθεῖ».

¹ Ἰδε Σχαιφῆρον Διον. περὶ Συνθέσ. σελ. 334. Πρβ. καὶ Μελετ. Κριτ. σελ. 154 καὶ Σημειώσ. εἰς Δημόσθ. Τόμ. Α', σελ. 198.

² Πρβ. καὶ Δινδόρφιον Θησ. Στεφ. Τόμ. Δ', σελ. 792.

σεων κρατούσιν»¹. Τοῦ ἐπιστάναι καὶ ἐπιστῆσαι ὅτι, τουτέστι παρατηρεῖν καὶ παρατηρηῆσαι ὅτι, καὶ ἄλλοι ἡμῖν παρέχουσι παραδείγματα καὶ ὁ Σωκρανὸς λέγων σελ. 152 Ἑρμ. «μὴ ἐπιστάς ὅτι διὰ τῶν ἐμέτων διακθορὰ γίνεται μᾶλλον» καὶ σελ. 264 «μὴ ἐπιστήσας ὅτι δι' ὧν ἐπιτείνεται τὰ φλεγμζίνοντα, διὰ τούτων ἡ πύρωσις αὖξεται». Πρβ. καὶ Κλήμ. Ἀλεξκνδρ. σελ. 596 «ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἐπέστησεν, ὅτι εἰ καὶ μὴ πρᾶξει τινὲς καὶ τῷ βίῳ κτέ.» καὶ σελ. 773 «κακεῖνο ἐπιστησάτωσαν, ὅτι φησὶν ἡ γραφή κτέ.», κτλ.

καθεστακέναι. Διόδ. Σικελ. ΑΒ', ια', 3 «ἔφη γὰρ αὐτὸν παρειληφέναι γυναικα νοσοῦσαν, καθεστακέναι δὲ νεκνίσκον ὑγιαίνοντα». Ἱερερμ. Γ', 17 «καθεστάκα ἐφ' ὕμῃς σκοπούς». Μακκκκβ. Α', ι', 20 «καὶ νῦν καθεστάκαμὲν σε σήμερον ἀρχιερέα τοῦ ἔθνους σου». Σχολ. Ἱπποκρ. καὶ Γαλην. Τόμ. Α', σελ. 49 «τχίτας μὲν οὖν τὰς ἐμβολὰς ὃν τρόπον δεῖ ποιεῖσθαι διὰ τοῦ πρώτου βιβλίου φανερόν σοι καθεστάκαμεν».

ἀποκαθεστακέναι. Πολύβ. ΚΑ', θ', 9 «βραχσεῖαν αὐτοῦ νῦν λαβόντες ἀποδείξιν εὐνοίῃς ἀποκαθεστακέναι μὲν αὐτῷ τὸν υἱόν, κτέ.». Κλήμ. Ἀλεξ. σελ. 776 «στεφανική δὲ οἰκείωσις εἰς τὴν ἐνότητά τῆς πίστεως ἀποκαθεστακνῆα τὸν γνωστικὸν χρόνον καὶ τύπου μὴ προσδεόμενον».

μεθεστακέναι. Λογγίν. περὶ Ὑψ. ΙΓ', 2 «τὴν δὲ τῆς ἀποδείξεως φύσιν μεθεστακῶς εἰς ὑπερέχλλον ὕψος καὶ βάθος».

παρεστακέναι. Πολύβ. Γ', ιδ', 7 «μέγαν φόβον καὶ πολλὴν ἀπορίαν παρεστακῶς ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀνθρώποις». Λογγίν. περὶ Ὑψ. ΚΖ', 3 «ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ἐπὶ τοῦ Ἀριστογέιτονος ἐμπικθὲς τὸ πολυπρόσωπον καὶ ἀρχίστρονον παρέστακεν»². Ἰώσηφ. Ἰουδ. Πολ. Β', ς', 2 «καὶ τοσαῦτα μὲν παρεστακέναι θύματα περὶ τῆς ἀρχῆς τῷ θεῷ» (Πρβ. καὶ Ἀρχαιολ. ΙΓ', δ', 1). Σχολ. Πινδ. Νερμ. Ζ', 94 «ἐπὶ τῷ δοκεῖν μικρολόγον παρεστακέναι τὸν Νεοπτόλεμον». Σχολ. Ἱπποκρ. καὶ Γαλ. Τόμ. Α', σελ. 19 «καὶ τὸν κκτκρτισμὸν οὕτω παρέστακεν».

περιεστακέναι. Ψευδοπλάτ. Ἀξιόχ. σελ. 370, δ' «εἰς τοῦναντίον με τῷ λόγῳ περιεστακας».

συρεστακέναι. Ἰάμβλ.χ. Β'. Πυθαγ. § 261 «αἰτιασάμενοι τὸν Δη-

¹ Σχολ. εἰς Ἱπποκρ. καὶ Γαλην. Τόμ. Α', σελ. 4.

² Ἰδὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Οὐσιπίου ἐκδοσιν τοῦ Λογγίνου σελ. 594.

προκλήθην συνεστακέναι τοὺς νεωτέρους ἐπὶ τυραννίδι». Ἀνθολογ. Παλατ. ΙΑ', 139:

τὸν δ' υἱὸν τούτῳ φησὶ συνεστακέναι.

Σχολ. Ἰλιάδ. Α, 832 «περὶ μέντοι τῆς παρ' αὐτῷ τροφῆς οὐδὲν συνεστακεν ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον διὰ τῶν πραγμάτων ἐπιμαρτυρεῖ τροφέα τὸν Φοῖνικα συνεστακῶς τούτου».

Κεῖται δὲ καὶ παρὰ Σέξτῳ τῷ Ἐμπειρικῷ σελ. 212, 23: τοῖς τὰ πάντα συνεστακόνσιν ἀριθμοῖς. σελ. 216, 20: ἕξ τε οὐσῶν τῶν τὰ πάντα συνεστακνιδῶν ἀρχῶν. σελ. 250, 12: ἕτερον οὖν ζητούντων ἡμῶν, ἕτερον παρεστάκασιν. σελ. 361, 3: παρεστακότερες καὶ τὸ ἐκ τίνος ὕλης ἐστὶν ἢ ἀποδείξεις ἀκολούθως πειρασόμεθα κατέ. σελ. 379, 20: ἐσόμεθα παρεστακότερες ὅτι οὐδὲ ἀληθὴς οὐδὲ ἀποδεικτικὸς δύναται εὐρεθῆναι. σελ. 485, 5: δεῖ τοὺς συνεστακότας αὐτὸ ὄγκους μετακοσμηθῆναι. σελ. 590, 13: τὸ δ' ὅτι οὔτε αἰσθητὸν ἐστὶν οὔτε νοητὸν ἐστὶ τὸ σῶμα παρεστάκαμεν ἐν τοῖς πρὸς τοὺς φυσικούς. σελ. 756, 6: ἐσόμεθα παρεστακότερες καὶ τὴν μουσικὴν ἀνυπόστατον.

ὑπὸ τῆς ἐν τῇ παρηγμακυῖα γλώσσει ἐπιπολαζούσης συνηθείας παραχθεις ὁ Ἀλικαρνασσεὺς Διονύσιος προηγήνατο ἐν τῷ περὶ τῆς Λεκτικῆς Δημοσθένους Δεινότητος κεφ. 54 κατὰ παρακείμενον τὴν Δημοσθενικὴν ῥῆσιν «οὐχὶ τὰς πολιτείας καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν παρήρηται καὶ τετραρχίας κατέστησεν;», ἡγοῦν: καὶ τετραρχίας καθέστακεν. Οὐδαμῶς δ' ὠκνησεν ὁ Πρίσκιος νὰ προκρίνη τὴν γραφὴν ταύτην τῆς ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ ῥήτορος φερομένης (σελ. 117, 26)¹.

Τὸν τύπον καθεστακέναι οὔτε ὁ Δημοσθένης οὔτ' ἄλλος πάλαιος ῥήτωρ ἐγίνωσκεν. Ἀπαντᾷ μὲν ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐξενίππου λόγῳ τοῦ Ὑπερείδου «τίνος οὖν κέκρικα καὶ εἰς ἀγῶνα καθέστακα;»². Ἀλλ', ὡς θόρατα παρετήρησεν ὁ Κόβητος ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (Τόμ. Β', σελ. 37) ὁ Ὑπερείδης ἔγραψε μόνον «τίνος οὖν κέκρικα;», τὸ δ' ἐπιφερό^{ον} εἶνε νεωτέρου τινὸς προσθήκη ἐξαπλοῦντος ἢ ἐξηγουμένου τὸ κ^{κα}.

Οὐχὶ χρεῖττον τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐστακέναι, ἀνεστ^{έναι},

¹ Ἰδε Σχαιφῆρον Δημοσθέν. Τόμ. Α', σελ. 366 καὶ Βοιμέλιον¹ ημοσθ.

Δημηγορ. σελ. 624 καὶ Συνιδεθίνον Ὑπερείδ. σελ. XVIII.

² Ἰδε Συνιδεθίνον Ὑπερείδ. σελ. 50.

καθεστακέναι, παρεστακέναι, συνεστακέναι, κτλ. εἶνε τὸ παθητικὸν ἐστάσθαι, ἀνεστάσθαι, καθεστάσθαι, παρεστάσθαι, συνεστάσθαι, κτλ., οὗ ἱκανὰ μαρτύρια δύναται τις ἐκ τῆς γλώσσης τῶν μεταγενεστέρων νὰ παραγάγῃ.

ἀνεστάσθαι. Κλήμ. Ἀλεξ. σελ. 764 «ὡς μὴν καὶ σώματα φησι τὸ εὐαγγέλιον πολλὰ τῶν κοιμημένων ἀνεστάσθαι». σελ. 804 «ἀκούσθω δὲ καθὼς γέγονεν τοῦτο πεπονηότα καὶ ἀνεσταμένον». Πρὸς καὶ Πλάπρον Ἀλεξανδρέα Συνεχ. Δ', 51 (Τόμ. Α', σελ. 260 Οὐλσχ.).

ἀφρεστάσθαι. Ὁρειζῆς. Τόμ. Δ', σελ. 325 «τροχύματος ὄντος κατὰ τι τοῦ μηροῦ μέρος καὶ τῶν πλησίον σωματίων ἀφρεσταμένων» (ἐκ δι-ορθώσεως ἀντὶ τοῦ ἀφισταμένων) καὶ «ὥστε τὰ μὲν ἀφρεσταμένα διὰ τῆς ἐπιθέσεως πειθηνίως ἄγεσθαι πρὸς παρακλόλλησιν» (φέρεται καὶ γραφὴ ἀφιστάμενα).

διεστάσθαι. Στοβ. Ἀνθολ. ΜΓ', 92 «φαρὶ δ' ἐγὼν ἐς μοῖρας τρεῖς διεστάσθαι τὴν σύμπασαν πολιτείαν»¹. Ὁρειζῆς. Τόμ. Δ', σελ. 290 «πρὸς τὴν τῶν διεσταμένων ὁστέων συναρμογήν». Κλήμ. Ἀλεξ. σελ. 854 «τὰς τῶν ὥρων διανομὰς τριχῇ διεσταμένας». Ἐπιφάν. Τόμ. Β', σελ. 151 «τριχῇ διεσταμένον εἰς ὀγδοάκτα καὶ δεκάκτα καὶ δωδεκάκτα». Ἐν τῷ Τιμαίῳ τοῦ Πλάτωνος σελ. 81, δ' ἀντὶ τοῦ «ἐπειδὴν τῶν περὶ τὸν μυελὸν τριγώνων οἱ ξυναρμοσθέντες μηκέτι ἀντέχουσι δεσμοὶ τῷ πόνῳ διεστάμενοι» παρέλαβον οἱ νέοι ἐκδόται ἐκ τοῦ ἀρίστου κώδικος τὸν παρακείμενον διεσταμένον. Ἀλλὰ τοιοῦτος τύπος κατ' οὐδένα τρόπον ἡδύνατο νὰ προσεχθῇ ἐκ τοῦ Πλατωνικοῦ στόματος, εἰκάζομεν δ' ὅτι ἐγγραφή ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου διεΞαΜΜένοι ἐκ τοῦ διαζαίρεσθαι.

καθεστάσθαι. Στοβ. Ἀνθολ. ΜΗ', 61 «δεῖ δὲ τὰν σεμνότατα καθεστάσθαι περὶ αὐτόν». Διόδ. Σικελ. Β', κβ', 3 «εὐδοκίμειν παρὰ τῷ βασιλεῖ μάλιστα τῶν καθεσταμένων ἐπάρχων». ΙΕ', ιδ', 2 «ὁ δ' ἐν τῇ Αἴσσω καθεσταμένος ἑπαρχος». ΙΖ', ις', 2 «τὸν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνα καθεσταμένον τοῦ πολέμου». Ἀριθμ. Γ', 32 «καθεσταμένος φυλάττειν τὰς φυλακὰς τῶν ἀγίων». Βασιλ. Β', γ', 39 «καὶ ὅτι ἐγὼ εἰμι

¹ Ἰδὲ Μεινέκιον Στοβ. Ἀνθολ. Τόμ. Β', σελ. XII καὶ Κόβητον Μνημοσ. 1874, σελ. 102.

συγγενῆς σήμερον καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως». Γ', δ', 27 «καὶ ἐχρηρήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτω τῷ βασιλεὶ Σαλωμών». Ἰωσήφ. Ἀρχαιολ. ΙΕ', α', 2 «ὥστε δέξασθαι τὸν ἀντ' ἐκείνου καθεσταμένον Ἡρώδη». Ἰουδ. Πολ. Β', κα', 6 «ὁ φυλάσσειν τὴν πόλιν ὑπὸ Ἰωσήπου καθεσταμένος». Ὠριγένης. Τόμ. Α', σελ. 359 «ἄρχοντες καθεσταμένοι ἐπὶ τῶν ἔργων». Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Θ', ια', 4 «καὶ τῶν καθόλου λόγων ἔπαρχος πρὸς αὐτοῦ καθεσταμένος». Β'. Κωνσταντ. Α', μδ', 1 «οἷς τις κοινὸς ἐπίσκοπος ἐκ θεοῦ καθεσταμένος». Δ', κδ' «ἐγὼ δὲ τῶν ἐκτός ὑπὸ θεοῦ καθεσταμένος ἐπίσκοπος ἂν εἴην». Εὐστάθ. σελ. 952, 58 «καὶ οὕτω μὲν καθεστάσθω καὶ ταῦτα». Φώτ. σελ. 122, 5 «Καθεστηκώς: καθεσταμένος». Φέρεται δὲ καὶ παρὰ Σουίδα «Καθεσταμένος: ἐπιτετραρμένος. Καθεσταμένος ἐπὶ τῆς γάλης: τεταρμένος. Καὶ αὖθις καὶ φυλάσσειν μὲν τῶν καθεσταμένων οὐδὲν ἤξιον, τουτέστι τῶν ἤδη τελεσθέντων». Ὁρθῶς ἔγραψεν ὁ μὲν Κορνήλιος ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος σελ. 556 «ὁ δὲ νεωστὶ καθεσταται τῆς μεγάλης Ἀρμενίας βασιλεύς» ἀντὶ τοῦ καθίσταται καὶ ἐν ταῖς Ἐπικτήτου Διατριβαῖς Δ', α', 84 «σύμμετρον ἔχεις καὶ καθεσταμένην τὴν ὁρεξίν» ἀντὶ τοῦ καθισταμένην, ὁ δὲ Κόβητος ἐν τῷ Ἀνθολογίῳ τοῦ Στοβίου Μ', 8 «Ἰππομέδων ὁ Λακεδαιμόνιος ὁ νῦν ἐπὶ Θράκης καθεσταμένος ὑπὸ Πτολεμαίου» ἀντὶ τοῦ καθιστάμενος¹. Πλημμελῶς ἀνεγινώσκειτο ποτε παρ' Ἡροδότῳ Α', 196 «νόμοι δὲ αὐτοῖσι ὥδε κατεστάται». Οἱ κώδικες προσφέρουσι καὶ γραφὴν κατεστήασι, ἣν ἐνέκρινάν τινες τῶν ἐκδοτῶν². Ἄλλ' ὁ Βρεδόβιος διατείνεται ὅτι ὁ Ἡροδότειος τύπος εἶνε κατεστήασι, οὐχὶ κατεστήασι³. Καὶ ἐν τῷ Ἀρχαίοις τοῦ Αἰσχύλου στίχ. 956 ἐγένετο διόστροφος ἀνάγνωσις:

ἐπεὶ δ' ἀκούειν σοῦ καθεσταμαι τάδε.

ἀντὶ τοῦ κατέστραμαι. Σχολ. «Ἄλλως καθεσταμαι ἀντὶ τοῦ κατέστην».

παρεστάσθαι. Σέξτ. Ἐμπερ. σελ. 257, 17 «διὰ τούτων μὲν δὴ παρεστάσθω ὅτι ὁ ἄνθρωπος κτέ.». σελ. 541, 4 «οὐδὲν δὲ φανείας ἐστίν, ὥς παρεστάται». Τὸ ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Πουλίου «Παρεσταμένη

¹ Μνημοσ. 1874, σελ. 401.

² Ἰδὲ Βαζίριον Ἡροδ. Τόμ. Α', σελ. 394 ἐκδ. 6'. Πρόβ. καὶ Διονύσιον περὶ Διαλ. Ἡροδ. σελ. 38.

³ περὶ Διαλ. Ἡροδ. σελ. 398.

γῆ: ἐρ' ἢ τις ὀφείλει δάχνειον» μετετύπωσεν ὁ Κόβητος ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (1875, σελ. 292) εἰς τὸ παρεστιγμένην παρὰθέμενος ἐκ τοῦ Ἡουχίου τὸ «*Ἀστικτον: τὸ ἀνέπαφον χωρίον*» τὸ γὰρ ὑποκειμένον ἐστίχθαι ἐλέγετο» καὶ τὸ «*Ἐστιγμένην οἰκίαν: ὑποκειμένην χρεώστικis*».

προεστάσθαι. Ἰώσηπ. Τόμ. Α', σελ. 796, 32 Διδ. «*διαμεῖναι δὲ καὶ μέχρι Φήλικος προεσταμένου τῆς Ἰουδαίας*». Ἀλλ' ἐν τῇ Τεϋβνηρείῳ ἐκδόσει Τόμ. Δ', σελ. 292, 32 εἶνε γεγραμμένον *προῖσταμένου*.

συρεστάσθαι. Σέξτ. Ἐμπειρ. σελ. 511, 21 «*τοῖς ἀπὸ τινος χρόνου λέγουσιν αὐτὸν συρεστάσθαι*». Διόδ. Σικελ. Α', θ', 2 «*τὸ γὰρ τῶν ιστοριογράφων γένος πικντελῶς φαίνεται νεωστὶ τῷ κοινῷ βίῳ συρεσταμένου*». Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΕ', ε', 2 «*τῆς ἐπ' Ἀκτίῳ μάχης συρεσταμένης Κκίσარი πρὸς Ἀντώνιον*». Εὐσέβ. εἰς Κωνσταντ. Γ', 13 «*καὶ πρώτη τῶν ἐξ ἀρτίων καὶ περιττῶν ἀριθμῶν συρεσταμένων*». Πλάττ. Ἀλεξ. Συναγ. Γ', 91 «*καὶ ἔχειν συρεσταμένον τὸ ὀκτάεδρον*». Δ', 73 «*ἰσοσκελὲς ἄρα τρίγωνον συνέσταται*»¹. Πρόκλ. Διάδ. σελ. 328, 17 Τεϋβ. «*ἀναγκασιὸν ἄρα τὰς συρεσταμένας εὐθείας ἀπὸ τῶν περὶ τῶν ἀρχεσθαι τῆς βάσεως*». Παρὰ Γαληνῷ Τόμ. ΙΙΙ', α', σελ. 687 φέρεται «*ὥστε οὐδ' ἂν ἰάσχιτό τις αὐτὸν ἤδη συνιστάμενον ἄλλ' ἔτ' ἀρχόμενον*». Πιθανώτατον δ' ὅμως φαίνεται ὅτι οὐχὶ τοῦ ἐνεστώτος χρῆσιν ὁ Γαληνὸς ἐποιήσατο ἀλλὰ τοῦ παρὰκειμένου, ὃν ἀποκατέστησαν παρὰ τῷ Ὀρειβασίῳ οἱ νέοι αὐτοῦ ἐκδόται Τόμ. Γ', σελ. 641.

ὑφρεστάσθαι. Σχολ. Ἰπποκρ. καὶ Γαλην. Τόμ. Α', σελ. 21 «*ὑφρεσταται δὲ τὴν ἐπὶ κεφαλὴν κατὰσεισιν οὕτως ἂν γίνεσθαι δεόντως ὑπὸ τῶν αἵρουμένων αὐτῇ χρῆσθαι*». Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραρὴ ὑφρίσταται.

Τοῦ μετὰ τῆς προθέσεως ΚΑΤΑ συντεθειμένου, καθεστάσθαι, καὶ τοῦ μετὰ τῆς ΣΥΝ, συρεστάσθαι, γίνεταί μάλιστα χρῆσις ὑπὸ τοῦ Παλυβίου λέγοντος σελ. 269, 10 Οὐλσχ.: οἵπερ ἔτυχον ὑπ᾿ αὐτοῦ καθεσταμένοι. σελ. 336, 5: οἱ δὲ πρὸς τοὺς συμμάχους καθεσταμένοι τὰς πρεσβείας ἐπετέλουν. σελ. 363, 1: Ἀρατον δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθεσταμένον ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν παρὰλαμβάνειν τὴν στρατηγίαν. σελ. 398, 13: δεδιότες μὴ πρᾶξιν ὁ Φίλιππος εἶη διὰ τῶν ἔνδον συρεσταμένος κατὰ τῆς πόλεως. σελ. 412, 20: ὁ δ' Ἀπελλῆς δοκῶν ἡνω-

¹ Καὶ ἐν Ε', 46 εἶχεν ὁ Οὐλσχίος «*καὶ αἰῶσαι συνεσταμέναι*» ἀντὶ τοῦ συνεσταμέναι (Τόμ. Ε', σελ. 350).

κένκι τι τῆς προθέσεως τῷ δι' αὐτοῦ *καθεσταῖσθαι* τὸν τῶν Ἀχαιῶν στρατηγόν. σελ. 488, 27: Ἀντίοχος δὲ *καθεσταμένος* πολιορκίαν περὶ τὴν καλουμένην πόλιν Δούρκ. σελ. 566, 16: οἱ *καθεσταμένοι* μὲν ὑπὸ τῶν ὑπάρχων ἀρχόντες, προσαγορευόμενοι δὲ *πράξιπτοι*. σελ. 591, 18: δοκεῖ καλῶς κατὰ γέρας ὁλοσχερεῖς διαφορὰς *συνεστάσθαι*. σελ. 621, 17: τηλικαῦτον μὲν πόλεμον *συνεσταμένοι* περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν πραγμάτων. σελ. 659, 22: ἥδη δ' ἐντελεῖς αὐτοῦ *συνεσταμένου* τὰς πρὸς τὴν πολιορκίαν παρὰσχυάς. σελ. 715, 29: δοκεῖν γὰρ ἄμικτὰ δὲ δελφῶ *καθεσταμένος* ἀγορανόμος ἀναβάνειν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ὡς ἐπὶ τὴν οἰκίαν (Πρβ. καὶ σελ. 715, 27). σελ. 919, 5: διὰ τὴν πρὸς Ἀδελφῶν οἰκειότητά τὸν ἐπὶ τῆς Βουβαστοῦ τότε *καθεσταμένον*. σελ. 977, 3: ὑπὲρ τῶν εἰς τοῦτον τὸν ἐνικυτὸν *καθεσταμένων* ὑπάρχων. σελ. 1081, 5: αὐτὸς δὲ πυθνόμενος τὸν ἐπὶ τῆς Πέρσης *καθεσταμένον* ὑπ' Ἀντιόχου φρούραρχον κτέ. σελ. 1115, 18: καὶ καταλαβὼν τὸν Τίτον πρεσβευτὴν *καθεσταμένον* ὑπὸ τῆς συγγλήτου πρὸς τε Προυσίαν καὶ τὸν Σέλευκον. σελ. 1182, 15: τῶν *καθεσταμένων* ἀρχόντων ἐν τῇ Ῥώμῃ. σελ. 1256, 25: οἱ δὲ περὶ τὸν Τορκουῆτον θεωροῦντες αὐτὸν *συνεσταμένον* ξενικὴν χεῖρα βχρεῖαν ὑπεμίμνησκον τῶν ἐντολῶν. σελ. 1295, 17: πρεσβευτὴς ἄμικτ' καὶ νύαρχος *καθεσταμένος*. σελ. 1318, 12: ἥδη γὰρ ἔτυχον ὑπάρχουσι τότε *καθεσταμένοι*. σελ. 1332, 5: ἐδόκουν ἀφυστάσθαι πρὸς τὴν χρεῖαν εἶναι ταύτην οἱ *καθεσταμένοι*. σελ. 1360, 13: *καθεσταμένου* στρατηγοῦ διὰ τῶν πολλῶν.

Τοῦ ἀπλοῦ ἐστάσθαι σπικνωτάτου ὄντος δύο ἔχομεν καὶ μνημονεύσωμεν παρὰδείγματ' αὐτῶν, τὸ παρ' Ἡσυχίῳ «Ῥητῶν: ὁμολογημένῳ, ἐσταμένῳ» καὶ τὸ παρὰ Γρηγορίῳ τῷ Νύσσης Τόμ. Α', σελ. 777, δ' «ὑπαίμιος ὀφθαλμός, θριξὶ ἐσταμένη καὶ ἐπιφρίσσουσα». Τὸ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Ἡσυχίου φερόμενον «Ἐστάμεναι: ἐστολισμέναι οὐσαι» εἶνε κακὴ ἀνέγνωσις τοῦ ἐσταμέναι.

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως νομίζομεν ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος τύπος δὲν συζυγεῖ πάντοτε τῷ παθητικῷ ἀρίστῳ σταθῆναι, ἀλλ' ἐνίοτε τῷ μέσῳ στήσασθαι, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Πολυβίου χωρίοις *συνεσταμένος* ξενικὴν χεῖρα βαρεῖαν καὶ *συνεσταμένος* πολιορκίαν, κτλ. Πρόδηλον ὑπάρχει ὅτι κατ' ἀρίστον ταῦτα ἐκφερόμενα γίνονται συστησάμενος ξενικὴν χεῖρα βαρεῖαν καὶ συστησάμενος πολιορκίαν, κτλ.

§ 2. Εἶτεν ἄκρα-εἴτ' ἐνάκρα.

Ἐξεδόθη νεωστὶ ἐν Παρισίοις ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ
ΑΝΑΠΛΟΥΣ ΒΟΣΠΟΡΟΥ.

Ἀνελίξαντες τὸ βιβλίον τοῦτο οὐκ ὀλίγα εὑρομεν ἐν αὐτῷ
πλημμελῶ καὶ ἀτόπως ἔχοντα, οἷον σελ. 5, 7 «Καὶ τὰ μὲν
καθόλου, βιβλ. 1, 2 μὲν μὴ μακρὰν περιάγειν ταῦτα τὰ δὲ
ἐπὶ μέρους ἤδη» ἀντὶ τοῦ «Καὶ τὰ μὲν καθόλου —
ταῦτα τὰ δὲ ἐπὶ μέρους ἤδη λεκτέον» καὶ σελ. 5, 13 «οὐ γὰρ
ἂν μοι δοκῇ τοσοῦτον ἐπικρατῆσαι τὸ ἐπιχώριον πάθος — εἰ
μὴ τι μεῖζον ἢν τῆς τοπικῆς ἱστορίας» ἀντὶ τοῦ «οὐ γὰρ ἂν
μοι δοκεῖ τοσοῦτον ἐπικρατῆσαι τὸ ἐπιχώριον πάθος» ἦτοι
«οὐ γὰρ μοι δοκεῖ τοσοῦτον ἂν ἐπικρατῆσαι», κτλ.

Ἀλλὰ τὸ μάλιστα παράδοξον ἡμῖν φανέν κεῖται ἐν σελ. 9,
6 «Εἴτ' ἐνάκρα πλείστον ὑπερτείνουσα τὰς ἄλλας καὶ τοῦ τε
ρεύματος καὶ τῶν πνευμάτων τὴν βίαν ἐκδεχομένη». Ἐβδε-
λύχθημεν τὴν ῥῆσιν ἀναγνόντες ταύτην, ἐγελάσαμεν δ' ἰδόν-
τες ἐν σελ. 146 ἀστερίσκον τῷ ἐνάκρα παρακείμενον ὡς μὴ
φερομένῳ ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Ἑρρίκου Στεφάνου. Ἐλπίζομεν
δ' ὅτι οὗτ' εἰς αὐτόν ποτε θὰ καταχωρισθῇ οὗτ' εἰς ἄλλο Ἑλ-
ληνικὸν λεξικὸν ἢ ὅλως τερατώδης καὶ ἀνήκουστος αὕτη λέ-
ξις ἢ προελθοῦσα ἐκ κακῆς ἀναγνώσεως τοῦ ΕΙΤΕΝΑΚΡΑ,
ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ΕΙΤΕΝ ἈΚΡΑ, εἶτεν ἄκρα.

Ἐν ταῖς εἰς Ὀμηρον Παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου λέγεται
«Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς Αἰλίου Διονυσίου φέρεται καὶ ὡς
Ἀττικὰ μὲν τὸ εἶτα καὶ ἔπειτα τὸ δὲ εἶτεν, φησί, καὶ ἔπει-
τεν Ἰακὰ διό, φησί, καὶ παρ' Ἡροδότῳ κεῖνται» (σελ. 1458,
38). Ἐχεγγυώτατος τῆς παρ' Ἡροδότῳ χρήσεως μάρτυς εἶνε
ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ ἀκμάσας ἀττικιστῆς Αἴλιος
Διονύσιος, τούτῳ δὲ μᾶλλον ὀφείλομεν νὰ προσέχωμεν ἢ τοῖς
συχνάκις παρασφείρουσι τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους βιβλιογράφοις.
Ἐπειτεν καὶ μετέπειτεν ἔγραψεν ἀναμφισβητήτως ὁ Ἡρό-
δοτος, οὐχὶ δὲ ἔπειτα καὶ μετέπειτα, ὡς ἀναγινώσκεται ἐν
τοῖς κωδίκιν αὐτοῦ. Ἐν βιβλ. Α', 146 πάντα τὰντίγραφα ἔχου-

σιν «ὅτι ἐφόνευσαν σφέων τοὺς πατέρας καὶ ἄνδρας καὶ παῖδας καὶ ἐπέιτε ταῦτα ποιήσαντες αὐτῇσι συνοίκεον», ἐν δὲ βιβλ. Β', 52 ἄλλα μὲν «ἔπειτα δὲ χρόνου πολλοῦ διεξελθόντος ἐπύθοντο», ἄλλα δὲ ἐπέιτε. Εἶνε δὲ τὸ ἐπέιτε, ΕΠΕΙΤΕ, προφανῶς ἡμαρτημένη γραφὴ τοῦ Ἰωνικοῦ τύπου ἔπειτεν, ΕΠΕΙΤΕΝ¹, ὃν ἀποκατέστησεν ὁ Σχαιφῆρος καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Φερεκύδους τρέψας τὸ «ἔπειτα ἐνίσχει Ἀγῆνωρ Ἀργιόπην τὴν Νεΐλου τοῦ ποταμοῦ» εἰς τὸ ἔπειτεν ἴσχει².

Ὁ λόγος τοῦ Φρυνίχου «Εἶτεν καὶ ἔπειτεν ἐσχάτως βάρβαρα· εἶτα οὖν σὺ καὶ ἔπειτα λέγε» (σελ. 124) σαφῶς μὴνύει ὅτι συνήθης τοῖς μεταγενεστέροις ἀπέβη ἡ χρῆσις τῶν Ἰωνικῶν εἶτεν καὶ ἔπειτεν.

Ἐν τῷ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίῳ Δ', 28 ὁ Οὐατικανὸς κωδὶξ φέρει ὑπὸ τῆς πρώτης χειρὸς γεγραμμένον «κύτομαχτή ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον, εἶτεν στάχυν, εἶτεν πλήρης σῖτος ἐν τῷ στάχυνι». Ὁ Μάριος ἐξέδωκεν «εἶτ' ἐν στάχυν, εἶτ' ἐν πλήρες κτέ.»³.

Τὸ εἶτεν εὐρίσκεται ἐν τῇ Περιηγήσει τοῦ Σκύμνου στίχ. 502 :

εἶτεν σινάπτει Μίγαρα, Δωρικὴ πόλις.

καὶ ἐν τῇ Πικρατίνῃ Ἀνθολογίᾳ Θ', 194 :

ἀρξάμενος πρώτου ἀπὸ γράμματος, εἶτεν ἐφεῖτῃς.

καὶ ἐν τῇ πρὸ μικροῦ ἐκδοθείσῃ ἐπιγραφῇ ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀθηναίῳ Τόμ. Δ', σελ. 373, στίχ. 150 «εἶτεν θήσει τοὺς κατὰ στρωτῆρας». Ἀπκντᾶ δ' ἐν αὐτῇ καὶ «ἔπειτεν ἐγνιτρώσει τὰς στήλας» (σελ. 372, στίχ. 85) καὶ «ἔπειτεν ἀναθυρώσει τοὺς ἀρμούς» (σελ. 373, στίχ. 142) καὶ «ἔπειτεν κατὰ κλειέτω» (σελ. 374, στίχ. 169). Πρβ. καὶ Σχόλ. Ἰπποκρ. καὶ Γαλην. Τόμ. Α', σελ. 19 «εἶτεν μετ' ὀλίγους ἀριθμούς» καὶ σελ. 23 «ἔπειτεν τὸ περισσεῦον τῶν ἰμάντων». Τοῦ ἐν σελ. 32 «εἶτα αἱ γινόμεναι διὰ τούτου τοῦ μηροῦ ἐμβολαί» ὑπάρχει καὶ γραφὴ εἶτε, ἣν δύναται τις νὰ ὑπολάβῃ πλημμελεῖ ἀνάγνωσιν τοῦ εἶτεν.

¹ Ἰδὲ Διόδωρον περὶ Διαλ. Ἡροδ. σελ. 36 καὶ Βρεδόδιον περὶ Διαλ. Ἡροδ. σελ. 107 κέξ. Πρβ. καὶ Στεῖνον Ἡροδ. Τόμ. Α', σελ. LXVI.

² Σχολ. Ἀπολλ. Ροδ. σελ. 262.

³ Ἰδὲ Κόβητον Καιν. Διαθ. σελ. XXXIII.

Τοῦ συνθέτου ἔπειτεν, ὅπερ μνημονεύεται καὶ ἐν τοῖς Κανόσι τοῦ Θεογνώστου σελ. 161, 29, ἐποιήσατο πολλάκις χρῆσιν ὁ Μάχων παρ' Ἀθην. Π', 44, στίχ. 38 :

ἔπειτεν εἰπεῖν φασὶ τὴν Γναθαΐνιον¹.

στίχ. 60 :

ἔπειτεν αὐταῖς ἐπὶ τίνος στενῆς ὁδοῦ.

Π', 45, στίχ. 45 :

εἰς τὴν μεγάλην' ἔπειτεν ὁ βασιλεὺς λέγει.

στίχ. 50 :

καὶ ἔπειτεν αἰτήσασαν αὐτὸν μῆν' ἑμίαν.

Ἐν στίχ. 57 ἀνακρινώσκεται τὸ ἀπλοῦν «εἴτερ ὕστερον».

Ἐν τοῖς εἰς Πίνδαρον Σχολίοις Ἰσθμ. Γ', 20 (Ζ', 27) φέρεται «Καὶ μὲν ἔπειτ' ἐν ἀδυμελεῖ σὺν ὕμνῳ : — Περιττεύει δὲ ἤτοι ἡ ἘΝ πρόθεσις ἢ ἡ ΣΥΝ». Ἀλλ' ὁ Πίνδαρος εἶπε :

κώμαζ' ἔπειτεν ἀδυμελεῖ σὺν ὕμνῳ.

ὥς ἐν Πυθ. Δ', 211 :

ἡμιθέων πλόος ἄγαγεν' ἐς Φᾶσιν δ' ἔπειτεν ἥλυθον.

καὶ ἐν Νερμ. Γ', 49 :

ἐξέτης τὸ πρῶτον, ὅλον τ' ἔπειτεν χρόνον.

καὶ στίχ. 54 :

Ἰάσον' ἔνδον τέγει, καὶ ἔπειτεν Ἀσκληπίον².

Κεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Μεγάρως παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 745 :

καὶ ἔπειτεν ἐς τὸν σάκκον ὧδ' ἐσθάνετε³.

§ 3. Διένεξις=διαφορά.

Ἐν τοῖς εἰς Θουκυδίδην Σχολίοις Β', 37 φέρεται : «Ἀρίστη

¹ Ἰδε Πόρσωνα Miscell. Crit. σελ. 244.

² Ἰδε Ἑρμαννὸν Opusc. Τόμ. Α', σελ. 263. Βοίτικιον Πινδ. Τόμ. Α', σελ. 468 καὶ Συνεισθίνον Πινδ. Τόμ. Α', σελ. 420. Ὁ Βέργκιος ἐν τῇ γ' ἐκδόσει τῶν Λυρικῶν Ποιητῶν σελ. 435 καὶ 497 καὶ 271 εἰκάζει ὅτι ὁ Πίνδαρος ἔγραψεν ἔπειταν.

³ Ἰδε Ῥεϊάγιον Coniectan. Βιβλ. Α', σελ. 221 καὶ Ἀρῆσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 384 καὶ Δινδάρειον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 419.

πολιτεία τὸ κατὰ νόμους μὲν ἀπονέμειν πᾶσι τὸ δίκαιον κατὰ τὰς ἰδίας διαφοράς τε καὶ διενέξας καὶ μὴ περιορᾶν μήτε τὸν ἀδικούμενον μήτε τὸν ἀδικοῦντα, ἕκαστον δὲ τῶν πολιτῶν οὐκ ἀπὸ μέρους προτιμᾶν κτέ.».

Οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι τὰ συνώνυμα ὁ σχολιαστὴς συνάψας εἶπε «κατὰ τὰς ἰδίας διαφοράς τε καὶ διενέξεις», οὐχὶ δ', ὥς ὑπέλαβεν ὁ Γοτλεβήρος, «κατὰ τὰς ἰδίας διαφοράς τε καὶ δημοσίας». Εἶνε δὲ τὸ ὄνομα διένεξις τοῦ πονηροῦ κόμματος ἀπαντῶν ἐν μόνῳ τῷ Βυζαντιακῷ ἑλληνισμῷ, οἷον «πρὸς Ἀλανοὺς εἰς διενέξεις ἀκαίρους ἐχώρουν» (Γεώργ. Παχυμ. Τόμ. Β', σελ. 422, 4) καὶ «μεσίτην τοῦτον προβαλλομένους καὶ λυτῆρα τῶν διενέξεων» (Νικητ. Χωνιάτ. σελ. 311, 16) καὶ «τὰς διενέξεις διαλύειν τῶν φιλονεικούντων» καὶ «διενέξεως δὲ γενομένης μέσον τοῦ Ῥωμανοῦ καὶ τοῦ Βογᾶ» καὶ «τούτων τὴν διένεξιν Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς ἀναισχυντίαν κρίνων κατὰ τῆς βασιλείας καὶ ἄμφω ὑπερορίζει» (Γεώργ. Κεδρην. Τόμ. Β', σελ. 203, 23. σελ. 287, 1. σελ. 483, 8) καὶ «ὅς μεταξὺ δύο τινῶν εἴτε ὁμαιμόνων εἴτε προσφιλῶν διενέξεις τε καὶ διαμάχας ἀναρριπίζει» (Συντίπ. σελ. 189, 2 Τευθν.) καὶ «διαφοράν: διένεξιν» (Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Δ', σελ. 12, 19 Δινδ.), κτλ.

Ὅμοίως τῷ διένεξις εἶνε ἐσχηματισμένα τὸ ἀνένεξις, ἐπένεξις, κατένεξις, μετένεξις, προένεξις, προσένεξις καὶ συνένεξις.

ἀνένεξις. Βεγκ. Ἄν. σελ. 756, 16 «περίχλασις φωνῆς λέγεται ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἀνένεξις καὶ κατένεξις».

ἐπένεξις. Πατρολογ. Ἑλλην. Τόμ. ΠΗ', σελ. 1169, 4 «ἐπτατικὴ καὶ ἀπότομος ἐπένεξις εἰς σωτηρίαν τῶν νοσούντων». Ἑτυμ. Μήγ. σελ. 354, 30 «Ἐπένεξις: ἀπὸ τοῦ ἐνέκω ἐνέξω ἔνεξις καὶ ἐπένεξις».

κατένεξις. Θεοφάν. σελ. 653, 11 «διὰ τὴν ἀσεβῶς γυγεννημένην εἰς τὰς ἱερὰς εἰκόνας—κατένεξιν». Βεγκ. Ἄν. σελ. 756, 3 «ὁμολισμὸς δὲ λέγεται: ἡ κατένεξις καὶ ὁ κομισμὸς». σελ. 756, 8 «ὁμολισμὸς ἀντὶ τοῦ κατένεξις καὶ κομίσαι». Εὐσταθ. σελ. 152, 11 «ἐπὶ τῶν

ἔκωθεν ἐκ μετεώρου κατέρεξι». Σουῖδ. λ. καταλύσας «τάττεται δὲ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ ἀππαγγέλου κατερέξεως».

μετέρεξι. Ζωναρ. Ἰστορ. Τόμ. Δ', σελ. 293, 1 Δινδ. «πολιορκία Βαβυλωνος καὶ μετέρεξι τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου».

προέρεξι. Βεκκ. Ἀν. σελ. 743, 25 «Προφορὰ προέρεξι. Ὅρος τῆς ἀναγνώσεώς ἐστιν οὗτος· τῶν ἀμέτρως καὶ ἐμμέτρως γεγραμμένων ἢ ἄπτακτος προέρεξι καλλίστη ἐστὶν ἀνάγνωσις». σελ. 756, 9 «οἷα ἢ τῆς βρεΐας προέρεξι». Ἀρμενόπουλ. Α', ιγ', 34 «καὶ τῇ προερέξει τῆς ἀπογραφῆς ἐπιζητεῖν». Εἶπε δὲ καὶ ὁ Φώτιος «οὕτως τὸ ἐναντιοφανεὶς τῆς τῶν ψαλμικῶν ῥητῶν λυθήσεται προερέξεως».

προσέρεξι. Νικήτ. Χωνιάτ. σελ. 582, 12 «ᾧετο προσέρεξι τὴν ἀρχίρουν καὶ πρόσθεσιν τὴν μετάρθεσιν». Πατρολογ. Ἑλλην. Τόμ. ΠΖ', σελ. 3329, γ' «κατὰ μόνην Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος προσέρεξι». Βί'. Ἐπιφαν. Τόμ. Α', σελ. 44, 6 «ἐν γὰρ τῇ ὥρᾳ τῆς προσερέξεως οὐδέποτε ἐτελείωσεν τὴν προσέρεξι». Εὐστάθ. Πονημκτ. σελ. 5, 30 «οὔτε δῶρα οὔτε προσέρεξι ἐτεροῖν».

συνέρεξι. Εὐστάθ. Πονημκτ. σελ. 7, 26 «λαλιὰν εὐπαίδευτον, συνέρεξι ἀστικὴν, συνδρομὴν ἀσκέλιστον».

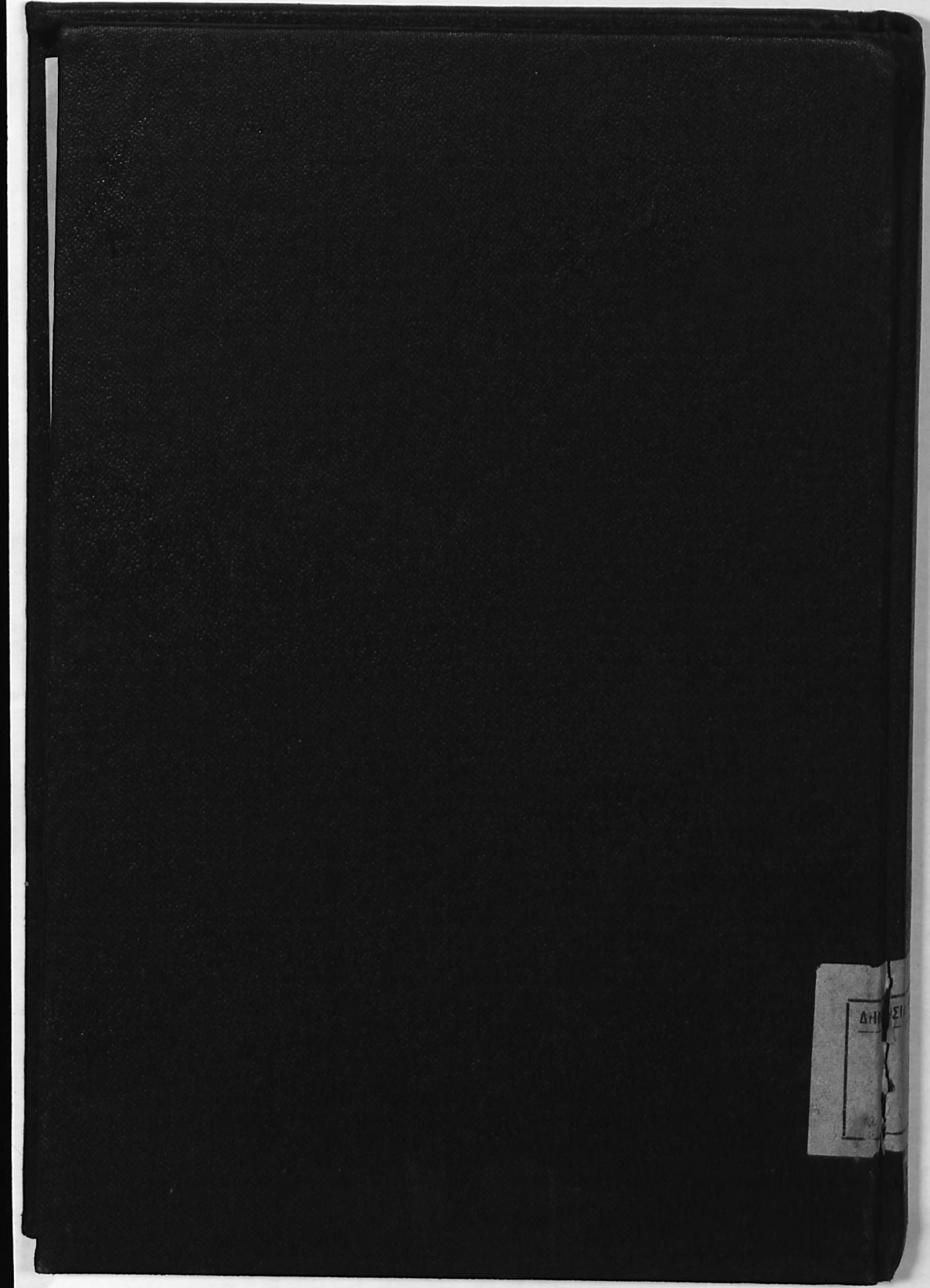
Εὐρίσκειται δὲ καὶ τύπος εἰσέρεξις, κατέρεξις καὶ προσέρεξις. Σχολ. Πλάτ. Νόμ. σελ. 855, γ' «εἰσχωγαί εἰσιν αἱ εἰς τὰ δικαστήρια εἰσερέξεις κτέ.». Εὐστάθ. σελ. 157, 30 «ἡ τῶν ἀνωθεν κατασκευαζόντων εἰς γῆν πυρωδῶν κατέρεξις». Ἱερωνόσοφ. 286 «μυρμύρον καὶ ὀστράκου ἀπὸ κατερέξεως οἰκημάτων». Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 306, 1 «Πρόσδοξ· ἡ προσέρεξις». Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ προσέρεξι· ἔτι δὲ προσφορὰ καὶ προσέρεξις.

Κ. Σ. Κ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας